

RAPORT O STANIE GMINY MIEROSZÓW

2018

MIEROSZÓW, 2019

GMINA MIEROSZÓW

URZĄD MIEJSKI W MIEROSZOWIE

Plac Niepodległości 1
58-350 Mieroszów

tel. 074-84-94-300 do 304
fax. 074 84-94-323

www.mieroszow.pl
e-mail: urząd@mieroszow.pl

ZESPÓŁ AUTORSKI

dr Jerzy Tutaj
mgr inż. Karolina Drewnicka
we współpracy z Urzędem Miejskim w Mieroszowie

RAPORT O STANIE GMINY MIEROSZÓW

SPIS TREŚCI

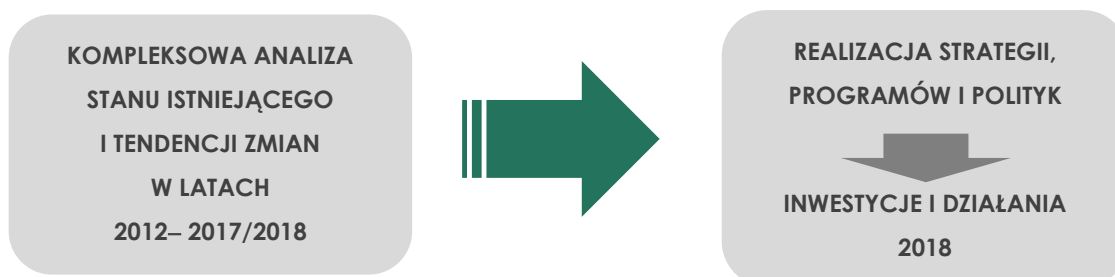
WPROWADZENIE	3
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	5
1.1. Położenie administracyjne	5
1.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna	6
2. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRUKTURAMI SAMORZĄDU	8
2.1. Organizacja systemu zarządzania gminą	8
2.2. Dokumenty strategiczne i programowe	9
2.3. Uchwały Rady Miejskiej Mieroszowa	11
2.4. Działania Burmistrza Mieroszowa	14
2.5. Promocja gminy	14
3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	16
3.1. Tło geograficzne	16
3.2. Stan środowiska	21
3.3. Dokumenty	23
3.4. Inwestycje i działania 2018	23
4. DEMOGRAFIA I MIESZKALNICTWO	27
4.1. Ludność	27
4.2. Mieszkalnictwo i budownictwo	29
4.3. Komunalny zasób mieszkaniowy	33
4.4. Finansowanie	36
4.5. Bilans	37
4.6. Inwestycje i działania 2018	37
5. GOSPODARKA I RYNEK PRACY	39
5.1. Rynek pracy	39
5.2. Przedsiębiorczość	40
5.3. Atrakcyjność inwestycyjna	45
5.4. Bilans	46
6. OŚWIATA I WYCHOWANIE	47
6.1. Żłobki	47
6.2. Wychowanie przedszkolne	47
6.3. Szkolnictwo podstawowe	49
6.4. Finansowanie	50
6.5. Dokumenty	51
6.6. Inwestycje i działania 2018	52
7. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	63
7.1. Instytucje kultury	63
7.2. Ochrona zabytków	65
7.3. Finansowanie	65
7.4. Dokumenty	66
7.5. Inwestycje i działania 2018	66
8. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA	69
8.1. Atrakcyjność turystyczna	69
8.2. Sport i rekreacja	72
8.3. Finansowanie	73
8.4. Dokumenty	73
8.5. Inwestycje i działania 2018	74
9. OCHRONA ZDROWIA	77
9.1. Infrastruktura ochrony zdrowia	77
9.2. Opieka zdrowotna i personel medyczny	77

9.3.	Finansowanie	78
9.4.	Dokumenty	78
9.5.	Inwestycje i działania 2018	79
10.	POMOC SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	80
10.1.	Pomoc społeczna	80
10.2.	Świadczenia na rzecz rodziny	83
10.3.	Bezpieczeństwo publiczne	84
10.4.	Finansowanie	84
10.5.	Dokumenty	86
10.6.	Inwestycje i działania 2018	87
11.	TRANSPORT I KOMUNIKACJA	90
11.1.	Transport drogowy	90
11.2.	Transport kolejowy	93
11.3.	Transport zbiorowy	93
11.4.	Transport lotniczy	94
11.5.	Drogi rowerowe	94
11.6.	Parkingi	95
11.7.	Przejścia graniczne	95
11.8.	Bilans	95
11.1.	Finansowanie	96
11.2.	Dokumenty	96
11.3.	Inwestycje i działania 2018	97
12.	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	100
12.1.	Sieć wodociągowa	100
12.2.	Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnie ścieków	102
12.3.	Sieć gazowa	105
12.4.	Sieć energetyczna i oświetlenia	107
12.5.	Odnawialne źródła energii	108
12.6.	Gospodarka ciepła	108
12.7.	Gospodarka odpadami	108
12.8.	Łączność	110
12.9.	Bilans	112
12.10.	Finansowanie	112
12.11.	Inwestycje i działania 2018	113
13.	WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA	115
13.1.	Współpraca wewnętrzna	115
13.2.	Współpraca zewnętrzna	115
13.3.	Inwestycje i działania 2018	116
14.	PLANOWANIE PRZESTRZENNE I REWITALIZACJA	118
14.1.	Planowanie miejscowe	118
14.2.	Decyzje administracyjne	119
14.3.	Dokumenty	119
14.4.	Inwestycje i działania 2018	119
15.	GOSPODARKA FINANSOWA I WARTOŚĆ MIENIA	121
15.1.	Budżet	121
15.2.	Budżet partycypacyjny	131
15.3.	Stan mienia	132
	ŹRÓDŁA INFORMACJI	134
	INDEKS TABEL	135
	INDEKS WYKRESÓW	137
	INDEKS SCHEMATÓW	138

WPROWADZENIE

Zarządzanie strategiczne. Kompleksowa wiedza o przestrzeni i gospodarce stanowi fundament optymalnego zarządzania, w tym dystrybucji środków, i pozwala na wsparcie procesów decyzyjno-strategiczych. Monitoring sytuacji społeczno-gospodarczej i istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego gminy, oparty na statystyce, umożliwia bowiem uchwycenie zachodzących zmian, lepszą ocenę szans i zagrożeń oraz zidentyfikowanie przyczyn zjawisk negatywnych, a także sformułowanie niezbędnych działań korygujących. Posiadanie przez samorząd lokalny aktualnej informacji o swoich zasobach, o tym jak przedstawiają się poszczególne obszary funkcjonowania gminy oraz o mieszkańcach i ich pracy, jest obecnie niezbędne również dla potencjalnych inwestorów, rodzimych przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i samych mieszkańców, którzy chcąc podejmować racjonalne i efektywne decyzje podpierają się aktualnymi danymi.

Dokument **Raportu o stanie Gminy Mieroszów 2018**, opracowany zgodnie z nowelizacją¹ Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym², stanowi raport otwarcia dla cyklu raportów o stanie gminy, które rokrocznie będą przedstawiać podsumowanie działalności burmistrza, a w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady miejskiej i budżetu obywatelskiego. Przedmiotowy dokument zawiera szczegółowe informacje o wielu dziedzinach ważnych dla funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego i w syntetycznym ujęciu wskazuje jej główne uwarunkowania przestrzenne oraz tendencje rozwojowe. Porównanie z latami poprzednimi daje natomiast możliwość analizy zmian społeczno-gospodarczych, które dokonały się na przestrzeni lat, oraz zachodzących tendencji rozwojowych. Prezentacja aktualnej, wewnętrznej i zewnętrznej, sytuacji gminy w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania pozwala również wskazać wyzwania, jakie stoją przed jednostką w kolejnych latach. Dokument Raportu będzie więc przydatny przy kształtowaniu polityk rozwoju przestrzennego i społeczno-gospodarczego gminy oraz przy opracowywaniu analiz i studiów dla potrzeb władz samorządowych. Raport będzie stanowić narzędzie zarządzania umożliwiające efektywne planowanie, alokację środków, okresową ocenę i dostosowanie podejmowanych działań zgodnie ze zmieniającymi się warunkami społeczno-gospodarczymi i zdiagnozowanymi potrzebami. Zawarta w nim wielowymiarowa analiza pozwalająca na identyfikację sił, słabości, szans i zagrożeń rozwoju gminy może również zostać wykorzystana w dalszej analizie strategicznej. Natomiast wskazane inwestycje i działania zrealizowane w 2018 roku prezentują działalność burmistrza podejmowaną w zakresie rozwoju gminy oraz realizacji polityk, programów, strategii, uchwał rady miejskiej i budżetu obywatelskiego.

¹ Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz.U. 2018 poz. 130).

² Dz. U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349 i 1432.

Zakres tematyczny. Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego i rozwoju społeczno-gospodarczym zawiera wielowymiarową analizę społeczną, ekonomiczną, przestrzenną, infrastrukturalną i instytucjonalną oraz szczegółowe informacje o wielu dziedzinach ważnych dla funkcjonowania gminy. Obejmuje między innymi prezentację procesów zachodzących w gospodarce narodowej z uwzględnieniem zjawisk istotnych z punktu widzenia rozwoju: procesów demograficznych, tendencji na rynku pracy i zachowań podmiotów gospodarczych. W 14 blokach tematycznych prezentuje on informacje o stanie zagospodarowania i trendach rozwojowych oraz porównuje je do wielkości powiatowych, regionalnych i krajowych. Informacje zostały podzielone na bloki tematyczne obejmujące takie obszary jak:

- środowisko przyrodnicze
- demografia i mieszkalnictwo
- gospodarka i rynek pracy
- oświata i wychowanie
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego
- turystyka, sport i rekreacja
- ochrona zdrowia
- pomoc społeczna i bezpieczeństwo publiczne
- komunikacja i transport
- infrastruktura techniczna
- współpraca wewnętrzna i zewnętrzna
- planowanie przestrzenne
- gospodarka finansowa i wartość mienia
- system zarządzania strukturami samorządu

Analizowane obszary zawierają ponadto: tendencje zmian, ocenę mocnych i słabych stron, w tym identyfikację podstawowych problemów oraz informację nt. finansowania. Statystyczny obraz gminy zaprezentowany został w oparciu o zestaw wskaźników zarówno w układzie tabelarycznym, jak i w postaci wykresów.

Zakres czasowy. Raport o stanie gminy został opracowany przy wykorzystaniu najbardziej aktualnych danych pochodzących ze statystyki publicznej (GUS, BDL) oraz w oparciu o informacje i materiały uzyskane z wydziałów urzędu, miejskich jednostek organizacyjnych i innych instytucji działających na terenie gminy. Ocena zjawisk i zmian zagospodarowania dokonana została poprzez porównanie stanu z obecnego, tj. głównie roku 2018 lub 2017 przy braku dostępu do aktualniejszych danych, ze stanem z roku 2012. Pozwoliło to na przedstawienie aktualnej informacji o stanie zagospodarowania i rozwoju społeczno-gospodarczym jednostki terytorialnej oraz wskazanie najistotniejszych tendencji zmian zachodzących na jej terenie.

Wykaz użytych skrótów:

CODGIK	Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej	PIG	Państwowy Instytut Geologiczny
DWKZ	Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków	RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
DZMiW	Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	RPOWD	Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego
GUS	Główny Urząd Statystyczny	RWD	Ramowa Dyrektywa Wodna
IUNG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach	SUIKZP	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
JCWP	Jednolite Części Wód Powierzchniowych	UE	Unia Europejska
MPZP	Miejsowy plan zagospodarowania przestrzennego	WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

1.1. Położenie administracyjne

Gmina miejsko-wiejska Mioszów zlokalizowana jest w południowo-zachodniej Polsce, w południowej części województwa dolnośląskiego, w południowo-zachodniej części powiatu wałbrzyskiego. Od północy graniczy z gminami powiatu wałbrzyskiego: Czarny Bór, Boguszków-Gorce i miastem na prawach powiatu Wałbrzych, od wschodu z gminami Jedlina-Zdrój i Głuszyca, a od północnego-zachodu z gminami powiatu kamiennogórskiego: Kamienna Góra i Lubawka. Południową granicę gminy wyznacza granica państwa – polsko-czeska. Gmina położona jest około 100 km od stolicy regionu – Wrocławia, w pobliżu głównych miast: Wałbrzych 17 km, Kamienna Góra 22 km, Jawor i Jelenia Góra 56 km, Legnica 58 km.

POWIERZCHNIA: 7 606 ha

ODLEGŁOŚCI: 98 km Wrocław

83 km Legnica

56 km Jelenia Góra
i Jawor

38 km Trutnov (RC)

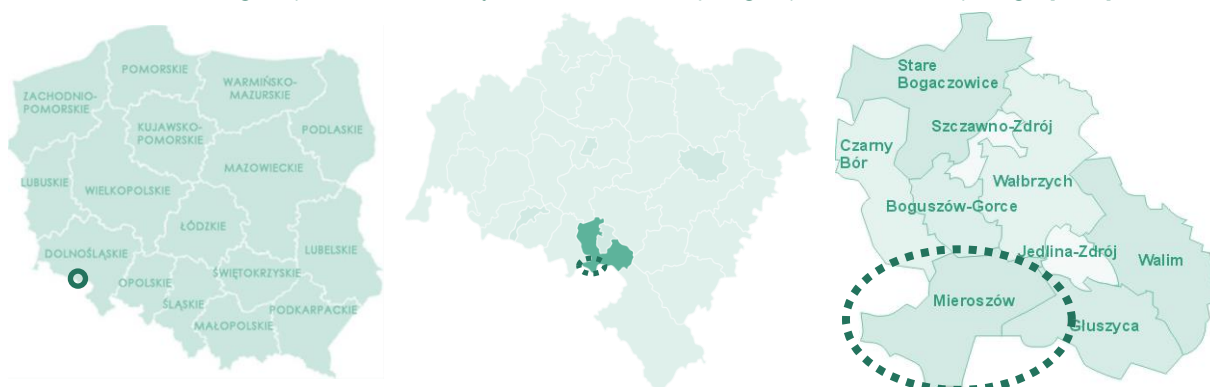
22 km Kamienna Góra

17 km Wałbrzych

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE:

50°40'N 16°11'E

SCHEMAT1. Położenie gminy na tle Polski, województwa dolnośląskiego i powiatu wałbrzyskiego [2018].

Źródło: opracowanie własne.

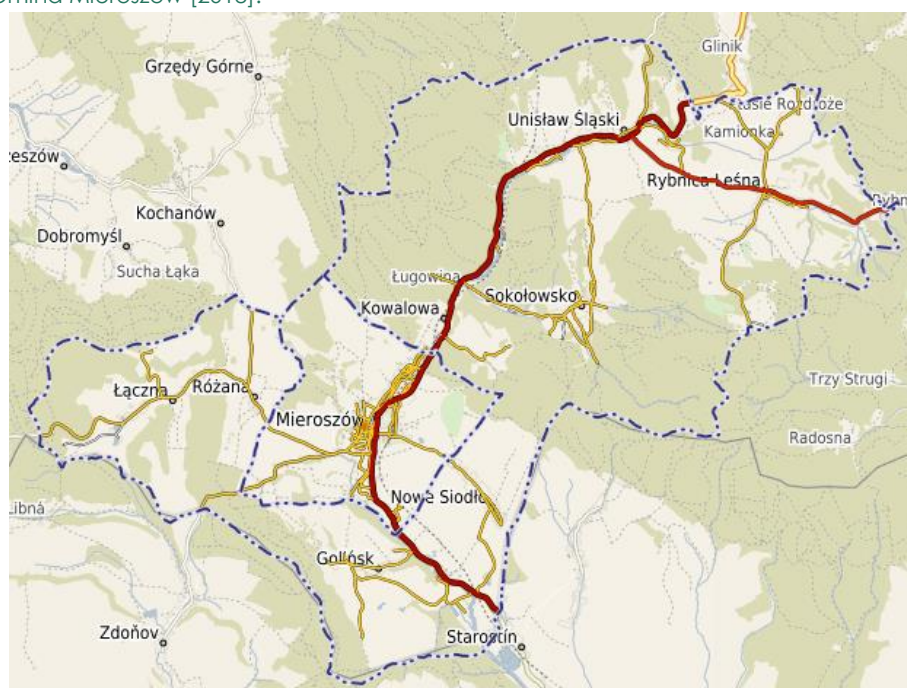
Główną oś komunikacyjną gminy stanowi droga krajowa nr 35, relacji Wrocław – Świdnica – Wałbrzych – Mioszów – Republika Czeska, obsługująca ruch tranzytowy o charakterze transgranicznym i zapewniająca jedyne połączenie dla ruchu samochodowego pomiędzy rozdzielonymi pasmem Gór Kamiennych oraz południowo-zachodnią i północno-wschodnią częścią gminy. Przez obszar gminy przebiega linia kolejowa nr 291 relacji Boguszków-Gorce Wschód – Mioszów – granica państwa, którą obecnie odbywa się wyłącznie ruch towarowy, a przedłużenie linii prowadzi do Meziměstí w Republice Czeskiej, dalej przez Broumov w kierunku Pragi. Mioszów znajduje się w zasięgu obsługi lotnisk cywilnych zlokalizowanych na terenie województwa dolnośląskiego oraz Republiki Czeskiej. W promieniu około 100 km i maksymalnym czasie

dojazdu do 2 h znajdują się dwa porty lotnicze o znaczeniu krajowym i międzynarodowym: Wrocław-Strachowice oraz Airport- Pardubice.

1.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Gmina Mieroszów w swoich granicach administracyjnych zajmuje powierzchnię 7 606 ha, co stanowi 17,7% powiatu wałbrzyskiego. Gminę tworzy miasto Mieroszów oraz sołectwa: Golińsk, Kowalowa, Łączna, Nowe Siodło, Różana, Rybnica Leśna, Sokołowsko, Unisław Śląski. Obszar miasta Mieroszów obejmuje powierzchnię 1 031 ha (13,6% powierzchni gminy), natomiast obszar wiejski 6 575 ha (86,4%). W strukturze użytkowania gruntów w gminie ogółem największą powierzchnię zajmują grunty rolne (3 640, 47,9%) oraz leśne (3 455 ha, 45,4%). Grunty zabudowane i zurbanizowane obejmują 5,7% powierzchni gminy (435 ha). Pozostały obszar stanowią nieużytki (31 ha, 0,4%), grunty pod wodami (20 ha, 0,3%) oraz tereny różne (25 ha, 0,3%).

SCHEMAT2. Gmina Mieroszów [2018].

W strukturze użytkowania gruntów miasta Mieroszów dominującą formą użytkowania stanowią grunty rolne (680 ha, 66% powierzchni miasta). Znaczną powierzchnię zajmują również grunty leśne (181 ha, 17,6%), a tereny zabudowane i zurbanizowane obejmują 153 ha (14,8%). Na obszarze wiejskim przeważają natomiast grunty leśne o powierzchni 3 274 ha, co stanowi 49,8% powierzchni obszaru wiejskiego oraz użytki rolne o powierzchni 2 960 ha (45%). Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują 4,3%, tereny różne 0,4%, nieużytki 0,3% i grunty pod wodami 0,2% powierzchni obszaru wiejskiego.

TABELA1. Struktura użytkowania gruntów [2014].

Powierzchnia [ha]:	powierzchnia ogółem	użytki rolne	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	grunty pod wodami	grunty zabudowane i zurbanizowane	nieużytki	tereny różne
Mieroszów	7 606	3 640	3 455	20	435	31	25
miasto	1 031	680	181	5	153	12	0
obszar wiejski	6 575	2 960	3 274	15	282	19	25
Procentowy udział [%]:							
Mieroszów	100,0	47,9	45,4	0,3	5,7	0,4	0,3
miasto	100,0	66,0	17,6	0,5	14,8	1,2	0,0

RAPORT O STANIE GMINY MIEROSZÓW 2018
RAPORT O STANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I ROZWOJU SPOŁECZNO-
GOSPODARCZYM

obszar wiejski	100,0	45,0	49,8	0,2	4,3	0,3	0,4
----------------	-------	------	------	-----	-----	-----	-----

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRUKTURAMI SAMORZĄDU

2.1. Organizacja systemu zarządzania gminą

Mieszkańcy gminy Mieroszów tworzą z mocy prawa **lokalną wspólnotę samorządową**. Organami samorządu gminy jest **Rada Miejska** (15 Radnych) – organ stanowiący i kontrolny wykonujący swoje zadania przy pomocy 3 statutowych komisji oraz **Burmistrza** pełniącego rolę organu wykonawczego. Kontakty władz samorządowych z mieszkańcami zapewniane są zarówno w sposób zinstytucjonalizowany, poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi, szkołami, itd., jak również poprzez bezpośrednie spotkania władz z mieszkańcami, przyjmowanie wniosków i skarg, dyżury pełnione przez radnych oraz wyspecjalizowane służby Urzędu Miejskiego, a także za pośrednictwem mediów.

Organ uchwałodawczy. Rada Miejska jest organem stanowiącym i kontrolnym na terenie Gminy Mieroszów. W ramach swoich kompetencji podejmuje ona uchwały charakteru prawnym, w tym przepisy gminne, budżet gminy, uchwały o wyborze członków organów gminy. Do właściwości rady należą wszystkie sprawy będące w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Organizację wewnętrzną i tryb pracy rady i jej organów określa statut gminy.

Skład Rady Miejskiej VII kadencji 2014-2018:

– Maria Chmielnicka – Przewodnicząca Rady Miejskiej Mieroszowa	– Mariusz Liczbiński (od dnia 27 kwietnia 2017 r.)
– Justyna Pichowicz – Wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej	– Tomasz Maciejewski
– Jan Bednarz	– Kamila Milewska
– Ryszard Gubernat	– Wojciech Oleszkiewicz
– Henryk Hnatiuk	– Maja Sadowy
– Małgorzata Jasiak	– Ryszard Sierakowski
– Jadwiga Kobus	– Dorota Skibska
	– Katarzyna Sobkowicz
	– Dariusz Szmulik

Skład Rady Miejskiej VIII kadencji 2018-2023:

– Violetta Kopka – Przewodnicząca Rady Miejskiej Mieroszowa	– Mariusz Mync
– Grażyna Majkowska – Wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej	– Kazimierz Radwański
– Iwona Bandurska - Szewczyk	– Maja Sadowy
– Małgorzata Czachor	– Bogdan Sarnecki
– Ilona Henko	– Ryszard Sierakowski
– Tomasz Jeżak	– Marta Studnicka
– Kamila Milewska	– Wiesław Wielgus
	– Dominika Zimnowodzka

Komisje Rady Miejskiej Mieroszowa: Komisja Ogólna, Komisja Rewizyjna, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji.

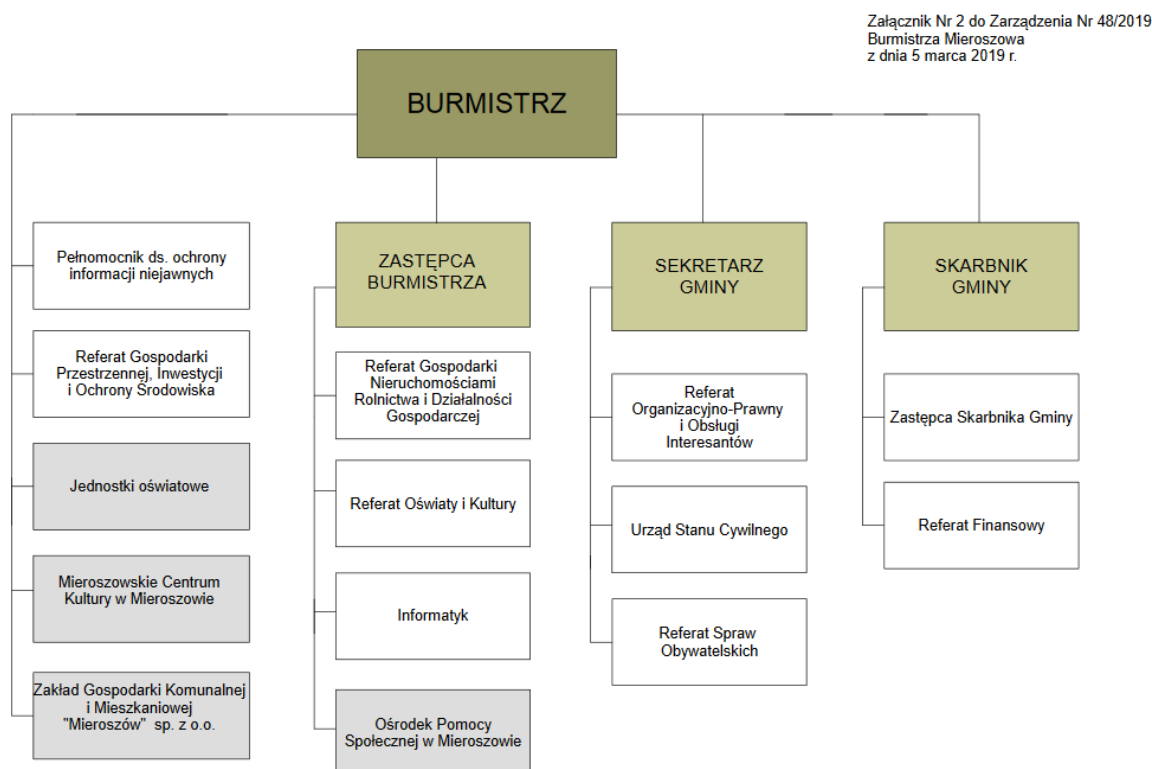
Organ wykonawczy. Burmistrz stanowi organ wykonawczy Rady Miejskiej. Zgodnie z ustawą wykonuje on uchwały rady oraz zadania gminy określone przepisami prawa, m.in.: gospodarowanie mieniem gminy, wykonywanie budżetu, zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych. Obecnie w skład władz Gminy Mieroszów wchodzi 3 członków:

- Burmistrz – Andrzej Lipiński
- Zastępca Burmistrza – Mariusz Pawlak
- Skarbnik – Joanna Błazuk

Burmistrz nadzoruje zadania realizowane przez przydzielone im wydziały Urzędu Miejskiego i pośrednio podporządkowane im gminne jednostki organizacyjne oraz wydzielone stanowiska. Strukturę organizacyjną umożliwiającą Zarządowi wypełnianie swoich zadań na terenie Gminy Mieroszów stanowią: Urząd Miejski i jednostki organizacyjne gminy:

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Mieroszowskie Centrum Kultury
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Mieroszowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Kowalowej
- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. J. Korczaka w Sokołowsku
- Przedszkole Miejskie w Mieroszowie

SCHEMAT 3. Schemat organizacyjny Urzędu Miejskiego w Mieroszowie [2019].

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej Miasta i Gminy Mieroszów.

2.2. Dokumenty strategiczne i programowe

Zgodnie z przyjętą do realizacji w 2013 roku **Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014-2020**, misją Gminy Mieroszów jest poprawa jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie przedsiębiorczości w oparciu o wykorzystanie potencjału społeczno-gospodarczego, zasobów naturalnych oraz nowoczesnych inwestycji infrastrukturalnych. W toku realizacji strategii realizowane są działania i inwestycje mające na celu wzrost jakości życia społeczności Gminy Mieroszów, poprzez: rozwój turystyki aktywnej i uzdrowiskowej (cel strategiczny 1.), wspieranie przedsiębiorczości (cel strategiczny 2.), rozwój infrastruktury społecznej (cel strategiczny 3.), stymulowanie rynku pracy (cel strategiczny 4.), rozwój infrastruktury technicznej (cel strategiczny 5.), restrukturyzację rolnictwa (cel strategiczny 6.), wspieranie kreatywności, innowacyjności i społeczeństwa cyfrowego (cel strategiczny 7.), poprawę wizerunku oraz kreowanie marki Gminy Mieroszów (cel strategiczny 8.) oraz współpracę transgraniczną. Działania i inwestycje zrealizowane w 2018 roku w ramach wdrażania poszczególnych branżowych dokumentów strategicznych i programowych wskazane zostały w kolejnych rozdziałach dokumentu raportu.

TABELA 2. Dokumenty strategiczne i programowe [2018].

OBSZAR	STRATEGIE, POLITYKI, PLANY, PROGRAMY		
	Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca	Realizacja 2018
DOKUMENTY STRATEGICZNE	Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014-2020	Uchwała Nr L/238/13 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 grudnia 2013 r.	✓ Rozdziały 3-15, w tym inwestycje i działania
	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwana „Strategia Rozwoju Sudety 2030”	Uchwała Rady Miejskiej Mieroszowa Nr LX/823/18 18października 2018 r.	✓ Rozdziały 3-15, w tym inwestycje i działania
OCHRONA ŚRODOWISKA	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla gminy Mieroszów z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej	Uchwała Nr XXVI/125/16 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28lipca2016 r.	✓ Rozdział 3 i 12, w tym inwestycje i działania
	Programu ochrony środowiska dla Gminy Mieroszów na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026	Uchwała Nr III/12/2018 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 20 grudnia 2018 r.	✓ Rozdział 3 i 12, w tym inwestycje i działania
	Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Mieroszów na lata 2018-2032	Uchwała Nr III/13/2018 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 20 grudnia 2018 r.	✓ Rozdział 3 i 12, w tym inwestycje i działania
	Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mieroszów	Uchwała Nr LI/233/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 31 stycznia 2018 r.	✓ Rozdział 3 i 12, w tym inwestycje i działania
KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	Gminna ewidencja zabytków i Program ochrony zabytków na lata 2019-2022	w opracowaniu – planowany termin uchwalenia III kw. 2019 r.	✓ Rozdział 7, w tym inwestycje i działania
OCHRONA ZDROWIA	Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018	Uchwała Nr XLIX/227/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2017 roku	✓ Rozdziały 9 i 10, w tym inwestycje i działania
	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013 - 2018	Uchwała Nr XXXVI/170/12 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2012 r.	✓ Rozdziały 9 i 10, w tym inwestycje i działania
POMOC SPOŁECZNA	Strategia integracji i polityki społecznej Gminy Mieroszów	Uchwała Nr XIX/121/03 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 29 grudnia 2003 r.	✓ Rozdziały 9 i 10, w tym inwestycje i działania
	Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Mieroszów na lata 2016-2018	Uchwała Nr XIX/80/15 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 grudnia 2015 r.	✓ Rozdziały 9 i 10, w tym inwestycje i działania
	Wieloletni program osłony w zakresie dożywiania na lata 2014-2020	Uchwała Nr LI/250/14 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 stycznia 2014 r.	✓ Rozdział 10, w tym inwestycje i działania
	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mieroszów na lata 2017-2021	Uchwała Nr XXXIV/161/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 26 stycznia 2017 r.	✓ Rozdziały 9 i 10, w tym inwestycje i działania
PLANOWANIE PRZESTRZENNE	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów	Uchwała Nr XLIX/221/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2017 r.	✓ Rozdział 14, w tym inwestycje i działania

OBSZAR	STRATEGIE, POLITYKI, PLANY, PROGRAMY		
	Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca	Realizacja 2018
WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA	Roczny program współpracy gminy Mieroszów z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2018 roku	Uchwała Nr LVI/212/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 października 2017 r.	✓ Rozdział 13, w tym inwestycje i działania
REWITALIZACJA	Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Mieroszów na lata 2015 – 2025	Uchwała Nr XXVI/122/16 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 lipca 2016 r.	✓ Rozdziały 3-12, w tym inwestycje i działania
GOSPODARKA FINANSOWA	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Mieroszów na lata 2018-2024	Uchwała Nr L/230/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 12 stycznia 2018r.	✓ Rozdział 15, w tym inwestycje i działania

Strona 11

2.3. Uchwały Rady Miejskiej Mieroszowa

Uchwały Rady Miejskiej VII kadencji w 2018 roku:

Lp.	Nazwa	Realizacja 2018
230	w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mieroszów.	Wykonana
231	Uchwała Budżetowa Gminy Mieroszów na 2018 rok	Wykonana
232	zmieniająca Uchwałę Nr XLII/199/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowych ze środków budżetu gminy Mieroszów pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie przedsięwzięć służących ochronie powietrza w ramach programu „Ograniczenie niskiej emisji na obszarze województwa dolnośląskiego”	Wykonana
233	w sprawie przyjęcia Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mieroszów.	Wykonana Realizacja programu w toku
234	w sprawie uchwalenia Regulaminu dofinansowania kosztów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mieroszów	Wykonana
235	w sprawie uchwalenia planu pracy Rady Miejskiej Mieroszowa na I półrocze 2018 roku	Wykonana
236	w sprawie rozpatrzenia skargi na bezczynność Burmistrza Mieroszowa	Wykonana
237	w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie gminy Mieroszów na 2018 rok.	Wykonana
238	w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru zlokalizowanego w Nowym Siodle w gminie Mieroszów.	Wykonana Realizacja procedury w toku
239	w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla Burmistrza Mieroszowa	Wykonana
240	w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Mieroszów na 2018 rok.	Wykonana
241	Zmieniającą Uchwałę Nr L/230/18 z dnia 12 stycznia 2018 roku w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mieroszów.	Wykonana
242	w sprawie uchylecia Uchwały nr LI/234/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu dofinansowania kosztów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mieroszów	Wykonana
243	w sprawie podziału Gminy Mieroszów na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu	Wykonana
244	w sprawie podziału Gminy Mieroszów na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych	Wykonana
245	w sprawie stwierdzenia, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Strzelców w Mieroszowie nie narusza ustaleń studium	Wykonana
246	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Strzelców w Mieroszowie.	Wykonana
247	w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Mieroszów na 2018 rok.	Wykonana
248	w sprawie zmiany Uchwały Nr L/242/13 z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat cmentarnych	Wykonana
249	w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu skargi na Uchwałę Nr LII/239/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 lutego 2018 roku w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla Burmistrza Mieroszowa	Wykonana
250	w sprawie nadania tytułu Honorowego Obywatela Gminy Mieroszów	Wykonana

RAPORT O STANIE GMINY MIEROSZÓW 2018

RAPORT O STANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I ROZWOJU SPOŁECZNO-
GOSPODARCZYM

12 strona

Lp.	Nazwa	Realizacja 2018
251	w sprawie podziału sołectwa Rybnica Leśna na dwa odrębne sołectwa: Rybnica Leśna i Kamionka oraz nadania statutów nowo powstałym sołectwom	Wykonana
252	w sprawie rozpatrzenia skargi na działanie Burmistrza Mieroszowa	Wykonana
253	w sprawie rozpatrzenia skargi na działanie Burmistrza Mieroszowa	Wykonana
254	w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Mieroszów na 2018 rok.	Wykonana
255	Zmieniającą Uchwałę Nr L/230/18 z dnia 12 stycznia 2018 roku w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mieroszów.	Wykonana
256	w sprawie zatwierdzenia Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacji sanitarnej, który będzie realizowany przez Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w latach 2018-2020 na terenie gminy Mieroszów - w jej jednostkach pomocniczych: Unistaw Śląski, Rybnica Leśna, Rybnica Leśna-Kamionka	Wykonana Realizacja planu w toku
257	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Mieroszów za rok 2017	Wykonana
258	w sprawie udzielenia absolutorium za rok 2017 dla Burmistrza Mieroszowa	Wykonana
259	w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Mieroszów na 2018 rok.	Wykonana
260	Zmieniającą Uchwałę Nr L/230/18 z dnia 12 stycznia 2018 roku w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mieroszów	Wykonana
261	zmieniająca Uchwałę Nr LIII/243/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie podziału Gminy Mieroszów na okręg i wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu.	Wykonana
262	zmieniająca Uchwałę Nr LIII/244/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie podziału Gminy Mieroszów na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych	Wykonana
263	w sprawie przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych i konserwacyjnych pomnika przyrody – cis pospolity skupina krzewów o regularnej średnicy 18 m, zlokalizowany na terenie nieruchomości nr 73/9 obręb: Sokołowsko	Wykonana
264	w sprawie określenia wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz w zakresie prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych i ich części, na terenie Gminy Mieroszów.	Wykonana
265	w sprawie oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieroszów	Wykonana
266	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Ogólnej na II półrocze 2018 roku	Wykonana
267	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej na II półrocze 2018 r.	Wykonana
268	w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie gminy Mieroszów miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych	Wykonana
269	w sprawie wprowadzenia na terenie gminy Mieroszów ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	Wykonana
270	w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów w południowej części Mieroszowa	Wykonana Realizacja procedury w toku
271	w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r.	Wykonana Realizacja strategii w toku
272	w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu skargi na Uchwałę Nr LVI/270/14 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 29 maja 2014 roku w sprawie określenia zasad wydzierżawiania lub wynajmowania nieruchomości gruntowych innych niż rolne stanowiących własność Gminy Mieroszów	Wykonana
273	w sprawie: uchwalenia planu pracy Rady Miejskiej Mieroszowa na II półrocze 2018 roku	Wykonana
274	w sprawie odwołania Skarbnika Gminy Mieroszów.	Wykonana
275	w sprawie powołania Skarbnika Gminy Mieroszów.	Wykonana
276	zmieniająca Uchwałę Nr LI/253/14 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 stycznia 2014r. w sprawie poboru podatków i opłat w drodze inkasa	Wykonana
277	w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Mieroszów na 2018 rok.	Wykonana
278	Zmieniającą Uchwałę Nr L/230/18 z dnia 12 stycznia 2018 roku w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mieroszów.	Wykonana

Lp.	Nazwa	Realizacja 2018
279	w sprawie przystąpienia Gminy Mieroszów do Porozumienia o współpracy w ramach projektu pn.: „Udostępnienie i użytkowanie kulturowego i przyrodniczego dziedzictwa w dorzeczu Ścinawki”	Wykonana
280	w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru zlokalizowanego w Unistawiu Śląskim w gminie Mieroszów.	Wykonana Realizacja w toku
281	w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Mieroszów na 2018 rok.	Wykonana
282	w sprawie: przyjęcia rocznego programu współpracy Gminy Mieroszów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019	Wykonana Realizacja programu w toku
283	w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „Strategia Rozwoju Sudety 2030”	Wykonana Realizacja strategii w toku
284	zmieniająca Uchwałę Nr XII/46/07 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 czerwca 2007 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Mieroszów	Wykonana
285	w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Mieroszów na 2018 rok.	Wykonana

Uchwały Rady Miejskiej VIII kadencji w 2018 roku:

Lp.	Nazwa uchwały	Stan realizacji
1	w sprawie stwierdzenia wyboru Przewodniczącej Rady Miejskiej Mieroszowa.	Wykonana
2	w sprawie stwierdzenia wyboru Wiceprzewodniczącej Rady Miejskiej Mieroszowa	Wykonana
3	w sprawie powołania składu osobowego Komisji Rewizyjnej	Wykonana
4	w sprawie powołania składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji	Wykonana
5	w sprawie powołania składu osobowego Komisji Ogólnej	Wykonana
6	w sprawie wynagrodzenia Burmistrza Mieroszowa	Wykonana
7	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości	Wykonana
8	w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych	Wykonana
9	w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Mieroszów.	Wykonana
10	Uchwała Budżetowa Gminy Mieroszów na 2019 rok	Wykonana
11	w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Mieroszów na 2018 rok.	Wykonana
12	w sprawie uchwalenia Programu ochrony środowiska dla Gminy Mieroszów na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko projektu dokumentu.	Wykonana Realizacja programu w toku
13	w sprawie przyjęcia Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Mieroszów na lata 2018-2032	Wykonana Realizacja programu w toku
14	w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów	Wykonana
15	w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Mieroszów	Wykonana
16	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie skrzyżowania dróg w Rybnicy Leśnej w gminie Mieroszów.	Wykonana
17	w sprawie stwierdzenia, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie skrzyżowania dróg w Rybnicy Leśnej w gminie Mieroszów nie narusza ustaleń studium	Wykonana
18	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru zlokalizowanego w Nowym Siodle w gminie Mieroszów.	Wykonana
19	w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Mieroszów w 2019 roku”.	Wykonana Realizacja programu w toku
20	w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok	Wykonana Realizacja programu w toku
21	w sprawie ustanowienia gminnego programu ostonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	Wykonana Realizacja programu w toku
22	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielenia wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	Wykonana
23	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Ogólnej na I półrocze 2019 roku	Wykonana

Lp.	Nazwa uchwały	Stan realizacji
24	w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej na I półrocze 2019 roku	Wykonana
25	w sprawie zmiany Uchwały Nr II/7/2018 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości	Wykonana

2.4. Działania Burmistrza Mieroszowa

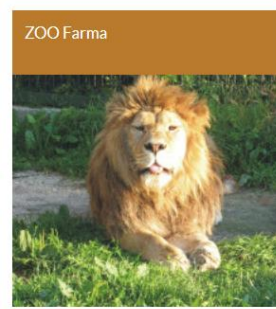
Działania Burmistrza Mieroszowa w okresie od 23 listopada do 31 grudnia 2018 roku:

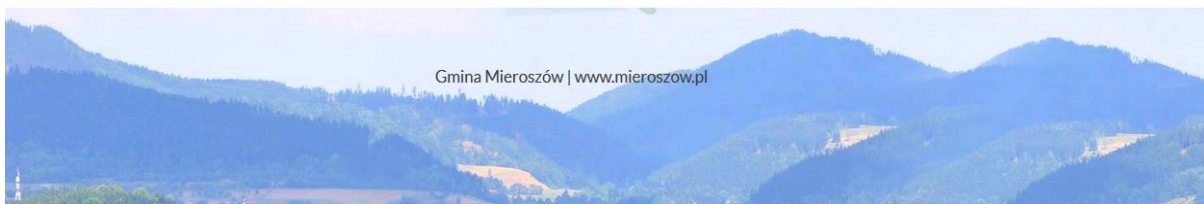
- Wykonano prace związane z poprawą dostarczania wody, w tym między innymi wymianę odcinka sieci wodociągowej przy ul. Kwiatowej w Mieroszowie.
- Zmieniono organizację ruchu przy Placu Niepodległości w Mieroszowie poprzez udostępnienie dodatkowych miejsc parkingowych.
- Ogłoszono przetarg nieograniczony na odbiór odpadów komunalnych w 2019 r.
- Koordynowano roboty budowlane na zadaniu „Ograniczenie niskiej emisji transportowej w Gminie Mieroszków poprzez budowę Park&Ride, Bike&Ride oraz wymianę oświetlenia na energooszczędne” w zakresie zagospodarowania terenu przy ul. Nad Potokiem wraz z przebudową drogi.
- Zakończono i odebrano roboty budowlane na zadaniu Przebudowa drogi – ul. Malinowej w Kowalowej w obrębie dz. nr 162 (km 0+810 - 1+010) [intensywne opady deszczu sierpień 2017 r.].
- Wykonano remont drogi prowadzącej do cmentarza w Mieroszowie.
- Burmistrz Mieroszowa w ww. okresie wydał 28 Zarządzeń m.in. w sprawach organizacyjnych dotyczących Urzędu Miejskiego w Mieroszowie, sprzedaży nieruchomości, zmian w budżecie gminy.

2.5. Promocja gminy

Promocja Gminy Mieroszków w 2018 roku obejmowała m.in. wydatki na

- zakup materiałów promocyjnych w tym m.in.:
 - zakup materiałów promocyjnych, wydawnictw, kwiatów,
 - druk i zakup materiałów informacyjno-promocyjnych z okazji Dni Mieroszowa, Festiwalu Włodka Szomańskiego „Nie tylko gospel”,
 - zakup nagród, słodyczy na spotkania, turnieje, przeglądy, zawody, ubezpieczenia podczas wyjazdów
- działania mające na celu promocję gminy w tym na:
 - dofinansowanie uroczystości z okazji Dni Mieroszowa, Festiwalu Włodka Szomańskiego „Nie tylko gospel”,
 - publikacje prasowe, w tym udział w kosztach informatora Życie Aglomeracji Wałbrzyskiej;
 - utrzymanie i aktualizacja na serwerach domeny www.mieroszow.pl,
- promocję Gminy Mieroszków w mediach - publikacje prasowe, ogłoszenia.

3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Strona 31

3.1. Tło geograficzne

Położenie geograficzne. Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym³ obszar gminy Mieroszów położony jest w obrębie prowincji Masywu Czeskiego, w podprowincji Sudety z Przedgórzem Sudeckim, w makroregionie Sudety Środkowe, w ramach którego wyróżnia się mezoregiony: Góry Wałbrzyskie, Góry Kamienne, Obniżenie Noworudzkie, Obniżenie Ścinawki i Góry Stołowe. Znaczna część gminy zlokalizowana jest w zasięgu mezoregionu Góry Kamienne, natomiast obszar miasta Mieroszów oraz obrębu Golińsk położone są w mezoregionie Obniżenia Ścinawki. Pozostałe mezoregiony obejmują niewielkie fragmenty północno-wschodniej oraz południowo-zachodniej części gminy.

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE:

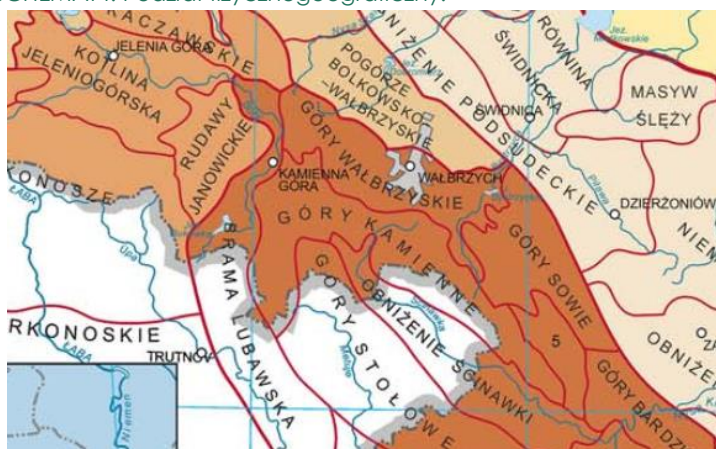
Prowincja: Masyw Czeski (33)

Podprowincja: Sudety z Przedgórzem Sudeckim (332)

Makroregion: Sudety Środkowe (332.4-5)

Mezoregion: Góry Wałbrzyskie (332.42), Góry Kamienne (332.43), Obniżenie Noworudzkie (332.46), Obniżenie Ścinawki (332.47), Góry Stołowe (332.48)

SCHEMAT4. Podział fizycznogeograficzny.

Źródło: opracowanie na podstawie www.eko.wbu.wroc.pl.

Rzeźba terenu. Obszar gminy położony jest na wysokości od 450 do 928 m n.p.m. Północno-zachodnią granicę stanowi Masyw Lesistej, z najwyższym wypiętrzeniem Lesista Wielka (851 m n.p.m.). We wcinających się w głąb gminy od strony wschodniej Górach Kamiennych, zwłaszcza w Górach Suchych, występują największe spadki terenu oraz najwyższe wyniosłości terenu – najwyższy szczyt w gminie Suchawka (928 m n.p.m.)⁴. Południowo-zachodnią granicę gminy stanowią Zawory⁵ i Ściany Mieroszowskie – niewysokie masywy Gór Stołowych obfitujące w bogate formy skalne. Od południa masywy górskie rozdziela Wyżyna Unistawska, gdzie swój bieg rozpoczyna rzeka Ścinawka, przepływająca głęboką doliną między Stożkiem Wielkim (841 m n.p.m.) a Pasmem Lesistej w kierunku Obniżenia Mieroszowskiego, stanowiącego najniższą część gminy (około 500 m n.p.m.). Na obszarze gminy nie występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

³ Geografia regionalna Polski, J. Kondracki, Warszawa 2002.

⁴ Szczyt niższy o 8 m od najwyższego szczytu Gór Suchych – Waligóry (936 m n.p.m.), znajdującego się w sąsiedniej gminie Głuszyca.

⁵ Szerokie i płaskie stoliwo północnej części Gór Stołowych, przez które przebiega granica zlewiska mórz: Bałtyckiego i Północnego oraz granica z Czechami.

Budowa geologiczna. Pod względem tektonicznym gmina położona jest w zasięgu rozległego obniżenia niecki śródsudeckiej, wypełnionego serią osadów o dużej miąższości – od dolnego karbonu po kredę górną. Najwyższe góry, tj. Pasma Lesistej i Góry Suche, budują twarde skały, głównie magmowe – ryolit i melafiry oraz ich tufy, pochodzące z dolnopermskiej aktywności wulkanicznej. Sąsiadująca z tą wulkaniczną formacją Wyżyna Unisławska zbudowana jest z dolnopermskich zlepieńców i łupków. Od strony południowej formację wulkaniczną Gór Kamiennych otaczają różnorodne osady triasowe i permskie, reprezentowane przez: czerwone łupki, piaskowce i fanglomeraty porfirowe (czerwony spągowiec), arkozy i wapienie dolomityczne (cechsztyn) oraz triasowe czerwone piaskowce. W skałach tych wypreparowane zostało Obniżenie Ścinawki. Część gminy położoną w zasięgu mezoregionu Gór Stołowych (Zawory i Mieroszowskie Ściany) budują – tworzące stoliwa – piaskowce ciosowe i margle należące do najmłodszych skał niecki śródsudeckiej (kreda górna). Na obszarze gminy występuje szereg geostanowisk (geotypów), które stanowią pojedyncze lub mozaikowo rozłożone obiekty o wybitnych walorach geologicznych, dokumentujące historię geologiczną obszaru lub ilustrujące poszczególne procesy geologiczne.

TABELA3. Geostanowiska [2016].

Nazwa obiektu	Typ obiektu	Położenie
Golińsk – odstąpienie	Odstąpienie geologiczne naturalne	Skarpa nad potokiem Ścinawka, krawędź „Golińskiego Lasu”, 130 m na północny zachód od skrzyżowania drogi z mostem, ok. 1600 m od granicy państwa w kierunku do Golińska
Czerwone Skałki	Elementy rzeźby – formy denudacyjne	Północno–zachodni stok Suchawy (928 m n. p. m.)
Kowalowa – odstąpienie przy parkingu	Odstąpienie geologiczne sztuczne	810 m wzdłuż szosy prowadzącej od wiaduktu kolejowego w Unisławiu Śląskim w kierunku Kowalowej; niewielki parking po zachodniej stronie drogi, na wysokości Góry Stożek Wielki
Kowalowa – łom ryolitów	Odstąpienie geologiczne sztuczne	200 m na południe od skrzyżowania drogi do Sokołowskiej, poniżej hotelu Eden przy ul. Wczasowej; wschodni stok wzniesienia 608 m n.p.m., łom z pomnikiem w kształcie krzyża.
Rybnica – kamieniołom	Odstąpienie geologiczne sztuczne	Przy drodze z Rybnicy Leśnej do schroniska „Andrzejówka”
Rybnica Leśna – skałka przy zakręcie	Odstąpienie geologiczne naturalne	1700 m na wschód od skrzyżowania w Rybnicy Leśnej dróg w kierunku Głuszycy, pierwszy ostry zakręt w lewo, wychodnia na zakręcie, po południowej stronie miejsce na parking.
Różana – Czarłowskie Skały	Odstąpienie geologiczne naturalne	Okolo 500 m na północny zachód od wsi Różana, po obu stronach drogi Różana-Łączna
Skałka Jola	Odstąpienie geologiczne naturalne	W dolinie z ciekami na trasie „Biegu Gwarków”, ok. 300 m na północny wschód od szczytu Garniec (763 m n.p.m.), poza szlakiem turystycznym.
Skałki między wzniesieniami Włostowa i Kostrzyna	Odstąpienie geologiczne naturalne	Przy ścieżce niebieskiego szlaku pomiędzy wzniesieniami Włostowa i Kostrzyna, południowo-wschodnie stoki Włostowej, ok. 1600 na zachód od schroniska „Andrzejówka”.
Stożek usypiskowy pod Suchawą	Elementy rzeźby - formy akumulacji	Północny stok Suchawy (928 m n.p.m.), ok. 400 m od położonych na przeciw ruin zamku Radosno, dojście poza szlakiem turystycznym drogą od schroniska „Andrzejówka”, czerwony szlak rowerowy, pod szczytem droga w dolince na zachód od Suchawy.
Stożek Wielki – punkt widokowy	Inne	Szczyt i najbliższe jego otoczenie na górze Stożek Wielki, pomiędzy Unisławiem Śląskim a Sokołowskim, przy żółtym szlaku turystycznym, skałki u podnóża szczytu od strony zachodniej, ścieżka przy szlaku.
Unisław Śląski – odstąpienie	Odstąpienie geologiczne naturalne	Skarpa z ekspozycją południowo zachodnią, przy szosie z Glinika Starego do Unisławia Śląskiego; południowo-zachodnie zbocze wzniesienia 672, 8 m n.p.m.; ok. 500 m na zachód od Góry Kierznik (648,0 m n.p.m.).

00
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

Nazwa obiektu	Typ obiektu	Położenie
Unistaw Śląski Szczeliny Wiatrowe	Elementy rzeźby - formy denudacyjne	Okolo 580 m na zachód od Góry Lesista Mała, na północnym skłonie Góry Lesista Wielka, ok. 500 m na północny wschód od szczytu, poniżej polany przy niewyraźnej ścieżce z niebieskim szlakiem turystycznym, niewielki stok w zakrzewionym terenie.
Włostowa – Skalki ryolitowe	Odślonięcie geologiczne naturalne	Po obu stronach drogi - trasy „Biegu Gwarków”, u podstawy południowej zbocza Góry Włostowa, w odległości około 600 m od szczytu.
Zamek Radosno	Odślonięcie geologiczne naturalne	1100 m na zachód od schroniska „Andrzejówka”, przy żółtym szlaku, wzniesienie pomiędzy Górą Graniczna i Suchawą.
Zapomniane Skalki	Elementy rzeźby – formy denudacyjne	Przy drodze Mieroszów - Chełmsko na odcinku między Łączną a Różaną.
Łupki antrakozjowe w Rybnicy Leśnej	Odślonięcie geologiczne naturalne	Skarpa na południowym brzegu potoku Rybna.

Źródło: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieroszów, Uchwała Nr XLIX/221/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2017 r.

Wody podziemne. Obszar gminy Mieroszów należy do sudeckiego regionu hydrogeologicznego, a w jego ramach do podregionu śródsudeckiego (XXVI 6). Wschodnia i północno-wschodnia część obszaru Unistawia Śląskiego leży w granicach wyodrębnionego rejonu hydrogeologicznego, w którym występują wody szczelinowe w utworach karbonu górnego, na głębokości od kilkunastu do 150 m. Na terenie tym odnotowuje się samowypływy ze studni ujęciowych. Tereny przyległe wąskim pasem do granicy państwa, od okolic Golińska po Łączną i częściowo okolice Różanej, leżą w granicach wyodrębnionego rejonu hydrogeologicznego Krzeszowa, gdzie występują wody porowo-szczelinowe w utworach kredy górnej oraz szczelinowe w utworach triasu dolnego na głębokości od kilku do około 150 m. Zachodnia część obszaru gminy położona jest w granicach głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 342 – Niecka Wewnętrzna Krzeszów, wymagającego szczególnej ochrony. Granice GZWP swoim zasięgiem na obszarze gminy obejmują miejscowości: Łączną, Różaną i Golińsk. **Wody powierzchniowe.** Przez obszar gminy przebiega fragment europejskiego działu wodnego, oddzielającego zlewiska mórz: Bałtyckiego i Północnego. Do Morza Północnego odwadniane są okolice Łącznej, w ramach systemu hydrograficznego dorzecza Łaby, natomiast pozostałe tereny gminy należą do dorzecza Odry. W ramach dorzecza Odry teren dzielony jest pomiędzy dorzecza jej dopływów: Nysy Kłodzkiej i Bobru oraz Bystrzycy. Do dorzecza Bobru należą niewielkie fragmenty gminy w dolinie rzeki Meta oraz niewielkie fragmenty w rejonie zachodniej i południowo-zachodniej części Góry Lesista. Odwadniane są one poza granice gminy ku Grzędzkiemu Potokowi, będącemu lewym dopływem rzeki Lesk. Okolice Rybnicy Leśnej odwadniane są przez potok Rybna, uchodzący lewostronnie do rzeki Bystrzycy w miejscowości Głuszycza (poza granicami gminy). Pozostałe tereny gminy należą do dorzecza Nysy Kłodzkiej i odwadniane są za pośrednictwem Ścinawki i jej dopływów. Cieki terenu gminy należą do przyróżdliskowych odcinków potoków górskich. Ze względu na znaczny udział utworów powierzchniowych o słabej przepuszczalności oraz półprzepuszczalnych, reżim odpływu cieków cechuje znaczna dynamika. Na obszarze gminy Mieroszów nie wyznaczono obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi ani obszarów szczególnego zagrożenia powodzią⁶. Określono tu natomiast orientacyjny zasięg wielkich powodzi z lat 1979 i 1997. Tak ekstremalne wylewy powodziowe mogą występować zwłaszcza na odcinkach poszerzonego dna doliny Ścinawki w południowej części obszaru miasta Mieroszów oraz w rejonie Golińska. Na pozostałych obszarach występować mogą natomiast zagrożenia erozyjnym oddziaływaniem wezbranych wód potoków górskich. Zagrożenie

⁶ W rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 6c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne; Dz. U. z 2015 r. poz. 469, z późn. zm.

wodne mogą stanowić również zalewy związane z wodą spływającą po powierzchniach nachylonych (tzw. spływy powierzchniowy).

Surowce naturalne. Dzięki zróżnicowanej strukturze litologicznej podłoża na terenie gminy Mieroszów występuje różnorodność surowców mineralnych, w tym: surowce skalne, ilaste, węgiel kamienny, antracyt, metan (zawarty w pokładach węgla) oraz iłotłuki. Wśród surowców skalnych największe znaczenie mają melafiry (trachybazalty), których złoża należą do największych w kraju. Wydobywane są w kamieniołomie w rejonie Rybnicy Leśnej ze złoża „Rybnica Leśna”, którego powierzchnia zajmuje 70,6 ha. Eksploatacja złoża prowadzona jest metodą odkrywkową. Pozostałe występujące na obszarze gminy surowce skalne to m.in. wcześniej wydobywane piaskowce ciosowe, porfiry, margle, obecnie nie mające gospodarczego znaczenia. Za perspektywiczny uważany jest natomiast riolit ortoklazowy występujący pomiędzy Mieroszowem a Rybnicą Leśną, odznacza się on jednak gorszymi parametrami niż melafiry. W granicach gminy Mieroszów występuje ponadto obszar perspektywiczny złoża gliny ceramiki budowlanej w rejonie Mieroszowa – Nowego Siodła. Za potencjalnie znaczące gospodarczo uznać należy również udokumentowane lub prognozowane złoża węgla kamiennego, antracytu i metanu.

TABELA4. Udokumentowane złoża kopalin [2015].

Nazwa złoża i kod Miejscowość	Kopalina główna	Zasoby bilansowe [tys. t]	Stan zagospodarowania	Powierzchnia złoża ogółem [ha]	Powierzchnia złoża na terenie gminy Mieroszów [ha]
„Mieroszów” IB 3257 Mieroszów	surowce ilaste ceramiki budowlanej	37	eksploatacja złoża zaniechana	7,06	7,06
„Rybnica” KD 977 Rybnica Leśna	kamienie drogowe i budowlane (melafir)	5 869	złoża rozpoznane szczegółowo	6,20	6,20
„Rybnica I” KD 9478 Rybnica Leśna	kamienie drogowe i budowlane (melafir)	48 878	złoża rozpoznane szczegółowo	30,04	30,04
„Rybnica Leśna” KD 976 Rybnica Leśna	kamienie drogowe i budowlane (melafir)	157 875	złoża zagospodarowane	70,34	70,34
„Wałbrzych-Gaj” WK 5735 rejon Unistawia	węgiel kamienny	45 967	eksploatacja złoża zaniechana	1076,99	234,18
„Victoria” WK 578 rejon Unistawia	węgiel kamienny	123 254	eksploatacja złoża zaniechana	3043,58	312,37
„Chrobry” WK 398 rejon Unistawia	węgiel kamienny	40 730	eksploatacja złoża zaniechana	1534,07	235,41

Źródło: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieroszów, Uchwała Nr XLIX/221/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2017 r.

Gleby. Gleby gruntów ornych na obszarze gminy Mieroszów należą do brunatnych właściwych, a na mniejszych powierzchniach do brunatnych wylugowanych i kwaśnych. Przewaga gleb brunatnych zaznacza się także wśród trwałych użytków zielonych. W dnach dolin występują gleby madowe. Na obszarze gminy przeważają gleby słabych klas bonitacyjnych (IV i V), nielicznie występują użytki rolne klas III i IIIb, i nie występują tu gleby I i II klasy bonitacyjnej. Średnia wielkość wskaźnika bonitacji dla gminy wynosi 37,3 pkt wg punktacji IUNG w Puławach. Ponadto grunty na terenie gminy wykazują wysoki stopień zakwaszenia – około 60% gleb stanowią gleby bardzo kwaśne, a 25% kwaśne, wymagające wapnowania. Przeważają gleby podatne na erozję i

przesuszenie. Zasięg występowania erozji powierzchniowej w gminie dotyczy 73,2% terenów użytków rolnych. Większość podatnych na erozję gruntów ornych została zadarniona, co zwiększa ich odporność na erozję.⁷

Klimat. Gmina Mieroszów położona jest w rejonie klimatów górskich. Należy do regionu IV – wałbrzyskiego⁸ charakteryzującego się średnioroczną temperaturą rzędu 5,5-6,5°C, która zmniejsza się w wyższych partiach gór o około 2-3°C. Średnioroczna wieloletnia temperatura na stacji w Mieroszowie wynosi 6,1°C, a w Sokołowsku 5,5°C. Na obszarze całej gminy, we wszystkich porach roku, występuje dodatni klimatyczny bilans wodny. Średnia maksymalna grubość pokrywy śnieżnej osiąga w okolicach Łącznej 30-40 cm, a na większości pozostałego obszaru 20-30 cm. Okres wegetacyjny trwa około 180 dni. Lato termiczne (tj. dni ze średnią dobową temperaturą >15°C) w dolinach i na grzbietach nie występuje. W głębokich dolinach tworzą się zastoiska chłodu, np. mrozowisko Kotliny Sokołowskiej. Usłonecznienie rzeczywiste nie przekracza 1 400 godzin w roku (w półroczu letnim 950 godzin). Pole wiatrów jest silnie modyfikowane orografią. Na całym obszarze przeważają wiatry z kierunku zachodniego, osiągając średnią prędkość 5-7,5 m/s.

Flora i fauna. Lasy i grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują blisko połowę powierzchni gminy (45,4%). Stopień lesistości w poszczególnych obrębach gminy jest zróżnicowany. Najwyższy występuje w obrębach: Kowalowa (77,5%) i Sokołowsko (74,2%), a najniższy w obrębach: Nowe Siodło (18,8%) i Różana (22,3%). Pierwotnie na obszarze gminy dominowały lasy charakterystyczne dla piętra regla dolnego (wys. 400-1000 m n.p.m.) – lasy mieszane bukowe, bukowo-świerkowe z domieszką: jawora, brzozy, sosny i modrzewia. Pierwotne lub zbliżone do pierwotnych zbiorowiska leśne zachowały się fragmentarycznie i należą do nich: zespoły buczyny sudeckiej, kwaśne buczyny górskie, mieszane górskie lasy jaworowo-świerkowe oraz (w dolinach) podgórskie łęgi jesionowe. Na obszarze gminy występują również zachowane fragmenty lasów mieszanych górskich, jaworowo-świerkowych, a nad ciekami podgórskich łęgów jesionowych. Na terenie gminy Mieroszów zidentyfikowano lasy o szczególnych wartościach przyrodniczych (HCVF), sklasyfikowane jako obszary chronione w parkach krajobrazowych, położone w zasięgu Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich. W ramach tych obszarów wyróżniono lasy o funkcjach wodochronnych, glebochronnych, a także ekosystemy rzadkie i zagrożone w skali Europy. Pod względem faunistycznym obszar gminy Mieroszów nie różni się zasadniczo od innych części Sudetów. Z dużych ssaków występują tu jedynie: muflony, jelenie szlachetne, sarny, dziki, lisy i zające. W potokach górskich o czystej wodzie żyją pstrągi, a w Ścinawce śliz. Na obszarze gminy udokumentowane zostało występowanie kilku rzadkich w Polsce pajęczaków. Przeprowadzone na obszarze gminy inwentaryzacje przyrodnicze wskazują na występowanie szeregu cennych gatunków roślin i grzybów oraz (na podstawie przepisów krajowych lub unijnych, należących do tzw. gatunków waloryzujących obszary Natura 2000 oraz wymienionych w czerwonych księgach).

Ochrona przyrody. Na terenie gminy Mieroszów wyznaczony został **Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich**⁹, o całkowitej powierzchni 6 493 ha, w tym około 2 600 ha na obszarze gminy Mieroszów (40% powierzchni parku, zajmuje około 34% powierzchni gminy). Dla parku utworzona została otulina o powierzchni 2894,6 ha, z czego około 1 580 ha (około 55%) położonych jest w zasięgu gminy Mieroszów, zajmując około 21% jej powierzchni. Ochronie podlegają tu w szczególności walory przyrodnicze oraz formy geologiczne i geomorfologiczne (kopuły i kominy wulkaniczne, fragmenty pokryw lawowych i tufowych, osuwiska skalne, skałki, gołoborza, suche doliny oraz współczesne procesy geomorfologiczne). Celem ochrony parku jest także zachowanie harmonijnego krajobrazu, a także wartości historycznych i kulturowych związanych z osadnictwem i rozwojem kopalnictwa. Na terenie gminy ustanowiono ponadto **Obszar Chronionego Krajobrazu „Zawory”**¹⁰, który zajmuje powierzchnię 690 ha, obejmując część pasma Mieroszowskie Ściany. Obszar ten w całości znajduje się w granicach gminy Mieroszów, w jej zachodniej i południowo-zachodniej części (ponad 9% powierzchni gminy). Cały obszar gminy położony jest w zasięgu Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO)

⁷ Plan urządzeniowo-rolny gminy Mieroszów. Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu. Wrocław, 2011.

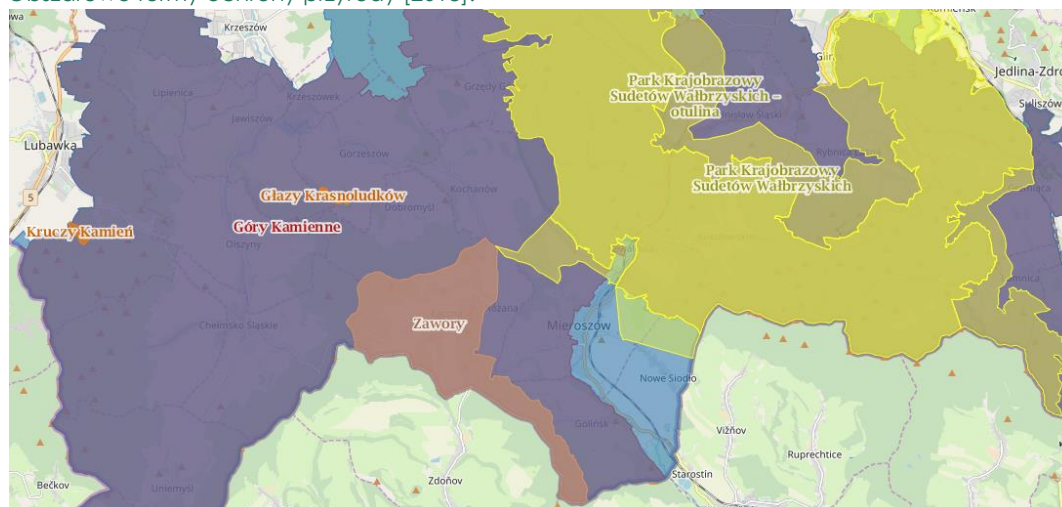
⁸ Regionalizacji klimatycznej Polski, A. Schmuck.

⁹ Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego Nr 7 z dnia 27 lutego 2008 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego z 2008 r. Nr 63, poz. 810).

¹⁰ Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego Nr 36 z dnia 28 listopada 2008 r. (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego Nr 317, poz. 3935).

Natura 2000 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie¹¹ (kod PLB020010), obejmujący obszar o powierzchni 31 574,1 ha, w tym 24% na terenie gminy Mieroszów.

SCHEMAT5. Obszarowe formy ochrony przyrody [2018].

Źródło: Serwis Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

3.2. Stan środowiska

Jakość powietrza kontrolowana jest poprzez pomiary podstawowych zanieczyszczeń powietrza, dla których określone są dopuszczalne lub docelowe poziomy w powietrzu. Stacje i punkty pomiarowe funkcjonujące w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zlokalizowane są głównie na terenach miejskich. Zgodnie z przeprowadzoną *Oceną poziomów substancji w powietrzu¹²*, wykonywaną co roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, gmina Mieroszów została zaklasyfikowana do strefy dolnośląskiej (kod PLo204). W 2017 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, największym problemem dla całego regionu i gminy są zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM₁₀ (przekroczenia dotyczą zarówno normy średniodobowej jak i średniorocznej) oraz bezno(a)pirenem (silnie kancerogennym wielopierścieniowym węglowodorem aromatycznym). Powyżej poziomu dopuszczalnego w strefie dolnośląskiej kształtowały się również stężenia ozonu i arsenu. Wymienione powyżej zanieczyszczenia zaliczone zostały do klasy C, dla której wymagane jest prowadzenie określonych działań, mających na celu osiągnięcie odpowiednich poziomów tych substancji w powietrzu. Stężenia pozostałych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), benzen (C₆H₆), tlenku węgla (CO) oraz metali: ołowiu (Pb), kadmu (Cd) i niklu (Ni) nie przekraczały wartości dopuszczalnych (klasa A). Nadmienić należy jednak, że w sezonie grzewczym obserwuje się wzrost zanieczyszczenia powietrza (SO₂, NO₂ i pyły). Główną przyczyną występowania przekroczeń w okresie zimowym jest emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków. Inne przyczyny występowania przekroczeń to m.in. ww. emisja zanieczyszczeń z transportu drogowego oraz niezorganizowana emisja pyłu z dróg i rolnictwa. Podczas oceny poziomów substancji w powietrzu w województwie dolnośląskim w 2017 roku, na terenie gminy Mieroszów stwierdzono przekroczenia występowania: bezno(a)pirenu (BaP/średnia roczna) oraz ozonu [O₃/liczba dni (cel długoterminowy), O₃/AOT₄₀ (cel długoterminowy)].

TABELA 5. Klasyfikacja strefy dolnośląskiej wg rodzajów zanieczyszczeń powietrza [2017].

NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ											
	SO ₂	NO ₂	CO	Benzen C ₆ H ₆	Ozon O ₃	Pył PM ₁₀	Pył PM _{2,5}	Ołów Pb	Arsen As	Kadm Cd	Nikiel Ni	B(a)P

¹¹ Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 25, poz. 133, z późn. zm.).

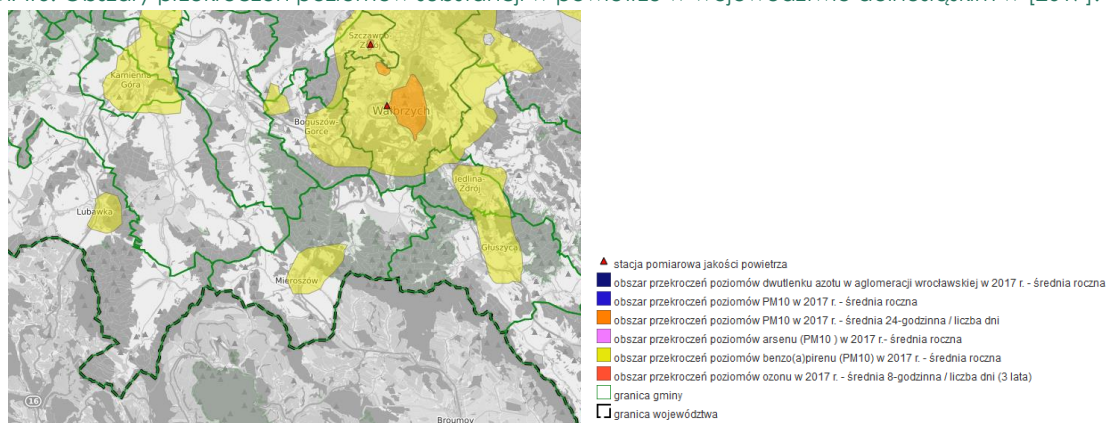
¹² Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2017 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wrocław 2018.

strefa dolnośląska	A	A	A	A	C	C	A	A	C	A	A	C
-----------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Źródło: Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2017 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Wrocław 2018.

Strona 22

SCHEMAT6. Obszary przekroczeń poziomów substancji w powietrzu w województwie dolnośląskim w [2017].

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, <https://www.wroclaw.pios.gov.pl>.

Klimat akustyczny. Głównym źródłem hałasu na terenie gminy Mieroszów, stanowiącym uciążliwość dla środowiska i ludzi, jest hałas drogowy. W punkcie pomiarowym przy ul. Dąbrowszczaków – droga wojewódzka nr 35 (punkt zlokalizowany przy drodze na trasie Boguszków Gorce – granica państwa), droga o nawierzchni asfaltowej w dostatecznym stanie technicznym, w 2015 roku średni poziom równoważny dźwięku odpowiadał 62,2 dB przy natężeniu ruchu 208 pojazdów/h i 1,1% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu. W porównaniu do 2010 roku, ze względu na zmniejszenie natężenia ruchu oraz znaczący spadek liczby samochodów ciężarowych w ogólnym strumieniu ruchu, średni poziom równoważny dźwięku uległ obniżeniu z poziomu 64,2 dB.

TABELA6. Wyniki pomiaru hałasu [2010, 2015].

Lokalizacja punktów pomiarowych	Natężenie ruchu poj/h ogółem		Natężenie ruchu poj/h ciężarowych		Poziom dźwięku LAeq na granicy terenu chronionego [dB]	
	2010	2015	2010	2015	2010	2015
ul. Dąbrowszczaków	256	208	11	2	64,2	62,2

Źródło: Klimat akustyczny w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w 2015 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, marzec 2016.

Jakość wód podziemnych JCWPd 124 (PLGW6000124), na obszarze której zlokalizowana jest gmina Mieroszów, zgodnie z badaniami przeprowadzonymi w 2012 roku, zgodnie z badaniami przeprowadzonymi w 2012 roku, wskazuje na dobrą ogólną ocenę stanu wód, w tym dobry stan ilościowy i chemiczny. Wody te nie są zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych. Podobnie w przypadku JCWPd 123 (PLGW5000123), która obejmuje południowo-zachodni fragment gminy, otrzymała dobrą ogólną ocenę stanu wód, w tym dobry stan ilościowy i chemiczny. Wody te również nie są zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wałbrzychu, na podstawie prowadzonych badań jakości wody w 2018 roku stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi dla poszczególnych stref zaopatrzenia w wodę, nie kwestionując żadnej z próbek wody pobranych z wodociągu Sokołowsko, stref zaopatrzenia Mieroszów, Nowe Siodło i Golińsk na wodociągu Mieroszów oraz strefy zaopatrzenia Wałbrzych na terenie gminy Mieroszów. Na podstawie prowadzonych badań jakości wody nie stwierdzono przekroczenia wskaźników mikrobiologicznych oraz parametrów fizykochemicznych w wyżej wymienionych strefach zaopatrzenia – woda nadawała się do spożycia i była bezpieczna dla konsumentów. Natomiast w strefie zaopatrzenia Łączna (wodociąg Mieroszów) w próbkach wody pobranych ze zbiornika wyrównawczego (w ramach kontroli wewnętrznej ZGKIM

„Mieroszów”) stwierdzono przekroczenie najwyższych dopuszczalnych wartości wskaźników mikrobiologicznych. Obecność bakterii *Escherichia coli* i enterokoków jest wskaźnikiem wody odchodami ludzkimi lub zwierzęcymi. Z tego względu zarządca sieci podjął niezwłoczne działania naprawcze, polegające na opróżnieniu, dezynfekcji i ponownym napełnieniu zbiornika wyrównawczego w łącznej zdezynfekowaną wodą oraz usunięcia zlokalizowanej usterki chloratora. Rekontrolne badania wykazały doprowadzenie jakości do norm sanitarnych. Pod względem **jakości wód powierzchniowych** JCWP (PLRW60004122199) w punkcie pomiarowym w Ścinawka powyżej Golińska, podczas badań w 2017 roku, wykazały stan chemiczny poniżej dobrego i ogólny zły stan wód.

3.3. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej	Uchwała Nr XXVI/125/16 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28.07.2016 r.
Program ochrony środowiska dla Gminy Mieroszów na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026	Uchwała Nr III/12/2018 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 20 grudnia 2018 r.
Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Mieroszów na lata 2018-2032	Uchwała Nr III/13/2018 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 20 grudnia 2018 r.
Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mieroszów w 2018 roku	Uchwała Nr LI/233/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 31 stycznia 2018 r.

3.4. Inwestycje i działania 2018

W zakresie ochrony środowiska w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania wynikające z dokumentów:

Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014-2020: Cel strategiczny 5 – Rozwój infrastruktury technicznej:

Program ochrony środowiska dla Gminy Mieroszów na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026: GW. I. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej; Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Mieroszów na lata 2015 – 2025, Cel 2: Poprawa ładu przestrzennego na obszarze rewitalizacji oraz dostosowanie infrastruktury do współczesnych wyzwań cywilizacyjnych; Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla gminy Mieroszów z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej:

1. Podłączenie budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego w Gminie Mieroszów – projekt realizowany przez ZGKiM „Mieroszów” sp. z o.o. (koszt: 20 262,20 zł)

Projekt obejmował wykonanie 53 sztuk przyłączy budynków do sieci kanalizacji sanitarnej oraz likwidację zbiorników bezodpływowych. Zadanie realizowane przez ZGKiM „Mieroszów” sp. z o.o. i jest dofinansowane przez NFOŚiGW w formie dotacji oraz pożyczki. Opłaty związane z uporządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Mieroszów wynikają z umów na przyłączenie budynków do sieci kanalizacji sanitarnej w celu poprawy stanu środowiska.

2. Dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków (koszt: 17 245,00 zł)

Dotacje celowe z budżetu dotyczą dofinansowania na podstawie uchwały Nr VIII/25/11 Rady Miejskiej w Mieroszowie z dnia 28 lutego 2011 r. w sprawie zasad i trybu postępowania przy udzielaniu dotacji celowej na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej kosztów inwestycji polegających na wykonaniu przez mieszkańców przydomowych oczyszczalni ścieków lub wykonania przyłączy do sieci kanalizacyjnej i mają na celu poprawę stanu środowiska. W 2018 r. dofinansowano budowę 6 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz jednego przyłącza do sieci kanalizacji sanitarnej.

Program ochrony środowiska dla Gminy Mieroszów na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026: ZW. II. Ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą:

3. Wspólnymi siłami przeciw klęskom żywiołowym (koszt: 10 405,90 zł, w tym środki własne 1 905,90 zł, środki zewnętrzne 8 500,00 zł)

Zadanie dotyczyło działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej w ramach współpracy Radkowa, Mieroszowa, Otovic i Mezimestii. Na terenie Gminy Mieroszów zamontowano urządzenie do pomiaru stanu wody na rzece Ścinawce wraz podłączeniem go do systemu przedstawiającego poziom wód w poszczególnych odcinkach rzeki, w celu uzyskania informacji i na czas podjęcia kroków związanych z zniwelowaniem zagrożenia dla ludności i ich mienia. Inwestycja dofinansowana na poziomie 85% z Interreg V-A Republika Czeska – Polska.

Program ochrony środowiska dla Gminy Mieroszów na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026: OP.I. Poprawa jakości powietrza; Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla gminy Mieroszów z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej; Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Mieroszów na lata 2018-2032:

4. Ograniczenie niskiej emisji transportowej w Gminie Mieroszów poprzez budowę Park&Ride, Bike&Ride oraz wymianę oświetlenia na energooszczędne (koszt: 954 280,32 zł, w tym środki własne 143 168,96 zł, środki zewnętrzne 811 111,36 zł)

Inwestycja ma na celu ograniczenie niskiej emisji, a w konsekwencji poprawę stanu środowiska i polega na wykonaniu parkingu dla samochodów osobowych, w tym dla osób niepełnosprawnych umożliwiającego pozostawienie auta i kontynuacji podróży alternatywnymi środkami komunikacji zbiorowej. W ramach działań w 2018 r. wykonano nową, bitumiczną nawierzchnię ul. Nad Potokiem oraz zagospodarowanie przyległego terenu – w tym wykonano ścieżkę rowerową, parking dla rowerów, ciągi piesze nasadzenia zieleni, oświetlenie terenu, ogrodzenie od strony rzeki, remont kładki pieszej, kanalizację deszczową, montaż małej architektury, takiej jak ławki i kosze na śmieci. W 2019 r. zaplanowano wymianę 307 opraw oświetlenia ulicznego na energooszczędne, typu LED, co obniży koszty opłat za energię elektryczną. Na zadanie pozyskano ok. 85% dofinansowania w ramach ZIT AW. Prace podzielono na dwa etapy – roboty budowlane oraz wymiana opraw. W ramach zadania w 2017 r. dokonano zapłaty za ostatni etap przygotowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej, a w 2018 r. za część robót.

5. **Poprawa środowiska naturalnego w Gminie Mieroszów – dotacje celowe dla wspólnot mieszkaniowych oraz osób fizycznych na zmianę systemu ogrzewania w ramach programu "Ograniczenie niskiej emisji na obszarze województwa dolnośląskiego" (koszt: 293 182,35 zł)**

Dotacje celowe z budżetu dotyczą dofinansowania na podstawie uchwały nr LI/232/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 31 stycznia 2018 r. zmieniającej uchwałę nr XLII/199/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowych ze środków budżetu gminy Mieroszów pochodzących z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie przedsięwzięć służących ochronie powietrza w ramach programu „Ograniczenie niskiej emisji na obszarze województwa dolnośląskiego”. Dofinansowaniem zostały objęte przedsięwzięcia związane z ograniczeniem niskiej emisji, zlokalizowane na terenie Gminy Mieroszów, polegające na wymianie wraz z likwidacją wszystkich dotychczasowych źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi lub biomasą, na nowoczesne źródła ciepła takie jak: kotły gazowe, kotły na lekki olej opałowy, piece zasilane prądem elektrycznym, kotły na paliwa stałe lub biomasę charakteryzujące się parametrami co najmniej jak dla kotłów klasy 5 wyposażone w automatyczny podajnik paliwa.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

CZyste Powietrze

ekodopłaty

na wymianę pieca i termomodernizację

Ty zmieniasz piec, my pokrywamy koszty.

PRZYJDŹ NA SPOTKANIE I DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ!

TERMIN: 15 WRZEŚNIA GODZINA 17.00	MIEJSCE: MIEROSZOWSKIE CENTRUM KULTURY UL. ŻEROMSKIEGO 28, MIEROSZÓW
--	---

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mieroszów w 2018 roku:

6. Realizacja **Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mieroszów** w 2018 roku skutkowałą efektem ekologicznym w postaci unieszkodliwienia 55,689 Mg wyrobów zawierających azbest (z 3 lokalizacji budowlanych zdemontowano azbest w ilości 38,272 Mg, a odebrano a z 3 lokalizacji w ilości 17,417 Mg). Przedmiotowe zadanie zrealizowano ze środków finansowych przeznaczonych na realizację gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 29 790,22 zł, w tym środki własne Gminy Mieroszów – 15 024,75 zł i dofinansowanie w formie dotacji z WFOŚiGW we Wrocławiu – 14 765,47 zł.

**Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
we Wrocławiu**

Strona 26

Ponadto w zakresie edukacji ekologicznej w Szkołach na terenie Gminy Mieroszów organizowany był Sejmik ekologicznych.

4. DEMOGRAFIA I MIESZKALNICTWO

Zmiana

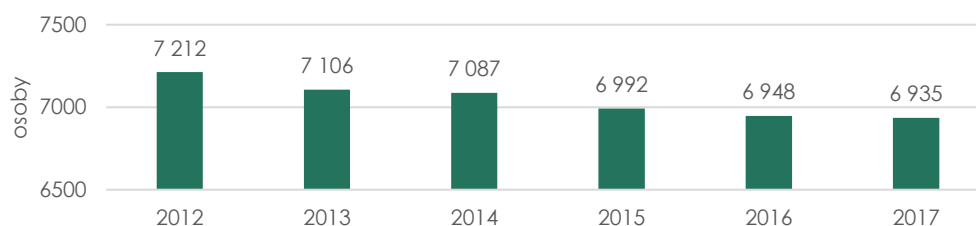
4.1. Ludność

W 2017 roku gminę miejsko-wiejską Mieroszów zamieszkiwało 6 935 osób¹³, co stanowiło 4,1% populacji powiatu wałbrzyskiego i 0,2% populacji Dolnego Śląska. Blisko 60% ludności, tj. 4 147 osób, stanowili mieszkańcy miasta, natomiast 2 788 osób zamieszkiwało obszar wiejski

STAN LUDNOŚCI:
6 935 mieszkańców
spadek liczby mieszkańców o **3,8%** od 2012
gęstość zaludnienia **91 os./km²**

gminy. Od 2012 roku liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się o 3,8%, co było wynikiem zbliżonym dla tendencji zachodzących w powiecie wałbrzyskim (spadek o 3,4%), natomiast znacznie wyższym niż ubytek mieszkańców w regionie (0,4%) i kraju (0,3%). Znalazło to również swoje odbicie w zmianie względnej liczby ludności w odniesieniu do 1000 mieszkańców, która w 2017 roku wyniosła -1,9 osoby. Należy jednak dodać, że wartość ta jest średnią dla miasta i terenu wiejskiego. W Mieroszowie odnotowano spadek wartości tego wskaźnika (-5), natomiast na obszarze wiejskim w 2017 roku wartość ta była dodatnia i wynosiła 2,9 osoby. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 91 os./km², przy przeciętnej wartości w Polsce wynoszącej 123 osób, a w regionie 146 osób.

WYKRES 1. Liczba mieszkańców gminy [2007-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA7. Liczba ludności [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	7 212	7 106	7 087	6 992	6 948	6 935	-3,8%↓	-0,2%↓
miasto	4 328	4 274	4 248	4 212	4 168	4 147	-4,2%↓	-0,5%↓
obszar wiejski	2 884	2 832	2 839	2 780	2 780	2 788	-3,3%↓	0,3%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na ogólną liczbę ludności i jej dynamikę w czasie składają się z jednej strony procesy naturalne, takie jak przyrost naturalny i współczynnik zgonów, z drugiej zaś ruch migracyjny ludności. W gminie Mieroszów w 2017 roku ogólne saldo migracji wewnętrznych było dodatnie (4 osoby; 78 zameldowań wobec 74 wymeldowań), podobnie jak w odniesieniu do 1000 mieszkańców (0,6). Warto zauważyć, że od 2012 roku wskaźnik ten przyjmował wartości ujemne, wskazując na odpływ mieszkańców gminy. Podobna tendencja występowała również ogółem w całym powiecie wałbrzyskim (0,1; średnio w regionie 0,9). Na terenie gminy zaznacza się wyraźnie proces wzrostu liczby mieszkańców terenów wiejskich, charakterystyczny dla całej Polski, co wyraża się wspomnianym wcześniej wzrostem liczby mieszkańców terenów wiejskich w odniesieniu do 1000 ludności, ale także dodatnim saldem migracji wewnętrznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (2,2 osoby w 2017 roku), przy jednoczesnym ubytku liczby mieszkańców miasta Mieroszów (-0,5).

¹³ Kobiety stanowiły 52,3% populacji w gminie, wskaźnik feminizacji wynosił 110.

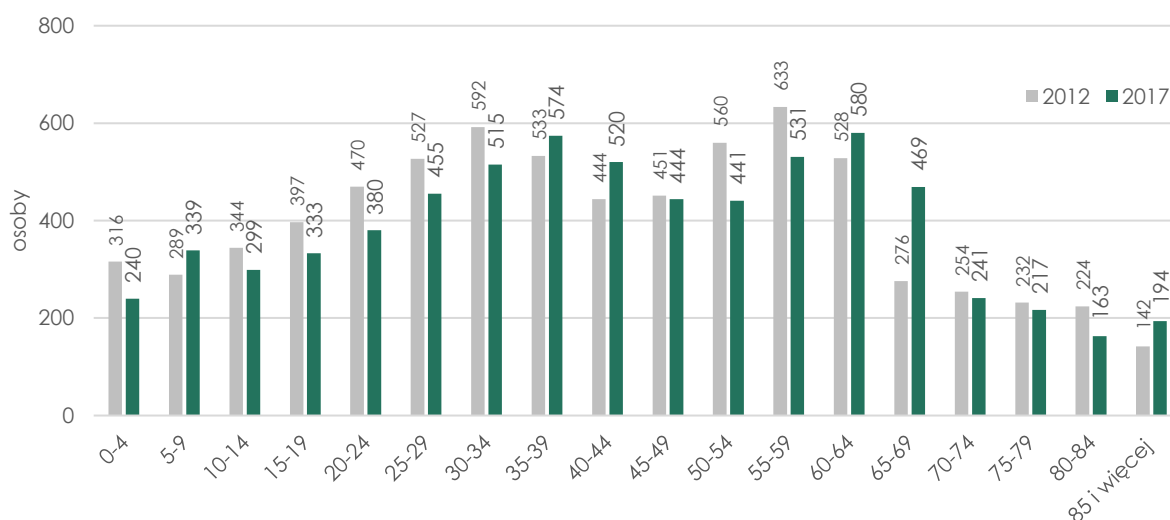
TABELA 8. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
saldo migracji wewnętrznych ogółem	-39	-8	0	-8	-8	4
miasto	-54	-6	-10	-9	-12	-2
obszar wiejski	15	-2	10	1	4	6
saldo migracji zagranicznych ogółem	-9	-17	-16	0	-4	1
miasto	-4	-8	-10	0	-3	3
obszar wiejski	-5	-9	-6	0	-1	-2
saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności:						
dolnośląskie	0,6	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9
powiat wałbrzyski	-2,3	-2,7	-1,5	-1,0	-0,4	0,1
gmina Mieroszów	-5,4	-1,1	0,0	-1,1	-1,1	0,6
miasto	-12,3	-1,4	-2,4	-2,1	-2,9	-0,5
obszar wiejski	5,2	-0,7	3,5	0,4	1,4	2,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Biorąc pod uwagę strukturę wieku mieszkańców gminy Mieroszów należy zwrócić uwagę na postępujący proces starzenia, czego obrazem może być wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego wyrażonego liczbą osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2012 roku było to 30,5 osób, a w 2017 roku wynosił on już 37,2, co było wynikiem mniej korzystnym niż średnio w powiecie wałbrzyskim (36,4 osoby) oraz w kraju (34 osoby). Ludność w wieku poprodukcyjnym stanowiła 22,8% ogółu populacji gminy (w 2012 r. 19,6%), natomiast w wieku produkcyjnym 61,2% (w 2012 r. 64,2%). Udział najmłodszej grupy wiekowej zmniejszył się nieznacznie (16% w 2017 r. wobec 16,2% w 2012 r.), co można uznać jako zjawisko pozytywne. Dla porównania na Dolnym Śląsku w 2017 roku ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 16,9%, produkcyjnym 61,2%, natomiast najstarsi mieszkańcy regionu stanowili 21,9% (w powiecie wałbrzyskim było to odpowiednio: 15,6%, 61,9% oraz 22,5%).

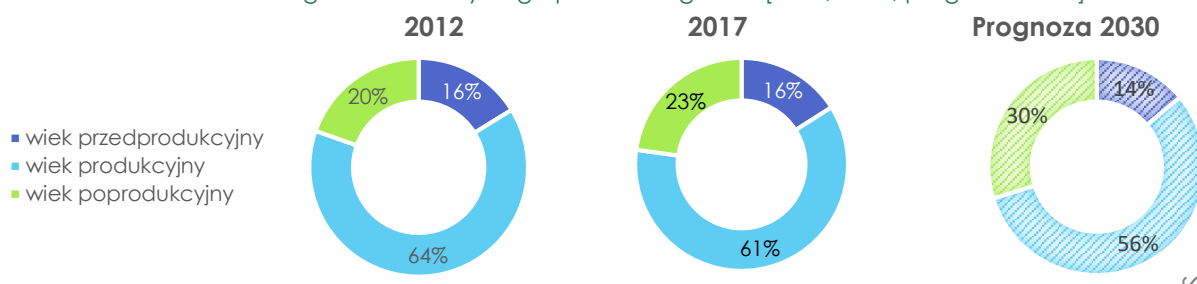
WYKRES 2. Struktura wieku mieszkańców gminy [2012, 2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

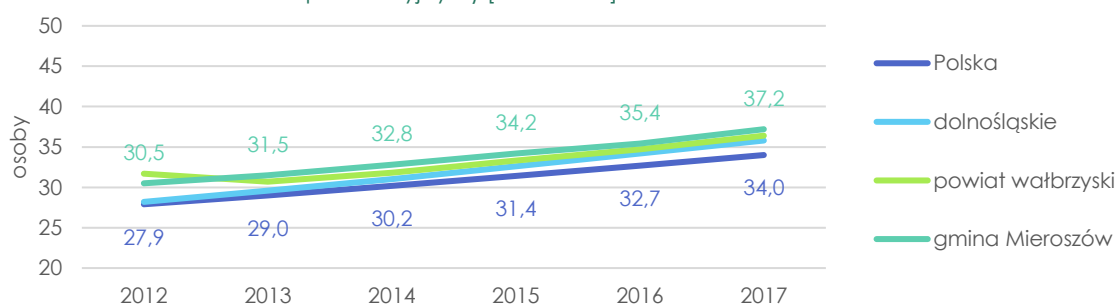
Warto zaznaczyć, że w 2017 roku wskaźnik starości (odsetek osób w wieku 65 lat i więcej) w gminie wynosił 18,5%, co było znacząco korzystniejszym wynikiem niż średnio w kraju (25%) i w regionie (26%), choć wartość przeciętna w powiecie wynosiła nieznacznie mniej (18,1%). Od 2012 roku wzrósł on jednak o 2,9 punktu procentowego.

WYKRES 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w gminie [2012, 2017, prognoza 2030].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

WYKRES 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym) [2012-2017].

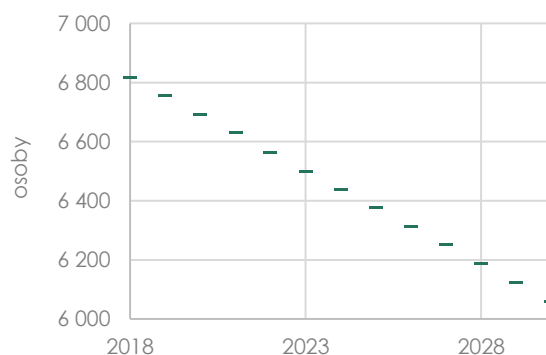

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2017 roku wskaźnik zgonów na 1000 ludności, na poziomie 10,8 był nieco wyższy niż średnio w regionie (10,5) i w Polsce (10,1). W 2016 roku 41,6% zgonów w powiecie wałbrzyskim spowodowanych było chorobami układu krążenia, 29,9% nowotworami, a 5,1% chorobami układu oddechowego.

Zgodnie z prognozą demograficzną GUS¹⁴, przy utrzymaniu obecnie zachodzących tendencji, liczba ludności na terenie gminy Mieroszów będzie stale się zmniejszać. Prognozuje się, że w 2030 roku gmina będzie liczyć 6 060 mieszkańców. Ekstrapolacja wg ekonomicznych grup wieku wskazuje także na szybki proces starzenia się ludności. Zgodnie z prognozą udział ludności w wieku poprodukcyjnym wzrośnie do 29,7%, wskutek czego na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadać będą 53 osoby w wieku poprodukcyjnym. Natomiast udział ludności w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym zmniejszy się analogicznie do 56,3% i 14%, co niewątpliwie będzie miało wpływ na rynek pracy w gminie.

WYKRES 5. Prognoza liczby ludności ogółem do 2030 roku [2016].

Źródło: opracowanie na podstawie Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030, GUS, Warszawa 2017.

4.2. Mieszkalnictwo i budownictwo

Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Mieroszów w 2017 roku tworzyło 2 779 mieszkań o łącznej powierzchni 183 261 m² w 982 budynkach mieszkalnych. Mieszkania te stanowiły 0,2% zasobu mieszkaniowego w regionie i 12,5% w powiecie wałbrzyskim. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 65,5 m², co było

¹⁴ Prognoza ludności gmin do 2030 r. GUS jako punkt wyjścia przyjmuje stan ludności w dniu 31.12.2016 r.

wynikiem zbliżonym dla przeciętnej powierzchni w powiecie (65,9 m²), nieznacznie poniżej średniej w regionie (72,4 m²) i kraju (73,8 m²).

W przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy wynosiła ona 26,4 m² (w powiecie 26 m², na Dolnym Śląsku 29,2 m², w Polsce 27,8 m²).

Dostępność mieszkań wyrażona ich liczbą przypadających na 1000 mieszkańców również wskazywała na zbliżoną sytuację do występującej w powiecie i regionie (odpowiednio 403,6 mieszkań na 1000 mieszkańców w powiecie 393,8 oraz 402,7), przewyższając znacząco przeciętną ilość w Polsce (375,7).

ZASOBY MIESZKANIOWE:

2 779 mieszkań
183 261 m² powierzchnia użytkowa
982 budynki mieszkalne
403,6 mieszkań na 1000 mieszkańców
65,5 m² przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania
26,4 m² przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę

TABELA9. Zasoby mieszkaniowe [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
budynki	961	966	969	975	981	982	2,2%↑	0,1%↑
mieszkania	2 774	2 782	2 785	2 791	2 798	2 799	0,9%↑	0,04%↑
powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	179 232	180 636	181 180	182 106	182 949	183 261	2,2%↑	0,2%↑
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	64,6	64,9	65,1	65,2	65,4	65,5	1,4%↑	0,2%↑
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	24,9	25,4	25,6	26,0	26,3	26,4	6,0%↑	0,2%↑
mieszkania na 1000 mieszkańców	384,6	391,5	393,0	399,2	402,7	403,6	4,9%↑	0,4%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wypożyczenie mieszkań. W gminie Mieroszów w 2017 roku, podobnie jak w regionie, dostęp do wodociągów miało ponad 90% mieszkań zarówno w mieście, jak i na terenie wiejskim (99,5% oraz 95,6%, łącznie 2 743 mieszkań). W mieście Mieroszów 88,2% mieszkań dysponowało własną łazienką (1 536), a na obszarze wiejskim było to 83,5% mieszkań (883). Centralnym ogrzewaniem objętych było 64,5% zasobu mieszkaniowego w Mieroszowie (1 123) i 72,8% na obszarze wiejskim (769). Nadmienić należy, że znaczna część budynków na obszarze gminy wymaga termomodernizacji oraz zmiany sposobu ogrzewania, bowiem tradycyjne źródła ciepła w połączeniu z niską efektywnością energetyczną budynków sprzyjają zjawisku niskiej emisji.

WYPOSAŻENIE MIESZKAŃ:

w miastach:
99,5% wodociąg
88,2% łazienka
64,5% centralne ogrzewanie
na wsi:
95,6% wodociąg
83,5% łazienka
72,8% centralne ogrzewanie

TABELA10. Wypożyczenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne [2012-2017].

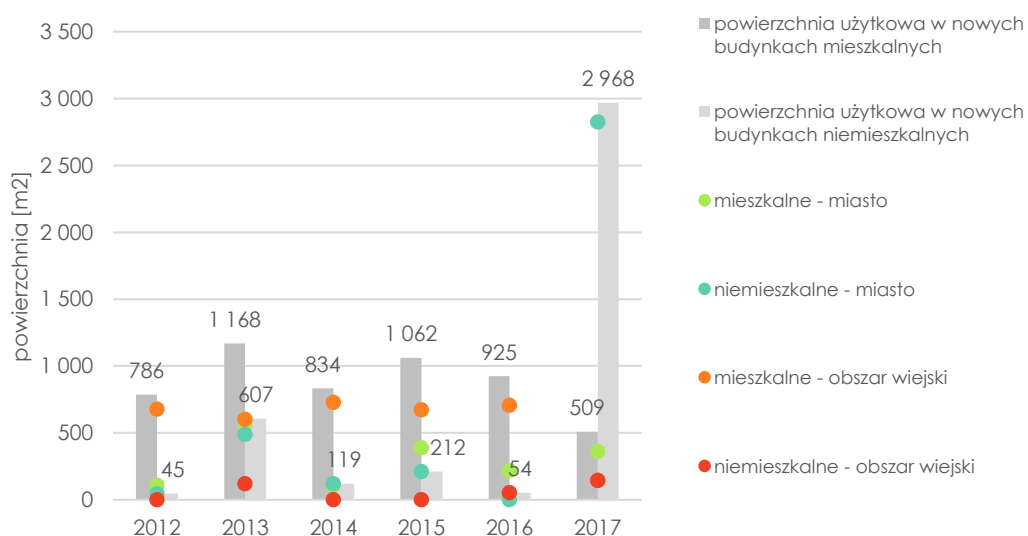
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne:								
wodociąg	2 717	2 725	2 728	2 734	2 741	2 743	1,0%↑	0,1%↑
miasto	1 723	1 728	1 728	1 730	1 732	1 733	0,6%↑	0,1%↑
obszar wiejski	994	997	1 000	1 004	1 009	1 010	1,6%↑	0,1%↑
łazienka	2 392	2 400	2 404	2 410	2 417	2 419	1,1%↑	0,1%↑
miasto	1 526	1 531	1 531	1 533	1 535	1 536	0,7%↑	0,1%↑
obszar wiejski	866	869	873	877	882	883	2,0%↑	0,1%↑
centralne ogrzewanie	1 865	1 873	1 877	1 883	1 890	1 892	1,4%↑	0,1%↑
miasto	1 113	1 118	1 118	1 120	1 122	1 123	0,9%↑	0,1%↑
obszar wiejski	752	755	759	763	768	769	2,3%↑	0,1%↑

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
gaz sieciowy	0	0	0	1	1	4	100%↑	300%↑
miasto	0	0	0	1	1	4	100%↑	300%↑
obszar wiejski	0	0	0	0	0	0	–	–
Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań [%]:								
wodociąg								
miasto	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5	–	–
obszar wiejski	95,4	95,4	95,4	95,4	95,5	95,6	0,2 pkt%↑	0,1 pkt%↑
łazienka								
miasto	88,1	88,1	88,1	88,2	88,2	88,2	0,1 pkt%↑	–
obszar wiejski	83,1	83,2	83,3	83,4	83,4	83,5	0,4 pkt%↑	0,1 pkt%↑
centralne ogrzewanie								
miasto	64,3	64,4	64,4	64,4	64,4	64,5	0,2 pkt%↑	0,1 pkt%↑
obszar wiejski	72,2	72,2	72,4	72,5	72,7	72,8	0,6 pkt%↑	0,1 pkt%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rozwój budownictwa. W latach 2012-2017 na terenie gminy Mieroszów zostało oddanych do użytkowania ogółem 48 budynków¹⁵ o łącznej powierzchni około 9 tys. m², która stanowiła 7,6% powierzchni budynków oddanych do użytkowania w tym czasie na terenie powiatu wałbrzyskiego. Od 2012 roku do użytku oddano 13 budynków niemieszkalnych, w tym m.in.: 1 budynek handlowo-usługowy, 5 garaży oraz 1 budynek przemysłowy. W 2017 roku oddano do użytkowania 2 tego typu budynki (gospodarstwa rolne oraz sklasyfikowany jako zbiornik, silos lub budynek magazynowy). Jednak od 2012 roku ponad połowę nowej powierzchni użytkowej w gminie (ok. 5 tys. m²), a także 73% budynków (35) stanowi zasób mieszkalny.

WYKRES 6. Powierzchnia użytkowa w nowych budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 11. Budynki oddane do użytkowania [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
liczba budynków ogółem [szt.]	8	9	8	10	8	5	-37,5%↓	-37,5%↓
mieszkalne	5	7	6	7	7	3	-40,0%↓	-57,1%↓
niemieszkalne	3	2	2	3	1	2	-33,3%↓	100,0%↑

¹⁵ Wg definicji obowiązujących do 2017 roku.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
powierzchnia użytkowa ogółem [m ²]	831	1 775	953	1 274	979	3 477	318,4%↑	255,2%↑
mieszkalne	786	1 168	834	1 062	925	509	-35,2%↓	-45,0%↓
niemieszkalne	45	607	119	212	54	2 968	6 495,6%↑	5 396,3%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

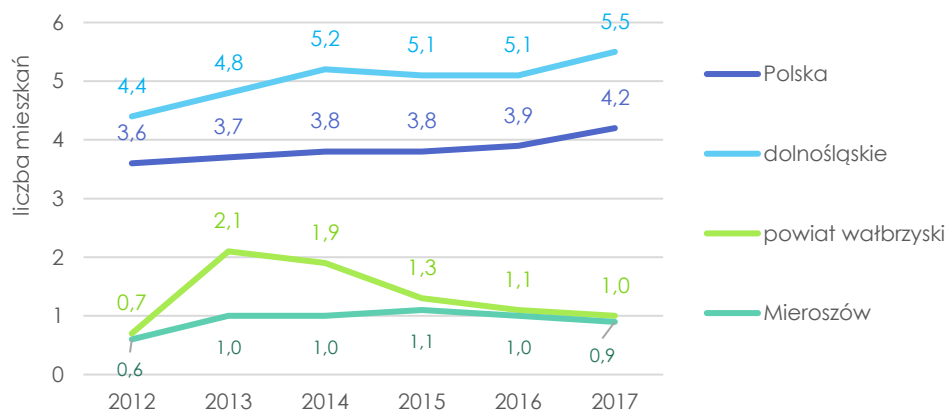
Od 2012 roku w gminie oddano do użytkowania 39 mieszkań¹⁶ o łącznej powierzchni około 6 tys. m², czyli 10% ich powierzchni oddanej do użytku w tym czasie w powiecie wałbrzyskim i 0,1% w województwie dolnośląskim. Wszystkie były mieszkaniami indywidualnymi nieprzeznaczonymi na sprzedaż lub wynajem. Trzyletnia średnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania na terenie gminy w 2017 roku wynosiła 6 mieszkań (2,3 w mieście i 3,7 na obszarze wiejskim). W przeliczeniu na 1000 ludności dawało to wskaźnik 0,9, który był zbliżony do średniej w powiecie wałbrzyskim (1), jednak zdecydowanie niższy niż na Dolnym Śląsku (5,5) i w kraju (4,2).

TABELA12. Mieszkania oddane do użytkowania [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ogółem 2012-2017
mieszkania ogółem	5	10	6	7	8	3	39
miasto	1	5	1	3	2	2	14
obszar wiejski	4	5	5	4	6	1	25
powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem [m ²]	786	1 731	834	1 062	1 022	509	5 944
miasto	108	1 017	106	388	219	362	2 200
obszar wiejski	678	714	728	674	803	147	3 744
mieszkania indywidualne	5	10	6	7	8	3	39
powierzchnia użytkowa [m ²]	786	1 731	834	1 062	1 022	509	5 944
mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	0	0	0	0	0	0	0
powierzchnia użytkowa [m ²]	0	0	0	0	0	0	0
mieszkania komunalne	0	0	0	0	0	0	0
powierzchnia użytkowa [m ²]	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

WYKRES 7. Średnia trzyletnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA13. Średnia trzyletnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania [2012-2017].

¹⁶ Wg definicji obowiązujących od 2018 r.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
średnia trzyletnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania	4,3	7,3	7,0	7,7	7,0	6,0	1,7%↑	-1,0%↓
miasto	2,3	3,7	2,3	3,0	2,0	2,3	–	0,3%↑
obszar wiejski	2,0	3,7	4,7	4,7	5,0	3,7	1,7%↑	-1,3%↓
średnia trzyletnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności	0,6	1,0	1,0	1,1	1,0	0,9	0,3%↑	-0,1%↓
miasto	0,5	0,9	0,5	0,7	0,5	0,6	0,1%↑	0,1%↑
obszar wiejski	0,7	1,3	1,6	1,6	1,8	1,3	0,6%↑	-0,5%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

4.3. Komunalny zasób mieszkaniowy

Komunalny zasób mieszkaniowy gminy w 2016 roku¹⁷ obejmował 679 mieszkań o powierzchni użytkowej 31 755 m², które stanowiły 14,4% mieszkań komunalnych na terenie powiatu wałbrzyskiego. Od 2015 roku zasób ten zmniejszył się o 12 mieszkań o łącznej powierzchni 495 m². Gmina dysponowała ponadto 56 mieszkaniem socjalnym o powierzchni 1 370,95 m²¹⁸ oraz 63 lokalami socjalnymi o powierzchni 1 609 m²¹⁹.

TABELA14. Komunalne zasoby mieszkaniowe gminy [2012-2017].

Mieszkania komunalne	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2013-2016	Zmiana 2015-2016
mieszkania	–	735	–	691	679	–	1,6%↑	4,8%↑
powierzchnia użytkowa [m ²]	–	34 426	–	32 250	31 755	–	0,2%↑	2,3%↑
pustostany	–	16	–	38	41	–	156,3%↑	7,9%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA15. Mieszkania socjalne [2012-2018].

Mieszkania socjalne	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2012-2018	Zmiana 2017-2018
mieszkania [szt.]	56	56	55	65	64	62	56	0,0%	-9,7%↓
powierzchnia [m ²]	1 427,10	1 427,10	1 378,46	1 700,28	1 636,95	1 532,53	1 370,95	-3,9%↓	-10,5%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Mieroszów.

TABELA16. Lokale socjalne [2012-2017].

Lokale socjalne	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
lokale	59	61	56	65	60	63	55,0%↑	5,0%↑
powierzchnia użytkowa [m ²]	1 509	1 535	1 369	1 687	1 518	1 609	76,6%↑	6,0%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Komunalny zasób mieszkaniowy pozostający w 100% zarządzie Gminy Mieroszów w 2018 roku obejmował 206 budynków o powierzchni 29 909,02 m². Od 2012 roku zasób ten zmniejszył się o 18 budynków o łącznej powierzchni 6 814,21 m². W strukturze wiekowej przeważają budynki mające ponad 75 lat – wybudowane w latach 1900-1945 – 136 budynków. Przed 1990 rokiem wybudowanych zostało 69 z nich, natomiast w latach 1946-1990 jeden budynek. W dobrym stanie technicznym jest 36,4% budynków w zasobie komunalnym gminy (75 budynków), w średnim 61,2% (75 budynków), natomiast jako zły ocenionych zostało 5 budynków. Remontów wymagają 123 budynki, a na 1 wydany został nakaz rozbiórki. W latach 2012-2018 średnia stawka czynszu komunalnego wynosiła w gminie 3,00 zł, natomiast czynszu socjalnego 1,50 zł.

¹⁷ Brak aktualniejszych danych.

¹⁸ Dane za 2018 rok.

¹⁹ Dane za 2017 rok.

TABELA17. Budynki w 100% zarządzie gminy [2012-2018].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2012-2018	Zmiana 2017-2018
liczba budynków [szt.]	224	221	220	220	219	210	206	-6,8%↓	-1,9%↓
powierzchnia [m ²]	36 723,23	34 133,72	32 681,80	31 719,09	31 755,07	30 966,03	29 909,02	-12,4%↓	-3,4%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Mieroszów.

TABELA18. Struktura wiekowa budynków w 100% zarządzie gminy [2012-2018].

Data budowy:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
przed 1900	71	72	72	72	73	73	69
1900–1945	152	148	147	147	145	136	136
1946–1990	1	1	1	1	1	1	1
1991–1999	–	–	–	–	–	–	–
2000–2010	–	–	–	–	–	–	–
2011–2018	–	–	–	–	–	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Mieroszów.

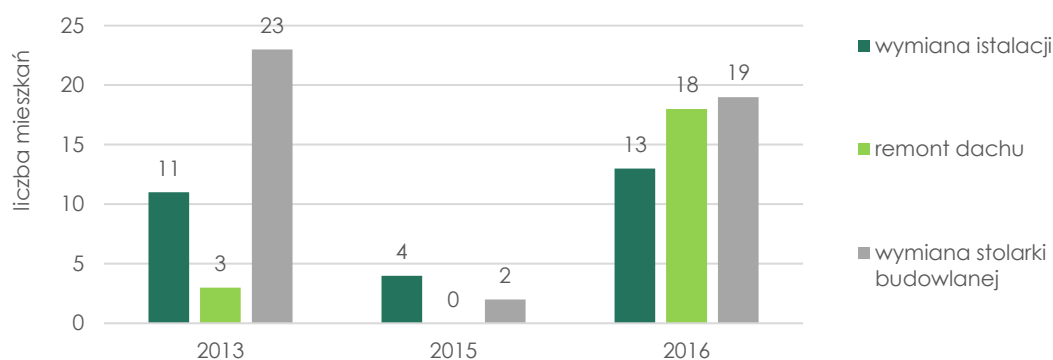
TABELA19. Ocena aktualnego stanu technicznego budynków w 100% zarządzie gminy [2012-2018].

Stan techniczny:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
zły	3	4	4	4	4	4	5
średni	135	134	134	133	130	130	126
dobry	86	83	82	83	85	76	75
wymagające remontów	134	132	132	132	131	130	123
nakazy rozbiórek	–	–	–	–	–	–	1
rozbiórki budynków	–	–	–	–	–	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Mieroszów.

Remonty i modernizacje. Zdekapitalizowane zasoby gminne wymagają przeprowadzenia wielu remontów i modernizacji. Zgodnie z danymi GUS na terenie gminy Mieroszów w analizowanym okresie czasu przeprowadzano takie prace remontowe jak: wymiana instalacji, remonty dachów oraz wymiana stolarki budowlanej. W 2016 roku stolarkę budowlaną wymieniono w 19 mieszkaniach (w tym w 15 w mieście), 18 mieszkań bezpośrednio dotyczył remont dachu (w tym 10 na obszarze wiejskim), natomiast w 13 dokonano wymiany instalacji (10 w mieście).

WYKRES 8. Remonty mieszkań (związane z podwyższeniem standardu mieszkania) w budynkach komunalnych [2013, 2015, 2016].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 20. Remonty mieszkań (instalacji istniejących) w zasobie komunalnym [2013, 2015, 2016].

	2013	2015	2016
wymiana instalacji	11	4	13
miasto	8	1	10
obszar wiejski	3	3	3
remont dachu	3	0	18
miasto	0	0	8
obszar wiejski	3	0	10
wymiana stolarki budowlanej	23	2	19
miasto	9	2	15
obszar wiejski	14	0	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zaległości z tytułu czynszów i opłat za media w 2018 roku wynosiły około 1,36 mln zł, a ich wartość wzrasta z roku na rok i w porównaniu do 2012 roku zwiększyła się blisko o połowę (47,1%). Za pozytywny aspekt uznać należy wzrost ściągальności należności czynszowy, który w 2018 roku wynosił blisko 100%, tj. 98,57%, i od 2012 roku zwiększył się z poziomu 84,64%.

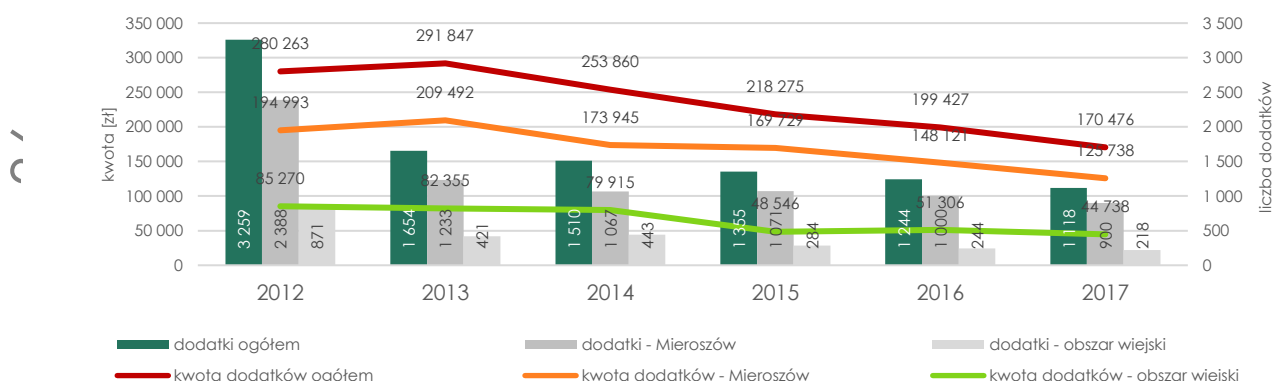
TABELA 21. Zaległości z tytułu czynszów i opłat za media [2012-2018].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2012-2018	Zmiana 2017-2018
zaległości z tytułu czynszów i opłat za media [zł]	618 909,56	927 842,06	1 108 428,80	1 170 409,73	1 126 325,69	1 329 362,58	1 365 043,03	47,1%↑	2,7%↑
ściągальność należności czynszowych [%]	84,64	87,43	92,19	97,76	98,04	95,16	98,57	13,93pkt%↑	3,41pkt%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Mieroszów.

Dodatki mieszkaniowe. Liczba dodatków mieszkaniowych wypłacanych mieszkańcom na terenie gminy Mieroszów, którzy mają niskie dochody i nie są w stanie opłacić czynszu, maleje z roku na rok. Od 2012 roku zmniejszyła się ona blisko trzykrotnie, z 3 259 w 2012 roku do 1 118 w 2017 roku. Warto jednak zaznaczyć, że obciążenie budżetu gminy z tego tytułu nie zmniejszyło się proporcjonalnie. W 2012 roku wypłacono łącznie 280 263 zł, natomiast w 2017 roku 170 476 zł, zatem spadek kształtował się na poziomie 39%. Zdecydowana większość pomocy udzielana była mieszkańcom miasta Mieroszów (80,5%), którzy byli pobierali 73,8% ogólnej kwoty wypłaconych dodatków (125 738 zł). Zgodnie z informacją z Urzędu Gminy Mieroszów w 2018 roku wypłaconych zostało 851 dodatków.

WYKRES 9. Dodatki mieszkaniowe wypłacone na terenie gminy [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 22. Dodatki mieszkaniowe [2012-2017].

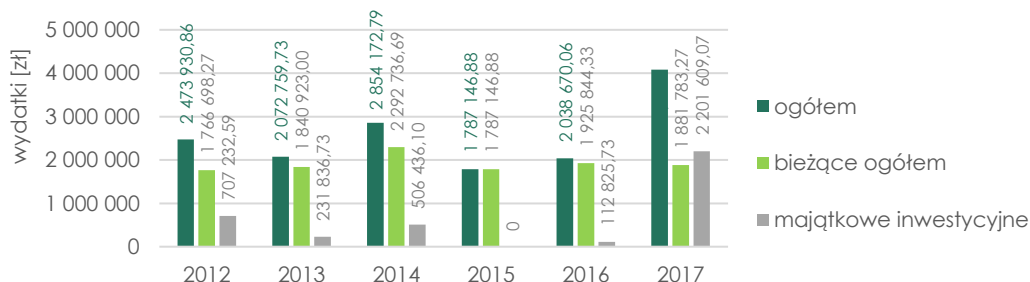
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
liczba ogółem	3 259	1 654	1 510	1 355	1 244	1 118	-65,7%↓	-10,1%↓
miasto	2 388	1 233	1 067	1 071	1 000	900	-62,3%↓	-10,0%↓
obszar wiejski	871	421	443	284	244	218	-75,0%↓	-10,7%↓
kwota ogółem [zł]	280 263	291 847	253 860	218 275	199 427	170 476	-39,2%↓	-14,5%↓
miasto	194 993	209 492	173 945	169 729	148 121	125 738	-35,5%↓	-15,1%↓
obszar wiejski	85 270	82 355	79 915	48 546	51 306	44 738	-47,5%↓	-12,8%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

4.4. Finansowanie

Wydatki na gospodarkę mieszkaniową w gminie Mieroszów do 2016 roku utrzymywały się na względnie stałym poziomie ok. 2 mln zł. W 2017 roku nastąpiło podwojenie tej sumy do ok. 4 mln zł. Wydatki bieżące ogółem oraz majątkowe inwestycyjne w 2017 roku rozkładały się dość równomiernie (46% do 54%). Od 2012 roku znacząco wzrosły również nakłady na gospodarkę nieruchomości, osiągając w 2017 roku poziom ponad 2,5 mln zł.

WYKRES 10. Wydatki na gospodarkę mieszkaniową (dział 700) [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 23. Wydatki na gospodarkę mieszkaniową (dział 700) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	2 473 930,86	2 072 759,73	2 854 172,79	1 787 146,88	2 038 670,06	4 083 392,34	65,1%↑	100,3%↑
bieżące ogółem	1 766 698,27	1 840 923,00	2 292 736,69	1 787 146,88	1 925 844,33	1 881 783,27	6,5%↑	-2,3%↓
majątkowe inwestycyjne	707 232,59	231 836,73	506 436,10	0,00	112 825,73	2 201 609,07	211,3%↑	1 851,3%↑
gospodarka gruntami i nieruchomościami	927 170,00	562 267,61	835 047,68	305 694,48	390 175,80	2 649 329,72	185,7%↑	579,0%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

4.5. Bilans

	– rosnąca liczba mieszkańców, w tym dodatni przyrost naturalny oraz dodatnie saldo migracji wewnętrznych na obszarze wiejskim – wyższy niż przeciętnie w regionie i kraju wskaźnik dynamiki demograficznej – wysoka dostępność do wodociągu i kanalizacji – znaczący spadek liczby wypłacanych dodatków mieszkaniowych
	– postępujący proces starzenia się społeczeństwa – wyższa wartość wskaźnika obciążenia demograficznego niż przeciętnie w regionie i powiecie – brak dostępu do gazu sieciowego na terenie gminy – postępująca dekapitalizacja zasobów mieszkaniowych – niska dynamika budowy nowych mieszkań oraz brak budownictwa mieszkaniowego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem – rosnąca kwota zaległości z tytułu czynszów i opłat za media w mieszkaniach komunalnych

4.6. Inwestycje i działania 2018

W zakresie mieszkalnictwa, w tym komunalnego, w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje:

Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014-2020: Cel strategiczny 3 – Rozwój infrastruktury społecznej:

1. Przebudowa pomieszczeń budynku przy ul. Wolności 29 w Mieroszowie w ramach działania „Inwestycje w infrastrukturę społeczną” (koszt: 29 520,00 zł, w tym środki własne 4 428,00 zł, środki zewnętrzne 25 092,00 zł)

Zadanie polegać miało na wykonaniu miejsca spotkań dla lokalnej społeczności z przeznaczeniem i przystosowaniem lokalu dla Seniorów w pomieszczeniach budynku przy ul. Wolności 29 w Mieroszowie. W ramach zadania przygotowano zapytanie ofertowe na wykonanie kompleksowej dokumentacji projektowo-kosztorysowej, które przesłano w dniu 06.12.2017 r. Zakres planowanych prac obejmował przebudowę lokalu znajdującego się na parterze budynku wraz z adaptacją pomieszczeń oraz zagospodarowaniem przyległego terenu. Przebudowa miała na celu stworzenie pomieszczeń: sanitariatu (WC i prysznic), pomieszczenia kuchennego, pomieszczenia gospodarczego, pomieszczenia odpoczynku, sali spotkań. Powierzchnia użytkowa pomieszczeń przewidzianych do przebudowy wynosi 127,59 m². Prace niezbędne do wykonania w ramach zadania inwestycyjnego to m.in.: roboty rozbiórkowe, wymiana instalacji sanitarnych, wymiana instalacji elektrycznych, wykonanie pompy ciepła i ogrzewania podłogowego, wymiana stolarki drzwiowej, wymiana oświetlenia, wymiana ogrzewania, wymiana okładzin i posadzek, malowanie pomieszczeń, wykonanie białego montażu z wyposażeniem pomieszczeń w meble oraz sprzęt RTV i AGD, wykonanie robót murarskich i wykończeniowych, wykonanie prac mających na celu przystosowanie przestrzeni do korzystania z niej przez osoby niepełnosprawne. Na zadanie uzyskano 85% dofinansowania w ramach ZIT AW. Wartość prac projektowych (dokumentacja projektowo-kosztorysowa, studium wykonalności) wyniosła ok. 30 000 zł, natomiast szacunkowa wartość robót budowlanych wynosi ok. 350 000 zł. Roboty budowlane zaplanowano na 2019 r.

2. Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Mieroszowie przy ul. Wolności 19 (koszt: 889 290,00 zł, w tym środki własne 133 393,50 zł, środki zewnętrzne 755 896,50 zł)

Inwestycja polegała na wykonaniu termomodernizacji budynku szkoły podstawowej w Mieroszowie, poprzez m.in. docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie dachu, wymianę instalacji c.o. i oświetleniowej, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, etc. Zadanie podzielone zostało na 2 etapy – etap I – zrealizowany w 2017 r. (wymiana instalacji c.o. wraz z kotłem i montażem pompy ciepła, wymiana instalacji oświetlenia, wymiana stolarki okiennej, malowanie pomieszczeń) i etap II – realizowany w 2018 r. (docieplenie ścian zewnętrznych i dachu, wymiana pokrycia). W ramach zadania podpisano umowę o dofinansowanie w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej w 85%. W pierwszej połowie 2017 r. wyłoniono wykonawcę robót budowlanych w przetargu nieograniczonym oraz inspektora nadzoru w

trybie zapytania ofertowego, a także zakończono pierwszy etap prac. Koszt prac w 2017 r. obejmował m.in. wykonanie robót budowlanych oraz pełnienie funkcji inspektora nadzoru i wyniósł 1 160 687,15 zł z czego 175 593,63 zł pochodziło z środków własnych Gminy Mieroszów, a 985 093,52 zł z dofinansowania. Termomodernizacja szkoły poprawi przede wszystkim komfort nauki i zmniejszy koszty ponoszone m.in. na energię elektryczną i opał, a także poprawi wygląd budynku i otoczenia.

3 Wykonanie instalacji ppoż. w budynku Urzędu Miejskiego w Mieroszowie (koszt: 6 000,00 zł)

Zadanie polegać miało na wykonaniu instalacji p.poż., w tym hydrantów, w budynku Urzędu Miejskiego w Mieroszowie. W ramach zadania w 2017 r., wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową i uzyskano decyzję o pozwoleniu na budowę. W 2018 r. wykonano część zaleceń straży pożarnej. Roboty budowlane w celu dostosowania budynku do wymogów i nakazów Państwowej Straży Pożarnej w zakresie hydrantów planuje się wykonać w 2019 r.

4. Renowacja budynku Mieroszowskiego Centrum Kultury przy ul. Sportowej w Mieroszowie w zakresie elewacji i instalacji gazowej (plan 90 000,00 zł)

Zadanie wieloletnie polega na wykonaniu renowacji budynku Ośrodka Sportu i Rekreacji Mieroszowskiego Centrum Kultury zlokalizowanego w Mieroszowie przy ul. Sportowej 4. W ramach zadania przygotowano zapytanie ofertowe na wykonanie kompleksowej dokumentacji projektowo-kosztorysowej, które przesłano w dniu 21.02.2018 r. Inwestycję podzielono na trzy części: część 1: obejmującą wykonanie instalacji gazowej do pomieszczenia kuchni wraz z dostosowaniem pomieszczenia kuchni i urządzeń do odbioru gazu ziemnego, część 2: obejmującą docieplenie ścian zewnętrznych i wykonanie nowej elewacji, wymianę stolarki drzwiowej i okiennej, docieplenie dachu z wymianą pokrycia wraz z wykonaniem niezbędnych robót towarzyszących (np. wzmocnienie konstrukcji, obmurowanie kominów, wymiana obróbek blacharskich, wymiana instalacji odgromowej, wykonanie izolacji, etc.) oraz zagospodarowaniu terenu (wymiana ogrodzenia, utwardzone dojścia, zieleń towarzysząca, dostosowanie w miarę możliwości do potrzeb osób niepełnosprawnych), część 3: obejmującą remont instalacji centralnego ogrzewania wraz z wykonaniem kotłowni z piecem na gaz, remont instalacji wodno-kanalizacyjnej, remont instalacji elektrycznej, remont pomieszczeń (malowanie ścian i sufitów, wykonanie okładzin, wymiana stolarki wewnętrznej, etc.). Zadanie ma na celu dostosowanie budynku do nowych standardów i poprawę bezpieczeństwa obiektu. Docelowo, w miarę możliwości, planuje się pozyskać dofinansowanie na poszczególne etapy robót.

5. GOSPODARKA I RYNEK PRACY

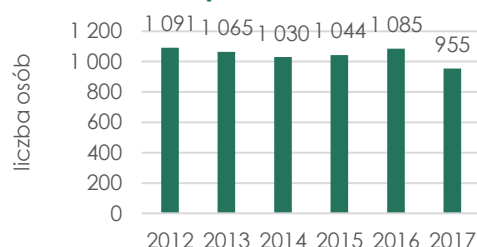
5.1. Rynek pracy

Pracujący. W 2017 roku na terenie gminy Mieroszów pracowało 955 osób (639 w mieście i 316 na obszarze wiejskim), co stanowiło 16,6% pracujących w powiecie wałbrzyskim i 0,1% w województwie dolnośląskim. Od 2012 roku liczba osób pracujących w gminie spadła o 12%, przy czym należy podkreślić, że na skalę zjawiska wpływ miała przede wszystkim zmniejszająca się liczba pracujących na obszarze wiejskim gminy: spadek o 22% (w mieście -6,7%), a także dotyczyła bardziej mężczyzn niż kobiet. Kobiety stanowiły ponad połowę liczby pracujących (518 osób), a ich liczba na rynku pracy pozostaje zbliżona w analizowanym okresie. Liczba 138 osób pracujących na 1000 mieszkańców wyróżniała gminę na tle powiatu wałbrzyskiego (przeciętnie 102 os.), lecz pozostawała daleko za średnim wynikiem w gminach w województwie dolnośląskim (268 osób) oraz w kraju (247 osób).

PRACUJĄCY:

- 955** osób pracujących
- 54,2%** udział kobiet w ogóle pracujących
- 12%** spadek liczby pracujących od 2012
- 138** osób pracujących na 1000 ludności

WYKRES 11. Liczba pracujących [2012-2017].

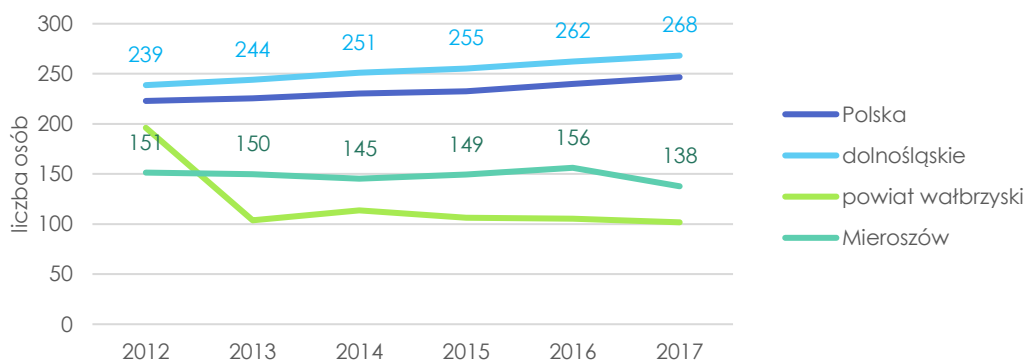
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA24. Liczba pracujących [2012-2017].

Pracujący [os.]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	1 091	1 065	1 030	1 044	1 085	955	-12,5%↓	-12,0%↓
miasto	685	673	687	662	639	639	-6,7%↓	0,0%
obszar wiejski	406	392	343	382	446	316	-22%↓	-29%↓
kobiety	529	514	497	505	509	518	-2,1%↓	1,8%↑
mężczyźni	562	551	533	539	576	437	-22,2%↓	-24,1%↓
Pracujący na 1000 ludności [os.]:								
ogółem	151	150	145	149	156	138	-9,0%↓	-11,8%↓
miasto	158	157	162	157	153	154	-2,6%↓	0,5%↑
obszar wiejski	141	138	121	137	160	113	-19,5%↓	-29,4%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

WYKRES 12. Liczba pracujących na 1000 ludności [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

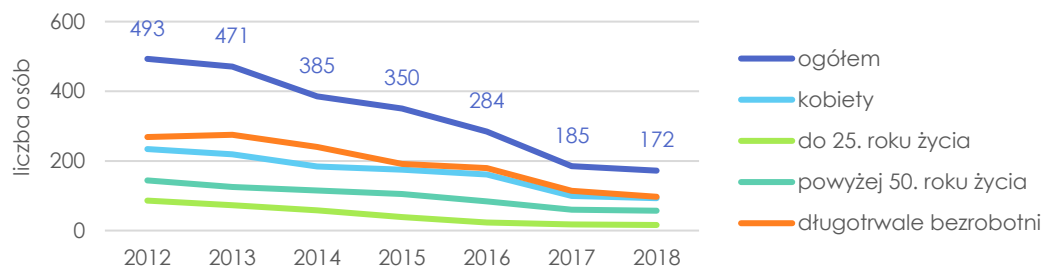
Bezrobocie. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w czerwcu 2018 roku w gminie Mieroszów zarejestrowane były 172 osoby bezrobotne, a 54,1% z nich stanowiły kobiety. Liczba osób pozostających bez pracy w gminie, podobnie jak w całym kraju, maleje z roku na rok.

W porównaniu do 2012 roku zmniejszyła się ona aż o 65,1%, a tylko w ostatnim roku odnotowano jej spadek o 7%. Należy również podkreślić, że zarejestrowani bezrobotni stanowili jedynie 4,4% ludności w wieku produkcyjnym w gminie, a udział ten był niższy niż przeciętnie na terenie powiatu wałbrzyskiego (5,1%) i kraju (4,6%), choć nieco wyższy niż w gminach na Dolnym Śląsku (3,9%). Na przestrzeni ostatnich lat w gminie Mieroszów odnotowano spektakularny spadek liczby bezrobotnych do 25. roku życia – aż o 81,4% w porównaniu do 2012 roku. W 2017 roku ich liczba wynosiła jedynie 16 osób. Znaczącą grupę wśród bezrobotnych stanowią jednak osoby powyżej 50. roku życia, których udział w ogóle bezrobotnych wynosił 33,1% (57 os.). W przypadku liczby osób pozostających długotrwale bez pracy również odnotowano pozytywne tendencje. Ich liczba od 2012 roku zmniejszyła się o 63,9%, a ich udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych, wynoszący 56,4%, jest nieco wyższy niż przeciętnie w kraju (54,7%) i regionie (51,6%).

BEZROBOTNI:

172 zarejestrowanych bezrobotnych, w tym:
54,1% kobiety
56,4% długotrwale bezrobotni
33,1% osoby powyżej 50. roku życia

WYKRES 13. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych [2012-2018].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 25. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych [2012-2018].

Liczba bezrobotnych [os.]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2012-2018	Zmiana 2017-2018
ogółem	493	471	385	350	284	185	172	-65,1%↓	-7,0%↓
kobiety	234	219	184	175	161	99	93	-60,3%↓	-6,1%↓
do 25. roku życia	86	73	58	39	23	18	16	-81,4%↓	-11,1%↓
powyżej 50. roku życia	144	125	115	105	84	60	57	-60,4%↓	-5,0%↓
długotrwale bezrobotni	269	275	240	191	179	114	97	-63,9%↓	-14,9%↓
ogółem	10,6	10,4	8,6	8,0	6,6	4,4	–	-6,3 pkt%↓	-2,2 pkt%↓
kobiety	10,8	10,3	8,7	8,5	8,0	5,0	–	-5,8 pkt%↓	-3,0 pkt%↓

2012-2017 – stan na koniec grudnia, 2018 – stan na koniec czerwca 2018.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

5.2. Przedsiębiorczość

Poziom przedsiębiorczości. W 2017 roku do rejestru REGON w gminie wpisane były 792 podmioty gospodarcze (12,1% podmiotów zarejestrowanych w powiecie wałbrzyskim i 0,2% podmiotów na Dolnym Śląsku), a od 2012 roku ich liczba wzrosła o 4,1%. Około 65% ww. podmiotów zarejestrowanych było na terenie miasta Mieroszów. W przeliczeniu na 10 tys. ludności w gminie działalność prowadziły 1 142 podmioty gospodarcze ogółem (1 242 w mieście Mieroszów i 994 na obszarze wiejskim), co klasyfikowało ją powyżej średniej w kraju (1 121), zaliczając

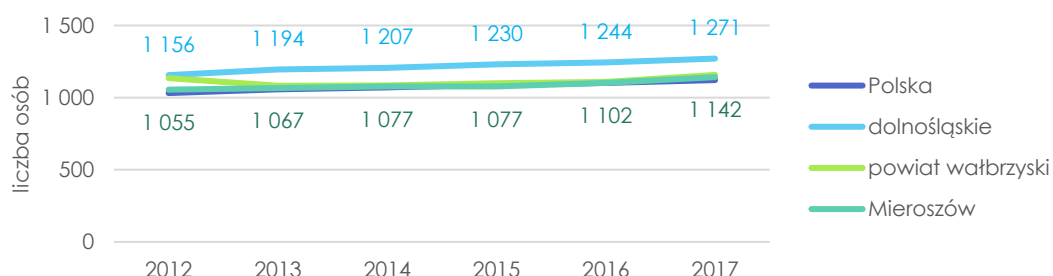
do grupy 40% jednostek samorządu terytorialnego w województwie dolnośląskim, w których wskaźnik przekroczył poziom 1 000. Liczba podmiotów gospodarczych w odniesieniu do 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w 2017 roku wynosiła 186,5 (198,1 w mieście i 168,2 na obszarze wiejskim), co było wynikiem porównywalnym do sytuacji ogółem w powiecie wałbrzyskim i w Polsce (odpowiednio 187,1 i 183,3 podmioty), natomiast nieco słabszym niż przeciętnie w gminach na Dolnym Śląsku (207,7). Pozytywną tendencją jest rosnąca liczba nowo zarejestrowanych jednostek w rejestrze REGON przypadająca na 10 tys. ludności, która w 2017 roku wynosiła 88 podmiotów, w tym w mieście było to 70 podmiotów, a na obszarze wiejskim aż 115 podmiotów, a zatem więcej niż przeciętnie w powiecie (112), regionie (106) i w kraju (94).

PODMIOTY GOSPODARCZE:

792 podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON, tj. **12,1%** podmiotów w powiecie wałbrzyskim i **0,2%** podmiotów na Dolnym Śląsku
1 142 podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności
186,5 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym
88 nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności

Strona 41

WYKRES 14. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA26. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
podmioty gospodarki narodowej ogółem	761	758	763	753	766	792	4,1%↑	3,4%↑
miasto	531	530	529	515	517	515	-3,0%↓	-0,4%↓
obszar wiejski	230	228	234	238	249	277	20,4%↑	11,2%↑
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1 055	1 067	1 077	1 077	1 102	1 142	8,2%↑	3,6%↑
miasto	1 227	1 240	1 245	1 223	1 240	1 242	1,2%↑	0,1%↑
obszar wiejski	798	805	824	856	896	994	24,6%↑	10,9%↑
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	164,3	166,7	170,0	171,3	177,6	186,5	13,5%↑	5,0%↑
miasto	187,2	190,0	191,4	190,0	195,8	198,1	5,8%↑	1,2%↑
obszar wiejski	128,0	129,8	135,7	141,3	149,0	168,2	31,4%↑	12,9%↑
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	79	54	78	48	75	88	12,0%↑	18,1%↑
miasto	87	51	71	54	55	70	-19,3%↓	27,6%↑
obszar wiejski	66	59	88	39	105	115	73,6%↑	10,2%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Struktura branżowa. Pod względem rodzaju prowadzonej działalności wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Mieroszów dominowały te związane z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L), stanowiąc niemal 1/3 wszystkich podmiotów gospodarczych (223 firmy). Drugą pod względem liczby, była działalność przedsiębiorstw związanych z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów (sekcja G: 153 podmioty gospodarcze, 19,4% podmiotów ogółem zarejestrowanych w gminie). Trzecią wyróżniającą się

sekcją PKD było budownictwo (sekcja F: 73 podmioty, 9,2%), choć znacznie ustępującą pod względem liczby przedsiębiorstw wskazanym dwóm wcześniej. Nadmienić należy, że wskazana struktura dominujących działalności była identyczna w powiecie wałbrzyskim (sekcja L: 23,9%; G: 21,2% oraz F: 10,5%), choć obie jednostki różniły się pod tym względem od Dolnego Śląska (sekcja L: 11,4%, a dominowały G: 22,5% i F: 11,7%). Podmioty prowadzące działalność związaną z rolnictwem, w liczbie 17, stanowiły 2,2% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie. To w ich przypadku od 2012 roku odnotowano jeden z dwóch największych spadków liczby podmiotów (działalność zakończyło 6 przedsiębiorstw, co stanowiło spadek o 26%). Ponadto w ramach działalności związanych z transportem i gospodarką magazynową (sekcja H) liczba podmiotów zmniejszyła się o 8, co stanowiło spadek na poziomie 19%.

STRUKTURA BRANŻOWA:

- 28,2%** działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L)
- 19,4%** handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych (sekcja G)
- 9,2%** budownictwo (sekcja F)

WYKRES 15. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg rodzajów działalności (PKD 2007) [2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W analizowanym okresie czasu na terenie gminy największa liczba podmiotów gospodarczych rozpoczęła działalność związaną z pozostałą działalnością usługową oraz gospodarstwami zatrudniającymi pracowników (sekcje S i T) – 21 nowych podmiotów (wzrost o 44,7%). Biorąc pod uwagę procentowy wzrost liczby podmiotów należy wskazać na działalność w zakresie administrowania i wspierającą, gdzie liczba podmiotów funkcjonujących na terenie gminy Mieroszów wzrosła ponad trzykrotnie (z 3 do 13).

TABELA27. Struktura branżowa podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON [2017].

Sekcja	Nazwa	liczba podmiotów gospodarczych	2017 % udział w ogóle podmiotów	Zmiana 2012-2017 [podm. gosp.]
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17	2,2	-6
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	0	0,0	-1
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	51	6,5	6
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	0,3	2
Sekcja E	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3	0,4	1
Sekcja F	Budownictwo	73	9,2	-3
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych	153	19,4	-3
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	34	4,3	-8
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	28	3,5	2
Sekcja J	Informacja i komunikacja	15	1,9	5
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	15	1,9	-3
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	223	28,2	-4

Sekcja	Nazwa	liczba podmiotów gospodarczych	2017 % udział w ogóle podmiotów	Zmiana 2012-2017 [podm. gosp.]
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	27	3,4	4
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	13	1,6	10
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4	0,5	0
Sekcja P	Edukacja	20	2,5	3
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	29	3,7	0
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	15	1,9	3
Sekcje S i T	Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	68	8,6	21
Sekcja U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wielkość przedsiębiorstw. Pod względem wielkości przedsiębiorstw na terenie gminy Mieroszów, podobnie jak w całym kraju, w 2017 roku dominowały mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników – 763 podmioty gospodarcze stanowiące 96,3% przedsiębiorstw zarejestrowanych w gminie. Działalność prowadziło tu również 27 podmiotów gospodarczych zatrudniających od 10 do 49 osób (3,4% podmiotów ogółem w gminie) oraz 2 przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników. Od 2012 roku liczba mikroprzedsiębiorstw wzrosła o 27 podmiotów gospodarczych, a przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 49 pracowników o 3 podmioty. W 2016 roku działalność rozpoczął również jeden podmiot zatrudniający od 50 do 249 osób.

KLASY WIELKOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW:

96,3% do 9 pracowników
3,4% od 10 do 49 pracowników
0,3% od 50 do 249 pracowników

TABELA28. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości [2012-2017].

Zatrudnienie:	Liczba podmiotów ogółem:						Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
0 - 9	736	733	737	725	738	763	3,7%↑	3,4%↑
10 - 49	24	24	25	27	26	27	12,5%↑	3,8%↑
50 - 249	1	1	1	1	2	2	100,0%↑	-
250 - 999	0	0	0	0	0	0	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Lokomotywy gospodarcze. Duże podmioty gospodarcze o charakterze produkcyjnym, które w istotny sposób oddziałują na rozwój ekonomiczny otoczenia, stanowią swoiste lokomotywy w rozwoju społeczno-gospodarczym. Inicjują one kooperację, przyciągają nowe inwestycje i kreują zapotrzebowanie na media czy lokalne usługi i intensyfikują lokalną ekonomię²⁰. W mieście Mieroszów nie zostało wskazane żadne duże przedsiębiorstwo o charakterze produkcyjnym, pełniące rolę tzw. lokomotywy gospodarczej.

Monozakładowość. Zgodnie z danymi za 2014 i 2015 rok wartość wskaźnika monozakładowości²¹, pozwalającego zobrazować uzależnienie miasta od pojedynczej firmy zatrudniającej znaczną część ogółu pracujących, wynosił w Mieroszowie 0,06. Tak niski poziom monozakładowości należy uznać za zjawisko

²⁰ Wśród głównych rodzajów oddziaływania dużych inwestycji przemysłowych na otoczenie wymienić należy również przede wszystkim: napływ kapitału w formie inwestycji bezpośrednich, wpływy z podatków, wprowadzanie nowych technologii, wdrażanie lepszych systemów organizacji produkcji, zmniejszanie pracochłonności produkcji, rozwijanie działalności i powiązania z miejscowymi jednostkami badawczo-rozwojowymi, tworzenie, utrzymanie bądź likwidacja miejsc pracy. Ponadto lokomotywy gospodarcze, choćby ze względu na skalę zatrudnienia, mogą mieć istotne znaczenie ekonomiczne dla mieszkańców ośrodków lokalnych i subregionalnych.

²¹ Raport o stanie polskich miast 2016 – Rozwój gospodarczy, Instytut Rozwoju Miast, Kraków 2016.

pozytywne dla lokalnej gospodarki, które w dłuższej perspektywie może gwarantować rozwój ekonomiczny i w sytuacji załamania określonej branży nie będzie skutkowało dużymi problemami społecznymi i gospodarczymi.

Zaawansowanie technologiczne przedsiębiorstw. W 2015 roku na obszarze miasta Mieroszów nie prowadziły działalności przedsiębiorstwa wysokiej techniki (*high-tech*) i średnio-wysokiej techniki (*medium-high-tech*). Natomiast udział przedsiębiorstw opartych na wiedzy (KIS)²² w ogólnej liczbie przedsiębiorstw, obrazujący odsetek zlokalizowanych w mieście firm usługowych wymagających specjalistycznej wiedzy, kształtował się na wysokim poziomie wynoszącym 47,06%.²³

W analizowanym okresie nowo zarejestrowane podmioty sektora medycznego w gminie rozpoczynały działalność w każdym z badanych lat z wyjątkiem 2014 i 2017 roku, a udział tego sektora był porównywalny do średnich w powiecie wałbrzyskim i regionie. Warto wskazać, że od 2012 roku w gminie powstają nowe przedsiębiorstwa zaliczane do sektora kreatywnego, a w 2017 roku stanowiły one 3,28% nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw. W przypadku przetwórstwa rolno-spożywczego w 2017 roku zarejestrowano 1,64% nowych przedsiębiorstw tego typu w ogólnej liczbie nowych podmiotów, co stanowiło udział znacznie powyżej średniej w powiecie (0,94%) i w regionie (0,46%).

TABELA29. Udział nowo zarejestrowanych podmiotów wg sektorów w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem [2012-2017].

Sektor	2012	2013	2014	2015	2016	2017
medyczny	3,51	2,56	0,00	2,94	3,85	0,00
kreatywny	7,02	5,13	1,82	8,82	9,62	3,28
przetwórstwa rolno-spożywczego	1,75	2,56	0,00	0,00	0,00	1,64

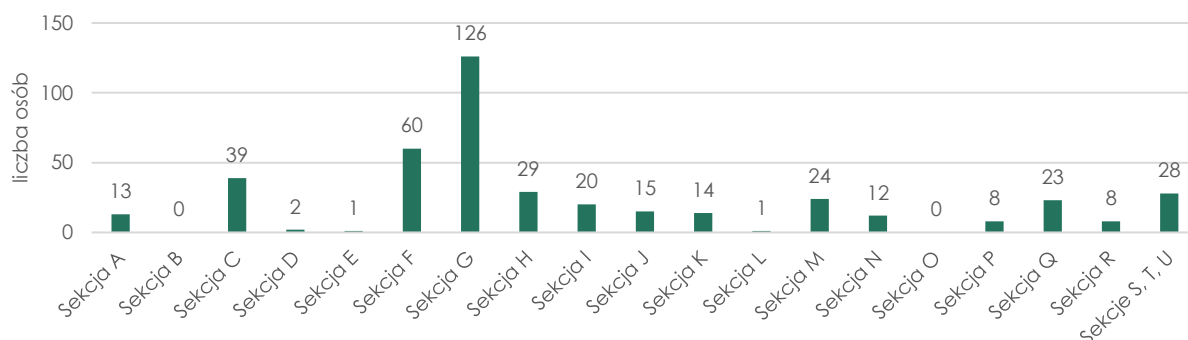
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Indywidualną działalność gospodarczą na terenie gminy prowadziły w 2017 roku 423 osoby (230 osoby w mieście Mieroszów i 193 na obszarze wiejskim), co stanowiło 10,8% osób fizycznych prowadzących działalność na terenie powiatu wałbrzyskiego i 0,2% na Dolnym Śląsku. Tę najbardziej popularną w kraju i najprostszą formę prowadzenia działalności gospodarczej w gminie prowadziło 61 osób na 1000 ludności, co było wynikiem zbliżonym do średniej w powiecie wałbrzyskim (69), lecz niższym niż przeciętnie w kraju (78) i województwie dolnośląskim (82). Również w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym, z wynikiem 10, gmina plasowała się poniżej średniej w regionie (13,4) i kraju (12,8).

INDYWIDUALNA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA:

423 osoby prowadzące indywidualną działalność gospodarczą, związaną z:
29,8% handlem i naprawą pojazdów samochodowych
14,2% budownictwem
6,9% transportem i gospodarką magazynową

WYKRES 16. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg PKD 2007 [2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

²² Przedsiębiorstwa działające w usługach opartych na wiedzy (wiedzechłonne) – *knowledge-intensive (business) services*.

²³ Opracowanie na podstawie Raport o stanie polskich miast 2016 – Rozwój gospodarczy, Instytut Rozwoju Miast, Kraków 2016.

W przypadku obu wymienionych wskaźników nie zaznaczały się różnice statystyczne między miastem a obszarem wiejskim gminy. Pod względem rodzaju wykonywanej działalności mieszkańcy gminy Mieroszów prowadzili ją najczęściej w zakresie handlu i naprawy pojazdów (29,8%), budownictwa (14,2%) oraz transportu i gospodarki magazynowej (6,9%). Działalność związaną z rolnictwem prowadziło 13 jednoosobowych przedsiębiorstw (3,1%), co było udziałem wyższym niż średnio w powiecie wałbrzyskim (2,3%).

TABELA30. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	405	396	394	386	397	423	4,4%↑	6,5%↑
miasto	245	240	235	226	228	230	-6,1%↓	0,9%↑
obszar wiejski	160	156	159	160	169	193	20,6%↑	14,2%↑
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	56	56	56	55	57	61	8,6%↑	6,7%↑
miasto	57	56	55	54	55	55	-2,0%↓	1,4%↑
obszar wiejski	55	55	56	58	61	69	24,8%↑	13,9%↑
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	8,7	8,7	8,8	8,8	9,2	10,0	13,9%↑	8,2%↑
miasto	8,6	8,6	8,5	8,3	8,6	8,8	2,4%↑	2,5%↑
obszar wiejski	8,9	8,9	9,2	9,5	10,1	11,7	31,6%↑	15,9%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Pozytywną tendencją jest fakt, iż od 2012 roku liczba osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą ogółem zwiększyła się w gminie Mieroszów o 4,4%, przy czym wyraźny wzrost nastąpił na obszarze wiejskim gminy: 20,6%, a w dwóch ostatnich badanych latach było to 14,2%. Dzięki tak dużej dynamice, pomimo spadku liczby indywidualnych przedsiębiorstw w mieście Mieroszów (o 6,1% od 2012 roku), ogólny wzrost był znacznie wyższy od notowanego w Polsce (2,9%) i na Dolnym Śląsku (2,5%). Dotyczył on przede wszystkim działalności w zakresie administrowania i działalności wspierającej (sekcja N, 500%; 10 podmiotów), pozostałych usług i gospodarstw zatrudniających pracowników (sekcje S, T i U: 56%; 5 podmiotów), informacji i komunikacji (sekcja J: 50%; 5 podmiotów). W tym samym czasie indywidualną działalność gospodarczą zakończyło 6 jednoosobowych działalności związanych z rolnictwem (sekcja A: spadek o 32%).

5.3. Atrakcyjność inwestycyjna

Zgodnie z raportem *Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017*²⁴, województwo dolnośląskie należy do najbardziej atrakcyjnych inwestycyjnie regionów Polski. Świadczy o tym uzyskana przez nie najwyższa klasa A w zakresie potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla gospodarki narodowej oraz wszystkich analizowanych sekcji gospodarki według wskaźnika uwzględniającego szerokie spektrum czynników lokalizacji oraz bardzo wysoką ocenę B dla działalności profesjonalnej naukowej i technicznej oraz zakwaterowania i gastronomii. W raporcie podczas oceny atrakcyjności inwestycyjnej wzięte zostały pod uwagę czynniki istotne dla prowadzenia działalności gospodarczej z punktu widzenia inwestora, w tym m.in. sytuacja na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuacja rynkowa oraz uwarunkowania przyrodnicze. Zgodnie z przeprowadzonymi w 2017 roku analizami powiat wałbrzyski, na terenie którego położona jest gmina Mieroszów, uzyskał punktację 0,234 i 17. miejsce wśród powiatów na Dolnym Śląsku. Zakwalifikował się on do klasy C potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla gospodarki narodowej ogółem, przemysłu oraz handlu i napraw, klasy B dla zakwaterowania i gastronomii, a także klasy D dla działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. W rankingu potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla gospodarki narodowej gmina Mieroszów uzyskała natomiast punktację (0,194) klasyfikującą ją na 24. miejscu z 42

²⁴ Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, PAliIZ, Warszawa 2017.

analizowanych gmin miejsko-wiejskich na Dolnym Śląsku. Podobną punktację jak Mieroszów uzyskała gmina miejsko-wiejska Olszyna w powiecie lubańskim. Na mapie potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa dolnośląskiego gmina Mieroszów została zaliczona do klasy B potencjalnej atrakcyjności dla gospodarki narodowej, przemysłu, handlu i napraw oraz klasy C dla działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej i zakwaterowania/gastronomii.

TABELA 31. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gminy Mieroszów oraz powiatu wałbrzyskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji [2017].

Nazwa	gospodarka narodowa	przemysł	handel i naprawy	zakwaterowanie i gastronomia	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
powiat wałbrzyski	0,234	C	C	B	D
gmina Mieroszów	0,194	B	B	C	C

Źródło: opracowanie na podstawie *Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017*, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, PAliIZ, Warszawa 2017.

Instytucje otoczenia biznesu. Przedsiębiorcy z gminy Mieroszów mogą korzystać z usług Instytucji Otoczenia Biznesu (IOB), prowadzących działalność na terenie powiatu wałbrzyskiego oraz całego regionu. Należy do nich m.in.: Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S. A. w Szczawnie-Zdroju, prowadząca działalność w zakresie współpracy z instytucjami z UE, wrażania na Dolnym Śląsku europejskich programów regionalnych, prowadzenia Euro Info Centre, promocji Dolnego Śląska i jego gospodarki w ramach Regionalnego Centrum Promocji Gospodarczej w Wałbrzychu, consultingu gospodarczego, szkoleń i doradztwa biznesowego. Na terenie miasta Świdnica funkcjonuje Inkubator Przedsiębiorczości Regionu Sudeckiego działający przy Sudeckiej Izbie Przemysłowo-Handlowej w Świdnicy, którego głównym celem jest wsparcie mikro i małych przedsiębiorstw oraz osób chcących założyć działalność gospodarczą. Przedsiębiorcy mogą również korzystać z usług innych instytucji biznesowych i okołobiznesowych w regionie, które zapewniają dostęp do wiedzy i umiejętności poprzez doradztwo, szkolenia oraz przekazywanie informacji²⁵. Ich działalność obejmuje między innymi organizację szkoleń, warsztatów i doradztwa, m.in. z zakresu prawa, finansów i rachunkowości, funduszy unijnych. Dzięki nim przedsiębiorcy mają również ułatwiony dostęp do środków finansowania działalności nowo powstających oraz już działających firm oraz usług finansowych.

5.4. Bilans

	– wyższy niż przeciętnie w powiecie wskaźnik pracujących na 1000 mieszkańców – wysoki poziom aktywności zawodowej kobiet (zarówno w mieście, jak i na obszarze wiejskim) – znaczący spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych – niższy niż przeciętnie w regionie udział osób powyżej 50. roku życia wśród zarejestrowanych bezrobotnych – wyższy niż przeciętnie w powiecie i regionie poziom przedsiębiorczości oraz dynamika powstawania nowych podmiotów gospodarczych – znacząca dynamika powstawania nowych podmiotów indywidualnych na obszarze wiejskim gminy
	– zmniejszająca się liczba pracujących od 2012 roku, w szczególności na obszarze wiejskim – wysoki udział kobiet wśród zarejestrowanych bezrobotnych – niższy niż średnio w regionie poziom przedsiębiorczości indywidualnej

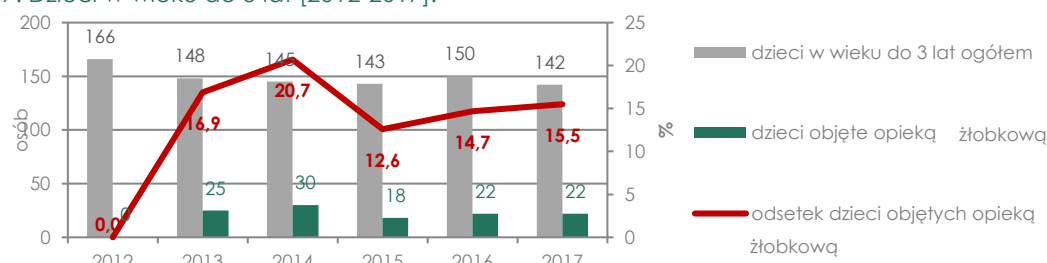
²⁵ Do instytucji tych zaliczyć należy między innymi takie organizacje gospodarcze jak: Sudeckie Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych (SSiG), Sudecka Izba Przemysłowo-Handlowa w Świdnicy (SIPIH), Stowarzyszenie Unia Przedsiębiorców Dolnego Śląska, Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie Wolna Przedsiębiorczość (SWP) – Centrum Wspierania Biznesu, Polsko-Czeska Izba Przemysłowo Handlowa, Klub Rotary Świdnica – Wałbrzych.

6. OŚWIATA I WYCHOWANIE

6.1. Żłobki

Obecnie na obszarze gminy Mieroszów zamieszkuje 142 dzieci w wieku do 3 lat, w tym 80 z nich w mieście Mieroszów (58%) i 62 na obszarze wiejskim (42%). Na przestrzeni lat widoczny jest nieznaczny ich spadek ich liczby – ze 166 w 2012 roku do wspomnianych powyżej 142. W 2017 roku opieką objętych było 22 dzieci w wieku żłobkowym, czyli 15,5% dzieci w tej grupie wiekowej terenie gminy ogółem i 27,5% na terenie miasta. Udziały te znacząco przekraczały średnie w gminach powiatu wałbrzyskiego (2,4%), województwa dolnośląskiego (13,9%) i kraju (8,6%).

WYKRES 17. Dzieci w wieku do 3 lat [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA32. Dzieci w wieku do 3 lat [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
dzieci w wieku do 3 lat [os.]	166	148	145	143	150	142	-14,5%↓	-5,3%↓
miasto	101	90	90	80	87	80	-20,8%↓	-8,0%↓
obszar wiejski	65	58	55	63	63	62	-4,6%↓	-1,6%↓
dzieci objęte opieką żłobkową [os.]	0	25	30	18	22	22	–	0,0%
miasto	0	25	30	18	22	22	–	0,0%
obszar wiejski	0	0	0	0	0	0	–	–
odsetek dzieci objętych opieką w żłobkową [%]	0,0	16,9	20,7	12,6	14,7	15,5	15,5pkt%	0,8 pkt%
miasto	0,0	27,8	33,3	22,5	25,3	27,5	27,5 pkt%	2,2 pkt%
obszar wiejski	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

6.2. Wychowanie przedszkolne

Placówki wychowania przedszkolnego²⁶ na terenie gminy miejsko-wiejskiej Mieroszów w 2017 roku obejmowały ogółem 3 obiekty ze 195 miejscami, które stanowiły 17,6% miejsc wychowania przedszkolnego na obszarze powiatu wałbrzyskiego. Działalność prowadziły tu 2 samorządowe przedszkola ze 195 miejscami oraz 1 oddział przyszkolny. Od 2012 roku liczba miejsc w przedszkolach została zwiększona o 8,3% na terenie gminy Mieroszów i o 25% na obszarze wiejskim.

²⁶ Przedszkola, przedszkola specjalne, oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego oraz punkty przedszkolne.

TABELA33. Wychowanie przedszkolne [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
wychowanie przedszkolne ogółem [ob.]	4	5	5	5	4	3	1 obiekt ↓	1 obiekt ↓
miasto	2	2	2	2	2	1	1 obiekt ↓	1 obiekt ↓
obszar wiejski	2	3	3	3	2	2	–	–
miejsca	180	195	195	195	200	195	8,3%↑	-2,5%↓
miasto	140	140	140	140	150	145	3,6%↑	-3,3%↓
obszar wiejski	40	55	55	55	50	50	25,0%↑	0,0%
przedszkola (bez specjalnych) [ob.]	2	3	3	3	2	2	–	–
miasto	1	1	1	1	1	1	–	–
obszar wiejski	1	2	2	2	1	1	–	–
miejsca [msc.]	180	195	195	195	200	195	8,3%↑	-2,5%↓
miasto	140	140	140	140	150	145	3,6%↑	-3,3%↓
obszar wiejski	40	55	55	55	50	50	25,0%↑	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wychowaniem przedszkolnym na obszarze gminy w 2017 roku objętych było ogółem 163 dzieci, a ich liczba zmniejsza się z roku na rok (spadek o 18,5% od 2012 roku). W gminie Mieroszów na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat przypada średnio 713 dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego. Pomimo odnotowanego wzrostu tego wskaźnika, o 11,8% od 2012 roku z poziomu 638, liczba dzieci w placówkach przedszkolnych w gminie pozostaje nieco powyżej przeciętnej wartości tego wskaźnika dla powiatu wałbrzyskiego (692 dzieci), jednak znacząco poniżej średniego poziomu w regionie (848) i kraju (847). Dostępność do przedszkoli, mierzona liczbą dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na 1 miejsce w placówce wychowania przedszkolnego, wynosząca w gminie w 2017 roku 0,73 dziecka, kształtowała się jednak poniżej ww. średnich i od 2012 roku zmniejszyła o 40,3% – z 1,23 dziecka w wieku 3-5 lat przypadającego na 1 miejsce w placówce wychowania przedszkolnego, co należy uznać za tendencję korzystną.

TABELA34. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym [2012-2017].

Dzieci [os.]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
objęte wychowaniem przedszkolnym ogółem	200	226	210	183	183	163	-18,5%↓	-10,9%↓
miasto	149	164	159	140	153	118	-20,8%↓	-22,9%↓
obszar wiejski	51	62	51	43	30	45	-11,8%↓	50,0%↑
w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat	638	719	691	782	745	713	11,8%	-4,3%↓
miasto	791	901	973	1.010	958	833	5,3%↑	-13,0%↓
obszar wiejski	402	472	355	443	386	509	26,6%↑	32,0%
w wieku 3-5 lat przypadające na 1 miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	1,23	1,08	1,05	0,89	0,77	0,73	-40,3%↓	-4,1%↓
miasto	0,96	0,86	0,79	0,74	0,64	0,62	-35,2%	-3,0%
obszar wiejski	2,18	1,62	1,69	1,27	1,14	1,06	-51,3%	-7,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA35. Przedszkola na terenie gminy [2012-2018].

Nazwa	Rodzaj	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba przedszkoli	ogółem	2	3	3	3	3	2	2
	samorządowe	2	2	2	2	2	2	2
	niepubliczne niesamorządowe		1	1	1	1		
Liczba uczęszczających dzieci	ogółem	153	179	176	152	165	148	155
	samorządowe	153	164	161	143	156	148	155
	niepubliczne niesamorządowe		15	15	9	9		

Źródło: Urząd Miejski w Mieroszowie.

Nauczyciele wychowania przedszkolnego w gminie w 2017 roku byli zatrudnieni w przedszkolach (bez specjalnych) na 10,06 etatu oraz w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych na 1,07. Liczba etatów nauczycieli wychowania przedszkolnego jest zmniejszana i w porównaniu do 2012 roku została zredukowana w przedszkolach o 10% a w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych o 51,6%.

TABELA36. Nauczyciele wychowania przedszkolnego[2012-2017].

Nauczyciele [etat]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
przedszkola (bez specjalnych)	11,18	11,78	10,66	10,38	9,45	10,06	-10,0%↓	6,5%↑
oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	2,21	1,90	2,90	2,98	3,00	1,07	-51,6%↓	-64,3%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

6.3. Szkolnictwo podstawowe

Szkoły podstawowe. Z uwagi na reformę systemu edukacji konieczna była reorganizacja sieci szkół w całym kraju. Likwidacji uległy gimnazja, natomiast nauka w szkołach podstawowych została wydłużona do ośmiu klas. W roku szkolnym 2017/2018 na obszarze gminy Mieroszów funkcjonowały 4 szkoły podstawowe. Naukę pobierało w nich 487 uczniów, a ich liczba od 2012 roku wzrosła zmniejszyła się o 12,9%.

TABELA37. Szkoły podstawowe[2012-2018].

Nazwa	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2012-2018	Zmiana 2017-2018
liczba uczniów [os.]	559	531	510	504	489	479	487	-12,9%↓	1,7%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Mieroszowie.

TABELA38. Wykaz szkół podstawowych i liczba uczęszczającej do niej młodzieży [2018].

Nazwa szkoły	Liczba uczniów
Publiczna Szkoła Podstawowa w Mieroszowie	298
Publiczna Szkoła Podstawowa w Kowalowej	107
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sokołowsku	82

Źródło: Urząd Miejski w Mieroszowie.

Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych na terenie gminy Mieroszów w 2017 roku wynosił w mieście (85,16%) kształtował się na poziomie zbliżonym do średniej w gminach powiatu wałbrzyskiego (85,86%), natomiast na obszarze wiejskim gminy do przeciętnych wartości osiąganych w gminach w regionie (94,45%) oraz kraju (95,24%). W przypadku szkół gimnazjalnych ogółem wynosił on ogółem 83,33% (137,88% miasto, 23,33% obszar wiejski) i był on zbliżony do średniej w powiecie (84,68%), poniżej poziomu osiąganego w gminach w województwie (98,72%) i Polsce (100,99%).

TABELA39. Współczynnik skolaryzacji w szkołach podstawowych i gimnazjach [2012-2017].

Współczynnik skolaryzacji brutto [%]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
szkoły podstawowe	93,53	94,93	87,36	83,67	90,70	89,10	-4,4 pkt %↓	-1,6 pkt %↓
miasto	92,75	91,10	79,63	74,07	78,28	85,16	-7,6 pkt %↓	6,9 pkt %↑
obszar wiejski	94,36	98,91	96,46	95,45	106,21	93,87	-0,5 pkt %↓	-12,3 pkt %↓
gimnazja	90,56	89,95	78,04	77,63	77,99	83,33	-7,2 pkt %↓	5,3 pkt %↑
miasto	134,86	127,50	123,77	124,03	134,26	137,88	3,0 pkt %↑	3,6 pkt %↑
obszar wiejski	22,54	24,64	17,39	17,17	17,82	23,33	0,8 pkt %↑	5,5 pkt %↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Nauka języków. Na terenie gminy z roku na rok rośnie liczba dzieci obowiązkowo uczących się języków obcych – od 2012 roku zwiększyła się ona o 14,7% z 381 uczniów do 437 w 2017 roku. Blisko 88,79% uczniów uczy się języka angielskiego (388 osób, z czego 218 zamieszkuje w mieście Mieroszów). W analizowanym okresie czasu odnotowano jednak znaczący wzrost, bo aż o 81,5%, liczby uczniów obowiązkowo uczących się języka niemieckiego – z 27 w 2012 roku do 49 w 2017 roku.

TABELA40. Obowiązkowo uczący się języków wg typu szkoły [2012-2017].

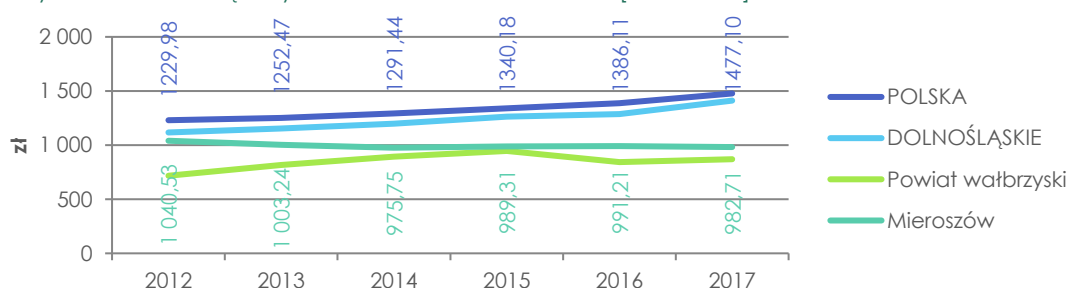
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
szkoły podstawowe [os.]	381	343	337	356	331	437	14,7%↑	32,0%↑
miasto	191	174	172	180	170	240	25,7%↑	41,2%↑
obszar wiejski	190	169	165	176	161	197	3,7%↑	22,4%↑
angielski	354	331	325	344	331	388	9,6%↑	17,2%↑
miasto	191	174	172	180	170	218	14,1%↑	28,2%↑
obszar wiejski	163	157	153	164	161	170	4,3%↑	5,6%↑
niemiecki	27	12	12	12	0	49	81,5%↑	27%↑
miasto	0	0	0	0	0	22	↑	↑
obszar wiejski	27	12	12	12	0	27	0,0%	27%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

6.4. Finansowanie

Wydatki na oświatę i wychowanie na terenie gminy 2017 roku wynosiły około 6,8 mln zł (13,81% wydatków na ten cel w powiecie wałbrzyskim) i były o 9,79% niższe niż w 2012 roku (5,71 mln zł), a w porównaniu do 2016 roku spadły o 1,53%. Wydatki bieżące pochłonęły 100% ogółu wydatków, czyli 6,8 mln zł. W 2017 nie było wydatków na wydatki majątkowe inwestycyjne ani dotacje. Na świadczenia na rzecz osób fizycznych przeznaczono 220 tys. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki na oświatę i wychowanie wynosiły w 2017 roku 982,71 zł i były powyżej tych wydatków w powiecie wałbrzyskim, ale znacznie poniżej wydatków na oświatę i wychowanie w regionie (1 411,25 zł) i w Polsce (1 477,10 zł). Wydatki te spadły o 5,6% od 2012 roku.

WYKRES 18. Wydatki na oświatę i wychowanie na 1 mieszkańca [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA41. Wydatki na oświatę i wychowanie (dział 801) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016- 2017
ogółem	7 544 881,10	7 194 221,67	6 905 380,23	6 984 530,79	6 911 724,77	6 806 233,44	-9,8%↓	-1,5%↓
bieżące ogółem	7 348 562,50	7 194 221,67	6 905 380,23	6 942 095,79	6 880 233,85	6 806 233,44	-7,4%↓	-1,0%↓
dotacje	72 024,00	63 377,00	61 035,00	51 054,33	25 062,42	0,00	-100,0%↓	-100,0%↓
świadczenia na rzecz osób fizycznych	273 239,23	231 225,45	227 189,95	223 672,50	230 620,98	220 302,25	-19,4%↓	-4,5%↓
majątkowe ogółem	196 318,60	0,00	0,00	42 435,00	31 490,92	0,00	-100,0%↓	-100,0%↓
majątkowe inwestycyjne	196 318,60	0,00	0,00	42 435,00	31 490,92	0,00	-100,0%↓	-100,0%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Szkoły podstawowe na obszarze gminy w 2017 roku dysponowały budżetem około 3,46 mln zł i wydatki te utrzymują się od 2012 roku na względnie stałym poziomie. Wydatki na dowożenie uczniów do szkół w 2017 roku wyniosły 237 tys. zł, co było kwotą wyższą o 7,0% w stosunku do roku 2016. Na szkoły gimnazjalne wydawkowano około 1,58 mln zł, natomiast na przedszkola wydano 1,31 mln zł.

TABELA42. Wydatki na oświatę wg rodzaju placówki (dział 801) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016- 2017
szkoły podstawowe	3 654 104,32	3 388 995,18	3 437 319,96	3 449 775,90	3 427 663,69	3 467 564,95	-5,1%↓	1,1%↑
dowożenie uczniów do szkół	167 921,54	165 981,17	193 216,78	226 889,87	221 960,48	237 528,23	41,4%↑	7,0%↑
gimnazja	168 081,77	1 650 103,24	1 625 030,61	1 692 458,83	1 662 447,99	1 589 578,70	-5,4%↓	-4,4%↓
przedszkola	1 268 324,76	1 365 881,69	1 167 823,88	1 291 251,31	1 326 636,93	1 312 656,70	3,5%↑	-1,0%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wydatki na oświatę i wychowanie w 2018 roku wykonane zostały na łączną kwotę 7 638 167,11 zł, co było wynikiem o 12,2% wyższym niż w 2017 roku. Kwotę 4 477 627,75 zł wydawkowano na finansowanie trzech Publicznych Szkół Podstawowych. Na oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych wydawkowano 198 562,58 zł, na przedszkola 1 483 187,32 zł, na gimnazja 1 142 189,39 zł, natomiast dowożenie uczniów do szkół obejmowało wydatki rzędu 241 212,08 zł, czyli o 9,5% niż w roku poprzednim. W dziale tym poniesione zostały środki na doksztalcenie i doskonalenie nauczycieli 13 192,32 zł. Natomiast realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki objęła wydatki w kwocie 25 491,95 zł. Na zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych wydawkowano zostało 52 440,87 zł, a na pozostałą działalność, obejmującą organizację Sejmiku Ekologicznego, 4 262,85 zł. Na edukacyjną opiekę wychowawczą w 2018 roku wydawkowano środki w łącznej kwocie 426 906,41 zł. W ramach rozdziału wydawkowano środki na utrzymanie czterech świetlic, działających przy szkołach podstawowych i gimnazjum, w wysokości 328 271,21 zł. Wydatki na świadczenia pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym: stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny obejmowały natomiast wydatki w kwocie 98 635,20 zł.

6.5. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
W sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjum do nowego ustroju szkolnego wprowadzonego ustawą -Prawo oświatowe na okres od 1.09.2017 do dnia 31.08.2019	Uchwała nr XXXVIII/178/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z 29.03.2017r.
W sprawie ustalenia regulaminu określającego wysokość stawek i warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, oraz wysokości i warunki wypłacania nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez Gminę Mieroszów	Uchwała nr XXXV/166/09 Rady Miejskiej Mieroszowa z 27.03.2009r. DUWD nr 87 poz.1840 z 18.05.2009, zm.31.05.2012 poz.2550, zm.12.06.2015 poz.2603, zm.10.01.2018 poz.153)
W sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli realizujących w ramach stosunku pracy określonych dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin, zatrudnionych w szkołach dla których organem prowadzącym jest Gmina Mieroszów	Uchwała nr LVII/292/06 Rady Miejskiej Mieroszowa z 31.08.2006r.
W sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć pedagogów i logopedów zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez Gminę Mieroszów	Uchwała nr XXII/95/08 Rady Miejskiej Mieroszowa z 31.03.2008r.
W sprawie zasad udzielania i rozmiaru zniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycieli, którym powierzono stanowisko kierownicze w szkołach prowadzonych przez Gminę Mieroszów oraz zasad zwalniania od obowiązku ich realizacji.	Uchwała nr XXXVIII/210/05 Rady Miejskiej Mieroszowa z 28.02.2005r.
W sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego a także trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania	Uchwała nr XLVIII/219/10 Rady Miejskiej Mieroszowa z 31.05.2016r.
W sprawie ustalenia wysokości opłaty za wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych	Uchwała nr XIV/54/11 Rady Miejskiej Mieroszowa z 30.06.2011r.
W sprawie ustalenia czasu bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki oraz określenia opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego dzieci w wieku do lat 5 w przedszkolach prowadzonych przez Gminę Mieroszów	Uchwała nr XXXIV/166/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z 26.01.2017r.
W sprawie określenia kryteriów branych pod uwagę na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Mieroszów oraz określenia dokumentów niezbędnych do potwierdzenia tych kryteriów	Uchwała nr XXXVIII/179/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z 29.03.2017r.

6.6. Inwestycje i działania 2018

W zakresie oświaty i wychowania w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014-2020: Cel strategiczny 3 – Rozwój infrastruktury społecznej:

- 1. Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Mieroszowie przy ul. Wolności 19 (całościowy koszt: 2 092 153,85, wydatki w 2018 roku: 889 290,00 zł, w tym środki własne 133 393,50 zł, środki zewnętrzne 755 896,50 zł)**

Inwestycja polegała na wykonaniu termomodernizacji budynku szkoły podstawowej w Mieroszowie, poprzez m.in. docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie dachu, wymianę instalacji c.o. i oświetleniowej, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, etc. Zadanie podzielone zostało na 2 etapy – etap I – zrealizowany w 2017 r. (wymiana instalacji c.o. wraz z kotłem i montażem pompy ciepła, wymiana instalacji oświetlenia,

wymiana stolarki okiennej, malowanie pomieszczeń) i etap II – realizowany w 2018 r. (docieplenie ścian zewnętrznych i dachu, wymiana pokrycia). W ramach zadania podpisano umowę o dofinansowanie w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej w 85%. W pierwszej połowie 2017 r. wyłoniono wykonawcę robót budowlanych w przetargu nieograniczonym oraz inspektora nadzoru w trybie zapytania ofertowego, a także zakończono pierwszy etap prac. Koszt prac w 2017 r. obejmował m.in. wykonanie robót budowlanych oraz pełnienie funkcji inspektora nadzoru i wyniósł 1 160 687,15 zł z czego 175 593,63 zł pochodziło z środków własnych Gminy Mieroszów, a 985 093,52 zł z dofinansowania. Termomodernizacja szkoły poprawi przede wszystkim komfort nauki i zmniejszy koszty ponoszone m.in. na energię elektryczną i opał, a także poprawi wygląd budynku i otoczenia.

2. Poprawa bezpieczeństwa poprzez wykonanie nowego ogrodzenia Publicznej Szkoły Podstawowej w Mieroszowie (koszt: 30 800,00 zł)

Zadanie polegało na wykonaniu ogrodzenia frontowego przy Szkole Podstawowej w Mieroszowie (wraz z furtkami i bramą wjazdową), oddzielającego pas drogowy drogi krajowej. Nowe ogrodzenie jest bezpieczne oraz estetyczne i powstało w celu zwiększenia bezpieczeństwa dzieci przebywających na terenie placówki.

3. Dokumentacja na wykonanie boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Janusza Korczaka w Sokołowsku (koszt: 14 760,00 zł)

Zadanie polegało na wykonaniu projektu wielofunkcyjnego boiska do gry w piłkę nożną, siatkówkę, czy koszykówkę, ze sztuczną nawierzchnią na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Sokołowsku. W ramach zadania przygotowano zapytanie ofertowe na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, które przesłano w dniu 01.03.2018 r. Szacowany koszt wykonania dokumentacji na podstawie złożonych ofert wynosi ok. 15 000 zł, natomiast szacowany koszt wykonania robót budowlanych to ok. 350 000 zł. Docelowo, w miarę możliwości, planuje się pozyskać dofinansowanie na wykonanie robót budowlanych w ramach inwestycji. Roboty budowlane zaplanowano na 2019 r.

TABELA43. Pozostałe inwestycje w zakresie oświaty i wychowania zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis
1	PSP Kowalowa	Kowalowa	Położenie tynku ozdobnego (lamperia)-korytarz dolny
2	ZSzP Sokołowsko	Sokołowsko	Doprowadzenie wody do klasopracowni, stworzenie magazynku w pracowni chemicznej Ścianki działowe w klasie, montaż drzwi, malowanie Naprawa ławek na terenie szkoły
3	Publiczne Gimnazjum	Mieroszów	Naprawa pokrycia dachu, planowane- pokrycie dachu
4	Przedszkole Miejskie	Mieroszów	Modernizacja jadalni Modernizacja jadalni w Akademii Misiowej (kafelki) Położenie wykładziny na ciągach komunikacyjnych (na klatkach schodowych)

TABELA44. Najważniejsze działania w zakresie oświaty i wychowania zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
1	Konkurs na dyrektora przedszkola	Przedszkole Miejskie	W związku z zakończeniem kadencji dyrektora -zgodnie z przepisami prawa oświatowego- kandydata na stanowisko dyrektora lub placówki wyłania się w drodze konkursu.	Zarządzenie nr86/2018Burmistrza Mieroszowa z dnia 25.06.2018r.w sprawie ogłoszenia konkursu na stanowisko dyrektora Przedszkola Miejskiego

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
2	Stypendia naukowe i sportowe	Gmina Mieroszów	Stypendia dla uczniów szkół funkcjonujących na terenie gminy Mieroszów – 35 uczniów	Uchwała nr LI/252/14 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30.01.2014 w sprawie uchwalenia zasad przyznawania i wypłacania stypendium za wyniki w nauce i wybitne osiągnięcia uczniom uczęszczającym do szkół podstawowych i gimnazjum na terenie Gminy Mieroszów Uchwała nr XVII/59/15 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 29.10.2015 w sprawie ustanowienia stypendiów sportowych oraz nagród i wyróżnień przyznawanych przez Gminę Mieroszów za osiągnięte wyniki we współzawodnictwie sportowym
3	Projekt „Nasza przyszłość w naszych rękach”	Publiczna Szkoła Podstawowa w Mieroszowie	W ramach regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020	Umowa w partnerstwie
4	Rekrutacja do szkół i przedszkoli	Gmina Mieroszów		Zarządzenie nr 13/2018 Burmistrza Mieroszowa z dnia 29.01.2018 w sprawie ustalenia harmonogramu czynności w postępowaniu rekrutacyjnym i postępowaniu uzupełniającym na rok szkolny 2019/2020 do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, szkół podstawowych, dla których gmina Mieroszów jest organem prowadzącym.
5	Doskonalenie zawodowe nauczycieli	Gmina Mieroszów		Zarządzenie nr 16/2018 Burmistrza Mieroszowa z dnia 5.02.2018 w sprawie ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli
6	Udział uczniów w programie „Umiem pływać – w dwóch edycjach	MCKF w Kamiennej Górze	Program powszechnej nauki pływania „Umiem pływać” jest adresowany do uczniów szkół podstawowych z klas I – III	Porozumienie zawarte z Dolnośląską Federacją Sportu
7	Udział uczniów w programie „Szkolny Klub Sportowy”	Gmina - Mieroszów, Sokołowsko	dodatkowe, pozalekcyjne zajęcia sportowe dla uczniów odbywające się w szkołach podstawowych	Umowa z Porozumienie zawarte z Dolnośląską Federacją Sportu o współpracy przy realizacji programu
8	Udział uczniów w programie „Sprawny Dolnoślązaczek”	Gmina-	to projekt mający na celu zachęcenie uczniów klas I-III szkół podstawowych do aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Zapewnimy szkołom innowacyjne i ciekawe scenariusze zajęć, sprzęt sportowy i inne materiały dydaktyczne. Program, opracowany przez Dolnośląski Szkolny Związek	Zgłoszenie Gminy do udziału w programie

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
			Sportowy, spełnia wszelkie wymagania i cele podstawy programowej.	
9	Udział szkół w programie „Narodowy Program Czytelnictwa”	szkoła	programem wieloletnim na lata 2016-2020, w celu poprawy stanu czytelnictwa w Polsce poprzez wzmacnianie roli m.in. szkolnych. Cel ten realizowany jest poprzez bieżące uzupełnianie zbiorów bibliotek publicznych i szkolnych o nowości wydawnicze	Umowa dotacji

TABELA45. Programy i projekty edukacyjne realizowane w roku szkolnym 2017/2018.

Nazwa	Rodzaj programu lub projektu
PSP Mieroszów	<u>Programy, projekty, akcje – zewnętrzne:</u> Przystąpienie szkoły do projektu „Nasza przyszłość w naszych rękach”, który Projekt realizowany jest w okresie 01.01.20018-30.11.2018r. przez Stowarzyszenie dla Rozwoju Zawodowego w partnerstwie z Gminą Mieroszów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 Działanie 10.2 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej, Poddziałanie 10.2.4 - Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej – ZIT AW. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Programy Agencji Rynku Rolnego: „Szlanka mleka”, „Owoce i warzywa”. „W krainie muzyki” - współpraca z Filharmonią Sudecką w Wałbrzychu i realizacja projektu dla uczniów klas I- III; Realizacja projektów w ramach współpracy z warsztatem społecznym „Pralnia w Sokołowsku”: „Kreatywne zajęcia językowe z wolontariuszami międzynarodowymi” (3 spotkania) oraz „Zajęcia z robotyki dla uczniów (praca z zestawem LOFI)- konstruowanie robotów (10 spotkań po 2 godziny dla uczniów z klas III- VI); „Lepsza Szkoła”- ogólnopolski program edukacyjny; „Twoje dane, twoja sprawa” – Ogólnopolski Program Edukacyjny. Skuteczna ochrona danych osobowych. Inicjatywa edukacyjna skierowana do uczniów i nauczycieli. VIII edycja. Organizatorem Programu jest Generalny Inspektor Danych Osobowych. Celem Programu jest upowszechnianie wiedzy o ochronie danych osobowych i prawa do prywatności wśród uczniów nauczycieli od 1.09.2017 do 31.08.2018r. „Sprawny Dolnoślązaczek dla klas I-III” oraz „Mały Mistrz” – ogólnopolskie programy współfinansowane przez Ministerstwo Sportu i Turystyki; „Od grosika do złotych” – ogólnopolski projekt edukacyjny dla uczniów i nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej; „Akademia Przyjaciół Pszczół”- program ogólnopolski; „Ortografitti” (Program edukacyjno- terapeutyczny); SKO – „Szkoła Kasa Oszczędności”- współpraca z bankiem PKO; „Aktywnie spędzam czas na sportowo i kształtuję swoją postawę ciała prawidłowo”- program finansowany przez Ministra Sportu i Turystyki (2 x w tygodniu 1 grupa) oraz „Szkolny Klub Sportowy (2 grupy 2 x w tygodniu); „Umiem pływać”- projekt ogólnopolski nauki pływania współfinansowany ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz UMWD– 19 uczniów z klas I; „Plejada świętych”. „Żywe lekcje historii”- spektakle historyczne dla dzieci. Projekt „Twórcza Informatyka z Baltic”- nauka programowania; Udział w Integracyjnym Plenerze Plastycznym zorganizowanym przez Fundację Pomocy Dzieciom Nieściszącym „Usłyszeć Świat” w Nowym Siodle. Akcja -VII Światowy Dzień Tabliczki Mnożenia.

Nazwa	Rodzaj programu lub projektu
	Programy, projekty edukacyjne szkolne: W ramach realizacji „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” - szkolny program z zakresu edukacji czytelniczej „Cała szkoła czyta” („Kącik mola książkowego”, „Poranek z książką”, lekcje w bibliotece szkolnej w bibliotece gminnej, realizacja konkursów czytelniczych, recytatorskich, ortograficznych. Zorganizowanie wydarzeń, uroczystości promujących czytelnictwo, udział w akcjach promujących czytelnictwo, realizacja projektów edukacyjnych, spotkania z autorami książek, kiermasze książek na terenie szkoły). Programy szkolne: Wspierania Uzdolnień z Języka Angielskiego „Mały Anglik”, Program Wspierania Uzdolnień Matematycznych „Plusik”, „Gminny Sejmik Ekologiczny”, Klub Lotniczy im. L. Owsianego-współpraca z Aeroklubem Ziemi Wałbrzyskiej; „Wolna i Niezależna”- Święto Niepodległości.
PSP Kowalowa	Zachowaj trzeźwy umysł, program profilaktyczny Niesamowity świat higieny jamy ustnej przygotowany przez Instytut Blend-a-med Oral-B oraz Disney Polska, kampania społeczna „Powiedzmy STOP szkolnej agresji”, Góra grosza, Śniadanie daje moc, kampania edukacyjna „Mój smartfon, mój mały świat-klikam z głową”, dzień bezpiecznego internetu
ZSzP Sokołowsko	Innowacja pedagogiczna „Mały Miś w świecie wielkiej literatury” Realizacja innowacji zaplanowana jest od 24.11.2017 do 31.11.2018, a więc wykracza poza bieżący rok szkolny 2017/2018. Początek realizacji innowacji przypadł na „Dzień Pluszowego Misia 2017”, a zakończenie zbiegnie się z podniosłym dla Polski wydarzeniem – setną rocznicą odzyskania niepodległości. Głównym celem innowacji jest rozwijanie czytelnictwa oraz współpracy między przedszkolami. W roku szkolnym 2017/2018 do innowacji przystąpiło blisko 135 przedszkoli z całej Polski. Innowacja Mały Miś w świecie wielkiej literatury zakładała także udział w akcjach towarzyszących: - Mały Miś regionalista – przedszkolni badacze historii i kultury, Lekcja dla Rodaka z Małym Misiem, Mały Miś i Dzień Bezpiecznego Internetu (DBI), Mały Miś i bezpieczne wakacje. Ogólnopolski projekt „Zdrowo jem, więcej wiem”- profilaktyka zdrowego odżywiania; Ogólnopolski program „Klub Bezpiecznego Puchatka”- bezpieczeństwo w ruchu drogowym; Program „Zachowaj trzeźwy umysł”- profilaktyka zdrowego stylu życia w trzeźwości; Program „Uczę się bezpiecznie żyć” - nauka umiejętności udzielania pierwszej pomocy; Program „Nie pal przy mnie , proszę” - profilaktyka antynikotynowa; Program „Warzywa i owoce w szkole” - propagowanie zdrowego odżywiania; Program szkół korczakowskich - szerzenie i propagowanie idei Janusza Korczaka; Program „Mały mistrz” - profilaktyka zdrowego stylu życia, rozwijanie umiejętności i tężyzny fizycznej; Program „Akademia Aquafresh” - propagowanie higieny jamy ustnej; Program „Kubusiowi przyjaciele natury” - nauka o otaczającym świecie, przyrodzie i jej darach, poznanie zasad zdrowego żywienia, zachęcenie dzieci do dbania o środowisko naturalne ; Program „Czyste powietrze wokół nas” - profilaktyka antynikotynowa; Program „Polsko- Czeskie Dni Kultury Chrześcijańskiej” - współpraca z Zakładni Szkoła w Mezimesti w zakresie wspólnej organizacji wycieczek i zawodów sportowych; Projekt „Przedszkole dla pszczoł” - budowa domków lęgowych dla pszczoł, rola owadów w środowisku; Projekt „Misiowa poczta”- nawiązanie kontaktu z innymi przedszkolami poprzez wysyłanie listów; Projekt „Každy znaczek wspiera misje – Przedszkolaki” - propagowanie idei wolontariatu wśród najmłodszych, Projekt „Dzień Bezpiecznego Internetu” - zasady bezpiecznego korzystania z internetu.
Publiczne Gimnazjum	Projekt filmowy realizowany we współpracy z fundacją IN-SITU, Projekty edukacyjne realizowane przez uczniów klas II i III, Projekty realizowane przez Klub Filmowy „KRZYK”(Nowe Horyzonty, Akcja!)
Przedszkole Miejskie	Program „Przyjaciele Zippiego” to międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego dla dzieci w wieku 5-8 lat, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci. Uczy

Nazwa	Rodzaj programu lub projektu
	różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonalili relacje dzieci z innymi ludźmi.

TABELA46. Udział szkoły w akcjach i kampaniach, programach profilaktycznych, spotkaniach, itp. w roku szkolnym 2017/2018.

Nazwa	Rodzaj programu lub projektu
PSP Mieroszów	Programy, projekty, akcje - zewnętrzne: Programy i projekty profilaktyczne: „Zachowaj Trzeźwy Umysł” , „Śniadanie daje moc- chrońmy dziecięce uśmiechy”, „Akademia Przyjaciół Pszczół”, „Bezpieczny Internet”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Dzień bez papierosa”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Niesamowity świat higieny ustnej”- ogólnopolski program edukacji stomatologicznej; „Realizacja programów promocji zdrowia i ekologicznych: „Dzień Ziemi”, „Ratujemy i uczymy ratować”, „Sprzątanie Świata”. Uczestnictwo w programie „Profilaktyka fluorkowa zębów”- wykonywanie fluoryzacji co 6 tygodni w klasach. Udział uczniów w akcjach i projektach kształtujących postawy: Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, akcje charytatywne, zbieranie nakrętek dla hospicjum, dokarmianie zwierzyny leśnej, zbiórka dla podopiecznych schroniska dla zwierząt w Boguszowie Gorcach „Na pomoc zwierzętom”. Udział w spektaklach profilaktycznych. Zbiórka pieniędzy na Defibrylator AEG- wsparcie inicjatywy Ochotniczej Straży Pożarnej w Mieroszowie. Ogólnopolska akcja edukacyjno- społeczna „Żonkil” zorganizowana przez Muzeum Historii Żydów Polskich Polin, akcja z okazji 75 rocznicy wybuchu powstania w Getcie Warszawskim. Udział uczniów w programach i projektach dotyczących bezpieczeństwa: „Bezpieczne wakacje 2018”, „Bezpieczny Puchatek”, Karta rowerowa. Programy, projekty, akcje szkolne: Jako Szkoła Promująca Zdrowie realizujemy program Klubu Przyjaciół Zdrowia „Czas na zdrowie”. Celem programu jest kształtowanie pozytywnych postaw wobec zdrowia i życia, nawyków wzmacniających zdrowie, dostarczanie informacji o sposobach jego ochrony oraz rozbudzanie potrzeby tworzenia zdrowego, np: „Pomóżmy zwierzętom przetrwać zimą”; Zbiórka dla podopiecznych schroniska dla zwierząt. Akcja „Bezpieczny pieszy”; „Stodki piątek”; „Zielone śniadanie”- wspólne kulturalne spożywanie zdrowego drugiego śniadania ograniczającego spożywanie słodyczy; Realizacja programu profilaktycznego przebiega na lekcjach z wychowawcą i w ramach zajęć edukacyjnych, odbywają się pogadanki profilaktyczne pedagoga, psychologów, pielęgniarki szkolnej, realizujemy program wychowanie do życia w rodzinie. Współpracujemy z Poradnią Pedagogiczno- Psychologiczną w Wałbrzychu, z funkcjonariuszami Policji z Prewencji i Sekcji d.s. Nietłuch, Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu i Komisariatem Policji w Boguszowie Gorcach. Realizacja planu pracy szkoły i harmonogramu statych imprez i uroczystości: apele szkolne, imprezy środowiskowe, konkursy, pogadanki i występy dzieci oraz organizacja „Zielonych szkół”. Spotkania z ciekawymi ludźmi: spotkania z absolwentami szkoły, pisarzami, podróżnikami, rzeźbiarzami oraz w ramach długoletniej współpracy z: Ogrodami Działkowymi „Przyszłość”, „Knieję Lubawka”, „Panem Karpiem”, Ochotniczą Strażą Pożarną w Mieroszowie, Aeroklubem Ziemi Wałbrzyskiej i innymi. Cyklicznie odbywają się spotkania, warsztaty i prelekcje z mieroszowskimi lekarzami oraz stomatologiem, ratownikami medycznymi. Nasi uczniowie również aktywnie uczestniczyli w wolontariacie uczniowskim prowadzonym na rzecz pacjentów Zakładu Opiekuńczo- Leczniczego „Waligóra” oraz Dolnośląskiego Ośrodka Opieki Międzypokoleniowej „Białe Orzeł” w Sokołowsku.
PSP Kowalowa	Zachowaj trzeźwy umysł, program profilaktyczny Niesamowity świat higieny jamy ustnej przygotowany przez Instytut Blend-a-med Oral-B oraz Disney Polska, kampania społeczna „Powiedzmy STOP szkolnej agresji”, Góra grosza, Śniadanie daje moc, kampania edukacyjna „Mój smartfon, mój mały świat-klikam z głową”, dzień bezpiecznego internetu, spotkanie z policjantem (bezpieczne poruszanie się po drogach, zachowanie, środki odurzające),cykliczne spotkania z pielęgniarką szkolną dotyczące higieny, chorób zakaźnych, pierwszej pomocy, prawidłowego odżywiania,
ZSzP Sokołowsko	Udział w wielu akcjach charytatywnych na rzecz potrzebujących: - zbiórka plastikowych nakrętek „Odkręcamy dla Mai” - akcja „Góra Grosza” dla dzieci wychowujących się poza domem rodzinnym,

Nazwa	Rodzaj programu lub projektu
	- akcja „Szkoła Pomóż i Ty”- sprzedaż kalendarzyków na zakup sprzętu rehabilitacyjnego - przygotowanie paczek ze słodyczami dla dzieci z Domu Dziecka w Nowym Siodle, - przygotowanie paczek żywnościowych dla kombatantów wojennych, - zbiórkę baterii i innych elektrośmieci – akcja „Recykling daje owoce”, - zbiórka karmy dla zwierząt ze schroniska w Wałbrzychu, - udział w akcji „Sprzątania Świata”, - występy dzieci dla społeczności lokalnej i pacjentów ZOL w Sokołowsku. Udział w kampaniach i programach profilaktycznych: - kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, - program „Klub Bezpiecznego Puchatka” i udział w ogólnopolskim teście wiedzy, - program „Kubusiowi przyjaciele przyrody” oraz „ Mały Miś”, - program „Zdrowo jem, więcej wiem!”, - program „Nie pal przy mnie, proszę”, - program „Czyste powietrze wokół nas”, - program „Akademia Aquafresh” - program „Mały Mistrz”, - program „Owoce i warzywa w szkole” , - projekt „Umiem pływać”. Udział w spotkaniach z ciekawymi ludźmi: - zajęcia z udzielania pierwszej pomocy przeprowadzone przez ratownika medycznego, - spotkania z leśniczym- fauna i flora w pobliskich lasach, właściwe zachowanie w lesie, - zajęcia z policjantami (bezpieczeństwo, ksenofobia, rasizm), - wycieczka do banku PKO SA w Wałbrzychu – zajęcia z pracownikami banku, - wizyty w bibliotece szkolnej i Bibliotece Publicznej w Sokołowsku- wywiad z bibliotekarką, - spotkanie z byłą uczennicą szkoły Kamilą Żuk- obecną 2-krotną mistrzynią Świata juniorów w biathlonie, - pogadanki z higienistką szkolną na temat higieny osobistej , chorób zakaźnych, udzielania pierwszej pomocy, bezpieczeństwa podczas ferii i wakacji, - uczestnictwo w teatrzykach profilaktycznych(np. „Krecik”)- spotkanie z aktorami, - Spotkanie z byłym uczniem Remikiem Kwit- obecnie nagrywa i śpiewa popularne piosenki - pogadanki z pedagogiem, - koncerty Filharmonii Sudeckiej- spotkania z muzykami, śpiewakami, tancerzami
Publiczne Gimnazjum	Program CEO Filmołeka Szkolna Akcja! Program Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej(przygotowywanie własnych filmów, udział w projekcjach premierowych wyjazdowych w Cinema City, wyjazdy do opery i operetki we Wrocławiu, współpraca z fundacją IN- SITU, wieczory filmowe w sali kinowej gimnazjum) Udział w wystawie MCK- Rysunek i Malarstwo Mal-Art; Międzynarodowy Miesiąc Bibliotek Szkolnych- udział w wystawie w Wałbrzychu, wystawa w gimnazjum; Wystawa Olgi Nowickiej- „ AKWARELE” Pokaz historyczny grupy „ARKONA”- Pierwsi Piastowie; akcja czytelnicza „Czytamy Przedszkolakom” z okazji Światowego Dnia Książki; Akcja „ Całe Gimnazjum Czyta Literaturę Piękną”, udział w programie „ Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” zakup książek, Akcja społeczno- edukacyjna ŻONKILE (projekcja filmu „Nie było żadnej nadziei”, napisanie recenzji i wykonanie zadań projektowych; akcja wspierana przez Muzeum Powstania Warszawskiego, Żydowski Instytut Historyczny im. E. Ringelbluma, Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce i Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce) Przygotowanie montażu słowno- muzycznego z okazji świąt majowych: 1 Maja, Dnia Flagi i 3 Maja; Udział w ramach WOLONTARIATU w pracy świetlicy środowiskowej i w Przedszkolu Miejskim w Mieroszowie; udział w projekcie dotyczącym świadomego wyboru szkoły i zawodu- prezentacje wybranych zawodów i rozmowy kwalifikacyjne z pracodawcą;

Nazwa	Rodzaj programu lub projektu
	Zajęcia z pedagogiem „Cyberprzemoc” przy współpracy z wychowawcami i nauczycielem informatyki, Udział w programie „PUŁAPKI UMYSŁU”(zajęcia warsztatowe), Udział w warsztatach promujących samoobronę dziewcząt i kobiet(w MCK-u przy wsparciu stowarzyszenia kobiet z Mieroszowa)
Przedszkole Miejskie	Kampania „Cała Polska czyta dzieciom” przedszkole wpisane na krajową listę czytających przedszkoli Akcja ekologiczna „ Zbiórka plastiku i zużytych baterii” Udział w akcji "Sprzątanie świata" Udział w powiatowym konkursie recytatorskich w Boguszowie- Gorcach Udział w konkursie plastycznym organizowanym przez postankę na Sejm Katarzynę Mrzygłodzką „Kosmiczna przygoda z mamą" Udział w kampanii „Kubusiowi Przyjaciele Natury" Udział w spotkaniu opłatkowym w Urzędzie Miasta – część artystyczna Udział w 26 Finale Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – występ Jasełka Spotkanie z leśnikiem (współpraca z Nadleśnictwem Wałbrzych) i policjantami Spotkanie z pisarzem, z podróżnikiem, z pracownikami ZGKIM Udział w Międzynarodowej Spartakiadzie Przedszkolaków <u>Imprezy organizowane przez Przedszkole Miejskie:</u> Gminny Przegląd Twórczości Dziecięcej Wieku Przedszkolnego Gminny Konkurs Recytatorski ELFIK Turniej warcabowy Konkurs matematyczny „Liczydełko" Gminny Dzień Babci i Dziadka Wystawa prac "Pamiętamy – 100 lat Niepodległej" Dzień Dziecka pod hasłem "Pamiętamy – 100 lat Niepodległej" – bieg ku Niepodległej

TABELA47. Udział szkół w międzynarodowych projektach współpracy i wymiany młodzieży w roku szkolnym 2017/2018.

Nazwa	Rodzaj programu lub projektu
PSP Mieroszów	Szkoła uczestniczy w międzynarodowych projektach współpracy i wymiany młodzieży : Współpracujemy z Danią w ramach Międzynarodowej Olimpiady Sportowej. Współpracujemy z Republiką Czeską cyklicznie uczestnicząc we wspólnych imprezach: uliczne biegi przełajowe w Mezimesti, Olimpiada Sportowa dla dzieci sześciolletnich. Aktywnie współpracujemy z byłymi mieszkańcami Mieroszowa, absolwentami naszej szkoły- grupą Niemców.
PSP Kowalowa	Współpraca z parafią ze szwedzkiego Grabo
ZSzP Sokołowsko	Od 1999 roku Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Janusza Korczaka w Sokołowsku uczestniczy w międzynarodowym projekcie pn Polsko-Czeskie Dni Kultury Chrześcijańskiej pod patronatem Ziemi Kłodzkiej. W ramach tego projektu współpracujemy z Zakładni Skola w Mezimesti – Czeska Republika. Jesienią każdego roku organizujemy imprezy i uroczystości pod hasłem: „Bądźmy rodziną, zostanemy rodziną”.rocznie odbywają się zawody sportowe, w roku szkolnym 2017/18 odbyły się XVIII Biegi Przełajowe dla uczniów Gminy Mieroszów i Zakładani Skola w Mezimesti, w październiku 2017r. odbyła się XVIII wycieczka polsko-czeska po Dolnym Śląsku dla 20 uczniów z PSP w Sokołowsku i 20 uczniów z Zakładani Skola w Mezimesti, We współpracy z Czechami uczestniczą także dzieci przedszkolne. Od ośmiu lat biorą udział w Międzynarodowej Spartakiadzie Sportowej, która odbywa się w Hali Sportowej w Mieroszowie. W wymianie polsko-czeskiej bierze udział łącznie 50 uczniów ze szkoły i 10 dzieci przedszkolnych. W ramach współpracy Czesi organizują zawody i imprezy na które zapraszają naszych uczniów i przedszkolaków: każdego roku we wrześniu odbywają się Biegi Uliczne w Mezimesti dla przedszkolaków i uczniów, co roku odbywa się Międzynarodowy Mecz Piłki Nożnej dla chłopców szkół podstawowych,

W maju każdego roku Czesi zapraszają naszych uczniów i nauczycieli na wycieczkę po Kraju Hradeckim (region Czech).

TABELA 48. Rodzaje konkursów i zawodów wraz z osiągniętymi przez uczniów wynikami w roku szkolnym 2017/2018.

Nazwa	Rodzaj programu lub projektu
PSP Mieroszów	Konkursy matematyczne: Maks Matematyczny" / ogólnopolski/- 1 uczeń II miejsce w województwie; „Zdolny Ślęzak” /powiatowy/- 1 uczeń udział Alfik Matematyczny /ogólnopolski/- bardzo dobry wynik- 4 uczniów Dolnośląskie Mistrzostwa Sudoku- finaliści- 7 uczniów Międzynarodowy konkurs Kangur matematyczny 2018r- bardzo dobry wynik- 5 uczniów Zdolny czwartoklasista /powiatowy/- V miejsce- 1 uczeń; VI miejsce- 1 uczeń; X miejsce- 1 uczeń; Powiatowy konkurs klas V z matematyki- szkoła VII miejsce; Konkursy z fizyki: Konkurs przedmiotowy (ogólnopolski) z fizyki „Panda”- 2 uczniów 27 miejsca na 738 uczestników. Konkursy humanistyczne: Alfik humanistyczny- 1 uczeń IV miejsce w województwie, 1 uczeń 7 miejsce w województwie; Konkursy plastyczne: Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Pan Karp”- 4 uczniów wyróżnienie Konkurs plastyczny „ Orzeł biały- nasza dumą”- 1 uczeń wyróżnienie Konkurs plastyczny „Bezpiecznie na wsi mamy, wypadkom zapobiegamy”/ etap powiatowy/- I miejsce 1 uczeń, wyróżnienie 18 uczniów; Regionalny konkurs „Bezpieczny Krus- nał” I miejsce 1 uczeń, IV miejsce 1 uczeń, wyróżnienie 1 uczeń; Wojewódzki konkurs „Bezpieczny Krus- nał”- 2 uczniów wyróżnienie; Moja podróż z Brave Kids”- wyróżnienie 3 uczniów; Konkursy recytatorskie: Konkurs Recytatorski „Smerfik” (powiatowy)- 1 uczeń wyróżnienie Konkursy z języka angielskiego: Konkurs języka angielskiego „Synapsik”- I miejsce- 1 uczeń, II miejsce 1 uczeń, III miejsce 1 uczeń; Konkurs plastyczno- językowy z języka angielskiego /powiatowy/: II miejsce 1 uczeń, 1 uczeń wyróżnienie; Konkursy z przyrody: Konkurs Nauk Przyrodniczych „Świećlik”/ogólnopolski/- wyróżnienie 2 uczniów; Konkursy z religii: „Plejada Świętych- Wielkie Imieniny 2017” /diecezjalny /- II miejsce 1 uczeń, wyróżnienie 1 uczeń Zawody sportowe: Międzynarodowa Olimpiada Lekkoatletyczna w Danii-II miejsce drużyna Biegi w Mezimestii – II miejsce 2 uczniów, III miejsce 1 uczeń; Zawody w mini siatkówce- III miejsce dziewczęta z klasy IV; IV miejsce chłopcy z klasy IV; 14 mini setka- III miejsce 1 uczeń; Powiatowy trójbój lekkoatletyczny- klasy I, II, III, IV- I miejsce; Finał Strefy Wałbrzyskiej Igrzysk Dzieci- wielobój lekkoatletyczny- klasa IV- IV miejsce, klasa III- V miejsce;
PSP Kowalowa	XVII Memoriał Staszka Bodzka III, VI miejsce Lubawka 2017-narciarstwo biegowe III miejsce Puchar Dzikowca w Slalomie Gigancie III ,I miejsce Biathlon dla każdego-Szczytna 2x III, V miejsce Biathlon dla każdego-Witków I ,II miejsce Biathlon dla każdego -Jaczków- Czarny Bór II miejsce

Nazwa	Rodzaj programu lub projektu
	Regionalna Liga Wspinaczkowa Dzieci i Młodzieży Jedlina Zdrój II, III ,2x I miejsce X Piłkarskie zmagania o puchar starosty kamiennogórskiego III miejsce Międzynarodowy Festiwal Twórczości Dziecięcej i Młodzieżowej „Gwiazdy Jesieni 2017” Wyróżnienie Zdolny Ślązaczek III Dolnośląski Konkurs Języka Niemieckiego dla uczniów szkół podstawowych Tytuł finalisty Powiatowy Konkurs Literacko -Internetowy (Węglowice 2018) III miejsce VII Mistrzostwa Dolnego Śląska w Sudoku (Wrocław) Uczestnictwo Powiatowy Konkurs Matematyczny (Zdolny Czwartoklasista-Edycja XV) Udział Moje Drzewo Genealogiczne konkurs realizowany przy wsparciu Zarządu Województwa Dolnośląskiego w ramach zadania „Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego- dialog kulturowy. Moja rodzina, dolnośląska tożsamość-70 lat wspólnego bytowania -Wyróżnienie „Dbam o swojego psa,dbam o nasze otoczenie” I miejsce (grupa I) Grupa II wyróżnienia Gminny Konkurs Piosenki Turystycznej III miejsce ,wyróżnienie Gminny Konkurs Geograficzny II miejsce Gminny Sejmik EkologicznyKonkurs plastyczny VIII Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Bezpiecznie na wsi mamy-upadkom zapobiegamy” Wyróżnienie Międzyszkolny Konkurs Ekologiczno-Przyrodniczy „Z Przyrodą w zgodzie” organizowany przez PSP nr 2 im. Orła Białego w Wałbrzychu III miejsce Bieg Jeża II miejsce MCK Turniej Tenisa Stołowego I miejsce Mieroszowskie Nadzieje Biatlonowe I i III miejsce Mini Challenger turniej 2017 konkurencja Kumite dzieci 10-11 lat open (Chrzostowice) III miejsce MCK Tarzanalia I,II miejsce Moja Mama10 osób udział
ZSzP Sokołowsko	Konkurs literacki"Kiedy myślę Polska" I miejsce V Gminny Konkurs Kolęd i Pastoralek-I, II miejsce V Gminny Konkurs Pieśni Patriotycznych I miejsce - zespół kl. VII- II miejsce Zachowaj Trzeźwy umysł "Na skrzydłach przyjaźni- I miejsce "Rodacy Bohaterom" - akcja zbiórki żywności dla kombatanów mieszkających na Kresach I miejsce - Wyróżnienia Konkurs plastyczny "Znaj Dolny Śląsk" -Wyróżnienia KRUŚ - konkurs plastyczny- I m "Patriotyzm oczami dziecka" - konkurs plastyczny –Wyróżnienie "Smerfik" - konkurs recytatorski III miejsce "Piosenka Turystyczna" 2x I miejsce MCK - konkurs plastyczny na pisankę 2x I miejsce, III miejsce Konkurs plastyczny o smogu, dla klas I-III - I miejsce Konkurs na hasło o zanieczyszczaniu powietrza , dla klas I-VII- I miejsce Konkurs wiedzy o czystości powietrza, dla klas V-VII- I miejsce Konkurs na film lub prezentację "Smog to zły smok" I miejsce Konkurs nauk przyrodniczych "Świetlik" Wyróżnienie Konkurs plastyczny "Dbam o swojego psa, dbam o nasze otoczenie" Wyróżnienie Konkurs matematyczny "Kangur" Wyróżnienie Sejmik Ekologiczny - konkurs plastyczny "Smog to zły smok" I,II , III miejsce Konkurs recytatorski "Smerfik" III miejsce Konkurs charytatywny "Každy znaczek wspiera misje - przedszkolaki" Wyróżnienie Karkonoska Liga Narciarstwa Biegowego w Jakuszycach- 3x2, 3x 4 ,2x 5,2x 6,7 ,11 Dolnośląski Finał Igrzysk Dzieci w Biathlonie w Jakuszycach -7 ,12, 16 ,22 ,15 ,41 ,21 ,23 25 Dolnośląski Finał Igrzysk Dzieci w Narciarstwie Biegowym w Jakuszycach- 2x1 ,2, 11 ,14 ,18 ,29,9 ,13 12,23 , 26, 34 miejsce

Nazwa	Rodzaj programu lub projektu
	Finat Igrzysk Dzieci w Narciarstwie Biegowym -Sztafety IV miejsce sztafety Zawody w narciarstwie biegowym "Memoriał Staszka Bodzka" - Opawa - 2 ,3 ,5 ,7 miejsce Finat Narciarskiej Ligi Karkonoskiej w Jakuszycach- 2x 1 ,6 ,5 ,8 ,12 ,4x 4 ,9 ,2x2 ,3 miejsce Finaty Dolnośląskie w Biegach Przetajowych w ramach Igrzysk Dzieci i Młodzieży Szkolnej- 11 ,9 ,14 ,22 ,27 ,37 ,75 ,31 ,2x28 miejsce powiatowe zawody w czwórboju lekkoatletycznym w ramach Igrzysk Dzieci -4 miejsce drużyna dziewcząt zawody w biathlonie letnim z cyklu "Biathlon dla każdego"-1,13,19,29 miejsce zawody w biathlonie letnim z cyklu „Biathlon dla każdego”- 2,8 miejsce zawody w biathlonie letnim z cyklu „Biathlon dla każdego”-18 miejsce zawody w biathlonie letnim z cyklu „Biathlon dla każdego”- 3,10 ,15 ,19 ,23,25,1,5 6,18 ,19, 21 Miejsce zawody w biathlonie letnim z cyklu „Biathlon dla każdego”- 3, 7,2x9,12 Miejsce
Publiczne Gimnazjum	XI Konkurs Wiedzy o Krajach Anglojęzycznych I, II, III miejsce awans do 3 etapu Konkurs Piosenki Anglojęzycznej I know I can -wyróżnienie w finale w Opolu ,(wyjazd do Brukseli) ENGLISH LEAUGE- awans do finału KONKURS ORATORSKI PUBLIC SPEKING CONTEST- I miejsce w II etapie awans do finału KRÓLOWIE i WŁADCY POLSKI ogólnopolski: V, VI, VII, VIII, IX miejsce w kraju Być Kimś powiatowy laureat i finalista Konkurs Piosenki Patriotycznej I miejsce Konkurs Wiersz Patriotyczny- I miejsce Kangur Matematyczny – wyróżnienia OLIMPUS- Język Polski- wyróżnienia OLIMPUS Fizyka wyróżnienia Gminny Konkurs Geograficzny – I miejsce Konkurs Recytatorski PEGAZ- II miejsce Zdolny Ślązak- awans do powiatu część przyrodnicza Panda- wyróżnienie ZAWODY SPORTOWE Puchar Polski w Biathlonie Biathlon dla Każdego- I,II, IV, V miejsce(ogólnopolski) Memoriał S. Bodzka -wojew. 3,4 miejsce Bieg Jeż gminny: 2,3 Mistrzostwa Polski w Biathlonie Letnim Igrzyska Młodzieży Szkolnej w Biathlonie- 4,5 miejsce Igrzyska Młodzieży Szkolnej w narciarstwie biegowym- 4,5 miejsce Gimnazjada- Biathlon- 3,4,5, miejsce Gimnazjada- biegi narciarskie 3 miejsce Karkonoska Liga Regionalna- biegi narciarskie Wojewódzkie Mistrzostwa Młodzików- biathlon(3,4,) I Dyktando Gminne Awantura o Fizykę gminny – 1 m,iejсце Awantura o matematykę miedzyskolny- 1 miejsce Konkursy wewnętrzne szkolne

7. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO

7.1. Instytucje kultury

Na obszarze gminy działalność w zakresie kultury prowadzi Mieroszowskie Centrum kultury (MCK), pod które podlega Biblioteka Publiczna w Mieroszowie z 2 filiami: w Sokołowsku i Unisławiu Śląskim. Instytucjami działającymi w zakresie zaspokajania kulturalnych potrzeb mieszkańców gminy są również: Urząd Miejski w Mieroszowie, szkoły oraz świetlice wiejskie w każdej miejscowości gminnej. Ofertę kulturalną uzupełnia Międzynarodowe Laboratorium Kultury z siedzibą w budynku dawnego Sanatorium „Grunwald” wraz z Archiwum twórczości Krzysztofa Kieślowskiego, Kinoteatrem „Zdrowie” i galerią sztuki w „Willi Rosa” w Sokołowsku. Działalność w zakresie kultury prowadzona jest również przez Fundację Sztuki Współczesnej In Situ, promującą markę Sokołowska w kraju i zagranicą.

Biblioteka Publiczna w Mieroszowie z 2 filiami dysponuje księgozbiorem w postaci 22 357 woluminów. W 2017 korzystało z nich 968 czytelników (858 osób w mieście i 110 osób na obszarze wiejskim), a od 2012 roku ich liczba zmniejszyła się o 9,6%, w tym w największym stopniu na obszarze wiejskim – o 21,4%. Na placówkę biblioteczną przypadało 2 311,67 mieszkańców gminy, co było wynikiem nieznacznie niższym niż średnio w gminach w powiecie wałbrzyskim (2 565,73 os.) i zdecydowanie korzystniejszym niż przeciętnie w regionie (4 326 os.) i kraju (4 194 os.). Z bibliotek korzystało przeciętnie 139,76 osób na 1000 mieszkańców, co było poziomem niższym niż średnio w powiecie, regionie i kraju, gdzie wskaźnik wahał się od 153 do 158.

TABELA 49. Biblioteki i filie [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
biblioteki i filie [obiekt]	3	3	3	3	3	3	–	–
miasto	2	2	2	2	2	2	–	–
obszar wiejski	1	1	1	1	1	1	–	–
księgozbiór [wolumin]	24 252	23 292	23 38	23 054	22 171	22 357	-7,81%↓	0,84%↑
miasto	19 630	19 245	18 980	18 722	18 238	18 368	-6,43%↓	0,71%↑
obszar wiejski	4 622	4 047	4 158	4 332	3 933	3 989	-13,70%↓	1,42%↑
czytelnicy w ciągu roku [os.]	1071	1003	1003	988	981	968	-9,62%↓	-1,33%↓
miasto	931	873	882	862	861	858	-7,84%↓	-0,35%↓
obszar wiejski	140	130	121	126	120	110	-21,43%↓	-8,33%↓
ludność na 1 placówkę biblioteczną [os.]	2 404,00	2 368,67	2 362,33	2 330,67	2 316,00	2 311,67	-3,84%↓	-0,19%↓
miasto	2 164,00	2 137,00	2 124,00	2 106,00	2 084,00	2 073,50	-4,18%↓	-0,50%↓
obszar wiejski	2 884,00	2 832,00	2 839,00	2 780,00	2 780,00	2 788,00	-3,33%↓	0,29%↑
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności [os.]	199,22	206,19	218,45	205,92	192,04	192,75	-3,25%↓	0,37%↑
miasto	147,70	139,87	141,73	139,94	140,69	139,76	-5,38%↓	-0,66%↓
obszar wiejski	211,98	203,54	207,43	203,88	204,85	206,60	-2,54%↓	0,85%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Imprezy kulturalne. W 2017 roku MCK zorganizowało 99 imprez, w których uczestniczyło 5 750 osób (8% uczestników tego typu imprez z terenu powiatu wałbrzyskiego). W przeliczeniu na 1000 mieszkańców w imprezach brało udział około 830 uczestników, czyli poniżej średniej dla powiatu wałbrzyskiego (1 277 os.), w województwie dolnośląskim (1 234 os.) i kraju (945 os.). Przy MCK działało 5 grup artystycznych, skupiających 80 członków oraz 2 koła (taneczne i muzyczne) z 45 członkami.

TABELA50. Instytucje kultury [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
imprezy [szt.]	43	43	0	36	38	99	130,2%↑	160,5%↑
uczestnicy imprez [os.]	5 140	5 140	0	5 355	4 900	5 750	11,9%↑	17,3%↑
liczba uczestników imprez na 1000 mieszkańców [os.]	709	717	0	758	703	830	17,1%↑	18,1%↑
grupy artystyczne [szt.]	8	8	0	0	2	5	-37,5%↓	150,0%↑
członkowie grup artystycznych [os.]	62	62	0	0	35	80	29,0%↑	128,6%↑
koła / kluby / sekcje [szt.]	3	3	0	4	3	2	-33,3%↓	-33,3%↓
członkowie kół / klubów / sekcji [os.]	58	58	0	39	55	45	-22,4%↓	-18,2%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku w gminie zorganizowane zostały m.in. takie imprezy kulturalne jak: Hommage of Kieślowski, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Koncert Kolęd, Konkurs Recytatorski PEGAZIK, Dyktando Gminne, Dzień Kobiet – koncert „Być Kobietą”, Cała Sala Śpiewa, Akcja NARODOWE CZYTANIE, Wielkanocny Konkurs Rękodzieła, Młodzieżowy Festiwal Teatralny, Przegląd grup wokalnych / Jarmark Wielkanocny – Jarmark Wielkanocny połączony z przeglądem piosenki pod nazwą „Piosenka na Ludowo”; konkurs na „Najlepsze Ciasto”, Narodowy Dzień Zwycięstwa, Dzień Dziecka, Dni Mieroszowa, Dożynki Gminne, Festiwal „Gwiazdy Jesieni”, Mikołaj, Senior Kolęduje, Obchody rocznicowe Święto Odzyskania Niepodległości, Dzień Edukacji Narodowej, które zostały szerzej przedstawione w rozdziale 6.5. *Inwestycje i działania 2018*. Natomiast zestawienie imprez zorganizowanych na terenie gminy Mieroszów w latach 2012-2017 wraz z liczbą uczestników zawiera tabela poniżej.

TABELA51. Imprezy organizowane przez jednostkę [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
seanse filmowe	0	0	0	0	0	2
uczestnicy [os.]	0	0	0	0	0	200
wystawy	5	5	0	3	4	5
uczestnicy [os.]	350	350	0	100	400	150
festiwale i przeglądy artystyczne	–	–	–	2	5	2
uczestnicy [os.]	–	–	–	1 800	1 500	3 000
koncerty	–	–	–	5	1	4
uczestnicy [os.]	–	–	–	1 110	200	300
prelekcje, spotkania, wykłady	3	3	0	4	4	29
uczestnicy [os.]	240	240	0	240	250	300
imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	12	12	0	18	17	26
uczestnicy [os.]	1 200	1 200	0	1 000	1 800	700
konkursy	5	5	0	3	4	3
uczestnicy [os.]	300	300	0	105	250	150
pokazy teatralne	–	–	–	0	3	3
uczestnicy [os.]	–	–	–	0	500	300
konferencje	–	–	–	0	0	0
uczestnicy [os.]	–	–	–	0	0	0
interdyscyplinarne	–	–	–	1	0	1
uczestnicy [os.]	–	–	–	1 000	0	500
warsztaty	–	–	–	0	0	24
uczestnicy [os.]	–	–	–	0	0	150
inne	4	4	0	0	0	0
uczestnicy [os.]	250	250	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

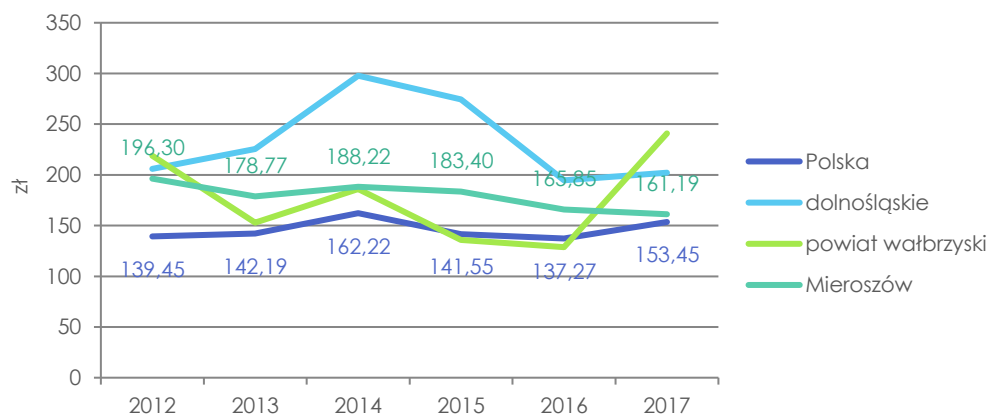
7.2. Ochrona zabytków

Na obszarze gminy występują liczne obiekty architektoniczne o dużym znaczeniu historycznym. Do rejestru zabytków z wpisanych zostało 31 obiektów obszaru gminy Mieroszów, w tym 17 w mieście Mieroszów, 6 w Sokołowsku, 4 w Unisławiu Śląskim, 3 w Rybnicy Leśnej i 1 w Różanej. Wśród obiektów wpisanych do rejestru zabytków znajdują się dwa historyczne układy urbanistyczne miasta Mieroszowa oraz dawnej części uzdrowskiej Sokołowska. Poza nimi do rejestru zabytków wpisano: 10 domów mieszkalnych, 4 kościoły, a także cerkiew, plebania, dom katechetyczny, budynki obecnego ratusza, przedszkola, pocztę, fasadę domu, dawna kuźnia, stodoła, ruiny zamku oraz budynek i park sanatoryjny. W gminie zlokalizowane są 323 niearcheologiczne obiekty zabytkowe, które umieszczono w wykazie zabytków Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w tym 195 znajduje się na obszarze miasta, a pozostałe 128 na obszarze wiejskim gminy. Obecnie Urząd Miasta i Gminy Mieroszów jest na etapie opracowania gminnej ewidencji zabytków i programu ochrony zabytków na lata 2019-2022 – planowany termin uchwalenia to III kw. 2019 roku.

7.3. Finansowanie

Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na obszarze gminy Mieroszów zmniejszają się z roku na rok – spadek o 21,57% w porównaniu do 2012 roku – i w 2017 roku kształtowały się na poziomie około 1,1 mln zł. Przeciętnie na mieszkańca wydatki na kulturę wynosiły jednak około 161,16 zł, co było kwotą wyższą niż przeciętnie w kraju (153,45 zł/os.). udział wydatków na ten cel w 2017 roku wynosił 3,95% z został zmniejszony z poziomu 6,19% w 2012 roku. W 2017 roku na działalność domów i ośrodków kultury, świetlic i klubów wydatkowane zostało ponad 856 tys. zł, o 25,6% mniej w porównaniu do 2012 roku.

WYKRES 19. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa na 1 mieszkańca [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA52. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa (dział 921) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
na 1 mieszkańca	196,30	178,77	188,22	183,40	165,85	161,19	-17,9%↓	-2,8%↓
ogółem	1 423 342,67	1 281 991,02	1 332 030,19	1 294 833,41	1 156 453,75	1 116 384,62	-21,5%↓	-3,4%↓
bieżące ogółem	1 423 342,67	1 281 991,02	1 332 030,19	1 294 833,41	1 156 453,75	1 116 384,62	-21,5%↓	-3,4%↓
dotacje	1 366 737,33	1 228 700,00	1 266 894,58	1 203 659,99	1 099 529,00	1 074 763,76	-21,4%↓	-2,2%↓
majątkowe inwestycyjne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
udział wydatków na kulturę w wydatkach gminy ogółem [%]	6,19	6,01	5,51	5,59	4,81	3,95	-2,25pkt%↓	-0,87pkt%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA53. Wydatki na instytucje kultury (dział 921) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
biblioteki	234 996.31	220 000.00	220 000.00	220 000.00	220 000.00	220 000.00	-6.4%↓	0.00%
domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	1 151 963.63	1 018 897.48	1 074 726.06	1 039 332.85	902 519.62	856 477.99	-25.6%↓	-5.1%↓
ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	0.00	9700.00	0.00	0.00	0.00	0.00	–	–
pozostała działalność	18 382.73	15 393.54	23 409.55	20 618.57	23 434.13	20 142.87	9.57	-14.04%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wykonane zostały na kwotę 1 179 832,62 zł, w tym na działalność domy i ośrodki kultury, świetlic i klubów wydatkowano 917 396,35 zł, a na biblioteki 220 000 zł.

7.4. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014 -2020	Uchwała Nr L/238/13 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 grudnia 2013.
W sprawie nadania tytułu Honorowego Obywatela Gminy Mieroszów	Uchwała Nr LIV/250/18 Rady Miejskiej Mieroszowa 26 kwietnia 2018 r.
W sprawie przyjęcia regulaminu przyznawania tytułu „Mecenas Roku ziemi Mieroszowskiej”	Uchwała Rady Miejskiej Mieroszowa Nr LIII/261/14 z dnia 18 października 2018 r.
Roczny program współpracy gminy Mieroszów z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2019 roku	Uchwała Nr LX/282/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 18 października 2018 r.
Gminnej ewidencja zabytków i Program ochrony zabytków na lata 2019-2022	w opracowaniu – planowany termin uchwalenia III kw. 2019 r.

7.5. Inwestycje i działania 2018

W zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014-2020: Cel strategiczny 1 – Rozwój turystyki aktywnej i uzdrowiskowej, Cel strategiczny 3 – Rozwój infrastruktury społecznej, Cel strategiczny 9 – Współpraca transgraniczna:

1. Rozwój potencjału przyrodniczego i kulturowego na pograniczu polsko-czeskim (koszt: 13 530,00 zł)

Zadanie polega na wykonaniu zagospodarowania terenu przy szlaku prowadzącym na górę Suchawę. W ramach inwestycji planuje się wykonanie zagospodarowania turystycznego wraz z elementami małej architektury (ławki, kosze na odpady, wiata turystyczna, stojaki dla rowerów). W ramach inwestycji wykonano dokumentację projektowo- kosztorysową. Zadanie ma być dofinansowane na poziomie 85% z w ramach Interreg V-A Republika Czeska – Polska. Wartość kosztorysowa robót to ok. 40 000 zł. Roboty budowlane zaplanowano na 2019 r.

TABELA54. Wykaz imprez kulturalnych zorganizowanych w 2018 roku.

Lp.	Nazwa i opis
1	Hommage of Kieślowski – organizator „Fundacja In Situ”, miejsce : Sokołowsko – coroczny festiwal filmowy poświęcony twórczości Krzysztofa Kieślowskiego trwa 3 dni i gromadzi od 400 do 600 osób. Przedsięwzięcie wspomagane jest każdego roku przez Gminę Mieroszów
2	Festiwal im. Włodka Szomańskiego – NIE TYLKO GOSPEL – organizator Elżbieta Szomańska i Mieroszowskie Centrum Kultury przy wsparciu Gminy Mieroszów, miejsce Mieroszów. Festiwal każdego roku zyskuje większy rozgłos , rośnie rzesza wielbicieli tego festiwalu muzycznego. Wydarzenie trwa 2 dni i gromadzi ponad 600 osób.
3	Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy
4	Koncert Kolęd
5	Konkurs Recytatorski PEGAZIK – uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych – eliminacje miejsko – gminne.
6	Dyktańdo Gminne – konkurs dla Dzieci, młodzieży, mieszkańców Gminy Mieroszów w ramach Międzynarodowego Dnia Obchodów Języka Ojczystego.
7	Dzień Kobiet – koncert „Być Kobietą”
8	Cała Sala Śpiewa – koncert oraz warsztaty muzyczne dla seniorów, które będzie prowadziła Maja Helbert – flecistka, koncertujący muzyk, mająca na swoim koncie występy w najbardziej prestiżowych salach w Europie, ponadto organizator w sektorze kultury oraz konferansjer z zamiłowaniem. Akompaniował jej będzie Dariusz Stokowiec – wspaniały pianista, który koncertował w m. in. Niemczech, Austrii, Danii, Holandii i Luksemburgu. Grał w musicalach: „Starlights”, „Fire of Dance”, „Upiór w operze”, „Dance Fiver”.Koncert piosenek z repertuaru Anny German w wykonaniu Joanny Nawrot – laureatki „IV Międzynarodowego Festiwalu Piosenki – Anna German” przy akompaniamencie pianisty – Dariusza Stokowca
9	Akcja NARODOWE CZYTANIE organizowana przez Prezydenta RP od 2012 roku – 2018 rok: Przedwiośnie Stefana Żeromskiego.
10	Wielkanocny Konkurs Rękodzieła
11	Jarmark Wielkanocny – przegląd „Piosenka na ludowo”, konkurs na najlepsze ciasto wielkanocne
12	Młodzieżowy Festiwal Teatralny
13	Przegląd grup wokalnych / Jarmark Wielkanocny połączony z przeglądem piosenki pod nazwą „ Piosenka na Ludowo ”; konkurs na „ Najlepsze Ciasto ”
14	Narodowy Dzień Zwycięstwa
15	Dzień Dziecka
16	Dni Mieroszowa – trzydniowe obchody
17	Dożynki Gminne – Uroczystości rozpoczęły się Mszą Świętą Dziękczynną, podczas której poświęcone zostały wieńce dożynkowe. Po Mszy orszak dożynkowy przemaszerował ulicami Mieroszowa na płytę Stadionu, na której odbyła się część artystyczna. Po części oficjalnej rozpoczęto część rozrywkową. Jak co roku sołectwa przygotowały swoje stoiska. Na przybyłych gości czekały liczne atrakcje, konkursy, pyszne swoje jedzenie, bigos oraz dobra zabawa przy muzyce. Na scenie pojawiły się lokalne zespoły, które zaprezentowały swoją twórczość.
18	Festiwal „Gwiazdy Jesieni” – Festiwal twórczości młodzieżowej i dziecięcej „Gwiazdy Jesieni” organizator Fundacja Polska Łączy i Mieroszowskie Centrum Kultury wsparcie Gmina Mieroszów. Festiwal który odbył się w Mieroszowie po raz pierwszy zgromadził sporo mieszkańców, a uczestniczyły w nim grupy dziecięce z Rosji, Białorusi , Czech i Polski. Ilość odwiedzających ponad 200 osób.

Lp.	Nazwa i opis
19	Konteksty – festiwal sztuki nowoczesnej oraz Sanatorium dźwięku – organizator „Fundacja In Situ”, miejsce : Sokołowsko –coroczne festiwale artystyczne gromadzą kilkudziesięciu performerów i ponad 600 osób biorących udział w pokazach , koncertach. Gośćmi są artyści z całego świata.
20	Narodowy Dzień Zwycięstwa Uroczyste obchody
21	Pamiętamy 100 lat Niepodległej – wystawa przedszkolaków z Przedszkola miejskiego w Mieroszowie
22	Drogi do Niepodległej – Wystawa Stowarzyszenia Pasjonatów Historii Ziemi Mieroszowskiej
23	Obchody rocznicowe Święto Odzyskania Niepodległości „Rzeźby Józefa Mierzwę” – wystawa prac
24	Dzień Edukacji Narodowej – uroczyste spotkanie z nauczycielami i pracownikami gminnych szkół.
25	Wystawa malarstwa i rysunku
26	Spotkania z Pasją- Gruzja – spotkanie z podróżnikiem
27	Pokaz polskiego znaczka pocztowego – wystawy filatelistycznej Pana Bolesława Kryski
28	Spotkanie z odkrywcą – Łukasz Kazek
29	Moje hobby – moja pasja – warsztaty dla Seniorów – komputerowe i rękodzieła
30	Mikołaj – impreza dla dzieci
31	Senior Kolęduje – kolędy zespołów z Dolnego Śląska /Jarmark Bożonarodzeniowy - odbył się na mierzowskim rynku. Stoiska były wypełnione po brzegi pięknymi ozdobami świątecznymi, żywa szopka, którą tworzyli mieszkańcy Zoo łączna.
32	Rajski Ogród – wystawa profesor Johannes Maximilian Avenarius
33	W krainie bajek i baśni – wystawa prac plastycznych przedszkolaków
34	Bo wszyscy Polacy to jedna rodzina – koncert
35	Wspomnienia o tych, którzy odeszli – spotkanie autorskie z p. Golakiem
36	Dni Seniora – marsz Kapeluszy – pochód i spotkanie w rynku
37	Akwarele Olgi Nowickiej – wystawa
38	Pasje naszych mieszkańców – wystawa prac mieszkańców gminy
39	Ocalić od zapomnienia – wernisaż wystawy
40	Wernisaż wystawy malarstwa – wybór z twórczości Z. Szpaka i A. Nizewskiego
41	Senior Kolęduje – kolędy zespołów z Dolnego Śląska /Jarmark Bożonarodzeniowy - odbył się na mierzowskim rynku. Stoiska były wypełnione po brzegi pięknymi ozdobami świątecznymi, żywa szopka, którą tworzyli mieszkańcy Zoo łączna
42	Spotkanie z Mikołajem
43	Wolności oddać nie umiem – spotkanie z Gabrielem Fleszerem
44	Akcje „Noc Bibliotek” – spotkania z dziećmi, teatryk

Ponadto w trakcie opracowania są dokumenty Gminnej ewidencji zabytków i Programu ochrony zabytków na lata 2019-2022 – planowany termin uchwalenia - III kw. 2019 roku.

8. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA

8.1. Atrakcyjność turystyczna

Atrakcje turystyczne. Gmina Mieroszów znajduje się w obszarze Sudetów Środkowych u styku pasma Gór Stołowych i Kamiennych. Region ten charakteryzuje się bardzo urozmaiconą budową terenu, który wzbogaca jego walory przyrodniczo-krajobrazowe. Południowo-zachodnią granicą gminy są Zawory i Ściany Mieroszowskie, które należą do Gór Stołowych. Wśród ważniejszych atrakcji na obszarze gminy wymienić należy przede wszystkim:

- Rynek Mieroszów i Ratusz – staromiejski rynek jest otoczony kamienicami z różnych okresów,
- kościół p.w. św. Michała Archanioła – wybudowany w 1427 roku, w stylu renesansowym, niedaleko kościoła znajduje się dawna szkoła katolicka z 1574 roku,
- Sokołowsko – skarbnica zabytkowej zabudowy sanatoryjnej z przełomu XIX i XX wieku, m.in. obiekt dawnego zakładu leczniczego dr Römplera z 1874 roku, w pobliskim parku zdrojowym znajduje się kaplica powstała w 1900 roku, obrządku prawosławnego oraz dom św. Elżbiety (dawny Pensjonat Willa Elsa),
- drewniany kościółek p.w. św. Jadwigi w Rybnicy Leśnej z 1608 r.,
- miejscowość Różana – gdzie znajduje się stara kuźnia z narzędziami z 1769 oraz zabytkowe schronisko Andrzejówka.

Szlaki turystyczne. Przez obszar gminy Mieroszów, na odcinku około 20 km, przebiega główna samochodowa trasa turystyczna na obszarze górskim i podgórskim **Dolnego Śląska** – Droga Śródsudecka oraz transgraniczna trasa turystyczna **Via Montana**, łącząca pasma Sudetów i Karpat. Ponadto Obszar Gór Kamiennych i Zaworów posiada gęstą sieć oznakowanych szlaków turystycznych oraz kilka ścieżek dydaktycznych. Integralna część szlaków stanowią skandynawskie wiaty turystyczne.

Główne szlaki turystyczne, szlaki ekologiczne, ścieżki przyrodnicze i historyczne przebiegające przez gminę Mieroszów to:

- fragment **Głównego Szlaku Sudeckiego im. Mieczysława Orłowicza** prowadzącego ze Świeradowa Zdroju do Paczkowa o długości ok. 350 km – znaki czerwone: Lesista Wielka (853m) – Przełom Ścinawki – Kotlina Sokołowska – Bukowiec (898 m) – schronisko "Andrzejówka" – Klin (868 m) – Turzyna (898 m) – Rogowiec (870 m) – Rybnica Mała,
- **Kolor niebieski** – odcinek: Róg (715 m – Zawory) – Łączna – Różana – Mieroszów – Jatki (659 m, 661 m) – Sokołowsko – Włostowa (991 m) – Suchawa (928 m) – Przełęcz Trzech Dolin – Klin (868 m) – Jeleniec (902 m) – Rogowiec (870 m) – Rybnica Mała,
- **Kolor zielony** – szlak graniczny, odcinek: Łączna – Mieroszowskie Ściany – Golińsk – Kopica (804 m) – Ruprechticky Spicak (880 m) – Przełęcz Pod Czarnochem (658 m),
- **Kolor niebieski** – odcinek: Ruprechticky Spicak (880 m) – Przełęcz Pod Czarnochem (658 m), długość ok. 7 km, odcinek: Dzikowiec Wielki (836 m) – Lesista Wielka (853 m) oraz odcinek: Bukowiec (898 m) – Unisław Śląski,
- **Kolor zielony** – odcinek: Stary Lesieniec – Dzikowiec Mały (696 m) – Dzikowiec Wielki (836 m) – Unisław Śląski – Sokołowsko – Przełęcz Trzech Dolin – Rybnica Leśna,
- **Kolor żółty** – odcinek: Golińsk – Mieroszów – Lesista Wielka (853 m) – Lesista Mała (790 m) – Unisław Śląski – Stożek Wielki (840 m) – Stożek Mały (145 m) – Sokołowsko – ruiny zamku Radosno – Waligóra (934 m) – Przełęcz Trzech Dolin – Turzyna (898 m) – Jeleniec Mały (742 m) – Grzmiąca,

- **Szlak ekologiczny w Parku Krajobrazowym Sudetów Wałbrzyskich** – oznaczona trasa o długości około 9 km z przyrodniczymi tablicami informacyjnymi – usytuowana na terenie masywu góry Lesista Wielka, w ramach, którego powstała m.in. EKO-KLASA,
- **Ścieżka historyczna w Sokołowsku** – poprowadzona przy ponad trzydziestu budynkach oraz obiektach architektury parkowej, przy których przytwierdzone zostały tabliczki opisujące najistotniejsze fakty z ich przeszłości,
- **Ścieżka przyrodniczo-edukacyjna w Sokołowsku** – prowadzi od Sokołowska wzdłuż żółtego szlaku do Andrzejówki, a następnie z powrotem do centrum miejscowości.

Z myślą o amatorach kolarstwa górskiego oznakowanych zostało 5 pętli głównych i kilka odcinków dojazdowych. Łączna długość tras na terenie Gminy Mieroszów wynosi 85 km. Wytyczone pętle charakteryzują się dużą różnicą wzniesień, dlatego na większości odcinków preferowany jest sprzęt do kolarstwa górskiego. Głównym kryterium podczas planowania przebiegu tras było ukazanie najciekawszych i najbardziej urokliwych miejsc regionu. Trasy rowerowe zaprojektowane zostały w taki sposób aby tworzyć zespoloną sieć i łączyć się z istniejącymi szlakami znajdującymi się w okolicy. Ścieżki rowerowe gminy Mieroszów połączone są również bezpośrednio m.in. z trasami biegnącymi w kierunku: Mezimesti i Skalnego Miasta, Kamiennej Góry, Głuszycy, Boguszowa-Gorc oraz Wałbrzycha. Stanowią także część sieci stworzonej na terytorium polskiej i czeskiej części Euroregionu Glacensis. Ważnym elementem sieci tras jest polsko – czeska ścieżka rowerowa Golińsk – Nowe Siodło – Vižnov. Odcinki wybudowane od podstaw, w ramach wspólnego projektu w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej 2007-2013 Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska, są typowymi ścieżkami rowerowymi o utwardzonej nawierzchni. Na granicy państw znajduje się również miejsce do wypoczynku. Trasy łączą dwa ważne punkty komunikacyjne stanowiące główny szlak dojazdowy do atrakcji turystycznych pogranicza polsko-czeskiego.

5 pętli rowerowych na terenie gminy Mieroszów:

- **Zielona pętla** – blisko 23 km długości – prowadzi głównie przez Obniżenie Mieroszowskie i wiedzie trasami południowej części gminy, rozpoczyna się w Mieroszowie i biegnie przez Kwiatową, Ściany Mieroszowskie do Golińska, a następnie do Nowego Siodła i na Szybowisko Mieroszów, z szybowiska zielony szlak prowadzi okolicami Kowalowej wracając do Mieroszowa.
- **Pętla czerwona** – około 14 km – wytyczona w obszarze Gór Suchych, w całości prowadzi okolicami Andrzejówki, przebiega przez dolinę Czartowca, Przełęcz Trzech Dolin, Bednarski Jar oraz Sokołowsko, łączy trasy gminy Głuszycy z trasami mieroszowskimi, wszystkie te trasy w sieć spinają żółte łączniki, co pozwala na swobodne zwiedzanie zarówno gminy Mieroszów jak również regionu.
- **Czarna pętla** – długość około 11 km – wytyczona w obszarze Pasma Lesistej, wspina się z Unisławia Śląskiego na szczyt Lesistej Wielkiej, a następnie zjeżdża do Ługowany w Kowalowej i ponownie skręca w kierunku Unisławia Śląskiego, łączy trasy gminy Boguszy Gorce z pętlą żółtą i dużą niebieską w gminie Mieroszów.
- **Duża niebieska pętla** – 16 km długości – poprowadzona w obszarze Gór Suchych i Pasma Lesistej, z myślą o miłośnikach jazdy po drogach asfaltowych, wiedzie duktami w okolicy Unisławia Śląskiego i Sokołowska, startując z Sokołowska, prowadzi do Kowalowej, Unisławia Śląskiego, Rybnicy Leśnej i na Przełęcz Trzech Dolin do schroniska Andrzejówka, od schroniska szlak prowadzi szutrową drogą do doliny Czartowca i z powrotem do Sokołowska.
- **Mała niebieska pętla** – najkrótsza trasa, licząca 9 km – prowadzi z Mieroszowa dawnym traktem kamiennogórskim w stronę Kochanowa, a następnie szosą do Różanej i z powrotem do Mieroszowa, łączy trasy Kamiennogórskie z trasami gminy Mieroszów i po stronie Republiki Czeskiej.

Baza noclegowa. W 2018 roku na terenie gminy wiejskiej Mieroszów funkcjonowało 6 całorocznych obiektów noclegowych, które dysponowały 176 miejscami noclegowymi, w tym: 2 ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe (86), 2 kwatery prywatne (34), schronisko młodzieżowe (28 miejsc noclegowych) oraz inny obiekt turystyczny (28). Miejsca noclegowe na terenie gminy stanowią 8,6% miejsc noclegowych w powiecie wałbrzyskim. Baza noclegowa na terenie gminy Mieroszów od 2016 pozostaje praktycznie na stałym poziomie pod względem miejsc noclegowych. Należy jednak zwrócić uwagę, że 48,9% miejsc noclegowych na terenie gminy stanowią miejsca w ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych.

BAZA NOCLEGOWA:

6 całorocznych obiektów noclegowych (176 miejsc noclegowych), w tym:
2 ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe (86)
2 kwatery prywatne (34)
1 schronisko młodzieżowe (28 miejsc)
1 pozostałe ob. turystyczne (28)

Strona 7

Pod względem wyposażenia w zaplecze sportowo-rekreacyjne w 2017 roku 2 obiekty dysponowały boiskami do siatkówki lub koszykówki, 1 obiekt posiadał boisko do piłki nożnej oraz stół do tenisa stołowego. Obiekty były wyposażone również w zaplecze konferencyjne: w 1 z 6 obiektów dostępna była sala konferencyjna (na 70 miejsc ogółem), w 2 dysponowały komputerem, laptopem i ekranem na wyposażeniu, w 1 było nagłośnienie, a 4 posiadały sieć wifi na terenie obiektu. Obsługą techniczną dysponowały 2 obiekty. Pod względem udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami 1 obiekt noclegowy był wyposażony w wyznaczony parking dla osób niepełnosprawnych ruchowo, a 1 posiadał pochylnię wjazdową.

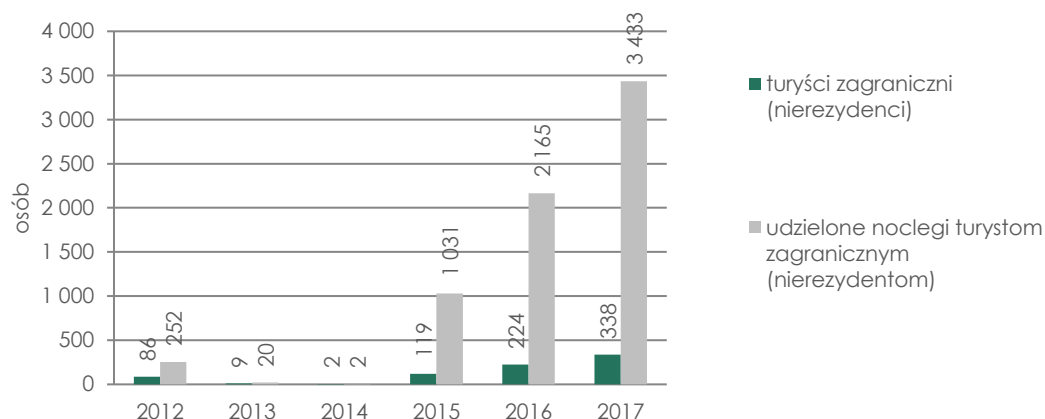
TABELA55. Baza noclegowa [2012-2018].

Obiekty noclegowe	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ogółem	6	5	6	4	6	6	7
Miejsca noclegowe							
ogółem	156	107	127	79	186	182	176
dynamika liczby miejsc noclegowych całorocznych (rok poprzedni = 100)	0,0	68,6	118,7	62,2	235,4	97,8	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ruch turystyczny. Dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące liczby turystów ogółem odwiedzających obszary gmin publikowane były jedynie do 2014 roku. W obecnej chwili brak jest źródła danych w zakresie ruchu turystycznego. Dostępne są natomiast dane nt. liczby turystów zagranicznych, które wskazują, że 2017 roku gminę miejsko-wiejską Mieroszów odwiedziło 338 turystów zagranicznych (nierezydentów). Turyści ci stanowili odpowiednio 5,4% i 0,05% ogółu turystów zagranicznych odwiedzających powiat wałbrzyski i Dolny Śląsk. W 2017 roku na terenie gminy dominowali turyści z Ukrainy, którzy stanowili blisko połowę ogółu turystów zagranicznych w gminie (167 osób; 49,4%). W dalszej kolejności uplasowali się turyści z Niemiec, którzy stanowili 18,9% turystów zagranicznych (64 osoby). Pozostałe 31,7% stanowili turyści z krajów takich jak: Czechy (37 os.), Dania (22 os.), Szwecja (15 os.) i Słowacja (12 os.). Liczba turystów zagranicznych na terenie gminy wzrasta – od 2012 roku zwiększyła się o blisko 300%. W 2017 roku turystom zagranicznym udzielono 3 433 noclegów. Na uwagę zasługuje fakt, iż noclegi te stanowiły ok.15% noclegów udzielonych turystom zagranicznym na terenie powiatu wałbrzyskiego. Również liczba udzielonych noclegów od 2012 roku zwiększyła się zdecydowanie w większym zakresie średnio w powiecie wałbrzyskim (30,6%), w regionie (27,8%) i kraju (40,7%), co świadczy o rosnącej atrakcyjności turystycznej gminy i skutecznie prowadzonej promocji gminy.

WYKRES 20. Turyści zagraniczni (nierezydenci) i udzielone im noclegi [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA56. Liczba turystów ogółem i zagranicznych [2012-2017].

Liczba turystów	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	4 949	5 284	3 469	–	–	–	–	–
zagranicznych	86	9	2	119	224	338	293,0%↑	50,9%↑
Udzielone noclegi								
ogółem	11 148	9 143	6 790	–	–	–	–	–
turystom zagranicznym	252	20	2	1 031	2 165	3 433	1 262,3%↑	58,6%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

8.2. Sport i rekreacja

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Na terenie gminy działalność w zakresie sportu i rekreacji prowadzi Mieroszowskie Centrum kultury (MCK). Mieszkańcy gminy Mieroszów oraz turyści mogą korzystać z takich obiektów sportowych i rekreacyjnych jak m.in.

- **Hala sportowo-widowiskowa**, 58-350 Mieroszów ul. Hoża 4 – której budynek składa się z sali gimnastycznej o wymiarach 37 x 19 m przystosowanej do rozgrywania meczy koszykówki, siatkówki, piłki nożnej, odbywania ćwiczeń gimnastycznych z zapleczem dla ćwiczących oraz widzów, na sali znajdują się 3-rzędowe teleskopowe składane trybuny
- **Ściana do wspinaczki** na terenie hali (wysokość 7,5 m, szerokość 10 m, wysięg przewieszenia 1,8 m, łączna powierzchnia ściany 88 m²)
- **Kompleks Boisk Orlik 2012**, 58-350 Mieroszów, ul. Sportowa 4
- **Stadion sportowy**, 58-350 Mieroszów, ul. Sportowa 4
- Sala gimnastyczna, 58-350 Mieroszów, ul. Sportowej 4
- **Bike Arena Parkowa Góra**
- **Wyciągi narciarskie:** Przełęcz Trzech Dolin rejon d. schroniska „Andrzejówka” Rybnica Leśna
- **ZOO w Łącznej** wraz ze strzelnicą Paint-Ball, Łączna 25
- **Ośrodek Sportów Lotniczych** Szybowisko Mieroszów, 58-350 Mieroszów, ul. Sportowa 6
- Siłownie zewnętrzne na terenie gminy

Kluby sportowe. W 2016 roku²⁷ w gminie Mieroszów funkcjonowały 4 kluby sportowe zrzeszające 104 członków i 98 ćwiczących ogółem, w tym 64 w wieku do 18 lat. Od 2012 roku liczba członków w klubach wzrosła o blisko połowę (46,5%), natomiast liczba ćwiczących ogółem o 60,7%. Mieszkańcy mieli możliwość wyboru zajęć spośród 8 sekcji sportowych, na których zajęcia prowadzone były przez 4 trenerów i 1 instruktora sportowego.

²⁷ Brak aktualniejszych danych GUS.

Imprezy sportowe. W 2018 roku na obszarze gminy zorganizowane zostały m.in. takie imprezy sportowe jak: Turniej Tenisa Stołowego, Taniec przeciwko Przemocy, Nocny Turniej Piłki Siatkowej, Halowy Turniej piłki Nożnej o Puchar Burmistrza Mieroszowa, Wspinaczka na trudność, Bieg Niszczyciela, XXV bieg Jeża, IV Rajd Militaryny Gór Suchych, Międzynarodowy Turniej Piłki siatkowej Memoriał Czarka Miłosa, Wyprawa Suchogórska Gmina Mieroszów, Bieg Mieszka i Dobrawy, Triathlon, Enduro MTB, Puchar STREFA, BIATHLON DLA KAŻDEGO, BIATHLON LETNI, TARZANALIA, Piesze Środy, 7 Wyprawa Suchogórska. W gminie odbyła się również Gala Młodego Sportowca obejmująca uroczyste wręczenie stypendiów i nagród sportowcom

8.3. Finansowanie

W analizowanym okresie czasu gmina Mieroszów wydatkowała środki na turystykę jedynie w 2014 i 2015 roku, w kwotach odpowiednio 184,5 zł i 41 820,0 zł, które przeznaczone były na wydatki majątkowe.

TABELA57. Wydatki na turystykę (dział 630) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	0,0	0,0	184,5	41 820,0	0,0	0,0	—	—
majątkowe ogółem	0,0	0,0	184,5	41 820,0	0,0	0,0	—	—
bieżące ogółem	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	—	—

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wydatki na kulturę fizyczną w 2017 roku w gminie Mieroszów w 2017 roku wynosiły około 62 tys. zł, w tym 100% stanowiły wydatki bieżące, które w całości zostały przeznaczone na dotacje. W analizowanym okresie czasu od 2012 roku była to najniższa kwota wydatkowana na kulturę fizyczną, ze względu na brak wydatków majątkowych.

TABELA58. Wydatki na kulturę fizyczną (dział 926) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	169 316,6	332 512,8	935 993,3	613 049,4	85 000,0	62 000,0	-63,4%↓	-27,1%↓
bieżące ogółem	79 694,3	233 866,8	127 298,7	83 700,0	85 000,0	62 000,0	-22,2%↓	-27,1%↓
dotacje	69 000,0	64 000,0	79 926,2	76 000,0	85 000,0	62 000,0	-10,1%↓	-27,1%↓
majątkowe inwestycyjne	89 622,3	98 646,0	808 694,7	529 349,4	0,0	0,0	↓	—

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku wydatki na kulturę fizyczną i sport wykonane zostały na kwotę 98 000,00 zł. Całość wydatków przeznaczona została na udzielenie dotacji celowych klubom: FIGH CLUB Lubawka (10 000,00 zł), UKS „Sokołowsko” (32 000,00 zł), UKS „Mieroszów” (32 000,00 zł), UKS „TOM -SKI” Kowalowa (16 000,00 zł) oraz Stowarzyszenie Promowania Sportu i Rekreacji YINYANG (8 000,00 zł).

8.4. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014 - 2020	Uchwała Nr L/238/13 Rady miejskiej Mieroszowa z dnia 30 grudnia 2013.
Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwana „Strategia Rozwoju Sudety 2030”	Uchwała Rady Miejskiej Mieroszowa Nr LX/823/18 18.10.2018 r.
Przystąpienie do Stowarzyszenia Lokalna Organizacja Turystyczna Aglomeracja Wałbrzyska	Uchwała nr LI/247/14 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 stycznia 2014r.

Przystąpienie do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Kwiatu Lnu	Uchwała Rady Miejskiej Mieroszowa XVII/66/07 z 30.10.2007
Przystąpienie do Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych	Uchwała Rady Miejskiej Mieroszowa XVIII/70/ 07 z 29.02.2007
Przystąpienie do Stowarzyszenia „Aeroklub Ziemi Wałbrzyskiej”	Uchwała Rady Miejskiej Mieroszowa XLIV/199/93 z 01.04.1993
Przystąpienie do Związków Gmin Wiejskich RP	Uchwała Rady Miejskiej Mieroszowa XVI/27/ 03 z 31.01.2003
Ustanowienie stypendiów sportowych oraz nagród i wyróżnień przyznawanych przez Gminę Mieroszów za osiągnięte wyniki we współzawodnictwie sportowym	Uchwały Nr XVII/59/15 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 29 października 2015 roku (Dz. Urz. Województwa Dolnośląskiego z dnia 4 listopada 2015 roku, poz. 4498, zm. z dnia 28 grudnia 2015 roku, poz. 6159)

8.5. Inwestycje i działania 2018

W zakresie turystyki, sportu i rekreacji w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014-2020: Cel strategiczny 1 – Rozwój turystyki aktywnej i uzdrowiskowej, Cel strategiczny 3 – Rozwój infrastruktury społecznej, Cel strategiczny 9 – Współpraca transgraniczna:

1. Rozwój potencjału przyrodniczego i kulturowego na pograniczu polsko-czeskim (koszt: 13 530,00 zł)

Zadanie polega na wykonaniu zagospodarowania terenu przy szlaku prowadzącym na górę Suchawę. W ramach inwestycji planuje się wykonanie zagospodarowania turystycznego wraz z elementami małej architektury (ławki, kosze na odpady, wiata turystyczna, stojaki dla rowerów). W ramach inwestycji wykonano dokumentację projektowo- kosztorysową. Zadanie ma być dofinansowane na poziomie 85% z w ramach Interreg V-A Republika Czeska – Polska. Wartość kosztorysowa robót to ok. 40 000 zł. Roboty budowlane zaplanowano na 2019 r.

2. Budowa oraz przebudowa ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej na terenie Gminy Mieroszów (koszt: 232 649,58 zł, w tym środki własne 87 859,58 zł, środki zewnętrzne: 144 790,00 zł)

Zadanie polegało na wykonaniu trzech placów zabaw na terenie Gminy Mieroszów (w Sokołowsku, w Golińsku oraz w Mieroszowie przy al. Armii Krajowej). Tereny zagospodarowano w elementy małej architektury (ławki, kosze na odpady, urządzenia zabawowe, urządzenia fitness), ogrodzono, a także wykonano nasadzenia zieleni. W ramach inwestycji przygotowano dokumentację projektowo-kosztorysową oraz podpisano umowę pomiędzy Gminą Mieroszów a Zarządem Województwa Dolnośląskiego o przyznanie pomocy na poziomie ok. 63%. Dnia 22.02.2018 r. ogłoszono przetarg nieograniczony na wykonanie robót budowlanych, jednak z uwagi na fakt, że złożone oferty przekraczały możliwości finansowe Gminy dnia 13.03.2018 r. unieważniono przedmiotowe postępowanie. Nowy przetarg został ogłoszony w dniu 14.03.2018 r. Roboty budowlane na przedmiotowym zadaniu zostały odebrane 15 czerwca 2018 r.

3. Dokumentacja na wykonanie boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Janusza Korczaka w Sokołowsku (koszt: 14 760,00 zł)

Zadanie polegało na wykonaniu projektu wielofunkcyjnego boiska do gry w piłkę nożną, siatkówkę, czy koszykówkę, ze sztuczną nawierzchnią na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Sokołowsku. W ramach zadania przygotowano zapytanie ofertowe na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej, które przesłano w dniu 01.03.2018 r. Szacowany koszt wykonania dokumentacji na podstawie złożonych ofert wynosi ok. 15 000 zł, natomiast szacowany koszt wykonania robót budowlanych to ok. 350 000 zł. Docelowo, w miarę możliwości, planuje się pozyskać dofinansowanie na wykonanie robót budowlanych w ramach inwestycji. Roboty budowlane zaplanowano na 2019 r.

4. Budowa ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej w Mieroszowie przy ul. Stefana Żeromskiego (plan: 100 000,00 zł)

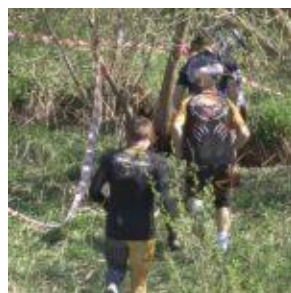
Zadanie polegało na wykonaniu siłowni zewnętrznej i zagospodarowania terenu przy ul. Żeromskiego w Mieroszowie. W ramach inwestycji zaplanowano wykonanie przyjaznej przestrzeni publicznej wraz z elementami małej architektury (ławki, kosze na odpady, urządzenia fitness), nowym ogrodzeniem terenu, oświetleniem, a także nowymi nasadzeniami i pielęgnacją zieleni. W ramach inwestycji wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową. Zadanie dofinansowane w ramach umowy pomiędzy Gminą Mieroszów a Zarządem Województwa Dolnośląskiego o przyznanie pomocy na poziomie ok. 63%. Z uwagi na brak ofert w przetargach nieograniczonych nie wykonano robót budowlanych.

TABELA59. Najważniejsze działania w zakresie turystyki, sportu i rekreacji zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
1	Gala Młodego Sportowca	Uroczyste wręczenie stypendiów i nagród sportowcom	Uchwały Nr XVII/59/15 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 29 października 2015 roku

TABELA60. Wykaz imprez sportowych i rekreacyjnych zorganizowanych w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Opis
1	Turniej Tenisa Stołowego	dzieci i młodzież do 18 lat
2	Taniec przeciwko Przemocy	
3	Nocny Turniej Piłki Siatkowej	
4	Halowy Turniej piłki Nożnej o Puchar Burmistrza Mieroszowa	turniej piłki halowej z udziałem młodych uczestników z wielu sekcji i drużyn z całego Dolnego Śląska.
5	Wspinaczka na trudność	
6	Bieg Niszczyciela	
7	XXV bieg Jeża	Corocznie 1 maja, w Święto Pracy, Mieroszowskie Centrum Kultury organizuje dla biegaczy Bieg Jeża. Tegoroczna edycja odbyła się już po raz 26 – wysoka cyfra, której towarzyszyła wysoka frekwencja. W wydarzeniu uczestniczyło prawie 250 osób, biegaczy i „nordicowców”.
8	IV Rajd Militarny Gór Suchych	
9	Międzynarodowy Turniej Piłki siatkowej Memoriał Czarka Miłosza	
10	Wyprawa Suchogórska Gmina Mieroszów	
11	Bieg Mieszka i Dobrawy	przebieg trasy przez granicę Polski i Czech
12	Triathlon	
13	Enduro MTB	finałowej edycji cyklu TREK Enduro MTB Series, ostatnich zawodach enduro sezonu. Zawody w formule on-sight (bez wcześniejszej znajomości trasy), ale wiemy, że organizator przygotował 5 górskich odcinków specjalnych.
14	Puchar STREFA	
15	BIATHLON DLA KAZDEGO	Zawody organizowane w różnych miejscach w Polsce mają na celu popularyzację sportu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Jak sama nazwa wskazuje udział w nich mógł wziąć każdy – spróbować swoich sił w bieganiu i strzelaniu. Pod patronatem Polskiego Związku Biathlonu.
16	BIATHLON LETNI	zawody międzyszkolne, - dla dzieci i młodzież szkół podstawowych
17	TARZANALIA	Zawody sprawnościowo – wspinaczkowe dla dzieci i młodzieży
18	Piesze Środy	wycieczki na Ostasz – dla chętnych mieszkańców gminy
19	7 Wyprawa Suchogórska	cykl wypraw w Góry Suche oraz innych atrakcji Gminy Mieroszów

9. OCHRONA ZDROWIA

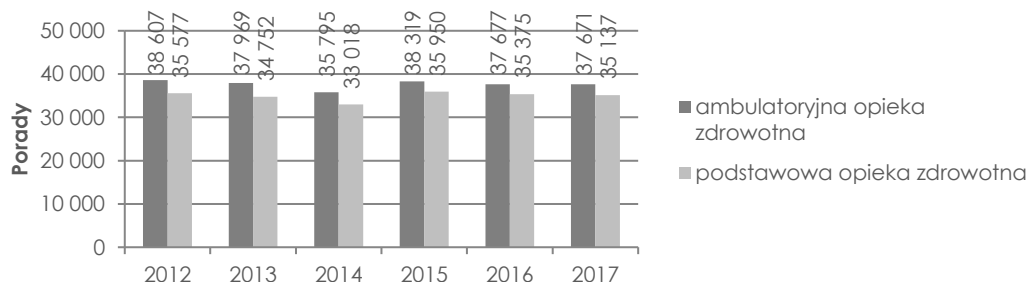
9.1. Infrastruktura ochrony zdrowia

Placówki świadczące usługi medyczne. Na obszarze gminy świadczenia zdrowotne świadczą 3 placówki ochrony zdrowia, w tym 2 w mieście i 1 na obszarze wiejskim, podległa samorządowi terytorialnemu. W mieście Mieroszów sprzedaż prowadzą 3 apteki ogólnodostępne, zatrudniających 2 magistrów farmacji.

9.2. Opieka zdrowotna i personel medyczny

Ambulatoryjna i podstawowa opieka zdrowotna. W 2017 roku w gminie Mieroszów udzielono 35 137 porad podstawowej i 37 671 ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, co stanowiło odpowiednio 18,3% i 17,5% ogółu porad udzielonych w powiecie wałbrzyskim. Na 1 mieszkańca udzielono przeciętnie 5,1 porady podstawowej opieki zdrowotnej, czyli zdecydowanie więcej niż przeciętnie w powiecie (3,4 porady/os.). Liczba udzielanych porach od 2012 nieznacznie się zmniejszyła, jednak ze względu na zauważalną tendencję starzenia się społeczeństwa w kolejnych latach należy spodziewać się wzrostu liczby porad.

WYKRES 21. Udzielone porady lekarskie ambulatoryjnej i podstawowej opieki zdrowotnej [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA61. Udzielone porady [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ambulatoryjna opieka zdrowotna (porady lekarskie ogółem)	38 607	37 969	35 795	38 319	37 677	37 671	-2,4%↓	0,0%
miasto	37 192	36 726	35 015	37 930	37 344	37 184	0,1%	-0,4%↓
obszar wiejski	1 415	1 243	780	389	333	487	-65,6%↓	46,2%↑
podstawowa opieka zdrowotna (porady ogółem)	35 577	34 752	33 018	35 950	35 375	35 137	-1,2%↓	-0,7%↓
miasto	35 577	34 752	33 018	35 950	35 375	35 137	-1,2%↓	-0,7%↓
obszar wiejski	–	–	–	–	–	–	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2017 roku na terenie powiatu wałbrzyskiego²⁸ kadra medyczna obejmowała 127 lekarzy pracujących ogółem, czyli 0,8% lekarzy na Dolnym Śląsku. Ich liczba uległa znaczącej redukcji w 2015 roku, kiedy to została zmniejszona z 726 lekarzy do 124. Przeciętnie na 10 tys. ludności powiatu wałbrzyskiego w 2017 roku przypadało więc 22 lekarzy ogółem, co było wynikiem znacznie niższym niż przeciętnie w województwie dolnośląskim (53

²⁸ Brak dostępnych danych GUS dla poziomu gminy.

lekarzy) i kraju (57). Podobna sytuacja występowała w zakresie dostępności pielęgniarek i położnych – na 1000 mieszkańców w powiecie przypadało ich 37 – również znacząco poniżej średniej ich liczby w regionie (67) i kraju (71). W 2017 roku powiat wałbrzyski stanowił podstawowe miejsce zatrudnienia dla 39 lekarzy (7 lekarzy na 10 tys. ludności) i 4 dentyistów. Nadmienić należy, że w tym czasie na Dolnym Śląsku i w kraju na 10 tys. ludności dostępnych było odpowiednio 22 i 23 lekarzy wg podstawowego miejsca pracy.

TABELA62. Personel medyczny na terenie powiatu wałbrzyskiego [2012-2017].

Personel pracujący [os.]	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2013-2017	Zmiana 2016-2017
lekarze ogółem [os.]	–	650	726	124	131	127	-80,5%↓	-3,1%↓
lekarze ogółem na 10 tys. ludności [os.]	–	112	126	22	23	22	-80,0%↓	-2,5%↓
pielęgniarki i położne na 1000 ludności [os.]	–	205	223	37	37	37	-81,9%↓	-0,3%↓
lekarze pracujący wg podstawowego miejsca pracy [os.]								
lekarze [os.]	–	313	335	42	41	39	-87,5%↓	-4,9%↓
dentyści [os.]	–	54	56	6	6	4	-92,6%↓	-33,3%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

9.3. Finansowanie

W 2017 roku w gminie Mieroszów na ochronę zdrowia przeznaczono ogółem 121,5 tys. zł (9,63% wydatków przeznaczonych na ochronę zdrowia na obszarze powiatu wałbrzyskiego), w tym całość wydatkowanej kwoty przeznaczona została na wydatki bieżące, w tym kwotę 98 tys. przeznaczono na przeciwdziałanie alkoholizmowi.

TABELA63. Wydatki na ochronę zdrowia (dział 851) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	112 980,64	116 595,67	144 455,46	123 963,30	122 908,33	121 540,58	7,6%↑	-1,1%↓
bieżące ogółem	112 980,64	116 595,67	144 455,46	123 963,30	122 908,33	121 540,58	7,6%↑	-1,1%↓
dotacje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
przeciwdziałanie alkoholizmowi	92 470,69	97 768,67	119 432,48	108 972,30	101 170,93	98 214,80	6,2%↑	-2,9%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wydatki na ochronę zdrowia w 2018 roku wykonane zostały na łączną kwotę 112 426,54 zł, czyli o 7,5% niższym niż w 2017 roku. W tym na zwalczanie narkomanii wydatkowano 4 164,00 zł, a na przeciwdziałanie alkoholizmowi 95 714,60 zł. Na pozostałą działalność, obejmującą m.in. udzielenie dotacji dla stowarzyszeń i fundacji, poniesione zostały wydatki w kwocie 12 547,94 zł.

9.4. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018 roku	Uchwała Nr XLIX/227/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2017 roku
Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013-2018	Uchwała Nr XXXVI/170/12 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2012 roku

9.5. Inwestycje i działania 2018

W zakresie ochrony zdrowia w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. działania w ramach realizacji **Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnego Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013-2018**. W ramach zwalczania narkomanii Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził działania wychowawcze, edukacyjne, informacyjne, ograniczające szkody zdrowotne i społeczne wynikające z używania narkotyków oraz przyczynia się do pomocy osobom uzależnionym, rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Poniesione wydatki w zakresie zwalczania narkomanii w wysokości 4.164,00 zł dotyczyły: zakupu ulotek i plakatów z zakresu uzależnień 389,00 zł, wydatków związanych z profilaktyką uzależnień warsztaty dla uczniów szkół z terenu Gminy warsztaty oraz koncert pt. „Wolności oddać nie umiem” 2 275,00 zł, a także szkolenia dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) i Zespołu i Interdyscyplinarnego 1 500,00 zł. Celem działań podjętych w 2018 roku w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi było podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych w Gminie Mieroszów eliminowanie jego ujemnych skutków, a w szczególności zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących problemów alkoholowych. W 2018 roku łączny koszt wydatkowany na ten cel wyniósł 95 714,60 zł, w tym na utrzymanie świetlicy środowiskowej poniesiono wydatki w kwocie 63 390,01 zł oraz na działalność w ramach GKRPA wydatkowano 32 324,59 zł, w tym:

- wynagrodzenie za 12 posiedzeń GKRPA – 11 889,00 zł,
- wynagrodzenie z pochodnymi za prowadzenie 2 punktów terapeutyczno-konsultacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy – 13 472,31 zł,
- prowadzenie punktu dla osób doznających przemocy za XII 2017 r. – 440,00 zł,
- prowadzenie punktu informacyjno- konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym – 330,00 zł,
- materiały w zakresie profilaktyki uzależnień i dofinansowanie jednostek gminnych – zakupu literatury profilaktycznej dla MCK – 2 197,19 zł,
- usługi pocztowe, badanie biegłego w przedmiocie uzależnień, opłata sądowa i profilaktyka uzależnień koncert „Wolności oddać nie umiem”, dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Mieroszów – 2 055,00 zł,
- szkolenie członków GKRPA – 1 941,09 zł,

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Mieroszowie działalność prowadziła świetlica środowiskowa „Muchomorki”. W 2018 roku uczęszczało do świetlicy 35 dzieci z rodzin, w których występuje szereg dysfunkcji np. problemy opiekuńczo wychowawcze. Dzieciom przebywającym w świetlicy oferuje się m.in. uczestnictwo w różnorodnych formach zajęć, pomoc w odrabianiu lekcji. Wspomniane powyżej wydatki na funkcjonowanie świetlicy w kwocie 63 390,01 zł, obejmowały:

- wynagrodzenie z pochodnymi za 2 wychowawców – 46 561,20 zł,
- odpis na ZFSS – 2 810,01 zł,
- wydatki na świetlicę środowiskową m.in. zakup artykułów żywnościowych i papierniczych. czystościowych, zakup doposażenie, naprawy i zakup węgla – 9 932,12 zł,
- zakup usług transport wycieczki, opłata ścieki – 1 740,39 zł,
- zakup energii ,czynsz ,podatek od nieruchomości, opłaty za śmieci – 2 346,38 zł.

W ramach działalności w zakresie ochrony zdrowia Gmina udzieliła również dotacje dla stowarzyszeń i fundacji – w 2018 roku udzielono dotacji dla Stowarzyszenia Ich Radość w kwocie 10.000,00 zł. Ponadto w ramach tego rozdziału finansowane były koszty związane z wydawaniem decyzji administracyjnych potwierdzających prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych zgodnie z ustawą z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W roku 2018 środki te zostały wydatkowane na: wynagrodzenia z pochodnymi dla pracowników socjalnych i pracownika administracyjnego sporządzającego, zakup materiałów oraz koszty usług pocztowych. Z tej formy pomocy skorzystało 15 osób i wydano 15 decyzji.

10. POMOC SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

10.1. Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy miejsko-wiejskiej realizuje **Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieroszowie**. Jego działalność obejmuje m.in. wykonywanie zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na obszarze wiejskim gminy Mieroszów funkcjonuje również placówka łącząca zadania opieki nad dziećmi i młodzieżą na 60 miejsc.

Środowiskowa pomoc społeczna. W 2017 roku ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej korzystało w gminie 173 gospodarstwa domowe (9,8% tego typu gospodarstw na terenie powiatu wałbrzyskiego), w tym poniżej kryterium dochodowego znajdowało się 45% z nich (121 gospodarstw), a udział ten był znacznie niższy niż przeciętnie w województwie dolnośląskim (66,9%) i kraju (62,1%). Świadczenia pobierało ogółem 317 osób (8,9% osób korzystających z pomocy społecznej w powiecie). Ich udział w liczbie ludności ogółem w gminie wynosił 4,6%, co było udziałem poniżej średniej w gminach w kraju (5,7%) i w powiecie wałbrzyskim (6,3%). Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w gminie maleje z roku na rok, co niewątpliwie jest pozytywną tendencją. Od 2012 roku liczba gospodarstw pobierających tego typu świadczenia zmniejszyła się o 32,2%, a liczba osób korzystających z pomocy aż o 42,2%. Udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem na terenie gminy również uległ znaczącemu obniżeniu – z 7,6% w 2012 roku do ww. 4,6% w 2017 roku. Szczegółowa charakterystyka udzielonych świadczeń pomocy społecznej w gminie w 2017 roku przedstawiona została w tabelach poniżej.

ŚRODOWISKOWA POMOC SPOŁECZNA:

- 173** gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej, w tym **45%** poniżej kryterium dochodowego
- 317** osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej
- 4,6%** udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem

TABELA64. Środowiskowa pomoc społeczna [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	255	260	231	227	197	173	-32,2%↓	-12,2%↓
poniżej kryterium dochodowego	220	212	193	189	153	121	-45,0%↓	-20,9%↓
osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	548	530	472	453	371	317	-42,2%↓	-14,6%↓
udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem [%]	7,6	7,4	6,7	6,4	5,3	4,6	-3,0pkt%↓	-0,7pkt%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA65. Udzielone świadczenia – zadania własne gmin [2017].

RAPORT O STANIE GMINY MIEROSZÓW 2018

RAPORT O STANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM

Formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzję świadczenia ²⁾	liczba świadczeń	kwota świadczeń [zł] ¹⁾	liczba rodzin ²⁾	liczba osób w rodzinach ²⁾	
0	1	2	3	4	5	
RAZEM ³⁾	1	168	X	654 850	135	232
ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	2	52	474	230 777	52	71
z tego:	3	X	X	0	X	X
środki własne						
dotacja	4	X	X	230 777	X	X
w tym przyznane dla osoby: (z wiersza 2) samotnie gospodarującej	5	38	373	210 338	38	38
pozostającej w rodzinie	6	14	101	20 439	14	33
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	7	66	330	114 537	66	118
z tego:	8	X	X	0	X	X
środki własne						
dotacja	9	X	X	114 537	X	X
w tym przyznane z powodu: (z wiersza 7) bezrobocia	10	46	256	95 640	46	78
długotrwałej choroby	11	1	2	1 028	1	2
niepełnosprawności	12	5	35	4 973	5	13
możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	13	0	0	0	0	0
innego niż wymienione w wierszach 10-13	14	14	37	12 896	14	25
w tym: (z wiersza 7)						
ZASIŁKI OKRESOWE KONTYNUOWANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b	15	0	X	0	0	0
SCHRONIENIE	16	3	376	10 418	3	3
POSIŁEK	17	87	15 529	173 187	64	108
w tym dla: dzieci	18	21	2 988	22 695	13	47
UBRANIE	19	0	0	0	0	0
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓŁEM	20	0	0	0	0	0
w tym:						
specjalistyczne	21	0	0	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY NA POKRYCIE WYDATKÓW NA ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE OSOBOM NIEMAJĄCYM DOCHODU I MOŻLIWOŚCI UZYSKANIA ŚWIADCZEŃ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O ŚWIADCZENIACH OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH	22	0	0	0	0	0
w tym dla:						
osób bezdomnych	23	0	0	0	0	0
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA ŁOSOWEGO	24	0	0	0	0	0
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO	25	0	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU	26	0	0	0	0	0
w tym:						
osobom bezdomnym	27	0	0	0	0	0
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	28	109	X	125 931	108	190
w tym:						
zasiłki specjalne celowe	29	5	11	1 635	5	10
w tym: (z wiersza 28)						
ZASIŁKI CELOWE PRZYZNANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2	30	0	X	0	0	0
POMOC NA EKONOMICZNE USAMODZIELNIENIE - OGÓŁEM	31	0	0	0	0	0
w tym:						
w naturze	32	0	0	0	0	0
zasiłki	33	0	0	0	0	0
pożyczka	34	0	0	0	0	0
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, psychologiczne, rodzinne)	35	X	X	X	62	116
INTERWENCJA KRYZYSOWA	36	X	X	X	55	100
PRACA SOCJALNA	37	X	X	X	213	393

RAPORT O STANIE GMINY MIEROSZÓW 2018

RAPORT O STANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM

Formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia ²⁾	liczba świadczeń	kwota świadczeń [zł] ¹⁾	liczba rodzin ²⁾	liczba osób w rodzinach ²⁾	
0	1	2	3	4	5	
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	38	11	93	225 439	11	11

1) W wierszu 1 kolumna 3 "kwota świadczeń w zł" jest sumą kwot wydatkowanych na świadczenia wymienione w wierszach 2, 7, 16, 17, 19, 20, 22, 24, 25, 26, 28, 31.

2) We wszystkich wierszach działu 2B - analogicznie jak w całym sprawozdaniu! MRPPS-03 - podana jest liczba osób otrzymujących decyzję świadczenie, liczba rodzin i liczba osób w tych rodzinach przy zachowaniu! zasady, że osobą (rodziną) wymieniono TYLKO raz bez względu na liczbę, kwotę i częstotliwość otrzymanych świadczeń. W przypadku schronienia w formie ogrzewania i noclegowni, sprawienia pogrzebu, biletu kredytowanego świadczenie jest przyznane bez decyzji.

3) W wierszu 1 oraz w odpowiednich wierszach, w zależności od typu przyznanej pomocy należy uwzględnić: każdą osobę otrzymującą pomoc w ramach programów finansowanych ze środków europejskich.

Wiersz 1 nie obejmuje wielkości zawartych w wierszu 38.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieroszowie.

TABELA66. Powody przyznania pomocy [2017].

Powód trudnej sytuacji życiowej		liczba rodzin		liczba osób w rodzinach
		ogółem	w tym: na wsi d	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	115	33	191
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	4	0	4
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	10	2	34
W TYM: WIELODZIELNOŚĆ	5	1	1	8
BEZROBOCIE	6	70	24	144
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	64	23	98
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	45	13	63
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	13	0	50
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	6	0	21
RODZINY WIELODZIELNE	11	1	0	5
PRZEMOC W RODZINIE	12	19	7	52
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	12	2	12
NARKOMANIA	15	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	0	0	0
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODŹCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	0	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	55	17	100
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieroszowie.

10.2. Świadczenia na rzecz rodziny

Zasiłki rodzinne. W 2017 roku na terenie gminy Mieroszów zasiłki rodzinne pobierało 131 rodzin na 244 dzieci, z których 235 było w wieku do lat 17. Rodziny te stanowiły 8,51% rodzin pobierających zasiłki rodzinne na dzieci na terenie powiatu wałbrzyskiego. Na obszarze gminy, podobnie jak w kraju i województwie, liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne na dzieci maleje. W gminie od 2012 roku odnotowano spadek o 21,6% w przypadku liczby rodzin pobierających zasiłki na dzieci oraz o 17,6% w zakresie liczby dzieci, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny. Jednocześnie sukcesywnie wzrasta jednak kwota świadczeń rodzinnych i zasiłków pielęgnacyjnych i d 2012 zwiększyły się one odpowiednio o 42,2% i 12,7%.

ZASIŁKI RODZINNE:

131 rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci
244 dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny, w tym **235** dzieci w wieku do lat 17

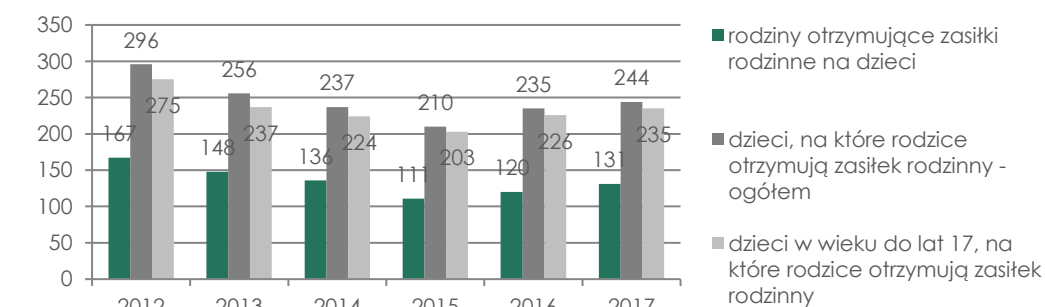
TABELA67. Zasiłki rodzinne [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	167	148	136	111	120	131	-21,6%↓	9,2%↑
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny – ogółem [os.]	296	256	237	210	235	244	-17,6%↓	3,8%↑
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny [os.]	275	237	224	203	226	235	-14,5%↓	4,0%↑
kwota świadczeń rodzinnych [tys. zł]	1 098	1 044	998	1 070	1 433	1 561	42,2%↑	8,9%↑
kwota zasiłków pielęgnacyjnych [tys. zł]	331	364	356	346	363	373	12,7%↑	2,8%↑

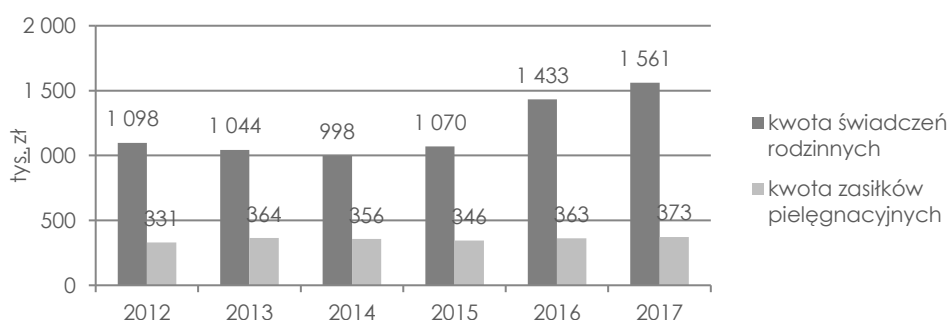
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

WYKRES 22. Zasiłki rodzinne [2012-2017].

liczba świadczeniobiorców:

kwota świadczeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano kwotę 2 122 503 zł, z czego 1 618 402,75 zł stanowiły świadczenia społeczne w tym:

TABELA 68. Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego [2018].

Nazwa świadczenia	Kwota w złotych	Liczba świadczeń
zasiłki rodzinne	343 276,42	3 068
dodatek z tytułu urodzenia dziecka	16 000,00	16
dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	32 775,71	175
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	28 297,34	263
opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	12 044,65	32
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	14 637,59	224
wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	39 884,07	438
zasiłki pielęgnacyjne	395 293,00	2516
specjalny zasiłek opiekuńczy	18 952,60	36
świadczenia pielęgnacyjne	544 372,98	382
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	35 000,00	35
zasiłki dla opiekunów	11 120,00	21
świadczenia rodzicielskie	110 950,40	72
rozpoczęcie roku szkolnego	15 797,99	167
RAZEM	1 618 402,75	-----

Źródło: Informacja z wykonania budżetu za 2018 rok, marzec 2019.

W 2018 roku wypłacono 828 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 301 290,00 zł oraz 238 składek na ubezpieczenia społeczne za osoby otrzymujące świadczenia rodzinne za 21 osób na kwotę 89 712,79 zł za 21 osób, tj. 238 świadczeń.

Program 500+. W 2017 roku w gminie Mieroszów z Programu 500+ korzystało przeciętnie 291 rodzin, w których 430 dzieci otrzymywało świadczenie. Wydatki na świadczenia wychowawcze na kwotę 2 685 729 zł, stanowiły natomiast 9,5% udziału w powiecie i 0,2% w województwie dolnośląskim. W 2018 roku liczba dzieci pobierających świadczenie zwiększyła się o 13 i wynosiła 443, a na świadczenia z programu wydatkowano ogółem kwotę 2 622 410,54 zł.

10.3. Bezpieczeństwo publiczne

Za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Mieroszów odpowiada Komisariat Policji w Mieroszowie. Ochotnicza Straż Pożarna z jednostkami w Mieroszowie i Sokołowsku na terenie gminy zajmuje się prewencją i walką z pożarami oraz pozostałymi zagrożeniami dla zdrowia i życia ludzkiego, dobytku oraz środowiska naturalnego oraz odpowiada za usuwanie skutków klęsk żywiołowych i katastrof:

10.4. Finansowanie

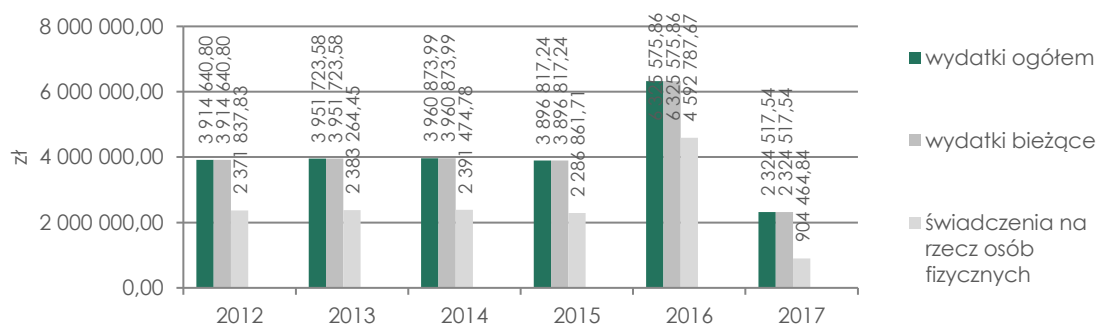
W 2017 roku w gminie Mieroszów na **pomoc społeczną** przeznaczono ogółem 2,3 mln zł (13,18% tego typu wydatków na obszarze powiatu wałbrzyskiego), w tym całość pochłonęły wydatki bieżące. Na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano 904 tys. zł. Wydatki na pomoc społeczną w 2017 roku kształtowały się na poziomie blisko o połowę niższym niż w 2012 roku i w latach poprzednich.

TABELA69. Wydatki na pomoc społeczną (dział 852) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	3 914 640,80	3 951 723,58	3 960 873,99	3 896 817,24	6 325 575,86	2 324 517,54	-40,6%↓	-63,3%↓
bieżące ogółem	3 914 640,80	3 951 723,58	3 960 873,99	3 896 817,24	6 325 575,86	2 324 517,54	-40,6%↓	-63,3%↓
dotacje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—
świadczenia na rzecz osób fizycznych	2 371 837,83	2 383 264,45	2 391 474,78	2 286 861,71	4 592 787,67	904 464,84	-61,9%↓	-80,3%↓
wydatki majątkowe ogółem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—
wydatki majątkowe inwestycyjne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	—	—

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

WYKRES 23. Wydatki na pomoc społeczną (dział 852) [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku na pomoc społeczną wydatkowano ogółem 2 003 810,80 zł, czyli o 13,8% mniej niż w roku poprzedzającym, w tym działalności ośrodka pomocy społecznej obejmowała wydatki w kwocie 837 668,75 zł; zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe 155 834,02 zł; działalność domów pomocy społecznej 241 980,27 zł; dodatki mieszkaniowe 160 205,25 zł; zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne i wychowawcze 230 776,53 zł; składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne 45 190,75 zł; zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie 1 499,15 zł. W gminie realizowana była pomoc w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego programu – wsparcia finansowego gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, którego wydatki wyniosły 272 817,18 zł, w tym 218 253,54 zł stanowiła dotacja otrzymana z budżetu państwa. Na usuwanie skutków klęsk żywiołowych wydatkowano 11 345,97 zł. Na pozostałą działalność, obejmującą wydatki w związku z realizacją Projektu „Szansa na lepsze jutro” na rzecz integracji społeczno-zawodowej z elementami usług specjalistycznego poradnictwa dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, ich rodzin oraz osób z ich otoczenia w celu poprawy ich sytuacji społeczno-zawodowej wydatkowano środki w kwocie 46 492,93 zł.

W 2017 roku na **rzecz rodziny** wydatkowanych zostało około 4 956 330,94 mln zł, a w 2018 roku kwota ta wzrosła do 5 103 014,88 zł, w tym świadczenia wychowawcze obejmowały wydatki w kwocie 2 622 410,54 zł; świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego 2 122 503,66 zł; Wspieranie rodziny 289 641,69 zł, rodziny zastępcze 68 369,35 zł, a Karta Dużej Rodziny 89,64 zł.

W 2017 roku na **bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową** w gminie Mieroszów przeznaczonych zostało około 109 tys. zł. 100% tej kwoty objęły wydatki majątkowe inwestycyjne. W porównaniu do 2016 kwota przeznaczona na wydatki na bezpieczeństwo i ochronę przeciwpożarową wzrosła o 19,3%.

WYKRES 24. Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową (dział 754)[2012-2017].

Strona 86

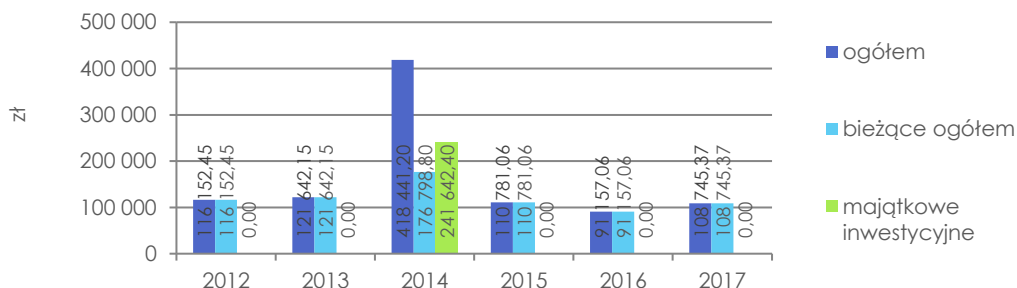

TABELA 70. Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową (dział 754)[2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	116 152,45	121 642,15	418 441,20	110 781,06	91 157,06	108 745,37	-6,4%↓	19,3%↑
bieżące ogółem	116 152,45	121 642,15	176 798,80	110 781,06	91 157,06	108 745,37	-6,4%↓	19,3%↑
majątkowe inwestycyjne	0,00	0,00	241 642,40	0,00	0,00	0,00	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową wykonane zostały na kwotę 201 842,24 zł. Obejmowały one m.in wydatki bieżące w wysokości 190 436,34 zł związane z utrzymaniem Ochotniczej Straży Pożarnej w Mieroszowie i Sokołowsku. Największą pozycją wydatków jest ekwiwalent pieniężny dla członków OSP za uczestnictwo w działaniach ratowniczych lub szkoleniach pożarniczych, pozostałe to wydatki na wynagrodzenia i pochodne z tytułu umów zlecenia, umów o dzieło na obsługę techniczną pojazdów oraz przeglądy techniczne urządzenia zwykłego oraz m. in. okresowe przeglądy techniczne pojazdów pożarniczych i sprzętu ratowniczego, przeglądy aparatów oddechowych. Ponadto dokonano zakupu pojazdu specjalnego pożarniczego dla OPS Sokołowsko.

10.5. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Strategia integracji i polityki społecznej Gminy Mieroszów	Uchwała Nr XIX/121/03 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 29 grudnia 2003 r.
Gminny program wspierania rodziny dla Gminy Mieroszów na lata 2016-2018	Uchwała Nr XIX/80/15 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 grudnia 2015 r.
Wieloletni program oświatowy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020	Uchwała Nr LI/250/14 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 stycznia 2014 r.
Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Mieroszów na lata 2017-2021	Uchwała Nr XXXIV/161/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 26 stycznia 2017 r. Uchwała Nr XI/36/11 Rady Miejskiej w Mieroszowie z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania
Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Mieroszów	Uchwała Nr XIX/77/15 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 grudnia 2015 roku Uchwała Nr XXII/98/16 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 31 marca 2016 roku zmieniająca Uchwałę Nr XIX/77/15 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 grudnia 2015 roku
Obniżenie wskaźników procentowych, które mają wpływ na wysokość dodatku mieszkaniowego	Uchwała Nr XXVI/143/04 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 19 kwietnia 2004 roku

10.6. Inwestycje i działania 2018

W zakresie pomocy społecznej w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące działania:

Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014-2020: Cel strategiczny 3 – Rozwój infrastruktury społecznej; Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Mieroszów na lata 2015 – 2025: Cel 1: Podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji w wyniku przezwyciężenia endogenicznych barier ekonomicznych i społecznych:

TABELA71. Najważniejsze działania w zakresie pomocy społecznej zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
1	Projekt „Szansa na lepsze jutro”	Gmina Mieroszów	Projekt „szansa na lepsze jutro” realizowany był na rzecz integracji społeczno-zawodowej z elementami usług specjalistycznego poradnictwa dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, ich rodzin oraz osób z ich otoczenia w celu poprawy ich sytuacji społeczno-zawodowej. Projekt realizowany był w okresie od 21 listopada 2016 r. do 31 maja 2018 r. Wsparciem objęto 50 osób oraz ich rodziny z terenu Gminy Mieroszów.	Umowa nr RPDS.09.01.04-02-0018/16-00 zawarta została z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

W 2018 roku m.in. w ramach realizacji pomocy społecznej, w tym strategii i programów obowiązujących na terenie gminy w 2018 roku, tj.: **Strategii integracji i polityki społecznej Gminy Mieroszów, Gminnego programu wspierania rodziny dla Gminy Mieroszów na lata 2016-2018, Gminnego programu**

przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Gminy Mieroszów na lata 2017-2021 oraz Wieloletniego programu ośłonowy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020, na terenie gminy wydatkowano ogółem 2 003 810,80 zł.

Wydatki obejmujące bieżące funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej, w związku z realizacją zadań z pomocy społecznej, wyniosły 837 668,75 zł, na co składały się: dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych gmin: 185 763,42 zł oraz zadania własne gminy: 651 905,33 zł. Na sfinansowanie pobytu podopiecznych przebywających w Domach Pomocy Społecznej wydatkowano 241 980,27 zł, a tą formą pomocy objęto 11 osób²⁹. Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Ośrodek Pomocy Społecznej zapewniał obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego, a na ten cel w wydatkowano kwotę 1 499,15 zł. Na składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, rodzinne oraz za osoby uczestniczące w centrum w zajęciach integracji społecznej i za osoby pobierające zasiłek stały poniesiono wydatek 45 190,75 zł. W ramach zadań zleconych opłacono 105 świadczeń na ubezpieczenia zdrowotne w wysokości 25 351,37 zł za 18 osób pobierających świadczenia opiekuńcze. Natomiast z dotacji celowych poniesiono wydatki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały w kwocie 19 839,38 zł tj. 426 świadczeń zł za 47 osób. W ramach wypłaty świadczeń z pomocy społecznej dla ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających określone kryteria dochodowe, tj.: zasiłki okresowe, zasiłki celowe, pogrzeby, opłaty za pobyt w Domach Pomocy Społecznej, opłaty za schronienie w 2018 roku realizowane były wydatki na następujące zadania³⁰: zasiłki okresowe 114 795,02 zł dla 66 osób w ramach 330 świadczeń; zasiłki celowe 17 454,00 zł dla 37 osób w ramach 102 świadczeń; zasiłki celowe – wkład własny projekt "Szansa na lepsze jutro 8 897,00 zł dla 13 osób w ramach 62 świadczeń oraz schronienie 14 688,00 zł za 3 osoby. Wypłata zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych³¹ finansowana ze środków z budżetu państwa w formie dotacji na realizację zadań własnych gminy, w 2018 roku obejmowała przyznanie i wypłacenie 474 świadczeń na kwotę 230 776,53 zł dla 52 osób.

W 2018 roku na dodatki mieszkaniowe³² poniesiono wydatki na kwotę 153 991,92 zł, w tym na wypłatę dodatków mieszkaniowych 125 859,37 zł. Na dzień 31.12.2018 r. wypłacono 851 świadczeń i wydano 134 decyzje. Pozostała kwota, tj. 28 132,55 zł wydatkowana została na koszty obsługi dodatków mieszkaniowych. Na dodatki energetyczne wydatkowano kwotę 6 091,49 zł – wydano 92 decyzje i wypłacono 438 świadczeń. Natomiast pozostała kwota w wysokości 121,84 zł stanowiła koszty obsługi tego zadania (2% wypłaconych świadczeń).

Pomoc w zakresie dożywiania w 2018 roku realizowana była w ramach wieloletniego programu wsparcia finansowego gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, którego wydatki wyniosły 272 817,18 zł w tym 218 253,54 zł stanowiła dotacja otrzymana z budżetu państwa. Pomoc w zakresie dożywiania na terenie gminy realizowano w formie:

- posiłku – 173 236,93 zł dla 87 osób udzielono 15 529 świadczeń,
- świadczenia pieniężnego – 74 580,00 zł dla 53 rodzin udzielono 222 świadczenia,
- świadczenia rzeczowego – 25 000,25 zł dla 82 osób.

Usuwanie skutków klęsk żywiołowych (zadania zlecone) wydatkowano kwotę 11 345,97 zł. Środki pochodzące z dotacji celowej przeznaczone zostały na wypłatę zasiłków celowych dla osób lub rodzin poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych noszących znamiona klęski żywiołowej (wichura, opady), które miały miejsce w gminach województwa dolnośląskiego w 2017 roku. Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił zasiłki celowe dla 3 rodzin.

²⁹ Ponoszenie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej jest zadaniem własnym Gminy. Osoby przebywające w placówce ponoszą odpłatność w wysokości 70% swojego dochodu. Ośrodek wnosi natomiast różnicę pomiędzy pełną odpłatnością ustaloną przez Starostów i obowiązującą w danej placówce a kwotą wniesioną przez pensjonariusza.

³⁰ Zasiłki okresowe finansowane są z budżetu państwa, pozostałe świadczenia z budżetu gminy.

³¹ Zasiłki stałe są wypłacane osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy kryterium dochodowym, a dochodem danej osoby lub rodziny.

³² Wypłata dodatków mieszkaniowych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem publiczno-prawnym, przysługującym osobie spełniającej określone prawem warunki, którego celem jest pokrycie z funduszy publicznych części wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania.

Pozostała działalność w zakresie pomocy społecznej na terenie gminy obejmowała wydatki w związku z realizacją Projektu „Szansa na lepsze jutro” na rzecz integracji społeczno-zawodowej z elementami usług specjalistycznego poradnictwa dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, ich rodzin oraz osób z ich otoczenia w celu poprawy ich sytuacji społeczno-zawodowej. Umowa nr RPDS.09.01.04-02-0018/16-00 zawarta została z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W 2018 roku poniesiono wydatki w kwocie 46 492,93 zł i były one realizowane zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem określonym we wniosku o dofinansowanie na zadania aktywnej integracji dla 35 uczestników. Kwota w całości pochodziła ze środków europejskich.

11.1. Transport drogowy

Główną oś komunikacyjną gminy Mieroszów stanowi **droga krajowa nr 35**, relacji Wrocław – Świdnica – Wałbrzych – Mieroszów – Republika Czeska, obsługująca ruch tranzytowy o charakterze transgranicznym i zapewniająca jedyne połączenie dla ruchu samochodowego pomiędzy rozdzielonymi pasmem Gór Kamiennych oraz południowo-zachodnią i północno-wschodnią częścią gminy. Istotną rolę w komunikacji na terenie gminy odgrywa również, była droga wojewódzka nr 380 odchodząca od drogi krajowej nr 35, obecnie droga powiatowa relacji Unisław Śląski – Głuszyca, przebiegająca przez północno-wschodnią część gminy. Ww. drogi, wraz z pozostałymi **drogami powiatowymi**, pełnią podstawową funkcję w obsłudze komunikacyjnej nie tylko tranzytowej, ale także wewnętrznej gminy.

TABELA72. Drogi krajowe i wojewódzkie na terenie gminy [2018].

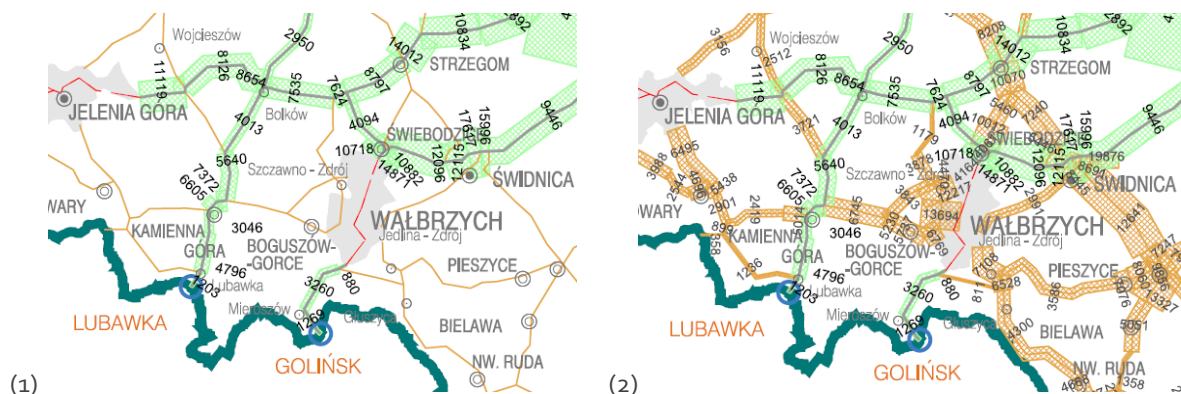
Nr drogi	Relacja	Długość [km]	Stan techniczny
DK 35	Granica państwa – Wrocław	13,5	dobry
DW 380	Uniąw Śląski – Głuszycza	5,1	zły

Źródło: Urząd Miejski w Mieroszowie.

Droga krajowa nr 35 na większości przebiegu na obszarze gminy posiada jezdnię z nawierzchnią asfaltową, jedynie na fragmencie odcinka miejskiego występuje kostka kamienna. Stan techniczny drogi został określony jako dobry. Była droga wojewódzka nr 380 posiada nową nawierzchnię na odcinku od skrzyżowania z drogą powiatową nr 3362 D do granicy gminy, a stan nawierzchni jezdni tej drogi został określony jako zły.

Zgodnie z Generalnym Pomiarem Ruchu wykonanym w 2015 roku największy odnotowany średni dobowy ruch roczny zarejestrowany na drodze krajowej DK 35 w Mioszowie wynosił około 3,2 tys. pojazdów na dobę, a na pozostałych odcinkach blisko 1,2 tys. i 0,8 tys. pojazdów. Stosunkowo niski udział ruchu ciężarowego, pomimo granicznego położenia gminy Mioszów, związany jest z ograniczeniami tonażowymi w rejonie dawnego przejścia granicznego (do 6 ton masy całkowitej).

SCHEMAT7. Średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych na sieci dróg krajowych (1) i wojewódzkich (2) [2015].

Źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Generalny Pomiar Ruchu w roku 2015, www.gddkia.gov.pl.

TABELA73. Średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych na sieci dróg krajowych i wojewódzkich [2010, 2015].

Numer drogi	Nazwa odcinka	SDRR ogółem [poj./dobę]	motocykle	samochody osobowe, mikrobusy	lekkie samochody ciężarowe (dostawcze)	samochody ciężarowe bez przyczepy	samochody ciężarowe z przyczepą	autobusy	ciągniki rolnicze
2010:									
35	Granica państwa – Mieroszów	1 034	11	913	75	10	11	8	6
35	Mieroszów – Unistaw Śląski	2 919	41	2 539	264	40	18	9	8
35	Unistaw Śląski – Wałbrzych	2 106	3	1 632	174	57	186	52	2
380	Unistaw Śląski – Głuszycza	787	20	693	58	10	2	2	2
2015:									
35	Granica państwa – Mieroszów	1 269	20	1 118	95	11	8	11	6
35	Mieroszów – Unistaw Śląski	3 260	47	2 851	251	61	25	20	5
35	Unistaw Śląski – Wałbrzych	880	8	736	67	42	23	3	1
380	Unistaw Śląski – Głuszycza	811	21	714	50	10	2	2	2

Źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Generalny Pomiar Ruchu w roku 2015, www.gddkia.gov.pl.

TABELA74. Wykaz dróg powiatowych [2017].

Numer drogi	Klasa techniczna	Relacja	Długość [km]	Stan techniczny
3361 D	Z	Wałbrzych – Unistaw Śląski	1,633	średni
3362 D	L	Wałbrzych (od drogi krajowej nr 35) – Rybnica Leśna (Andrzejówka)	4,737	bardzo dobry
3364 D	L	Kowalowa (od drogi krajowej nr 35) – Sokołowsko (ul. Główna)	2,758	dostateczny
3365 D	L	Mieroszów ul. Kwiatowa – granica państwa	2,626	bardzo dobry
3383 D	L	Mieroszów (ul. Dworcowa i ul. Sportowa) – Nowe Siodło	3,693	dostateczny
3384 D	L	Golińsk (droga przez wieś)	1,800	bardzo dobry
3385 D	L	Łączna – Różana – gr. powiatu – Chełmsko Śląskie	4,463	dostateczny
3399 D	Z	Mieroszów do ul. Mickiewicza (ul. Hoża, ul. bez nazwy)	0,787	bardzo dobry
3470 D	Z	Kochanów – granica powiatu kamiennogórskiego – Mieroszów	3,460	dobry

Źródło: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieroszów, Uchwała Nr XLIX/221/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2017 r.

Nadmienić należy również, że droga powiatowa nr 3362 D jest znacznie obciążona ruchem pojazdów transportujących urobek z kopalni „Rybnica Leśna” na stację kolejową Wałbrzych Główny. Problem ten może się nasilić w momencie uruchomienia kolejnego kamieniołomu. Dodatkowo ta droga zapewnia dojazd do schroniska „Andrzejówka” i otaczających je obszarów rekreacyjnych, przenosi więc rodzaje ruchu wzajemnie konfliktowe. Posiada natomiast dobre parametry techniczne, ze względu na przeprowadzony w ostatnich latach remont. Natomiast droga powiatowa nr 3364 D zapewnia jedyny dojazd do miejscowości letniskowo-sanatoryjnej Sokołowsko. Parametry wiaduktu uniemożliwiają przejazd omawianą drogą pojazdów o wysokości przekraczającej 3,5 m, co m.in. wyklucza dojazd do tej miejscowości niektórymi autokarami turystycznymi czy wysokimi wozami strażackimi. Na terenie gminy brakuje również bezpośrednich połączeń drogowych pomiędzy miejscowościami Rybnica Leśna i Sokołowsko oraz Golińsk i Nowe Siodło.

Uzupełnienie sieci dróg stanowią **drogi gminne** o długości około 32,29 km, z których około 66,4% posiada nawierzchnię ulepszoną (21,43 km), w tym 16,65 km nawierzchnię bitumiczną, 4,18 km nawierzchnię utwardzoną kostką brukową (6,6 km), natomiast pozostałe 0,12 km nawierzchnię betonową. Pozostałe 33,6% dróg gminnych posiada nawierzchnię gruntową (10,86 km), w tym 9,11 km stanowi nawierzchnia wzmocniona żwirem, żużlem itp., a 1,76 km nawierzchnia naturalna (z gruntu rodzimego). Przez obszar gminy prowadzi również dobrze rozwinięta sieć **dróg transportu rolnego** – około 180,98 km, z których blisko połowa jest w złym stanie technicznym, 34,2% stanowią drogi nieprzejezdne, a jedynie 23,9% z dróg jest w dobrym stanie technicznym. Modernizacji wymaga 42,89 km dróg rolnych, najwięcej w obrębach: Nowe Siodło, Unisław Śląski i Rybnica Leśna³³.

TABELA75. Drogi gminne [2018].

Nazwa	Jednostka	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nawierzchnia ulepszona:								
ogólna długość	km	17,1	17,1	17,1	17,1	17,18	18,90	21,43
bitumiczna	km	11,2	11,2	11,2	11,2	12,31	14,08	16,65
betonowa	km	0,6	0,6	0,6	0,6	0,13	0,12	0,12
kostka	km	3,9	3,9	3,9	3,9	4,24	4,24	4,18
Brukowcowa	km	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,50	0,49
łuczniowa	km	1,1	1,1	1,1	1,1	0	0	0
Nawierzchnia gruntowa:								
ogólna długość	km	11,7	11,7	11,7	11,7	15,12	12,40	10,86
wzmocniona żwirem, żużlem itp.	km	2,4	2,4	2,4	2,4	12,61	10,10	9,11
naturalna (z gruntu rodzimego)	km	9,3	9,3	9,3	9,3	2,51	2,21	1,76
Powierzchnia utwardzonych poboczy, chodników i ścieżek rowerowych w ciągu dróg gminnych								
pobocza utwardzone	m2	bd	bd	bd	bd	1 082	1 082	1 082
chodniki i ścieżki rowerowe	m2	bd	bd	bd	bd	16 217	16 217	16 311
Stan techniczny/nawierzchni dróg gminnych							Długość [km]	
dobry							8,64	
zadowalający							5,22	
niezadowalający							16,71	
zły							1,73	
bardzo zły							0	

Źródło: Urząd Miejski w Mieroszowie.

W analizowanym okresie czasu liczba zarejestrowanych pojazdów na terenie gminy zwiększyła się o 13,4% – z 470 pojazdów ogółem w 2012 roku do 533 w 2018 roku, a tylko w ostatnim roku odnotowano ich wzrost o 5,3%. Obecnie w gminie zarejestrowanych jest 421 samochodów osobowych, 30 samochodów ciężarowych, 21 pozostałych pojazdów, 18 przyczep i naczep i 2 autobusy oraz 41 jednośladów (motorowery i motocykle). W przypadku tych ostatnich w ostatnim roku odnotowano wzrost ich liczby o ponad połowę (57,7%).

³³ Plan urządzeniowo-rolny dla gminy Mieroszów, 2011.

TABELA76. Ewidencja pojazdów [2012-2018].

Rodzaj	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2012-2018	Zmiana 2017-2018
liczba pojazdów zarejestrowanych ogółem, w tym:	470	470	454	440	484	506	533	13,4%↑	5,9%↑
samochody osobowe	396	390	390	359	404	419	421	6,3%↑	0,5%↑
autobusy	0	0	0	2	4	0	2	↑	↑
samochody ciężarowe	27	22	16	28	28	31	30	11,1%↑	-3,2%↓
jednoślady (motorowery i motocykle)	26	27	25	28	24	27	41	57,7%↑	51,9%↑
naczepy i przyczepy	9	17	12	9	17	14	18	100,0%↑	28,6%↑
pozostałe pojazdy	12	14	11	14	7	15	21	75,0%↑	40,0%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Mieroszowie.

11.2. Transport kolejowy

Przez obszar gminy przebiega **linia kolejowa nr 291**³⁴ relacji: Boguszów-Gorce Wschód – Wałbrzych Szczawienko – Kuźnice Świdnickie – Mieroszów – granica państwa, zarządzana przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Jej przedłużenie na południe od Mieroszowa prowadzi przez granicę państwa do Meziměstí w Republice Czeskiej i dalej przez Broumov w kierunku Pragi. Na terenie gminy zlokalizowana jest stacja w Mieroszowie i przystanek w Unisławiu Śląskim. Obecnie na tej trasie odbywa się wyłącznie ruch towarowy. Zły stan techniczny linii, a także długość trasy i jej znaczne pochylenie, wynikające z ukształtowania terenu, wydłużają czas przejazdu. Nadmienić należy, że dążenie do uruchomienia na linii kolejowej zawieszonego ruchu pasażerskiego, w ramach współpracy z okolicznymi gminami, w tym w ramach współpracy przygranicznej, miałyby znaczący wpływ na ożywienie turystyki na obszarze Sudetów, w tym gminy Mieroszów.

11.3. Transport zbiorowy

W ramach porozumienia międzygminnego Wałbrzycha i Mieroszowa, organizatorem publicznego transportu zbiorowego na obszarze gminy Mieroszów jest miasto Wałbrzych. Zarząd Dróg, Komunikacji i Utrzymania Miasta w Wałbrzychu obsługuje obecnie połączenie komunikacyjne z Wałbrzycha do Rybnicy Leśnej (schronisko „Andrzejówka”) oraz z Wałbrzycha do Golińska przez Unisław Śląski, Sokołowsko i Mieroszów. Od 1 kwietnia 2017 roku funkcjonuje również połączenie z komunikacją publiczną do pobliskiego, czeskiego miasta Meziměstí. Na trasie Wałbrzych – Mieroszów – Meziměstí jeździ (obecnie 4-razy dziennie) autobus komunikacji miejskiej z Wałbrzycha. Mankamentem tego połączenia jest konieczność zapłaty za bilet w złotych, co może być uciążliwe dla potencjalnych pasażerów czeskich. Komunikacja na terenie gminy obsługiwana jest więc głównie przez prywatne przedsiębiorstwa. Dostępne jest regularne połączenie na trasie Mieroszów – Sokołowsko – Unisław Śląski – Wałbrzych. Odpowiedzialność za jakość usług oraz terminowość na tej trasie spoczywa na prywatnych przewoźnikach. Na terenie gminy zlokalizowane są 43 przystanki, w tym 30 z nich wyposażonych jest w wiaty.

TABELA77. Komunikacja miejska [2018].

Nazwa	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
liczba przystanków[szt.]	29	42	42	42	42	42	43
liczba przystanków wyposażonych w wiaty [szt.]	–	–	–	28	28	29	30
liczba linii [szt.]	3	4	5	6	6	5	5

³⁴ Linia drugorzędna, jednotorowa i nieelektryfikowana, przebiegająca na krótkim odcinku ok. 200 m w tunelu (w obrębie Unisław Śląski).

Źródło: Urząd Miejski w Mieroszowie.

11.4. Transport lotniczy

W Mieroszowie zlokalizowane jest lotnisko sportowe (Szybowisko Mieroszów), wykorzystywane przez Aeroklub Ziemi Wałbrzyskiej. Obszar lotniska stanowi obecnie rezerwę pod ewentualne stworzenie w przyszłości lotniska o podobnych funkcjach jak Lubin i Jelenia Góra.

11.5. Drogi rowerowe

Zgodnie z danymi GUS, przez obszar gminy prowadzą 2 km dróg rowerowych, pozostających pod zarządem samorządu gminnego, stanowiące 28,1% dróg rowerowych na terenie powiatu wałbrzyskiego. Średnia gęstość dróg rowerowych na terenie gminy wynosi 263 km na 10 tys. km², co jest wartością znacznie powyżej średniej w powiecie wałbrzyskim (165 km/10 tys. km²), jednak zdecydowanie poniżej przeciętnej ich gęstości w gminach w województwie dolnośląskim (376,9 km /10 tys. km²) oraz kraju (388,2 km/10 tys. km²).

Z myślą o amatorach kolarstwa górskiego oznakowanych zostało 5 pętli głównych i kilka odcinków dojazdowych. Łączna długość tras na terenie Gminy Mieroszów wynosi 85 km. Wytyczone pętle charakteryzują się dużą różnicą wzniesień, dlatego na większości odcinków preferowany jest sprzęt do kolarstwa górskiego. Głównym kryterium podczas planowania przebiegu tras było ukazanie najciekawszych i najbardziej urokliwych miejsc regionu. Trasy rowerowe zaprojektowane zostały w taki sposób aby tworzyć zespoloną sieć i łączyć się z istniejącymi szlakami znajdującymi się w okolicy. Ścieżki rowerowe gminy Mieroszów połączone są również bezpośrednio m.in. z trasami biegnącymi w kierunku: Mezimesti i Skalnego Miasta, Kamiennej Góry, Głuszycy, Boguszowa-Gorc oraz Wałbrzycha. Stanowią także część sieci stworzonej na terytorium polskiej i czeskiej części Euroregionu Glacensis. Ważnym elementem sieci tras jest polsko – czeska ścieżka rowerowa Golińsk – Nowe Siodło – Vižnov. Odcinki wybudowane od podstaw, w ramach wspólnego projektu w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej 2007-2013 Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska, są typowymi ścieżkami rowerowymi o utwardzonej nawierzchni. Na granicy państw znajduje się również miejsce do wypoczynku. Trasy łączą dwa ważne punkty komunikacyjne stanowiące główny szlak dojazdowy do atrakcji turystycznych pogranicza polsko-czeskiego.

5 pętli rowerowych na terenie gminy Mieroszów:

- **Zielona pętla** – blisko 23 km długości – prowadzi głównie przez Obniżenie Mieroszowskie i wiedzie trasami południowej części gminy, rozpoczyna się w Mieroszowie i biegnie przez Kwiatową, Ściany Mieroszowskie do Golińska, a następnie do Nowego Siodła i na Szybowisko Mieroszów, z szybowiska zielony szlak prowadzi okolicami Kowalowej wracając do Mieroszowa.
- **Pętla czerwona** – około 14 km – wytyczona w obszarze Gór Suchych, w całości prowadzi okolicami Andrzejówki, przebiega przez dolinę Czarłowca, Przełęcz Trzech Dolin, Bednarski Jar oraz Sokołowsko, łączy trasy gminy Głuszycy z trasami mieroszowskimi, wszystkie te trasy w sieć spinają żółte łączniki, co pozwala na swobodne zwiedzanie zarówno gminy Mieroszów jak również regionu.
- **Czarna pętla** – długość około 11 km – wytyczona w obszarze Pasma Lesistej, wspina się z Unisławia Śląskiego na szczyt Lesistej Wielkiej, a następnie zjeżdża do Ługowany w Kowalowej i ponownie skręca w kierunku Unisławia Śląskiego, łączy trasy gminy Boguszków Gorce z pętlą żółtą i dużą niebieską w gminie Mieroszów.
- **Duża niebieska pętla** – 16 km długości – poprowadzona w obszarze Gór Suchych i Pasma Lesistej, z myślą o miłośnikach jazdy po drogach asfaltowych, wiedzie duktami w okolicy Unisławia Śląskiego i Sokołowska, startując z Sokołowska, prowadzi do Kowalowej, Unisławia Śląskiego, Rybnicy Leśnej i na Przełęcz Trzech Dolin do schroniska Andrzejówka, od schroniska szlak prowadzi szutrową drogą do doliny Czarłowca i z powrotem do Sokołowska.

- **Mała niebieska pętla** – najkrótsza trasa, licząca 9 km – prowadzi z Mieroszowa dawnym traktem kamiennogórskim w stronę Kochanowa, a następnie szosą do Różanej i z powrotem do Mieroszowa, łączy trasy Kamiennogórskie z trasami gminy Mieroszów i po stronie Republiki Czeskiej.

TABELA78. Wykaz tras rowerowych na terenie gminy [2018].

Nazwa trasy	Długość [km]	Przebieg
Pętla zielona	25	Mieroszów – Golińsk – Nowe Siodło – Sokołowsko – Kowalowa – Mieroszów
Pętla czerwona	32	Sokołowsko – Łomnica – Sokołowsko
Pętla czarna	14	Unistaw Śląski – Sokołowsko – Unistaw Śląski
Pętla niebieska I	9	Mieroszów – Kochanów – Różana – Mieroszów
Pętla niebieska II	16	Sokołowsko – Unistaw Śląski – Rybnica Leśna – Sokołowsko
Ścieżka rowerowa Golińsk-Starostin	8	Golińsk – Nowe Siodło – Viznov – Starostin

Źródło: Urząd Miejski w Mieroszowie.

11.6. Parkingi

W celu ułatwienia mieszkańcom miasta Mieroszów parkowania w centrum w ramach polityki komunikacyjnej miasta uruchomiono Strefę Płatnego Parkowania (SPP). Jej funkcjonowanie ma na celu uspokojenie ruchu w obszarze zabudowy oraz jest elementem regulacji ruchu samochodowego wymuszającym rotację pojazdów w obszarach o znacznym deficycie miejsc parkingowych. Strefa płatnego parkowania w Mieroszowie obejmuje 39 miejsc o powierzchni 425 m², a koszt postoju wynosi 1,50 zł/h.

TABELA79. Strefa płatnego parkowania [2012-2018].

Nazwa	Jednostka	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
liczba miejsc	szt.	39	39	39	39	39	39	0
powierzchnia	m ²	425	425	425	425	425	425	0
koszt	zł/h	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	0

Źródło: Urząd Miejski w Mieroszowie.

11.7. Przejścia graniczne

W związku z dołączeniem Polski do strefy Schengen w dniu 21 grudnia 2007 roku zlikwidowane zostały przejścia graniczne na wewnętrznych granicach strefy, w tym następujące przejścia graniczne do Republiki Czeskiej zlokalizowane na terenie gminy Mieroszów: Golińsk – Starostin – przejście drogowe, Mieroszów – Meziměstí – przejście kolejowe, Łączna – Zdoňov – przejście turystyczne, przeznaczone tylko dla pieszych i rowerzystów (obecnie droga powiatowa dla samochodów osobowych).

11.8. Bilans

	– przygraniczne położenie – dobry stan dróg krajowych, wojewódzkich i znacznej części powiatowych – potencjalna możliwość uruchomienia na linii kolejowej zawieszono ruchu pasażerskiego, w ożywienia turystyki na obszarze gminy – regularne połączenia transportu zbiorowego z Wałbrzychem i Republiką Czeską
	– stan techniczny dróg gminnych wymagający remontów – obciążenie ruchem pojazdów transportujących urobek z kopalni „Rybnica Leśna” drogi powiatowej nr 3362 D

- parametry wiaduktu nr 3364 D uniemożliwiające przejazd pojazdów o wysokości przekraczającej 3,5 m, w tym niektórym autokarom turystycznym czy wysokimi wozom strażackim
- brak bezpośrednich połączeń drogowych pomiędzy miejscowościami Rybnica Leśna i Sokołowsko oraz Golińsk i Nowe Siodło.

10.1. Finansowanie

W 2017 roku wydatki na transport i łączność osiągnęły najwyższy poziom od 2012 roku – około 1,86 mln zł, co również było kwotą o 189,5% wyższą niż 2016 roku. Wydatki bieżące na kwotę 634,3 tys. zł stanowiły 34% ww. wydatków. Pozostała część została przeznaczona na wydatki majątkowe inwestycyjne – 1,23 mln zł. Udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem w 2017 roku wynosił 3,5%, w tym na publiczne drogi gminne wydatkowano 982,3 tys. zł.

TABELA80. Wydatki na transport i łączność (dział 600) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	930 464,93	459 252,49	903 850,39	1 237 313,04	645 341,60	1 868 030,05	100,8%↑	189,5%↑
wydatki bieżące ogółem	422 409,30	399 512,78	499 093,72	561 351,61	553 555,73	634 365,75	50,2%↑	14,6%↑
dotacje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
wydatki majątkowe ogółem	508 055,63	59 739,71	404 756,67	675 961,43	91 785,87	1 233 664,30	142,8%↑	1244,1%↑
wydatki majątkowe inwestycyjne	508 055,63	59 739,71	404 756,67	675 961,43	91 785,87	1 233 664,30	142,8%↑	1244,1%↑
drogi publiczne krajowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
drogi publiczne wojewódzkie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
drogi publiczne powiatowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
drogi publiczne gminne	556 360,87	452 852,49	808 074,79	547 777,59	362 319,80	982 348,25	76,6%↑	171,1%↑
udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem [%]	2,4	2,1	3,3	2,4	1,5	3,5	1,1pkt%↑	2,0pkt%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku na transport i łączność wydatkowanych zostało około 4 255 061,96 zł, czyli blisko 2,5-krotnie więcej niż w 2017 roku. W związku z podpisaniem porozumienia międzygminnego w zakresie lokalnego transportu zbiorowego w ramach tego rozdziału zostały poniesione wydatki na organizację kursów autobusów z Wałbrzycha do Rybnicy Leśnej – Andrzejówka oraz do Mieroszowa i Golińska (174 666,36 zł). Zrealizowane wydatki dotyczyły także kosztów bezpłatnego transportu na terenie Gminy Mieroszów. Na drogi publiczne gminne wydatkowanych zostało 781 512,37 zł, w tym 46 101,20zł na bieżące remonty dróg. Usuwanie skutków klęsk żywiołowych obejmowało wydatki w kwocie 3 259 841,23 zł.

11.2. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Porozumienie międzygminne w sprawie powierzenia zadań w zakresie lokalnego transportu zbiorowego	Uchwała nr XLVI/425/2013 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie przejęcia od Gminy Mieroszów zadania w zakresie lokalnego transportu zbiorowego Uchwała nr XLI/193/13 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 marca 2013 r. w sprawie zawarcia porozumienia międzygminnego w zakresie lokalnego transportu zbiorowego

11.3. Inwestycje i działania 2018

W zakresie komunikacji i transportu w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje:

Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014-2020: Cel strategiczny 5 – Rozwój infrastruktury technicznej; Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Mieroszów na lata 2015 – 2025, Cel 2: Poprawa ładu przestrzennego na obszarze rewitalizacji oraz dostosowanie infrastruktury do współczesnych wyzwań cywilizacyjnych:

- 1. Przebudowa drogi nr 116308D (km 0+000 - 1+282) ul. Wysoka w Mieroszowie [intensywne opady deszczu sierpień 2017 r.] (koszt: 2 069 705,77 zł, w tym środki własne 426 865,77 zł, środki zewnętrzne – krajowe 1 642 840,00 zł)**

Zadanie polegało na wykonaniu przebudowy drogi publicznej – gminnej – ulicy Wysokiej zlokalizowanej w Mieroszowie. Wykonano nawierzchnię bitumiczną (wraz z podbudową), a także uregulowanie stosunków własnościowych i odwodnienie terenu. Z uwagi na intensywne opady deszczu, jakie nawiedziły Mieroszów w 2017 r. i uszkodziły przedmiotową drogę, Komisja Wojewódzka ds. weryfikacji strat w infrastrukturze samorządu terytorialnego spowodowanych przez klęski żywiołowe powołana Zarządzeniem Wojewody Dolnośląskiego przy udziale pracowników Urzędu Miejskiego w Mieroszowie przeprowadziła wizję w terenie i stwierdziła jej uszkodzenia. W związku z powyższym Burmistrz Mieroszowa zgłosił zapotrzebowanie na dofinansowanie z rezerwy celowej budżetu państwa przebudowy przedmiotowej drogi i uzyskał promesę na dofinansowanie zadania na poziomie ok. 80%.

- 2. Wykonanie przebudowy ulicy Wysokiej w Mieroszowie wraz z remontem mostu przy ul. Powstańców (koszt: 349 117,52 zł)**

Zdanie polegało na wykonaniu przebudowy fragmentu drogi publicznej – gminnej – ulicy Wysokiej zlokalizowanej w Mieroszowie. W ramach zadania wykonano nawierzchnię bitumiczną (wraz z podbudową). W ramach zadania w 2016 r. trwały prace nad przygotowaniem dokumentów niezbędnych do wyboru wykonawcy dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Pod koniec 2016 roku ogłoszono zapytanie ofertowe na wykonanie dokumentacji, którą przygotowywano w 2017 r. Dokumentacja została opracowana dla 8 etapów. Pierwszy etap prac to roboty związane z wykonaniem nowych elementów mostu przy ul. Powstańców nad rzeką Ścinawką, które zostały wykonane w 2017 r. (wzmocnienie konstrukcji, wykonanie nowych barierek mostowych i nowej nawierzchni). W 2018 r. dokonano zapłaty za wykonanie przebudowy 245 mb drogi.

- 3. Przebudowa drogi nr 116279D (km 0+000 - 0+650) ul. Unisławska w Sokołowsku [intensywne opady deszczu lipiec 2014 r.] (koszt: 595 072,04 zł, w tym środki własne 128 052,04 zł, środki zewnętrzne krajowe 467 020,00 zł)**

Zadanie polegało na wykonaniu przebudowy drogi publicznej – gminnej – ulicy Unisławskiej zlokalizowanej w Sokołowsku. Wykonano nawierzchnię bitumiczną (wraz z podbudową), a także odwodnienie terenu. Z uwagi na intensywne opady deszczu, jakie nawiedziły Gminę Mieroszów w 2014 r. i uszkodziły przedmiotową drogę, Komisja Wojewódzka ds. weryfikacji strat w infrastrukturze samorządu terytorialnego spowodowanych przez klęski żywiołowe powołana Zarządzeniem Wojewody Dolnośląskiego przy udziale pracowników Urzędu Miejskiego w Mieroszowie przeprowadziła wizję w terenie i stwierdziła jej

uszkodzenia. W związku z powyższym Burmistrz Mieroszowa zgłosił zapotrzebowanie na dofinansowanie z rezerwy celowej budżetu państwa przebudowy przedmiotowej drogi i uzyskał promesę na dofinansowanie zadania na poziomie ok. 80%.

4. Przebudowa drogi nr 116262D (km 0+000 - 0+240) w Golińsku [intensywne opady deszczu sierpień 2017 r.] (koszt: 224 134,29 zł, w tym środki własne 52 467,29 zł, środki zewnętrzne - krajowe 171 667,00 zł)

Zadanie polegające na wykonaniu przebudowy drogi publicznej – gminnej – zlokalizowanej w Golińsku. Wykonano nawierzchnię bitumiczną (wraz z podbudową), a także odwodnienie terenu. Z uwagi na intensywne opady deszczu, jakie nawiedziły Gminę Mieroszów w 2017 r. i uszkodziły przedmiotową drogę, Komisja Wojewódzka ds. weryfikacji strat w infrastrukturze samorządu terytorialnego spowodowanych przez klęski żywiołowe powołana Zarządzeniem Wojewody Dolnośląskiego przy udziale pracowników Urzędu Miejskiego w Mieroszowie przeprowadziła wizję w terenie i stwierdziła jej uszkodzenia. W związku z powyższym Burmistrz Mieroszowa zgłosił zapotrzebowanie na dofinansowanie z rezerwy celowej budżetu państwa przebudowy przedmiotowej drogi i uzyskał promesę na dofinansowanie zadania na poziomie ok. 80%.

5. Przebudowa drogi - ul. Malinowej w Kowalowej w obrębie dz. nr 162 (km 0+810 - 1+010) [intensywne opady deszczu sierpień 2017 r.] (koszt: 370 929,13 zł, w tym środki własne 91 292,13 zł, środki zewnętrzne – krajowe 279 637,00 zł)

Zadanie polegające na wykonaniu przebudowy drogi publicznej – gminnej – zlokalizowanej w Kowalowej. Wykonano nawierzchnię bitumiczną (wraz z podbudową), a także odwodnienie terenu. Z uwagi na intensywne opady deszczu, jakie nawiedziły Gminę Mieroszów w 2017 r. i uszkodziły przedmiotową drogę, Komisja Wojewódzka ds. weryfikacji strat w infrastrukturze samorządu terytorialnego spowodowanych przez klęski żywiołowe powołana Zarządzeniem Wojewody Dolnośląskiego przy udziale pracowników Urzędu Miejskiego w Mieroszowie przeprowadziła wizję w terenie i stwierdziła jej uszkodzenia. W związku z powyższym Burmistrz Mieroszowa zgłosił zapotrzebowanie na dofinansowanie z rezerwy celowej budżetu państwa przebudowy przedmiotowej drogi i uzyskał promesę na dofinansowanie zadania na poziomie ok. 80%.

6. Przebudowa dróg wewnętrznych zlokalizowanych na terenie nieruchomości oznaczonych w ewidencji jako działki nr 395/7 i 395/14 obr. Mieroszów 2 przy ul. Sportowej w Mieroszowie (koszt inwestycji ogółem: 340 840,00 zł, wykonanie 2018: 9 840,00 zł)

Zadanie polegało na przebudowie dwóch dróg wewnętrznych zlokalizowanych przy ul. Sportowej w Mieroszowie, po ich przejęciu od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. W ramach zadania zaplanowano wykonanie bitumicznej nawierzchni dróg na odpowiedniej podbudowie. Gmina Mieroszów zleciła opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej oraz złożyła wniosek do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa o dofinansowanie przebudowy przedmiotowych dróg. Planowany poziom dofinansowania wynosił 95%. Przebudowa dróg poprawić miała komfort życia i bezpieczeństwo mieszkańców. Wartość kosztorysowa wykonania robót dla całego zadania wynosiła ok. 400 000 zł (tj. po ok. 200 000 zł na jedną drogę). Z uwagi na brak ofert w przetargach nieograniczonych nie wykonano robót budowlanych na zadaniu w 2018 r.

7. Przebudowa drogi nr 116311D (km 0+000 - 0+215) ul. Reymonta w Mieroszowie [intensywne opady deszczu sierpień 2017 r.] (plan: 265 000,00 zł)

Zadanie polegało na wykonaniu przebudowy drogi publicznej – ul. Reymonta – zlokalizowanej w Mieroszowie. W ramach zadania zaplanowano wykonanie nawierzchni z kostki betonowej (wraz z podbudową), a także odwodnienie terenu. Z uwagi na intensywne opady deszczu, jakie nawiedziły Gminę Mieroszów w 2017 r. i uszkodziły przedmiotową drogę, Komisja Wojewódzka ds. weryfikacji strat w infrastrukturze samorządu terytorialnego spowodowanych przez klęski żywiołowe powołana Zarządzeniem Wojewody Dolnośląskiego przy udziale pracowników Urzędu Miejskiego w Mieroszowie

przeprowadziła wizję w terenie i stwierdziła jej uszkodzenia. W związku z powyższym Burmistrz Mieroszowa zgłosił zapotrzebowanie na dofinansowanie z rezerwy celowej budżetu państwa przebudowy przedmiotowej drogi i uzyskał promesę na dofinansowanie zadania na poziomie ok. 80%. Jednak z uwagi na brak oferentów w przetargach nieograniczonych nie wykonano robót budowlanych na zadaniu.

8. Wykonanie przystanku w Kowalowej (plan: 9 000,00 zł)

Zadanie polegało na wykonaniu nowej wiaty przystankowej w Kowalowej, która została zniszczona w wyniku wypadku komunikacyjnego. W 2018 r. trwały uzgodnienia z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad. Zdania nie udało się wykonać z uwagi na niesprzyjające warunki atmosferyczne.

9. Poprawa bezpieczeństwa na drogach poprzez wykonanie radarowych wyświetlaczy prędkości w Unisławiu Śląskim (koszt: 39 042,00 zł)

Zadanie polegające na wykonaniu 3 radarowych wyświetlaczy prędkości przy drodze w Unisławiu Śląskim w celu poprawy bezpieczeństwa użytkowników ruchu drogowego.

Ponadto w związku z podpisaniem porozumienia międzygminnego w zakresie lokalnego transportu zbiorowego poniesione wydatki w kwocie 174 666,36 zł (97,04% planu) na organizację kursów autobusów z Wałbrzycha do Rybnicy Leśnej – Andrzejówka oraz do Mieroszowa i Golińska. Zrealizowane wydatki dotyczyły także kosztów bezpłatnego transportu na terenie Gminy Mieroszów. Na publiczne drogi gminne wydatkowano 781 512,37 zł, w tym m.in. bieżące remonty dróg – 46 101,20 zł, na zakup materiałów niezbędnych do remontów prowadzonych na drogach, kruszywo, pokrywy uliczne, włązy żeliwne, słupki przystankowe, wiaty przystankowe, bieżące utrzymanie dróg – 14 839,47 zł oraz pozostałe usługi dotyczące utrzymania dróg – 299 516,75 zł, w tym m.in. zimowe utrzymanie dróg i chodników, oznakowanie dróg gminnych, montaż wodospustów.

12. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

12.1. Sieć wodociągowa

Zaopatrzenie w wodę. Gmina Mieroszów zaopatrywana jest w wodę z wodociągu publicznego Wałbrzych – miejscowości: Unisław Śląski, Rybnica Leśna i Rybnica Leśna-Kamionka, którego zarządcą jest Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. (WPWiK) oraz wodociągów publicznych Mieroszów i Sokołowsko, zarządzanych przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej „Mieroszów” Spółka z o.o. (ZGKiM) – pozostałe miejscowości w gminie. Istniejące ujęcia wody zlokalizowane są w rejonie zlewni górnej Ścinawki. Głównym ujęciem wód jest Unisław, które składa się ze studni głębinowych oraz ujęć płytkich w Unisławiu Śląskim, Rybnicy Leśnej i Sokołowsku. Średnia wydajność dobową ujęcia wynosi 36 000 m³/dobę. Dodatkowo na terenie gminy zlokalizowane są ujęcia wody w: Mieroszowie, Nowym Siodle, Sokołowsku i Golińsku, a także ujęcia wody eksploatowane przez podmioty prywatne: KSS „Bartnica” w Rybnicy Leśnej oraz w Mieroszowie na terenie Fabryki Wkładów Odzieżowych „Camela”. Na terenie gminy nie funkcjonują stacje uzdatniania wody. Pobierana woda jest dezynfekowana w chlorowniach w Mieroszowie i Sokołowsku. W Mieroszowie, Kowalowej i Sokołowsku działają 3 przepompownie.

Sieć wodociągowa. W 2017 roku woda dostarczana była do wszystkich miejscowości na obszarze gminy przez 73,4 km sieci wodociągowej³⁵. Na obszarze miasta długość ta wynosiła 21,1 km i od 2012 roku się nie zmieniła, natomiast na obszarze wiejskim – 52,3 km i w analizowanym okresie czasu została rozbudowana o 2,5 km, czyli 5%. Do sieci podłączonych było aż 97,3% budynków mieszkalnych w gminie, do których prowadziło 830 przyłączy. Dzięki czemu z sieci wodociągowej korzystało 6 830 osób, czyli 98,5% ludności w gminie, w tym na obszarze miasta Mieroszów 4 147 osób (100% ludności miasta), a na obszarze wiejskim 96,2% (2 683 osoby). Udział osób korzystających z sieci wodociągowej w gminie jest więc wyższy niż średnio w gminach kraju (92%), regionu (95%) i w powiecie wałbrzyskim (91,3%). Dodatkowo od 2012 roku liczba osób korzystających z sieci wodociągowej na obszarze gminy wzrosła o 5,7%, przy czym w mieście Mieroszów odnotowano spadek ich liczby o 3,1%, natomiast na obszarze wiejskim wzrost aż o 23%. W 2017 roku odnotowano 11 awarii na sieci wodociągowej, przy czym w porównaniu do 2016 roku ich liczba zmalała o ponad połowę.

SIEĆ WODOCIĄGOWA:

- 73,4 km** rozdzielczej sieci wodociągowej
- 96,5 km/100 km²** gęstość sieci
- 830** przyłączy do budynków
- 98,5 %** mieszkańców gminy korzystających z sieci (6 830 osoby)
- 97,3%** budynków mieszkalnych podłączonych do sieci

TABELA81. Sieć wodociągowa [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
długość czynnej sieci rozdzielczej ogółem [km]	70,9	70,9	70,9	70,9	73,4	73,4	3,5%↑	–
miasto	21,1	21,1	21,1	21,1	21,1	21,1	0,0%	–
obszar wiejski	49,8	49,8	49,8	49,8	52,3	52,3	5,0%↑	–
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	797	804	809	815	822	830	4,1%↑	1,0%↑
ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	6 461	6 376	6 977	6 885	6 842	6 830	5,7%↑	-0,2%↓

³⁵ Gmina Mieroszów: sieć magistralna 4,5 km, sieć rozdzielcza 48,5 km, przyłącza 12,6 km, przeciętna liczba awarii na 1 km sieci 0,47, przeciętny czas usuwania awarii 5 h, Wałbrzyskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.: sieć magistralna 6,0 km, sieć rozdzielcza 24,9 km, przyłącza 1,84 km, przeciętna liczba awarii na 1 km sieci 0,17, przeciętny czas usuwania awarii 4 h.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
miasto	4 280	4 227	4 248	4 212	4 168	4 147	-3,1%↓	-0,5%↓
obszar wiejski	2 181	2 149	2 729	2 673	2 674	2 683	23,0%↑	0,3%↑
awarie sieci wodociągowej [szt.]	–	–	–	19	24	11	–	-54,2%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na skutek licznych awarii na sieci wodociągowej występują bardzo duże straty w stosunku do produkcji wody w 2016 i 2017 roku wynosiły aż 55,9% i 51,2%, a w 2018 roku zostały zredukowane do poziomu 39,2%.

TABELA82. Charakterystyka sieci wodociągowej w zarządzie Gminy Mieroszów [2012-2018].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2012-2018	Zmiana 2016-2018
remonty sieci [km]	0,26	0,38	0,69	0,15	0,42	0,35	0,40	5,3%↑	14,3%↑
przeciętna liczba awarii przypadająca na 1 km [awaria/km]	0,17	0,17	0,17	0,27	0,37	0,15	0,47	176,5%↑	213,3%↑
przeciętny czas usuwania awarii [h]	5	5	5	5	5	5	5	0,0%	0,0%
straty sieci wodociągowej w stosunku do produkcji wody [%]	46,9	46,3	37,5	36,9	55,9	51,2	39,2	-7,7%↓	-12,0%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Mieroszowie.

Zużycie wody ogółem na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na terenie gminy Mieroszów w 2017 roku wynosiło 231,8 dam³ i od 2012 roku zmniejszyło się o 4,6%. Na potrzeby przemysłu wykorzystywane było 17,3% wody (40 dam³), głównie z wód podziemnych, a pozostałe 82,7% pochłaniała eksploatacja sieci wodociągowej. Zużycie wody ogółem na potrzeby gospodarstw domowych w 2017 roku wynosiło 162,6 dam³ i w tym przypadku również od 2012 roku uległo zmniejszeniu – o 4,3%. Mieszkaniec gminy Mieroszów zużywał średnio 23,5 m³ wody, podobnie jak w gminach powiatu wałbrzyskiego (23,1 m³), natomiast znacznie mniej niż w regionie (32,4 m³). Przeciętnie 1 korzystający z wodociągu w gminie, czyli gospodarstwo domowe, zużywał 23,8 m³ wody rocznie, co było ilością poniżej średniej w kraju (34,6 m³), w województwie dolnośląskim (34,1 m³) i powiecie wałbrzyskim (25,4 m³). Dodatkowo ilość ta od 2012 roku zmniejszyła się 9,5% z 26,3 m³.

ZUŻYCIE WODY:

231,8 dam³ wody ogółem na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (**33,5 m³** na 1 mieszkańca)

162,6 dam³ wody dostarczonej gospodarstwom domowym w ciągu roku

23,5 m³ z sieci wodociągowej na 1 mieszkańca i

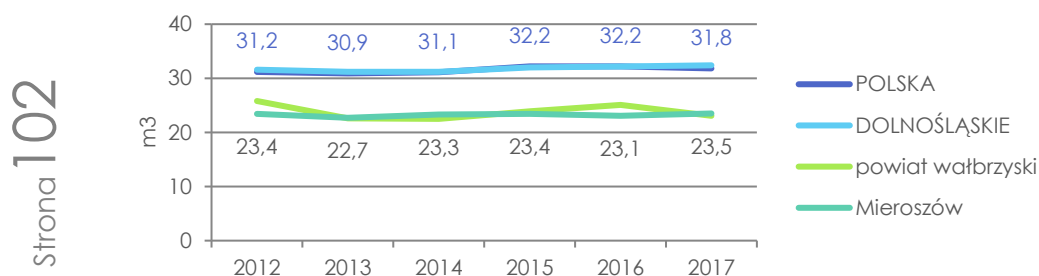
23,8 m³ na 1 korzystającego

TABELA83. Zużycie wody [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
zużycie wody ogółem na potrzeby gospodarki narodowej i ludności [dam ³]	243,0	236,4	249,5	257,4	231,3	231,8	-4,6%↓	0,2%↑
zużycie wody na potrzeby przemysłu	44	45	57	63	43	40	-9,1%↓	-7,0%↓
woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	169,9	162,9	164,8	165,5	161,0	162,6	-4,3%↓	1,0%↑
zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [m ³]	23,4	22,7	23,3	23,4	23,1	23,5	0,4%↑	1,7%↑
Zużycie wody z wodociągów								
na 1 mieszkańca [m ³]	23,4	22,7	23,3	23,4	23,1	23,5	0,4%↑	1,7%↑
na 1 korzystającego [m ³]	26,3	25,5	23,6	24,0	23,5	23,8	-9,5%↓	1,3%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

WYKRES 25. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

12.2. Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnie ścieków

Zadania w zakresie zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenie gminy Mieroszów pełni Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej „Mieroszów” Sp. z o.o. Została tu wyznaczona Aglomeracja Mieroszów, w skład której wchodzi miejscowości: Mieroszów, Sokołowsko, Kowalowa i Golińsk. System kanalizacji działa w ramach 3 niezależnych sieci kanalizacyjnych: dla miasta Mieroszów, wsi Sokołowsko i Nowe Siodło. Ścieki oczyszczane są przez 3 biologiczne oczyszczalnie ścieków w: Golińsku (średnia przepustowość 950 m³/dobę, docelowo 1 400 m³/dobę), Sokołowsku (przepustowość 1 330 m³/dobę, planowana do likwidacji), Nowym Siodle (przepustowość 50 m³/dobę).

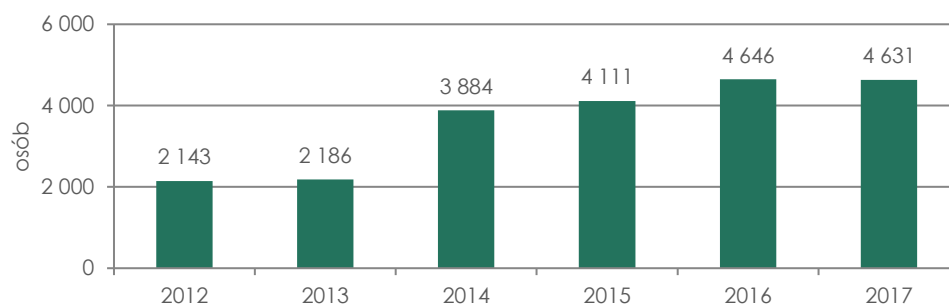
Długość **sieci kanalizacyjnej** na obszarze gminy w 2018 roku wynosiła 19,9 km, przy czym na terenie miasta było to 11,9 km, natomiast na obszarze wiejskim 8,0 km. W latach 2012-2018 sieć została rozbudowana o 2,4 km (13,7%). Gęstość sieci rozdzielczej w mieście Mieroszów wzrosła tym samym ze 106,7 km/100 km² w 2012 do 115,4 km/km², natomiast na obszarze wiejskim z 9,9 km/100 km² do 12,2 km/100 km². Wartości te są jednak zdecydowanie niższe niż wskaźniki dla miast i obszarów wiejskich w regionie, które w 2017 roku wynosiły odpowiednio: 236,9 km/100 km² i 36,0 km/100 km². W analizowanym okresie czasu znacząco zwiększona została natomiast liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – ze 170 w 2012 roku do 500 w 2017 roku. Do sieci podłączonych było 50,1% budynków mieszkalnych (w mieście – 79,5%, na obszarze wiejskim – 24,2%), podobnie jak w Polsce (49,5%). Dzięki prowadzonym inwestycjom, liczba

SIEĆ KANALIZACYJNA:

- 19,9 km** sieci kanalizacyjnej
- 500** przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania
- 4 631** osób korzystających z sieci, czyli **66,8%** ludności ogółem
- 50,1%** budynków mieszkalnych podłączonych do sieci
- 27,11%** długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej
- 3** awarie sieci

korzystających z sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wzrosła o 116,1% i w 2017 roku wynosiła 4 631 osób (odpowiednio: w mieście 3 736 osób, wzrost o 187,2%, na obszarze wiejskim – 895 osób, wzrost o 6,3%). Zwiększył się tym samym udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej i w 2017 roku osiągnął on poziom 66,8% (90,1% w mieście, 32,1% na wsi). Udział dla miast był zbliżony do przeciętnego udziału w miastach w kraju (90,2%) i regionie (91%), natomiast dla obszarów wiejskich był niższy niż średnio w gminach w kraju (40,8%) i województwie dolnośląskim (45%). Różnica pomiędzy odsetkiem ludności korzystającej z wodociągu i z kanalizacji wynosząca w 2017 roku 31,7%, podobnie jak przeciętnie w powiecie wałbrzyskim (31,8%), była wyższa niż średnio w Polsce (21,5%) i województwie dolnośląskim (18,4%). Natomiast relacja długości sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej, wynosząca 27,11%, pozostawała dużo niższa niż średnio w Polsce (51,59%), regionie (71,93%) i powiecie wałbrzyskim (68,91%). Nadmienić należy, że sieć kanalizacyjna na obszarze gminy odznacza się niską awaryjnością – w 2017 roku odnotowano jedynie 3 awarie. W 2017 roku z obszaru gminy odprowadzono siecią kanalizacyjną 96,9 dam³ ścieków bytowych, które stanowiły 8,5% tego typu ścieków z obszaru powiatu wałbrzyskiego.

WYKRES 26. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA84. Sieć kanalizacyjna [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	17,5	17,5	17,5	18,0	19,9	19,9	13,7%↑	0,0%
miasto	11,0	11,0	11,0	11,5	11,9	11,9	8,2%↑	0,0%
obszar wiejski	6,5	6,5	6,5	6,5	8,0	8,0	23,1%↑	0,0%
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt]	170	176	178	233	499	500	194,1%↑	0,2%↑
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [os.]	2 143	2 186	3 884	4 111	4 646	4 631	116,1%↑	-0,3%↓
miasto	1 301	1 359	3 055	3 299	3 754	3 736	187,2%↑	-0,5%↓
obszar wiejski	842	827	829	812	892	895	6,3%↑	0,3%↑
korzystający z instalacji w % ogółu ludności [%]	29,7	30,8	54,8	58,8	66,9	66,8	37,1%↑	-0,1%↓
budynki mieszkalne podłączone do sieci w ogóle budynków mieszkalnych [%]	–	–	–	50,6	50,2	50,1	–	-0,1%↓
długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej [%]	24,68	24,68	24,68	25,39	27,11	27,11	2,4%↑	0,0%
różnica pomiędzy odsetkiem ludności korzystającej z wodociągu i z kanalizacji [%]	59,9	58,9	43,6	39,7	31,6	31,7	-28,2%↓	0,1%↑
awarie sieci kanalizacyjnej [szt.]	–	–	–	1	1	3	–	200,0%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA85. Struktura ścieków odprowadzanych do kanalizacji [2012-2018].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2012-2018	Zmiana 2016-2018
ogółem [m³]:	692 612	685 836	632 184	686 450	486 535	359 647	356 975	-48,0%↓	-0,7%↓
gospodarstwa domowe	137 574	83 384	83 852	90 171	93 185	96 915	92 770	11,3%↑	-4,3%↓
przemysł	39 600	39 617	43 308	41 453	41 172	35 634	38 692	-2,3%↓	8,6%↑
pozostali (obiekty użyteczności publicznej oraz handel)	–	11 055	146 613	18 098	16 534	14 801	22 245	101,2%↑	50,3%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Mieroszów.

Wielkość **oczyszczalni komunalnych** w RLM³⁶ wynosi 15 800 osób. W 2017 roku z oczyszczalni korzystało 4 815 osób (w tym w mieście – 3 980, na obszarze wiejskim – 835), a ich liczba od 2012 roku wzrosła ogółem o 12,6% (w mieście odnotowano wzrost o 19,2%, natomiast na obszarze wiejskim spadek o 11,2%), czyli szybciej niż średnio w kraju (6,9%) oraz w województwie dolnośląskim (4,4%) oraz przeciwnie do tendencji w powiecie wałbrzyskim, gdzie wystąpił spadek liczby korzystających o 72,3%. W 2017 roku do oczyszczalni odprowadzono i oczyszczono 147,0 dam³ ścieków ogółem (12,5% ścieków z powiatu wałbrzyskiego), w tym z obszaru miasta – 112 dam³, natomiast z obszaru wiejskiego – 35,0 dam³. Na obszarze gminy obserwuje się wzrost ilości ścieków, od 2012 roku ich poziom wzrósł o 6,5% i obecnie wynosi 147,0 dam³. Przeciętnie na 1 mieszkańca w gminie siecią kanalizacyjną odprowadzano 0,021 ścieków, podobnie jak w powiecie wałbrzyskim (0,021) – poniżej średniej w gminach województwie (0,039) i kraju (0,034).

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE:

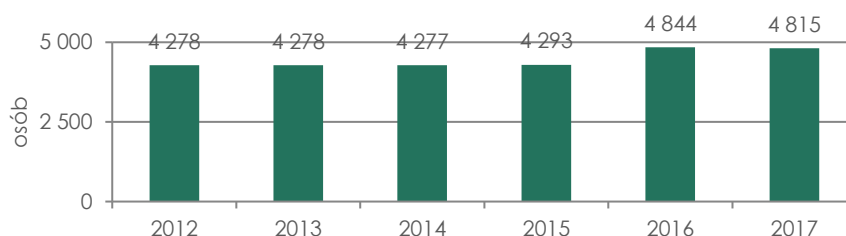
3 oczyszczalnie ścieków

15 800 wielkość oczyszczalni w RLM

4 815 osób korzystających z oczyszczalni

147,0 dam³ ścieki oczyszczane

WYKRES 27. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 86. Oczyszczalnie ścieków [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków [os.]	4 278	4 278	4 277	4 293	4 844	4 815	12,6%↑	-0,6%↓
ścieki odprowadzone ogółem w ciągu roku [dam ³]	138,0	134,0	146,0	149,0	148,0	147,0	6,5%↑	-0,7%↓
ścieki odprowadzone na 1 mieszkańca	0,019	0,019	0,021	0,021	0,021	0,021	11,5%↑	0,0%
ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam ³]	–	–	–	90,2	97,0	96,9	–	-0,1%↓
ścieki przemysłowe odprowadzone [dam ³]	31	33	40	41	36	25	-19,4%↓	-30,6%↓
ścieki przemysłowe oczyszczone [dam ³]	0	0	0	0	0	0	0,0%	0,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Nieuporządkowana gospodarka ściekowa stanowi główny czynnik zagrażającym jakości środowiska, w tym czystości wód. W 2017 roku na obszarze gminy funkcjonowała 1 stacja zlewna. Mieszkańcy korzystali ogółem z 458 zbiorników bezodpływowych, w tym w mieście z 166, natomiast na obszarze wiejskim z 292. Od 2012 roku liczba zbiorników nieznacznie wzrosła. Zwiększa się również liczba przydomowych oczyszczalni ścieków, których obecnie funkcjonuje 64 (w mieście – 13, na obszarze wsi – 51), a ich liczba zwiększyła się blisko dwukrotnie z 35 sztuk w 2012 roku. W 2017 roku do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnej wywieziono ogółem 3,23 dam³ nieczystości ciekłych ogółem, całość stanowiły nieczystości z gospodarstw. Z terenu miasta odprowadzane są również ścieki przemysłowe w ilości 25 dam³, a ilość ta od 2012 roku zmniejszyła się o 19,4%.

³⁶ Równoważna liczba mieszkańców – liczba wyrażająca wielokrotność ładunku zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych z obiektów przemysłowych i usługowych w stosunku do jednostkowego ładunku zanieczyszczeń w ściekach z gospodarstw domowych, odprowadzanych od jednego mieszkańca w ciągu doby.

TABELA87. Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
zbiorniki bezodpływowe	456	456	458	458	458	458	0,4%↑	0,0%
miasto	165	165	166	166	166	166	0,6%↑	0,0%
obszar wiejski	291	291	292	292	292	292	0,3%↑	0,0%
oczyszczalnie przydomowe	35	38	44	48	54	64	82,9%↑	18,5%↑
miasto	6	7	10	10	12	13	116,7%↑	8,3%↑
obszar wiejski	29	31	34	38	42	51	75,9%↑	21,4%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

12.3. Sieć gazowa

Inwestycje związane z podłączeniem miasta Mieroszów do **sieci gazowej** rozpoczęte zostały w 2011 roku. W 2012 roku przy ul. Tkackiej wybudowany został terminal gazowy na gaz płynny o pojemności 80 m³. Obecnie przez obszar gminy Mieroszów przebiega 6,11 km sieci gazowej, w tym 5,92 km stanowi sieć rozdzielcza, a pozostałe 0,19 km przyłącza do sieci. Sieć gazowa rozprowadzona jest obecnie jedynie w obrębie miasta i od 2012 roku jej długość została rozbudowana o 22,2%. Na sieci nie odnotowano żadnej awarii oraz nie przeprowadzano remontów.

SIEĆ GAZOWA [2018]:
6,11 km długości ogółem
5,92 km sieć rozdzielcza
0,19 km przyłącza

TABELA88. Sieć gazowa [2012-2018].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
długość sieci ogółem [kn	2,07	5,00	5,00	5,47	5,49	6,11	6,11	22,2%↑	0,00%
sieć magistralna [km]	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00%
sieć rozdzielcza [km]	2,00	4,85	4,85	5,32	5,32	5,92	5,92	22,1%↑	0,00%
przyłącza [km]	0,07	0,15	0,15	0,15	0,17	0,19	0,19	26,7%↑	0,00%
remonty sieci [km]	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00%
przeciętna liczba awarii przypadająca na 1 km sieci gazowej [awaria/km]	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. – Oddział Zakład Gazowniczy we Wrocławiu.

W 2017 roku do budynków na terenie miasta poprowadzonych było 14 czynnych przyłączy, w tym 12 do budynków mieszkalnych i 2 do niemieszkalnych. Z sieci gazowej korzystało 31 osób w 13 gospodarstwach domowych, w tym 6 z nich ogrzewało mieszkania gazem. Liczba korzystających z sieci gazowej wzrasta z roku na rok., jednak w 2017 roku udział korzystających z sieci gazowej w ogóle mieszkańców gminy wynosił jedynie 0,4%, czyli znacznie poniżej średniej dla gmin w kraju (52,1%), województwie dolnośląskim (61,2%) oraz powiecie wałbrzyskim (58,6%).

SIEĆ GAZOWA [2017]:
14 przyłączy do budynków mieszkalnych (12) i niemieszkalnych (2)
0,4% korzystających z sieci gazowej w ludności ogółem (**31** osób)

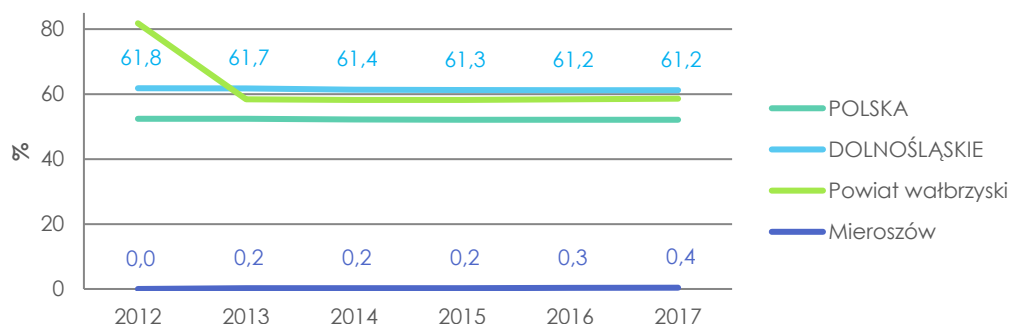
TABELA89. Charakterystyka sieci gazowej [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) [szt.]	3	10	10	11	14	14	366,7%↑	0,0%

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ludność korzystająca z sieci gazowej [os.]	0	12	12	17	24	31	31 szt. ↑	29,2%↑
korzystający z sieci gazowej w ogóle ludności [%]	0,0	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4 pkt%↑	0,1 pkt%↑
miasto	0,0	0,3	0,3	0,4	0,6	0,7	0,7 pkt%↑	0,1 pkt%↑
obszar wiejski	–	–	–	–	–	–	–	–
odbiorcy gazu [gosp. domowe]	0	5	5	7	10	13	13 gosp. dom.↑	30,0%↑
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp. domowe]	0	5	4	3	5	6	6 gosp. dom.↑	20,0%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

WYKRES 28. Udział ludności korzystającej z sieci gazowej w ogóle ludności [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rozbudowa sieci gazowej na terenie gminy zależna jest od zainteresowania potencjalnych odbiorców gazu, dla których istnieją techniczne warunki przyłączenia. Elementem decydującym o rozbudowie i przyłączaniu odbiorców jest zawieranie umów przyłączeniowych i umów handlowych z wybranym przez klienta sprzedawcą gazu. W 2018 roku nie zostały podjęte nowe działania odnośnie rozbudowy sieci gazowej na terenie gminy. W planie inwestycji na lata 2019-2021 Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. ujęte zostało zadanie pn. „Gazyfikacja miejscowości Mieroszów – Kowalowa – Sokołowsko”.

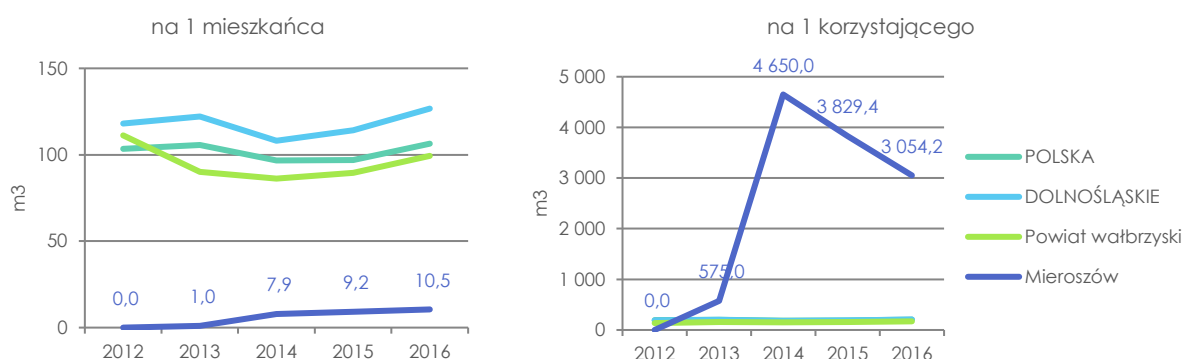
Średnie roczne **zużycie gazu** w gminie Mieroszów w 2016 roku³⁷ kształtowało się na poziomie około 73,3 tys. m³, w tym 95,8% przeznaczone było na ogrzewanie mieszkań. W tym samym czasie udział ten wynosił przeciętnie 62,9% w kraju i 53,9% w regionie. Ze względu na niski stopień gazyfikacji gminy, poziom zużycia gazu na 1 mieszkańca w 2016 roku, wynoszący 10,5 m³ na rok, pozostawał znacznie poniżej średniego zużycia gazu w powiecie wałbrzyskim (99,3 m³), województwie dolnośląskim (126,7 m³) i kraju (106,4 m³). Zużycie gazu na 1 korzystającego, czyli gospodarstwo domowe, wynoszące w 2016 roku 3 054,2 m³, podobnie jak w poprzednich latach, kształtowało się natomiast znacznie powyżej przeciętnego zużycia w powiecie (170,2 m³), regionie (207,0 m³) i kraju (204,2 m³). Należy zaznaczyć, że poziom zużycia gazu na terenie gminy, podobnie jak w całym kraju, ulega wahaniom, zwłaszcza wśród gospodarstw domowych, co związane jest z występującymi warunkami pogodowymi, głównie w sezonie grzewczym, czy też zmieniającymi się cenami gazu. Na zmniejszenie zużycia gazu w ostatnim czasie wpływ mają również zmiany sposobu przygotowania ciepłej wody użytkowej przez odbiorców.

ZUŻYCIE GAZU [2016]:

73,3 tys. m³ ogółem, w tym **95,8%** na ogrzewanie mieszkań (**70,2 tys. m³**)
10,5 m³ zużycie gazu na 1 mieszkańca
3 054,2 m³ zużycie gazu na 1 korzystającego

³⁷ Brak aktualniejszych danych GUS.

WYKRES 29. Zużycie gazu na 1 mieszkańca i 1 korzystającego [2012-2016].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 90. Zużycie gazu [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2016	Zmiana 2015-2016
zużycie gazu [tys. m³]	0,0	6,9	55,8	65,1	73,3	–	73,3 tys. m³↑	12,6%↑
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań [tys. m³]	0,0	6,8	55,7	61,8	70,2	–	70,2 tys. m³↑	13,6%↑
udział zużycia gazu na ogrzewanie mieszkań w zużyciu gazu ogółem [%]	0,0%	98,6%	99,8%	94,9%	95,8%	–	95,8pkt%↑	0,8pkt%↑
zużycie gazu na 1 mieszkańca [m³]	0,0	1,0	7,9	9,2	10,5	–	10,5 m³↑	14,1%↑
zużycie gazu na 1 korzystającego [m³]	0,0	575,0	4 650,0	3 829,4	3 054,2	–	3 054,2 m³↑	-20,2%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

12.4. Sieć energetyczna i oświetlenia

Zaopatrzenie w energię elektryczną na obszarze gminy Mieroszów odbywa się za pośrednictwem dwóch niezależnych układów zasilania poprzez rozdzielnie 20kV: R-Mieroszów (rozdzielnia sieciowa) oraz R-Matylda znajdującej się na stacji 110/20/10 kV (zlokalizowanej w Wałbrzychu). Z rozdzielni R-Mieroszów wyprowadzone są linie średniego napięcia 20 kV, zasilające stacje transformatorowe Sn/nN na terenie miasta i gminy Mieroszów, natomiast rozdzielnia R-Matylda zasilą rejon obrębu Rybnica Leśna linią średniego napięcia 20 kV L-277 (biegnącą poza obszarem gminy). W przypadku awarii na jednym z układów zasilania, odbiorcy, w miarę możliwości technicznych, zasilani są z drugiego układu. Sieć średniego i niskiego napięcia ma charakter napowietrzno-kablowy, a na obszarach miasta o zwartej zabudowie wykonana jest jako kablowa. Stan techniczny sieci jest dobry. Operator sieci energetycznej – Turon Dystrybucja Oddział w Wałbrzychu, na bieżąco podejmuje działania modernizacyjne i inwestycyjne, mające na celu zwiększenie przepustowości sieci oraz poprawę pewności i jakości zasilania. Długość oświetlenia drogowego na obszarze gminy wynosi 15 km.

TABELA 91. Długość linii elektroenergetycznych oraz oświetlenia drogowego [2017].

Rodzaj	Długość [km]
Linia napowietrzna wysokiego napięcia L-S-244, pracująca na napięciu 20 kV	2,6
Linie średniego napięcia 20 kV	54,0
Linie niskiego napięcia 0,4 kV	66,0
Oświetlenie drogowe	15,0

Źródło: Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów, Grudzień 2017 r.

Na obszarze miasta Mieroszów w energię elektryczną na niskim napięciu zaopatrywanych jest 1 897 odbiorców, a ich liczba 2012 roku zmniejszyła się o 9,5%.

ZUŻYCIE ENERGII W MIEŚCIE:

1 897 odbiorców energii elektrycznej

1 621,2 kWh zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe

740,5 kWh przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca

Spadło tym samym o 6% użycie energii elektrycznej na niskim napięciu – z 3 273,06 MWh w 2012 roku do 3 075,35 MWh w 2017 roku. Jedynie w ostatnim roku odnotowano nieznaczny wzrost ww. wartości – odpowiednio o 0,6% w przypadku liczby odbiorców i 4,8% w przypadku zużycia energii. Mieszkańiec miasta Mieroszów w 2017 roku zużywał przeciętnie 740,5 kWh energii rocznie, co było wartością zbliżoną do średniego zużycia w kraju i regionie. Na 1 gospodarstwo domowe przypadało natomiast 1 621,2 kWh rocznie, a poziom ten wzrósł od 2012 roku o 3,8%.

TABELA92. Zużycie energii elektrycznej w mieście [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu [szt.]	2 095	2 002	1 990	1 871	1 885	1 897	-9,5%↓	0,6%↑
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu [MWh]	3 273,06	3 055,12	2 955,43	2 872,15	2 934,68	3 075,35	-6,0%↓	4,8%↑
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu na 1 mieszkańca [kWh]	745,2	712,3	695,1	679,3	698,2	740,5	-0,6%↓	6,1%↑
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu na 1 odbiorcę (gosp. dom.) [kWh]	1 562,3	1 526,0	1 485,1	1 535,1	1 556,9	1 621,2	3,8%↑	4,1%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

12.5. Odnawialne źródła energii

W ostatnich latach rośnie zainteresowanie wykorzystaniem **odnawialnych źródeł energii** (OZE), które oprócz korzyści ekologicznych związanych z ograniczeniem emisji gazów, niosą ze sobą korzyści gospodarcze, zapewniają one bowiem bezpieczeństwo energetyczne oraz dywersyfikują źródła produkcji energii. Obecnie wykorzystanie OZE na pokrycie potrzeb grzewczych na terenie gminy Mieroszów ma niewielki udział i są one stosowane jedynie jako źródło uzupełniające dla pokrycia części zapotrzebowania na przygotowanie ciepłej wody użytkowej w indywidualnej zabudowie mieszkaniowej. Na terenie gminy nie funkcjonują źródła energii odnawialnej o mocy przekraczającej 100 kW. Także w obowiązujących na terenie gminy miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego nie wskazano terenów dla lokalizacji tego typu źródeł energii. Dotychczas do Urzędu Gminy zgłoszono plany budowy farmy fotowoltaicznej w Golińsku, a plany te uwzględniono opracowując pierwszą zmianę drugiej (całościowej) edycji Studium.

12.6. Gospodarka ciepła

System zaopatrzenia w ciepło gminy Mieroszów jest oparty głównie na systemach ogrzewania indywidualnego. W zespołach i obiektach usługowych, przemysłowych, a także niektórych mieszkaniowych funkcjonują również lokalne kotłownie.

12.7. Gospodarka odpadami

Gmina Mieroszów należy do środkowosudeckiego regionu gospodarki odpadami³⁸. Za odbiór odpadów komunalnych z terenu gminy Mieroszów odpowiada Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „SANIKOM” Sp.

³⁸ Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego – Uchwała Nr XLIII/1450/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 grudnia 2017 r.

z o.o. z Lubawki. W 2017 roku odpady były przetwarzane w regionalnej instalacji odpadów komunalnych (RIPOK) – Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów w Lubawce i trafiał na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Lubawce, w Pielgrzymce i Płóczkach Dolnych.

Odpady. W 2017 roku na obszarze gminy Mieroszów wytworzonych zostało 5,8 tys. ton odpadów. W analizowanym okresie czasu, masa powstałych odpadów osiągnęła najwyższą wagę w 2015 roku (9,2 tys. ton), a obecnie kształtuje się na poziomie wyższym o 9,4% niż w 2012 roku. Z obszaru gminy zebrano 2 351,03 ton **odpadów komunalnych** (13,0% odpadów komunalnych z obszaru powiatu wałbrzyskiego), w tym 69,2% pochodziło z gospodarstw domowych, co było udziałem niższym niż przeciętnie w kraju (83,3%), województwie dolnośląskim (82,1%) i powiecie wałbrzyskim (83,5%). Masa zebranych **zmieszanych odpadów komunalnych** na terenie gminy Mieroszów w 2017 roku wynosiła 1 988,76 ton i w ostatnich latach utrzymuje się na względnie stałym poziomie nie przekraczającym 2 000 ton, poza 2012 rokiem, kiedy osiągnęła wagę 2 442,82 tony. Na 1 mieszkańca gminy przypadało średnio 287,1 kg zmieszanych odpadów w ciągu roku, co było masą zbliżoną do średniej w regionie (290,2 kg), jednak większą niż w powiecie wałbrzyskim (268,1 kg) i w kraju (227,2 kg). Z gospodarstw domowych pochodziło 64,5% tego typu odpadów (1 282,75 ton). Mieszkaniec gminy Mieroszów wytwarzał więc przeciętnie 185,2 kg zmieszanych odpadów, co było masą zbliżoną do średniej w kraju (182,7 kg), jednak zdecydowanie poniżej średniej w gminach w regionie (229,7 kg) i powiecie wałbrzyskim (222,5 kg). Dodatkowo w przypadku zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych w gminie od 2012 roku odnotowano spadek ich masy o 1/5, a w przeliczeniu na mieszkańca zmniejszyła się ona z 221,8 kg w 2012 roku do wspomnianych powyżej 185,2 kg.

GOSPODARKA ODPADAMI:

5,8 tys. ton odpadów wytworzonych

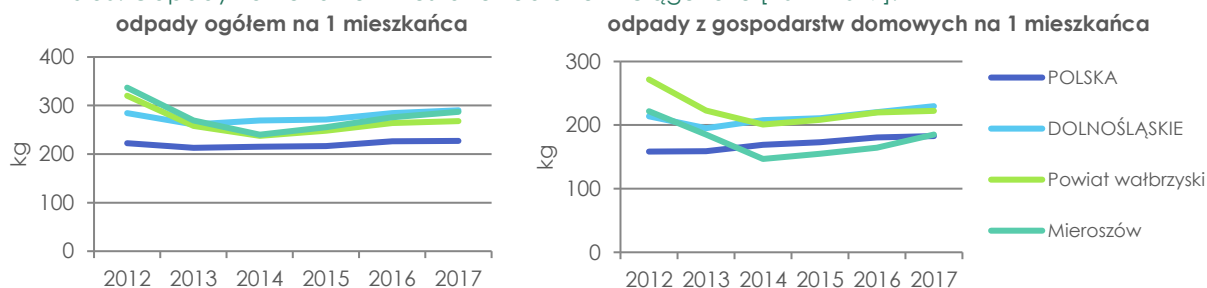
2,4 tys. ton zebranych odpadów komunalnych, w tym **69,2%** z gospodarstw domowych

2,0 tys. ton zmieszanych odpadów komunalnych (**287,1 kg** na mieszkańca), w tym **0,6 tys. ton** z gospodarstw domowych, **185,2 kg** na mieszkańca)

0,4 tys. ton odpadów zebranych selektywnie, w tym **94,7%** z gospodarstw domowych

strona 10

WYKRES 30. Odpady komunalne zmieszane zebrane w ciągu roku [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA93. Odpady [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
odpady wytworzone w ciągu roku [tys. t]	5,3	4,9	6,9	9,2	5,0	5,8	9,4%↑	16,0%↑
zmieszane odpady komunalne:								
odpady ogółem [t]	2 442,82	1 931,61	1 698,77	1 801,56	1 925,12	1 988,76	-18,6%↓	3,3%↑
odpady ogółem na 1 mieszkańca [kg]	336,9	269,4	240,0	255,2	276,1	287,1	-14,8%↓	4,0%↑
z gospodarstw domowych [t]	1 608,35	1 328,07	1 038,56	1 095,17	1 146,19	1 282,75	-20,2%↓	11,9%↑
odpady z gospodarstw domowych na 1 mieszkańca [kg]	221,8	185,2	146,8	155,1	164,4	185,2	-16,5%↓	12,7%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Odpady zebrane selektywnie. Z obszaru gminy Mieroszów w 2017 roku w ciągu roku zebrano selektywnie 362,27 ton odpadów (12,3% selektywnie zebranych odpadów na terenie powiatu wałbrzyskiego), w tym 94,7% pochodziło z gospodarstw domowych. Zebrane selektywnie odpady stanowiły 15,4% ogółu zebranych odpadów na terenie gminy, a dla gospodarstw domowych udział ten wynosił 21,1 %. Wynik ten był niższy niż przeciętnie w kraju (odpowiednio: 27,1%, 29,6%) i regionie (22,5%, 25,2%). Wśród odpadów zebranych selektywnie przeważały: zmieszane odpady opakowaniowe (158,96 ton; 43,9%), szkło (85,52 tony; 23,6%) oraz odpady wielkogabarytowe (68,64 tony; 18,9%). Udział ww. rodzajów odpadów był znacznie wyższy niż przeciętnie w kraju (odpowiednio: 17,0%, 14,3%, 13,6%) i regionie (15,9%, 16,0%, 15,1%). Procentowy wskaźnik śmieci segregowanych w gminie w 2018 roku wynosił 11,1% i był wyższy o 3,5pkt% niż w 2012 roku i o 0,7pkt% w porównaniu w 2017 roku.

TABELA94. Procentowy wskaźnik śmieci segregowanych [2012-2018].

Nazwa	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2013-2018	Zmiana 2017-2018
procentowy wskaźnik śmieci segregowanych [%]	bd	7,6	8,6	9,2	10,4	10,4	11,1	3,5pkt%↑	0,7pkt%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Mieroszowie.

TABELA95. Surowce wtórne oddane do recyklingu [2012-2018].

Rodzaj [t.]	2012	2013	2014	2015	2016	2017	I połowa 2018
papier	bd	31,6	21,3	30,3	33,94	41,735	24,727
szkło	bd	106,8	106,7	129,8	140,25	124,507	60,061
tworzywa sztuczne	bd	31,3	36,5	29,9	29,46	46,752	21,744
opakowania wielomateriałowe	bd	0	0	1,2	0	1,517	1,71
metale	bd	29,9	25,2	29,4	41,15	35,39	19,051

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Mieroszowie.

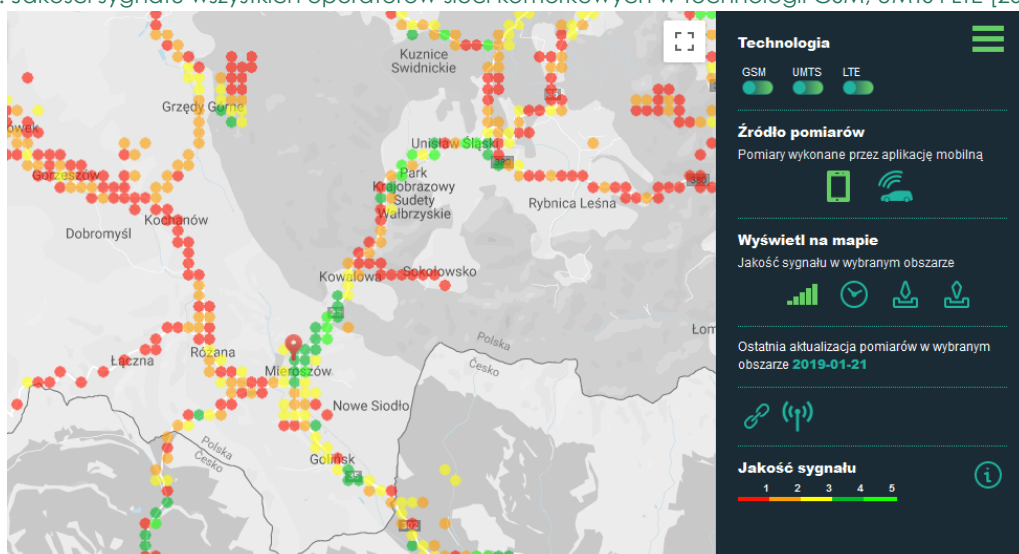
PSZOK. W celu realizacji zadań własnych gminy z zakresu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy mieszkańcy mogą korzystać z **Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)**, znajdującego się na ul. Wolności 27A w Mieroszowie, przy Zakładzie Gospodarki Komunalnej „Mieroszów” Sp. z o.o. Do PSZOK mieszkańcy Gminy Mieroszów mogą przywozić odpady problemowe z gospodarstw domowych takie jak: leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane, zużyte opony, itp. W PSZOK nie są natomiast przyjmowane odpady zawierające azbest, materiały izolacyjne, takie jak wełna mineralna i styropian, części samochodowe, odpady płynne w nieuszczelnionych opakowaniach oraz odpady nieoznaczone bez możliwości ich identyfikacji. Punkt nie przyjmie również odpadów pochodzących z nieruchomości niezamieszkałych, tj. firm, instytucji czy ogrodów działkowych.

W 2017 roku na obszarze gminy nie odnotowano występowania **dzikich wysypisk śmieci**.

12.8. Łączność

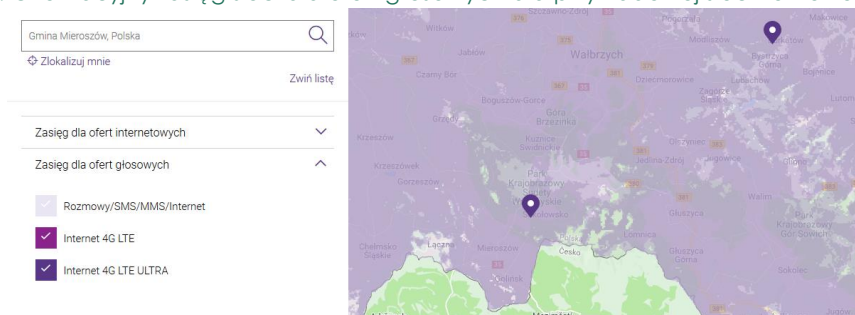
Dostęp do telefonii stacjonarnej oraz komórkowej na terenie gminy oceniany jest jako dobry. Niemal całość obszaru gminy pokryta jest zasięgiem wszystkich dostępnych w tej chwili operatorów telefonii komórkowej, a każda miejscowość posiada możliwość korzystania z internetu stacjonarnego, mobilnego lub radiowego. Ze względu na warunki terenowe w niektórych rejonach zasięg poszczególnych sieci bywa utrudniony. W przypadku strefy przygranicznej, z racji centralnej lokalizacji urządzeń transmisyjnych, niejednokrotnie korzystniejsze było korzystanie z usług sieci zagranicznych. Obecnie zmiany w zakresie roamingu, wprowadzone przez Unię Europejską i rozszerzenie rynku usług sieci, pozwoliły na zwiększenie jakości i dostępności oferty.

SCHEMAT 8. Jakości sygnału wszystkich operatorów sieci komórkowych w technologii GSM, UMTS i LTE [2019].

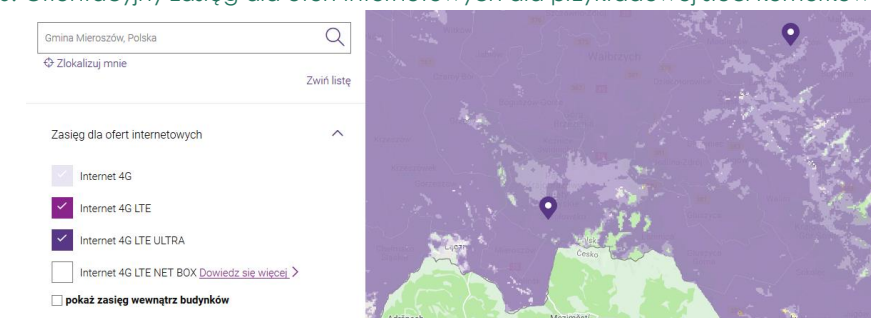
Źródło: Aplikacja mobilna RFBENCHMARK, stan na 21.01.2019 r.

SCHEMAT 9. Orientacyjny zasięg sieci dla ofert głosowych dla przykładowej sieci komórkowej [2019].

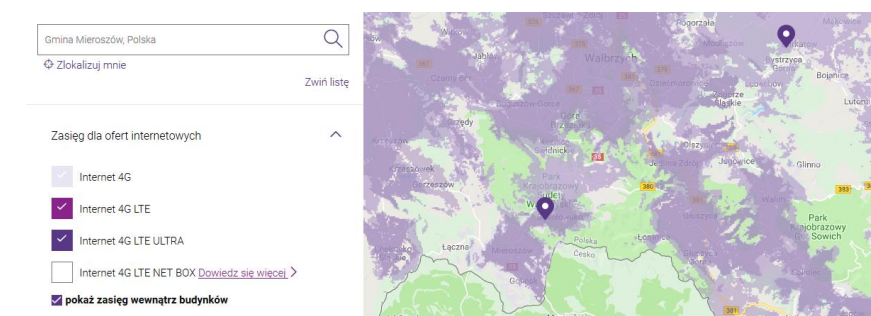

Źródło: <https://www.play.pl>, stan na 21.01.2019 r.

SCHEMAT 10. Orientacyjny zasięg dla ofert internetowych dla przykładowej sieci komórkowej [2019].

Zasięg wewnątrz budynków:

Źródło: <https://www.play.pl>, stan na 21.01.2019 r.

12.9. Bilans

+	– dobrze rozbudowana sieć wodociągowa – istniejąca infrastruktura w zakresie ochrony środowiska (oczyszczalnie ścieków) – rozwój sieci kanalizacyjnej (wzrost liczby ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków oraz wzrost liczby przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania) – rozwój sieci gazowej, w tym wzrost udziału zużycia gazu na ogrzewanie mieszkań oraz – wymiana źródeł ciepła na ekologiczne – dobry stan techniczny sieci elektroenergetycznych
-	– wysokie straty na sieci wodociągowej w stosunku do produkcji wody – niezadowalający poziom skanalizowania gminy, w tym zły stan techniczny sieci kanalizacyjnej i kolektorów w Sokołowsku (przedostające się ścieki do potoku Sokołowiec, przestarzała oczyszczalnia nie gwarantująca uzyskania wskaźników określonych przez przepisy) – brak sieci ciepłowniczej oraz nowoczesnych urządzeń grzewczych – brak gazyfikacji obszaru wiejskiego gminy oraz niski udział korzystających z sieci gazowej w ogóle ludności – rosnąca ilość odpadów wytworzonych w ciągu roku – niski udział odpadów zebranych selektywnie w ogóle zebranych odpadów

12.10. Finansowanie

Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w gminie w 2017 roku kształtowały się na poziomie około 2,26 mln zł, w tym 93% stanowiły wydatki bieżące, a pozostałą wydatki majątkowe na kwotę około 157,4 tys. zł.

TABELA96. Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (dział 900) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	2 299 348,97	1 612 461,94	2 176 439,59	2 629 398,28	2 247 173,09	2 263 194,50	-1,6%↓	0,7%↑
wydatki bieżące ogółem	1 059 710,19	1 408 320,34	2 032 764,14	2 053 014,41	1 974 524,22	2 105 778,61	98,7%↑	6,6%↑
dotacje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
wydatki majątkowe ogółem	1 239 638,78	204 141,60	143 675,45	576 383,87	272 648,87	157 415,89	-87,3%↓	-42,3%↓
wydatki majątkowe inwestycyjne	1 195 138,78	204 141,60	143 675,45	576 383,87	272 648,87	157 415,89	-86,8%↓	-42,3%↓
zakłady gospodarki komunalnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
oczyszczanie miast i wsi	46 778,39	46 134,39	37 089,94	25 116,60	38 059,72	30 573,97	-34,6%↓	-19,7%↓
utrzymanie zieleni w miastach i gminach	122 368,99	79 019,91	151 602,99	95 983,04	115 685,12	187 452,32	53,2%↑	62,0%↑
oświetlenie ulic, placów i dróg	384 901,79	379 510,01	418 951,84	392 640,02	389 459,91	365 985,75	-4,9%↓	-6,0%↓
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	0,00	0,00	0,00	2 910,76	2 550,00	0,00	–	-100,0%↓
gospodarka ściekowa i ochrona wód	507 781,24	698 293,87	560 202,56	1 039 427,13	626 656,44	577 473,44	13,7%↑	-7,8%↓
gospodarka odpadami	1 170 119,32	392 003,76	926 309,66	1 031 180,00	982 614,61	956 077,06	-18,3%↓	-2,7%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku wydatki w tym dziale zostały zwiększone do kwoty 3 880 382,64 zł, w tym na gospodarkę ściekową i ochronę wód wydatkowano 494 049,43 zł, na gospodarkę odpadami 1 201 037,20 zł, oczyszczanie miast i wsi 30 513,04 zł, utrzymanie zieleni 184 404,29 zł, na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu 293 182,35 zł i na Oświetlenie ulic, placów i dróg 375 021,50 zł. Pozostała działalność, obejmująca wydatki związane z inwestycjami i kosztów odławiania bezpańskich psów na terenie gminy Mieroszów i umieszczania ich w schroniskach dla zwierząt, obejmowała wydatki w kwocie 1 302 174,83 zł.

12.11. Inwestycje i działania 2018

W zakresie infrastruktury technicznej w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014-2020: Cel strategiczny 5 – Rozwój infrastruktury technicznej; Program ochrony środowiska dla Gminy Mieroszów na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026: GW. I. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej; Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Mieroszów na lata 2015 – 2025, Cel 2: Poprawa ładu przestrzennego na obszarze rewitalizacji oraz dostosowanie infrastruktury do współczesnych wyzwań cywilizacyjnych:

1. Podłączenie budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego w Gminie Mieroszów – projekt realizowany przez ZGKiM „Mieroszów” sp. z o.o. (koszt: 20 262,20 zł)

Projekt obejmował wykonanie 53 sztuk przyłączy budynków do sieci kanalizacji sanitarnej oraz likwidację zbiorników bezodpływowych. Zadanie zostało realizowane przez ZGKiM „Mieroszów” sp. z o.o. i było dofinansowane przez NFOŚiGW w formie dotacji oraz pożyczki. Opłaty związane z uporządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Mieroszów wynikają z umów na przyłączenie budynków do sieci kanalizacji sanitarnej w celu poprawy stanu środowiska.

2. Wykonanie oświetlenia drogowego na terenie Gminy Mieroszów (plan: 30 000,00 zł, wykonanie 2018: 32,20 zł)

Zadanie polegało na wykonaniu oświetlenia drogowego na terenie Gminy Mieroszów. W ramach zadania zakupiono mapy w celu opracowania dokumentacji dla 3 punktów oświetlenia.

3. Przygotowanie dokumentacji pod przyszłe inwestycje (koszt: 15 548,67 zł)

Zadanie polegało na zabezpieczeniu środków finansowych na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowych pod przyszłe inwestycje, np. zakwalifikowane przez Komisję Wojewódzką ds. weryfikacji strat w infrastrukturze samorządu terytorialnego spowodowanych przez klęski żywiołowe.

TABELA97. Najważniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej zrealizowane przez Urząd Miejski w Mieroszowie w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Wymiana wodociągu	Mieroszów, ul. Kwiatowa	Wymiana wodociągu ze względu na dużą awaryjność (z Ø150 azbesto-cement na Ø160 PE)	w trakcie realizacji	

TABELA98. Najważniejsze inwestycje w zakresie sieci gazowej zrealizowane przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. na terenie gminy Mieroszów w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Sieć gazowa	Gmina Mieroszów	Wykonanie przyłącza średniego ciśnienia o długości 0,006 km		Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.

TABELA99. Najważniejsze zadania sieciowe zrealizowane przez TAURON Dystrybucja S.A. na terenie gminy Mieroszów w 2018 roku.

strona 114

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Status zadania	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Kompleksowa przebudowa rozdzielni sieciowej 20 kV R-Mieroszów (nowy budynek rozdzielni wraz z urządzeniami el-en, przebudowa dowiązań liniowych 20 kV, drogi wewnętrzne ogrodzenie)	Mieroszów, ul. Kwiatowa	w realizacji	2 987,20	Plan inwestycyjny TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Wałbrzychu na lata 2018-2020
2	Przebudowa napowietrznej i kablowej sieci nN ze stacji R-330-01, obwody X-4, X-5, X-6, X-7, X-8 wraz z wymianą szafki oświetlenia ulicznego i wydzielonego oświetlenia ulicznego	Mieroszów, ul. Wiejska, ul. Szpitalna, ul. Mickiewicza, ul. Wojska Polskiego	zakończone	470,20	Plan inwestycyjny TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Wałbrzychu na lata 2018-2020
3	Przebudowa napowietrznej i kablowej sieci nN ze stacji R-331-03, obwody X-1, X-2, X-3, X-4, X-5, X-6 i wydzielonego oświetlenia ulicznego	Mieroszów, ul. Kościelna, ul. Mała, ul. Parkowa, ul. Dąbrowszcza ków	w realizacji	596,60	Plan inwestycyjny TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Wałbrzychu na lata 2018-2020
4	Przebudowa napowietrznej i kablowej sieci nN ze stacji R-331-04, obwody X-1, X-2, X-3, X-4, X-5, X-6 i podwieszonego oraz wydzielonego oświetlenia ulicznego	Mieroszów, ul. Dolna, ul. Przelotowa, ul. Miła, ul. Sportowa, ul. Wolności, ul. Nad Potokiem	w realizacji	522,20	Plan inwestycyjny TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Wałbrzychu na lata 2018-2020
5	Przebudowa napowietrznej i kablowej sieci nN ze stacji R-334-11, obwody X-2, X-3, X-4 i podwieszonego oświetlenia ulicznego	Mieroszów, ul. Wysoka, ul. Powstańców, ul. Leśna, ul. Wałbrzyska	w realizacji	128,30	Plan inwestycyjny TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Wałbrzychu na lata 2018-2020
6	Przebudowa napowietrznej linii nN ze stacji R-331-21, obwody X-1, X-2, X-3, X-4, X-5 i X-6 i podwieszonego oraz wydzielonego oświetlenia ulicznego	Mieroszów, ul. Dolna, ul. Przelotowa, ul. Miła, ul. Sportowa, ul. Wolności, ul. Nad Potokiem	w realizacji	495,10	Plan inwestycyjny TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Wałbrzychu na lata 2018-2020
7	Przebudowa napowietrznej i kablowej sieci nN z R-331-21, obwody X-1, X-2, X-3, X-5 i podwieszonego oświetlenia ulicznego	Mieroszów, ul. Wysoka, ul. Dąbrowszcza ków, ul. Powstańców, ul. Polna	w realizacji	18,80	Plan inwestycyjny TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Wałbrzychu na lata 2018-2020

13. WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA

13.1. Współpraca wewnętrzna

Organizacje pozarządowe działają na rzecz wybranego interesu i nie kierując się osiągnięciem zysku, stanowią one ponadto znaczny potencjał społeczny. Tworzone są przez ludzi autentycznie zaangażowanych w problemy społeczne i zainteresowanych działaniami na rzecz mieszkańców miasta i gminy Mieroszów. Priorytetem gminy jest jak najlepsze zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, którą tworzą jej mieszkańcy, a aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi i liderami środowisk lokalnych, jest jednym z elementów efektywnego kierowania jej rozwojem. Na obszarze gminy Mieroszów działalność prowadzi Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz m.in. takie organizacje pozarządowe jak:

- Uczniowski Klub Sportowy „Sokołowski”
- Uczniowski Klub Sportowy „Mieroszów”
- Terenowy Klub Sportowy „Biały Orzeł”
- Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Ich Radość”
- Polski Związek Wędkarski Okręg Wałbrzych, Koło Miejsko – Gminne
- Towarzystwo Rozwoju Sokołowska
- Stowarzyszenie „Słoneczko Unisławia”
- Stowarzyszenie „Rybnica Leśna”
- Stowarzyszenie Miłośników Unisławia Śląskiego, Gór Kamiennych, Suchych i Wałbrzyskich
- Stowarzyszenie "Mogę wszystko"
- Fundacja Pomocy Dzieciom Nieśłyszącym "Usłyszeć Świat"
- Sudeckie Stowarzyszenie "Mediator"
- Stowarzyszenie Pasjonatów Historii Ziemi Mieroszowskiej
- Polski Związek Działkowców, Stowarzyszenie ogrodowe w Warszawie, Rodzinny Ogród Działkowy "PRZYSZŁOŚĆ"
- Stowarzyszenie Kulturalno-Ekologiczne "Filtrator".

13.2. Współpraca zewnętrzna

Współpraca samorządów. Gmina Mieroszów jest członkiem **Aglomeracji Wałbrzyskiej** obejmującej ośrodki ponadregionalny Wałbrzych oraz okoliczne zurbanizowane gminy. Aglomeracja skupia obecnie 22 jednostki samorządu terytorialnego, w tym gminy takie jak: Wałbrzych, Boguszów-Gorce, Głuszyca, Jedlina-Zdrój, Mieroszów, Strzegom, Szczawno-Zdrój, Świebodzice, Świdnica, Jaworzyna Śląska, Żarów, Kamienna Góra, Walim, Radków, Nowa Ruda. Gmina współpracuje również z sąsiadującymi samorządami subregionu wałbrzyskiego i jeleniogórskiego w ramach realizacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „**Strategia Rozwoju Sudety 2030**”. Gmina współpracuje również z takimi organizacjami jak: **Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna Aglomeracja Wałbrzyska, Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych, Stowarzyszenie „Aeroklub Ziemi Wałbrzyskiej”**. Gmina współpracuje również w ramach **Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Kwiat Lnu**, która swoim działaniem obejmuje obszar 8 gmin położonych w granicach administracyjnych powiatów: kamiennogórskiego i wałbrzyskiego, a mianowicie: gmin wiejskich – Kamienna Góra, Marciszów, Czarny Bór i Stare Bogaczowice, gmin miejsko-wiejskich: Lubawka i Mieroszów oraz gmin miejskich: Szczawno-Zdrój i Boguszów-Gorce. Stowarzyszenie realizując program LEADER pragnie podnieść jakość życia mieszkańców wsi, a dzięki tej działalności udało się przeprowadzić wiele projektów o różnym charakterze, w tym: rozwój infrastruktury turystycznej, promocja regionu, zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, rozwijanie potencjału społeczności lokalnej i organizacji oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej na potrzeby rekreacyjne i kulturowe. Od 1991 roku Mieroszów przynależy do **Wałbrzyskiego Związku Wodociągów i Kanalizacji z**

siedzibą w Wałbrzychu, do którego należą samorządy: Boguszów-Gorce, Czarny Bór, Głuszyca, Jedlina-Zdrój, Marciszów, Mieroszów, Stare Bogaczowice, Szczawno-Zdrój, Świebodzice, Walim, Wałbrzych. Związek międzygminny ma za zadanie zaopatrzenie w wodę, odbiór i oczyszczanie ścieków na terenie gmin członkowskich. Ponadto od 2003 roku gmina jest członkiem **Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej**.

Współpraca międzynarodowa. Gmina Mieroszów rozwija partnerstwo międzynarodowe z 1 miastem partnerskim – Mezimesti – miastem w Czechach, w kraju hradeckim, w okresie (powiecie) Náchod. Współpraca pozytywnie wpływa na wspólną integrację mieszkańców partnerskich jednostek. W ciągu kilkunastoletniej współpracy i funkcjonowania umowy partnerskiej rozwinęły się bardzo różnorodne formy kontaktów poczynając od wymiany młodzieży, zespołów sportowych i kulturalnych aż do współpracy gospodarczej. Gmina Mieroszów posiada podpisane umowy partnerskie z następującymi jednostkami:

- Mezimesti – miastem w Czechach, w kraju hradeckim, w okresie (powiecie) Náchod.
- Frýdlant nad Ostravicí – miasto w Czechach, w kraju morawsko-śląskim, na jego obszar składają się trzy gminy katastralne: Frýdlant (znajdujący się na morawskim brzegu Ostrawicy) oraz Nová Ves i Lubno (po stronie śląskiej).

13.3. Inwestycje i działania 2018

W zakresie współpracy wewnętrznej i zewnętrznej w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące działania:

Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014-2020: Cel strategiczny 3 – Rozwój infrastruktury społecznej; ; Cel strategiczny 9 – Współpraca transgraniczna; Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Mieroszów na lata 2015 – 2025: Cel 1: Podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji w wyniku przezwyciężenia endogenicznych barier ekonomicznych i społecznych:

W toku realizacji **Rocznego program współpracy gminy Mieroszów z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2018 roku**, zgodnie z Zarządzeniem Nr 174/2017 Burmistrza Mieroszowa dnia 13 grudnia 2017 roku w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Otwartego Konkursu Ofert na realizację zadań publicznych w zakresie kultury fizycznej i sportu, działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz działań na rzecz kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w roku 2018, organizacje pozarządowe oraz z podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego otrzymały dotacje w wysokości 429.563,35 zł na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska, kultury oraz kultury fizycznej i sportu:

TABELA 100. Dotacje celowe dla jednostek spoza sektora finansów publicznych [2018]:

W Y S Z C Z E G Ó L N I E N I E	PLAN NA 2018r.	WYKONANIE na 31.12.2018r.
Ochrona zdrowia	10.300,00	10.000,00
Zadania w zakresie ochrony środowiska (przydomowe oczyszczalnie)	30.000,00	17.245,00
Zadania w zakresie ochrony środowiska (przydomowe oczyszczalnie)	300.000,00	293.182,35
Zadania w zakresie kultury	20.300,00	11.136,00
Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	100.000,00	98.000,00
Razem	460.600,00	429.563,35

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Mieroszowie.

TABELA101. Udział szkół w międzynarodowych projektach współpracy i wymiany młodzieży w roku szkolnym 2017/2018.

Nazwa	Rodzaj programu lub projektu
PSP Mieroszów	Szkoła uczestniczy w międzynarodowych projektach współpracy i wymiany młodzieży: Współpracujemy z Danią w ramach Międzynarodowej Olimpiady Sportowej. Współpracujemy z Republiką Czeską cyklicznie uczestnicząc we wspólnych imprezach: uliczne biegi przełajowe w Mezimesti, Olimpiada Sportowa dla dzieci sześciolletnich. Aktywnie współpracujemy z byłymi mieszkańcami Mieroszowa, absolwentami naszej szkoły- grupą Niemców.
PSP Kowalowa	Współpraca z parafią ze szwedzkiego Grabo
ZSzP Sokołowsko	Od 1999 roku Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Janusza Korczaka w Sokołowsku uczestniczy w międzynarodowym projekcie pn Polsko-Czeskie Dni Kultury Chrześcijańskiej pod patronatem Ziemi Kłodzkiej. W ramach tego projektu współpracujemy z Zakładni Skola w Mezimesti – Czeska Republika. Jesienią każdego roku organizujemy imprezy i uroczystości pod hasłem: „Bądźmy rodziną, zostańmy rodzinou”.;rocznie odbywają się zawody sportowe, w roku szkolnym 2017/18 odbyły się XVIII Biegi Przełajowe dla uczniów Gminy Mieroszów i Zakładani Skola w Mezimesti, w październiku 2017r.odbyła się XVIII wycieczka polsko-czeska po Dolnym Śląsku dla 20 uczniów z PSP w Sokołowsku i 20 uczniów z Zakładani Skola w Mezimesti, We współpracy z Czechami uczestniczą także dzieci przedszkolne. Od ośmiu lat biorą udział w Międzynarodowej Spartakiadzie Sportowej, która odbywa się w Hali Sportowej w Mieroszowie. W wymianie polsko-czeskiej bierze udział łącznie 50 uczniów ze szkoły i 10 dzieci przedszkolnych. W ramach współpracy Czesi organizują zawody i imprezy na które zapraszają naszych uczniów i przedszkolaków: każdego roku we wrześniu odbywają się Biegi Uliczne w Mezimesti dla przedszkolaków i uczniów, co roku odbywa się Międzynarodowy Mecz Piłki Nożnej dla chłopców szkół podstawowych, W maju każdego roku Czesi zapraszają naszych uczniów i nauczycieli na wycieczkę po Kraju Hradeckim (region Czech).

14. PLANOWANIE PRZESTRZENNE I REWITALIZACJA

14.1. Planowanie miejscowe

Kierunki rozwoju przestrzennego na terenie miasta i gminy Mieroszów określa dokument **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów** przyjęty Uchwałą Nr XLIX/221/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2017 r. Na obszarze gminy Mieroszów w 2018 roku obowiązywało 14 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp) obejmujących obszar całej gminy (7 617 ha).

TABELA 102. Wykaz obowiązujących mpzp na terenie gminy [2018].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja mpzp	Uchwała przyjmująca
1	Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Mieroszów, obejmująca tereny przeznaczone na oczyszczalnię ścieków we wsi Golińsk (dz. nr ewid. 171/3 i 172/3)	Uchwała Nr LI/221/98 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 9 marca 1998 r.
2	Zmiana planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego miasta Mieroszów - ul. Słowackiego, Mickiewicza, Zielna	Uchwała Nr LI/222/98 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 9 marca 1998 r.
3	Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Mieroszów dla terenów pod budownictwo mieszkaniowe indywidualne w miejscowości Kowalowa (dz. nr ewid. 214/331)	Uchwała Nr XXI/136/2000 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 kwietnia 2000 r.
4	Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Mieroszów, która obejmuje obszar wsi Nowe Siodło i miasta Mieroszowa - dot. terenów przeznaczonych na działalność sportowo-lotniczą	Uchwała Nr XXXIII/200/01 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 maja 2001 r.
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Sokołowsko	Uchwała Nr XIII/82/03 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 4 września 2003 r.
6	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów	Uchwała Nr XVI/100/03 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 17 października 2003 r.
7	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w miejscowości Rybnica Leśna z przeznaczeniem na działalność górniczą	Uchwała Nr XXXII/178/04 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 października 2004 r.
8	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów, obejmująca obszar położony w granicach działek nr 227 i 228 w obrębie Mieroszów 2 (A.M. 5)	Uchwała Nr XXXVIII/208/05 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 lutego 2005 r.
9	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wybranych obszarów w miejscowości Sokołowsko w gminie Mieroszów	Uchwała Nr XIX/73/07 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2007 r.
10	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu obejmującego część działki nr 75/4 obręb Różana w gminie Mieroszów	Uchwała Nr XIX/75/07 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2007 r.
11	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Rybnica Leśna I” oraz obszarów funkcjonalnie z nim związanych	Uchwała Nr XLIII/194/09 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 9 listopada 2009 r.
12	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Strzelców w Mieroszowie.	Uchwała Nr LIV /246/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 26 kwietnia 2018 r.
13	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru zlokalizowanego w Nowym Siodle w gminie Mieroszów	Uchwała Nr III/18/2018 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 20 grudnia 2018 r.
14	Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie skrzyżowania dróg w Rybnicy Leśnej w gminie Mieroszów.	Uchwała Nr III/16/2018 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 20 grudnia 2018 r.

14.2. Decyzje administracyjne

Liczba wydawanych pozwoleń na budowę utrzymuje się na terenie miasta i gminy na względnie stałym poziomie, poza 2015 rokiem kiedy to wydana została najmniejsza ich liczba (35). W 2018 roku na obszarze miasta i gminy Mieroszów wydane zostały 64 pozwolenia na budowę, w tym 32 dotyczyły przebudowy, nadbudowy, rozbudowy, budynki gospodarcze, ogrodzenia, 11 zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, 7 obiektów usług publicznych, 3 obiektów usług komercyjnych oraz 3 sieci uzbrojenia i przyłączy.

TABELA103. Decyzje o pozwoleniu na budowę [2012-2018].

Rodzaj	Jednostka	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Budynki jednorodzinne	szt.	15	8	8	6	16	7	11
Budynki wielorodzinne i zespoły mieszkaniowe	szt.	0	0	0	0	1	0	0
Obiekty usług publicznych	szt.	5	10	10	2	14	5	7
Obiekty usług komercyjnych	szt.	1	1	6	2	4	4	3
Obiekty przemysłowe	szt.	5	4	2	3	2	2	2
Garaże	szt.	2	0	4	3	0	11	4
Parkingi	szt.	0	0	0	0	0	0	2
Sieci uzbrojenia i przyłącza	szt.	5	10	4	2	4	5	3
Inne (przebudowy, nadbudowy, rozbudowy, budynki gospodarcze, ogrodzenia itp.)	szt.	39	50	39	17	36	25	32
ogółem:	szt.	72	83	73	35	77	59	64

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Mieroszowie.

14.3. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów	Uchwała Nr XLIX/221/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2017 r.
Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Mieroszów na lata 2015 – 2025	uchwała Nr XXVI/122/16 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 lipca 2016 r.

14.4. Inwestycje i działania 2018

W zakresie planowania przestrzennego i rewitalizacji w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA104. Najważniejsze działania w zakresie planowania przestrzennego zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Uchwała przyjmująca
1	Przystąpienie do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów w południowej części Mieroszowa	Uchwała Nr LVII/270/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 31 lipca 2018 r.
2	Przystąpienie do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru zlokalizowanego w Unistawiu Śląskim w gminie Mieroszów	Uchwała Nr LIX/280/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 27 września 2018 r.

Lp.	Nazwa	Uchwała przyjmująca
3	Uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Strzelców w Mieroszowie.	Uchwała Nr LIV /246/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 26 kwietnia 2018 r.
4	Przystąpienie do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru zlokalizowanego w Nowym Siodle w gminie Mieroszów.	Uchwała Nr LII/238/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 lutego 2018 r.

W 2018 roku zrealizowane zostały również następujące inwestycje i działania w zakresie rewitalizacji:

1. Rewitalizacja przestrzeni publicznej na terenie Gminy Mieroszów (koszt: 37 045,79 zł, w tym środki własne 33 909,29 zł, środki zewnętrzne 3 136,50 zł)

Zadanie polega na wykonaniu rewitalizacji przestrzeni publicznych w Gminie Mieroszów, tj. w Sokołowsku przy ul. Głównej (remont fontanny, nasadzenia i pielęgnacja zieleni, mała architektura, oświetlenie, utwardzone nawierzchnie skweru), w Mieroszowie przy ul. Dolnej (wzmocnienie skarpy wraz z nasadzeniami zieleni, mała architektura) oraz przy rzece Ścinawce (nasadzenia, oświetlenie, mała architektura, utwardzone nawierzchnie). Na zadanie uzyskano ok. 85% dofinansowanie w ramach ZIT AW. W ramach zadania w 2018 r. dokonano zapłaty za część dokumentacji projektowo- kosztorysowej oraz za wykonanie fragmentu nowych barierek wzdłuż rzeki Ścinawki. Pozostałe roboty budowlane zaplanowano na 2019 r.

2. Rewitalizacja przestrzeni publicznej na terenie Gminy Mieroszów – Zagospodarowanie skweru w miejscowości Sokołowsko (plan: 70 000,00 zł)

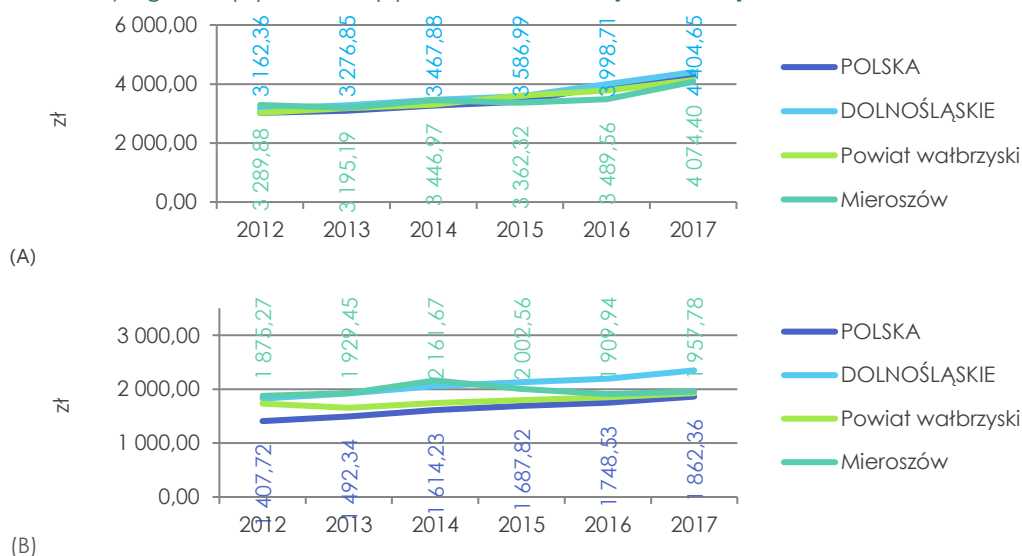
Zadanie polegało na wykonaniu rewitalizacji przestrzeni publicznej w Gminie Mieroszów, w Sokołowsku przy ul. Głównej (nasadzenia i pielęgnacja zieleni, mała architektura, utwardzone nawierzchnie skweru). Na zadanie planowano uzyskać dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Z uwagi na brak oferentów nie wykonano robót budowlanych.

15. GOSPODARKA FINANSOWA I WARTOŚĆ MIENIA

15.1. Budżet

Dochody ogółem gminy Mieroszów w 2017 roku osiągnęły kwotę 28,2 mln zł i były wyższe o 18,3% w stosunku do roku 2012 (23,8 mln zł) oraz o 16% w stosunku do 2016 roku (24,3 mln zł). W przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy dochody ogółem wynosiły 4 074,40 zł, co było wynikiem zbliżonym do przeciętnego wyniku osiąganego w gminach powiatu wałbrzyskiego (4 132,58 zł), nieznacznie poniżej średniej w województwie dolnośląskim (4 404,65 zł) i kraju (4 307,21 zł). W 2017 roku **dochody własne gminy** stanowiły aż 47% dochodów ogółem (13,5 mln zł), a ich poziom od 2012 roku utrzymuje się na względnie stałym poziomie. W przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy, dochody własne na poziomie 1 957,78 zł/os., kształtowały się na poziomie zbliżonym do średniej w kraju (1 862,36 zł) i (1 926,00 zł), poniżej średniej osiąganego w gminach w województwie (2 348,13 zł). Największy dochód przyniosły gminie udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych (4,1 mln zł), które sukcesywnie wzrastają z roku na rok, oraz z podatku od nieruchomości (3,9 mln zł). W analizowanym okresie czasu nastąpiło zmniejszenie wpływów z tytułu: opłat eksploatacyjnych (-70,4%), podatku dochodowego od osób prawnych (-77,1%), podatku rolnego (-18,2%), podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej (-33,6%). W porównaniu do 2016 roku nastąpił również spadek dochodów z tytułu podatku od nieruchomości – o 3,8%. W 2017 roku **wydatki ogółem** wyniosły w gminie 28,3 mln zł, co było wynikiem wyższym o 23,2% niż w roku 2012 i o 17,8% w porównaniu do roku 2016. W przeliczeniu na 1 mieszkańca, w kwocie 4 084,50 zł, były one niższe niż średnio w powiecie (4 319,02 zł), województwie (4 470,05 zł) i kraju (4 338,01 zł). Znaczącą kwotę 3,6 mln zł pochłonęły wydatki majątkowe inwestycyjne, które były najwyższe w całym analizowanym okresie, a ich udział w ogóle wydatków wynosił 12,8%. Pozostałą część w kwocie 24,6 mln zł obejmowały wydatki bieżące. W 2017 roku **wynik budżetu** kształtował się na poziomie -76 882 (-11 zł na mieszkańca), natomiast **dług publiczny** wynosił 4 096 120 zł, czyli 591 zł na mieszkańca – znacznie poniżej średniej w gminach miejsko-wiejskich w województwie wynoszącej 1 323, a relacja wykonywanych dochodów do łącznej kwoty długu wynosiła 14,5%.³⁹

WYKRES 31. Dochody ogółem (A) i własne (B) na 1 mieszkańca [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

³⁹ Średnia dla gmin bez miast na prawach powiatu.

TABELA105. Dochody [2012-2017].

Dochody [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	23 854 896,25	22 912 701,81	24 394 238,14	23 737 976,07	24 332 715,37	28 219 302,75	18,3%↑	16,0%↑
majątkowe	3 482 271,64	1 749 413,01	2 151 301,98	1 636 043,87	472 083,31	3 115 617,48	-10,5%↓	560,0%↑
wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	11 200,00	130,90	1 681,30	293,76	0,00	13 637,97	21,8%↑	
własne	13 597 589,89	13 836 068,34	15 298 142,97	14 138 078,79	13 318 001,16	13 559 566,57	-0,3%↓	1,8%↑
Dochody na 1 mieszkańca [zł]:								
ogółem	3 289,88	3 195,19	3 446,97	3 362,32	3 489,56	4 074,40	23,8%↑	16,8%↑
dochody własne	1 875,27	1 929,45	2 161,67	2 002,56	1 909,94	1 957,78	4,4%↑	2,5%↑
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	426,85	439,98	472,55	501,45	542,42	600,41	40,7%↑	10,7%↑
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	17,69	0,92	7,58	7,38	15,86	4,23	-76,1%↓	-73,3%↓
dochody podatkowe ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	558,31	645,02	613,60	626,22	652,06	627,42	12,4%↑	-3,8%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA106. Dochody własne [2012-2017].

Dochody własne [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
razem	13 597 589,89	13 836 068,34	15 298 142,97	14 138 078,79	13 318 001,16	13 559 566,57	-0,3%↓	1,8%↑
dochody podatkowe - podatek rolny	100 912,37	108 878,63	108 933,33	97 610,09	80 935,15	82 499,18	-18,2%↓	1,9%↑
dochody podatkowe - podatek leśny	57 542,00	57 518,39	52 260,00	59 110,00	115 513,61	114 663,00	99,3%↑	-0,7%↓
dochody podatkowe - podatek od nieruchomości	3 711 989,61	4 293 323,75	3 967 241,25	4 034 725,06	4 083 204,02	3 927 937,92	5,8%↑	-3,8%↓
dochody podatkowe - podatek od środków transportowych	33 423,00	43 738,80	49 177,99	52 342,21	56 252,67	69 129,09	106,8%↑	22,9%↑
dochody podatkowe - podatek od czynności cywilnoprawnych	124 390,80	113 059,30	126 854,00	155 598,99	198 539,71	135 379,00	8,8%↑	-31,8%↓

RAPORT O STANIE GMINY MIEROSZÓW 2018
RAPORT O STANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I ROZWOJU SPOŁECZNO-
GOSPODARCZYM

Dochody własne [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
dochody podatkowe - podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	8 591,23	6 756,07	4 094,24	4 913,65	4 500,32	5 702,71	-33,6%↓	26,7%↑
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	573 700,00	541 686,00	936 453,00	1 166 499,00	0,00	169 943,00	-70,4%↓	–
wpływy z opłaty targowej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa razem	3 223 369,65	3 161 740,85	3 397 882,54	3 592 349,27	3 892 887,98	4 187 784,18	29,9%↑	7,6%↑
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	3 095 091,00	3 155 129,00	3 344 242,00	3 540 263,00	3 782 301,00	4 158 467,00	34,4%↑	9,9%↑
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	128 278,65	6 611,85	53 640,54	52 082,27	110 586,98	29 317,18	-77,1%↓	-73,5%↓
pozostałe dochody - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - razem	1 023 397,33	208 641,96	1 096 453,91	0,00	0,00	0,00	-100,0%↓	–
pozostałe dochody - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - inwestycyjne	1 023 397,33	208 641,96	1 096 453,91	0,00	0,00	0,00	-100,0%↓	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA107. Wydatki [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	22 976 772,30	21 341 440,55	24 191 764,01	23 152 632,66	24 025 238,40	28 296 184,68	23,2%↑	17,8%↑
majątkowe ogółem	2 756 693,82	843 708,82	2 388 498,76	1 871 887,07	531 394,69	3 611 912,45	31,0%↑	579,7%↑
majątkowe inwestycyjne	2 712 193,82	843 708,82	2 333 498,76	1 871 887,07	531 394,69	3 611 912,45	33,2%↑	579,7%↑
udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem [%]	11,8	4,0	9,6	8,1	2,2	12,8	1,0pkt%↑	10,6pkt%↑
wydatki bieżące ogółem	20 220 078,48	20 497 731,73	21 803 265,25	21 280 745,59	23 493 843,71	24 684 272,23	22,1%↑	5,1%↑
wydatki na obsługę długu (obsługa długu publicznego bez wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń)	437 148,29	254 335,95	179 473,28	153 427,52	169 652,67	113 927,28	-73,9%↓	-32,8%↓

wydatki ogółem na 1 mieszkańca	3 168,77	2 976,08	3 418,36	3 279,41	3 445,47	4 085,50	28,9%↑	18,6%↑
wydatki majątkowe na 1 mieszkańca	380	118	338	265	76	522	37,2%↑	584,3%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Budżet Gminy Mieroszów na 2018 rok został przyjęty Uchwałą Budżetową Gminy Mieroszów Nr L/231/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 12 stycznia 2018 roku. Plan dochodów na początku roku wynosił 30.138.196,58 zł, w tym dochody bieżące w kwocie 26.707.219,00 zł i majątkowe 3.430.977,58 zł. Pierwotny plan wydatków uchwalony na 2018r. wynosił 31.045.697,00 zł, z czego wydatki bieżące ustalono na poziomie 26.698.219 zł, a kwotę 4.347.478,00 zł stanowiły wydatki majątkowe. W trakcie realizacji budżetu dokonywane były zmiany w planie dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów w oparciu o Uchwały Rady Miejskiej oraz Zarządzenia Burmistrza, które zostały przedstawione w poniższej tabeli.

TABELA 108. Zestawienie zmian w planie dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów w 2018 roku.

Lp.	Treść	Plan według uchwały na 2018 rok	Zmiany dochodów i wydatków dokonane Uchwałami RM i zarządzeniami BM	Plan po zmianach na 31.12.2018 rok
1	Planowane dochody	30.138.196,58	4.404.913,05	34.543.109,63
2	Przychody	1.886.504,42	500.000	2.386.504,42
3	Dochody + przychody	32.024.701,00	4.904.913,05	36.929.614,05
4	Wydatki + rozchody	32.024.701,00	4.904.913,05	36.929.614,05
5	Planowane wydatki	31.045.697,00	4.904.913,05	35.950.610,05
6	Rozchody	979.004,00		979.004,00

Źródło: Informacja z wykonania budżetu Gminy Mieroszów za 2018 rok.

Plan dochodów ogółem na 2018 rok według uchwały budżetowej wynosił 30.138.196,58 zł. Po zmianach dokonywanych uchwałami Rady Miejskiej i Zarządzeniami Burmistrza według stanu na 31.12.2018 rok planowane dochody ogółem stanowiły kwotę 34.543.109,63zł, z tego 6.619.503,52 zł to dochody majątkowe. W omawianym okresie dochody budżetu Gminy Mieroszów ogółem zostały wykonane na kwotę 31.201.577,34 zł, w tym dochody majątkowe 4.379.326,78 zł. Wykonane za 2018 roku dochody ogółem to kwota 31.201.577,34 zł, która w odniesieniu do wykonania dochodów w tym samym okresie w roku 2017 r. jest wyższa o 2.982.274,59 zł natomiast w porównaniu do roku 2016 jest wyższa o 6.868.861,97 zł. Najistotniejsze źródła dochodów gminy w 2018 roku przedstawia poniższa tabela.

TABELA 109. Dochody budżetu w 2018 roku.

Dochody	Plan na 2018r.	Wykonanie na 31.12.2019.	%
Dochody ogółem	34.543.109,63	31.201.577,34	90,33
w tym:			
bieżące	27.923.606,11	26.822.250,56	96,06
majątkowe	6.619.503,52	4.379.326,78	66,16

Źródło: Informacja z wykonania budżetu Gminy Mieroszów za 2018 rok.

TABELA 110. Dochody ogółem [2018].

Wyszczególnienie	Plan na 2018 r.	Wykonanie na 31.12.2018 r.	%
DOCHODY WŁASNE w tym:	11.316.146,64	9.484.320,99	83,8
Dochody z podatków i opłat lokalnych:	5.528.938,00	5.893.746,01	106,6
- podatek od nieruchomości	3.085.100,00	3.546.875,09	115,0

Wyszczególnienie	Plan na 2018 r.	Wykonanie na 31.12.2018 r.	%
- podatek rolny	90.000,00	89.148,01	99,1
- podatek leśny	115.000,00	118.715,00	103,2
- podatek od środków transportu	70.814,00	73.639,17	104
- podatek od czynności cywilnoprawnych	200.000,00	199.236,84	99,62
- wpływy z innych opłat	1.074.558,00	971.170,27	90,4
- opłata skarbową	20.000,00	24.122,08	120,6
- karta podatkowa	10.000,00	7.373,55	73,7
- opłata eksploatacyjna	863.466,00	863.466,00	100
Dochody z majątku gminy:	1.050.800,00	452.10,09	43,00
- dochody ze sprzedaży majątku	1.024.800,00	426.531,96	41,6
Pozostałe dochody w tym:	4.736.408,64	3.138.466,89	66,3
- wpływy z usług	836.000,00	566.421,88	67,8
- odsetki	54.060,00	43.692,25	80,8
- różne dochody	3.530.047,41	2.229.769,96	3,2
- wpływy z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	110.000,00	117.748,39	107,00
TRANSFERY Z BUDŻETU PAŃSTWA	20 675 807,26	20 244 845,39	97,92
w tym:			
Udziały w podatkach	4.316.959,00	4.547.994,49	105,4
Subwencje	6.804.842,00	6.804.842,00	55,7
Dotacje celowe z budżetu państwa i jst.	9.554.006,26	8.892.008,90	93,1
ŚRODKI Z INNYCH ŹRÓDEŁ NA DOFINANSOWANIE INWESTYCIJ GMINNYCH	2.510.913,60	1.432.854,90	57,1
ŚRODKI Z FUNDUSZY CELOWYCH NA DOFINANSOWANIE ZADAŃ GMINNYCH	40.242,13	39.556,06	97,3

Źródło: Informacja z wykonania budżetu Gminy Mieroszów za 2018 rok.

Plan wydatków ogółem na 2018 rok według Uchwały Budżetowej wynosił 31.045.697zł, z tego 4.347.478,00zł stanowiły wydatki majątkowe. Po zmianach dokonywanych Uchwałami Rady Miejskiej oraz Zarządzeniami Burmistrza według stanu na dzień 31.12.2018 r. planowane wydatki ogółem to kwota 35.950.610,05 zł, z tego zł to 8.168.115,32 zł wydatki majątkowe. W 2018 roku wydatki ogółem zostały wykonane na kwotę 32.171.801,70 zł, w tym wydatki majątkowe – 6.258.271,35 zł. Największy udział w strukturze wydatków w okresie od stycznia do grudnia 2018 r. miały następujące działy:

- Oświata i wychowanie 7.638.167,11 zł – 23,74 %
- Transport i łączność 4.255.061,96 zł – 13,23 %
- Administracja publiczna 3.853.541,40 zł – 11,98%
- Rodzina 5.103.014,88 zł – 15,86 %
- Pomoc Społeczna 2.003.810,80 zł – 6,23%
- Gospodarka mieszkaniowa 2.849.058,44 zł – 8,86%
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 3.880.382,64 zł – 12,06%
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 1.179.832,62 zł – 3,67%.

TABELA 111. Wydatki budżetu w 2018 roku.

Wyszczególnienie	Plan po zmianach 31.12.2018 r.	Wykonanie 31.12.2018 r.	% wykonania
Spląty kredytów	979.004,00	957.354,00	97,79
Wydatki ogółem	35.950.610,05	32.171.801,70	89,49
Wydatki bieżące	27.782.494,73	25.913.530,35	93,27
Wydatki majątkowe	8.168.115,32	6.258.271,35	76,62

Źródło: Informacja z wykonania budżetu Gminy Mieroszów za 2018 rok.

TABELA 112. Wykonanie dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów budżetu Gminy Mieroszów [2018].

Dz.	Nazwa	Plan dochodów po zmianach na 2018 r.	Wykonanie dochodów 2018 r.	w tym		Plan wydatków po zmianach na 2018 r.	Wykonanie wydatków za 2018 r.	w tym	
				dochody bieżące	dochody majątkowe			wydatki bieżące	wydatki majątkowe
010	Rolnictwo i łowiectwo	304 512,76	127 670,69	127 670,69	0,00	133 712,76	127 421,16	127 421,16	0,00
400	Transport i łączność	3 109 026,41	2 576 176,41	15 012,41	2 561 164,00	4 933 086,01	4 255 061,96	597 221,21	3 657 840,75
900	Gospodarka mieszkaniowa	5 188 455,00	3 412 389,09	2 206 450,31	1 205 938,78	3 285 287,10	2 849 058,44	1 930 248,44	918 810,00
710	Działalność usługowa	95 000,00	76 264,15	76 264,15	0,00	222 065,77	215 127,37	215 127,37	0,00
750	Administracja publiczna	104 010,00	87 773,44	87 773,44	0,00	4 271 223,24	3 853 541,40	3 845 674,52	7 866,88
751	Urzędy naczelnych organów władzy państw kontroli ochrony prawa oraz sądownictwa	124 996,00	115 486,69	115 486,69	0,00	124 996,00	115 486,69	115 486,69	0,00
752	Obrona narodowa	200,00	200,00	200,00	0,00	200,00	200,00	200,00	0,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	56 476,66	25 790,59	25 790,59	0,00	254 277,66	201 842,24	172 436,34	29 405,90
756	Dochody od osób prawnych, od osób fiz i innych jednostek nieposiadających os prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	8 977 139,00	9 674 928,71	9 674 928,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
757	Obsługa długu publicznego	0,00	0,00	0,00	0,00	130 000,00	109 021,44	109 021,44	0,00
758	Różne rozliczenia	6 829 593,93	6 829 593,93	6 829 593,93	0,00	79 900,00	0,00	0,00	0,00
801	Oświata i wychowanie	421 550,80	417 098,67	417 098,67	0,00	8 066 784,61	7 638 167,11	7 592 355,40	45 811,71
851	Ochrona zdrowia	430,00	429,24	429,24	0,00	131 913,00	112 426,54	112 426,54	0,00
852	Pomoc społeczna	875 713,08	862 281,30	862 281,30	0,00	2 149 595,08	2 003 810,80	2 003 810,80	0,00
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	66 581,00	45 948,16	45 948,16	0,00	494 659,14	426 906,41	426 906,41	0,00
855	Rodzina	4 982 557,00	4 916 115,18	4 916 115,18		5 205 849,00	5 103 014,88	5 103 014,88	
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 404 567,99	2 031 131,09	1 418 907,09	612 224,00	5 156 038,74	3 880 382,64	2 281 846,53	1 598 536,11
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	300,00	300,00	300,00	0,00	1 198 371,94	1 179 832,62	1 179 832,62	0,00
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,00	0,00	0,00		2 500,00	2 500,00	2 500,00	
926	Kultura fizyczna i sport	2 000,00	2 000,00	2 000,00	0,00	110 150,00	98 000,00	98 000,00	0,00
Ogółem		34 543 109,63	31 201 577,34	26 822 250,56	4 379 326,78	35 950 610,05	32 171 801,70	25 913 530,35	6 258 271,35

Źródło. Urząd Miasta i Gminy Mieroszów.

TABELA 113. Wykonanie wydatków inwestycyjnych za 2018 r.

Nazwa zadania	Okres realizacji		Wartość kosztorysowa	Środki poniesione do dnia 31.12.2017r.	Plan na 2018 rok wg uchwały	Plan na 2018 rok po zmianach	Wykonanie zadań inwestycyjnych za 2018 rok			% 11:9	% 11: 10
	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia					Ogółem	Środki własne	Środki zewnętrzne		
Wykonanie przebudowy ulicy Wysokiej w Mieroszowie wraz z remontem mostu przy ul. Powstańców	2017	2018	426 379,85	76 379,85	350 000,00	350 000,00	349 117,52	349 117,52	0,00	99,75%	99,75%
Przebudowa drogi gminnej ul. Leśnej w Mieroszowie	2018	2018	600 000,00	0,00	30 000,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00%
Przebudowa dróg wewnętrznych zlokalizowanych na terenie nieruchomości oznaczonych w ewidencji jako działki nr 395/7 i 395/14 obr. Mieroszów 2 przy ul. Sportowej w Mieroszowie	2018	2018	340 840,00	0,00	5 535,00	340 840,00	9 840,00	9 840,00	0,00	177,78%	2,89%
Wykonanie przystanku w Kowalowej	2018	2018	9 000,00	0,00	0,00	9 000,00	0,00	0,00	0,00	-	0,00%
Przebudowa drogi nr 116308D (km 0+000 - 1+282) ul. Wysoka w Mieroszowie [intensywne opady deszczu sierpień 2017 r.]	2018	2018	2 072 840,00	0,00	0,00	2 072 840,00	2 069 705,77	2 069 705,77	0,00	-	99,85%
Przebudowa drogi nr 116279D (km 0+000 - 0+650) ul. Unistawska w Sokołowsku [intensywne opady deszczu lipiec 2014 r.]	2018	2018	595 741,67	0,00	0,00	595 741,67	595 072,04	595 072,04	0,00	-	99,89%
Przebudowa drogi nr 116262D (km 0+000 - 0+240) w Golińsku [intensywne opady deszczu sierpień 2017 r.]	2018	2018	224 340,00	0,00	0,00	224 340,00	224 134,29	224 134,29	0,00	-	99,91%
Przebudowa drogi nr 116311D (km 0+000 - 0+215) ul. Reymonta w Mieroszowie [intensywne opady deszczu sierpień 2017 r.]	2018	2018	265 000,00	0,00	0,00	265 000,00	0,00	0,00	0,00	-	0,00%
Przebudowa drogi - ul. Malinowej w Kowalowej w obrębie dz. nr 162 (km 0+810 - 1+010) [intensywne opady deszczu sierpień 2017 r.]	2018	2018	371 823,60	0,00	0,00	371 823,60	370 929,13	370 929,13	0,00	-	99,76%
Poprawa bezpieczeństwa na drogach poprzez wykonanie radarowych	2018	2018	40 000,00	0,00	0,00	40 000,00	39 042,00	39 042,00	0,00	-	97,61%

Nazwa zadania	Okres realizacji		Wartość kosztorysowa	Środki poniesione do dnia 31.12.2017r.	Plan na 2018 rok wg uchwały	Plan na 2018 rok po zmianach	Wykonanie zadań inwestycyjnych za 2018 rok			% 11:9	% 11:10
	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia					Ogółem	Środki własne	Środki zewnętrzne		
wyświetlaczy prędkości w Unistawiu Śląskim											
Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Mieroszowie przy ul. Wolności 19	2017	2018	2 112 527,15	1 212 527,15	900 000,00	900 000,00	889 290,00	133 393,50	755 896,50	98,81%	98,81%
Renowacja budynku Mieroszowskiego Centrum Kultury przy ul. Sportowej w Mieroszowie w zakresie elewacji i instalacji gazowej	2018	2018	90 000,00	0,00	90 000,00	90 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00%
Przebudowa pomieszczeń budynku przy ul. Wolności 29 w Mieroszowie w ramach działania „Inwestycje w infrastrukturę społeczną”	2018	2018	29 520,00	0,00	17 220,00	29 520,00	29 520,00	4 428,00	25 092,00	171,43%	100,00%
Wykonanie instalacji ppoż. W budynku Urzędu Miejskiego w Mieroszowie	2018	2018	67 085,00	8 733,00	58 352,00	58 352,00	6 000,00	6 000,00	0,00	10,28%	10,28%
Informatyzacja Urzędu Miejskiego	2018	2018	15 000,00	0,00	40 000,00	15 000,00	1 866,88	1 866,88	0,00	4,67%	12,45%
Wspólnymi siłami przeciw klęskom żywiołowym	2018	2018	37 000,00	0,00	37 000,00	37 000,00	10 405,90	1 905,90	8 500,00	28,12%	28,12%
Poprawa bezpieczeństwa poprzez wykonanie nowego ogrodzenia Publicznej Szkoły Podstawowej w Mieroszowie	2018	2018	30 800,00	0,00	0,00	30 800,00	30 800,00	30 800,00	0,00	-	100,00%
Podłączenie budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego w Gminie Mieroszów – projekt realizowany przez ZGKiM „Mieroszów” sp. z o.o.	2015	2019	234 436,00	198 975,00	20 264,00	20 264,00	20 262,20	20 262,20	0,00	99,99%	99,99%
Dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.	2018	2018	30 000,00	0,00	18 000,00	30 000,00	17 245,00	17 245,00	0,00	95,81%	57,48%
Poprawa środowiska naturalnego w Gminie Mieroszów - dotacje celowe dla wspólnot mieszkaniowych oraz osób fizycznych na zmianę systemu ogrzewania w ramach programu	2018	2018	300 000,00	0,00	300 000,00	300 000,00	293 182,35	293 182,35	0,00	97,73%	97,73%

RAPORT O STANIE GMINY MIEROSZÓW 2018

RAPORT O STANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM

Nazwa zadania	Okres realizacji		Wartość kosztorysowa	Środki poniesione do dnia 31.12.2017r.	Plan na 2018 rok wg uchwały	Plan na 2018 rok po zmianach	Wykonanie zadań inwestycyjnych za 2018 rok			% 11:9	% 11:10
	Termin rozpoczęcia	Termin zakończenia					Ogółem	Środki własne	Środki zewnętrzne		
"Ograniczenie niskiej emisji na obszarze województwa dolnośląskiego"											
Wykonanie oświetlenia drogowego na terenie Gminy Mieroszów	2018	2018	30 000,00	0,00	60 000,00	30 000,00	32,20	32,20	0,00	0,05%	0,11%
Dokumentacja na wykonanie boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Janusza Korczaka w Sokołowsku	2018	2018	15 000,00	0,00	60 000,00	15 000,00	14 760,00	14 760,00	0,00	24,60%	98,40%
Rewitalizacja przestrzeni publicznej na terenie Gminy Mieroszów	2017	2022	900 000,00	100 000,00	500 000,00	107 724,50	37 045,79	33 909,29	3 136,50	7,41%	34,39%
Budowa oraz przebudowa ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej na terenie Gminy Mieroszów	2017	2018	290 590,00	40 590,00	250 000,00	250 000,00	232 649,58	87 859,58	144 790,00	93,06%	93,06%
Budowa ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej w Mieroszowie przy ul. Stefana Żeromskiego	2017	2018	111 881,80	11 881,80	100 000,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00%
Rozwój potencjału przyrodniczego i kulturowego na pograniczu polsko-czeskim	2018	2018	13 530,00	0,00	13 530,00	13 530,00	13 530,00	13 530,00	0,00	100,00%	100,00%
Ograniczenie niskiej emisji transportowej w Gminie Mieroszów poprzez budowę Park&Ride, Bike&Ride oraz wymianę oświetlenia na energooszczędne.	2016	2018	1 786 909,44	63 000,00	0,00	1 723 909,44	954 280,32	143 168,96	811 111,36	-	55,36%
Rewitalizacja przestrzeni publicznej na terenie Gminy Mieroszów - Zagospodarowanie skweru w miejscowości Sokołowsko	2018	2018	70 000,00	0,00	0,00	70 000,00	0,00	0,00	0,00	-	0,00%
Przygotowanie dokumentacji pod przyszłe inwestycje	2018	2018	66 155,00	0,00	80 000,00	43 418,40	15 548,67	15 548,67	0,00	19,44%	35,81%
Razem					2 929 901,00	8 164 103,61	6 224 259,64	4 475 733,28	1 748 526,36	212,44%	76,24%

Źródło. Urząd Miasta i Gminy Mieroszów.

15.2. Budżet partycypacyjny

Na terenie miasta i gminy Mieroszów nie jest realizowany budżet obywatelski. Natomiast w ramach realizacji funduszu sołectkiego w 2018 roku zrealizowane zostały następujące zadania:

3

TABELA 114. Realizacja zadań w ramach funduszu sołectkiego [2018].

Nazwa sołectwa	Środki funduszu przypadające na dane sołectwo	Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji według wniosku sołectwa	Kwoty wydatkowane [zł]
Rybnica Leśna	12.397,35	Imprezy integracyjne – zakup materiałów	940,75
		Imprezy integracyjne – zakup usług	0
		Plac zabaw – zakup materiałów (rewitalizacja placu wiejskiego i zabaw, zakup materiałów pędnych i części do eksploatacji kosiarki)	10.920,76
		Plac zabaw – zakup usług (rewitalizacja placu wiejskiego i zabaw, zakup materiałów pędnych i części do eksploatacji kosiarki)	0
UNISŁAW ŚLĄSKI	26.855,21	Świetlica – opłaty czynszowe	2.563,80
		Świetlica – energia elektryczna + woda+ co	634,43
		Świetlica wiejska – zakup usług	869
		Świetlica wiejska – zakup materiałów	5.155,34
		Plac zabaw (rewitalizacja) – zakup usług	517,4
		Plac zabaw (doposażenie placu zabaw, zakup paliwa, rewitalizacja), tereny zielone – zakup materiałów	10.556,10
		Impreza integracyjna – zakup materiałów	5.073,62
		Impreza integracyjna – zakup usług	947,52
		Promocja miejscowości – zakup materiałów	67,4
		Promocja miejscowości – zakup usług	430,5
SOKOŁOWSKO	31.113,58	Promocja miejscowości – zakup materiałów	1.759,23
		Promocja miejscowości – zakup usług – (wydawanie gazetki „Sokowieści”, promocja na imprezach) zewnętrznych	2.603,50
		Świetlica - czynsz	584,52
		Świetlica - centralne ogrzewanie	3.210,11
		Świetlica wiejska – zakup materiałów związanych z funkcjonowaniem i utrzymaniem	1.483,29
		Świetlica wiejska – zakup usług	3.499,97
		Imprezy integracyjne – zakup materiałów	6.330,48
		Imprezy integracyjne – zakup usług	4.900,00
		Tereny rekreacyjno parkowe – (zakup i montaż wiaty na Relaks Plac)	4.681,33
		Tereny rekreacyjno parkowe – (zakup i montaż wiat śmietnikowych, wykonanie projektu i zakup złącza kablowo – pomiarowego na Relaks Plac)	150
GOLIŃSK	17.995,00	Świetlica- energia elektryczna + co + woda	858,92

120

Nazwa sołectwa	Środki funduszu przypadające na dane sołectwo	Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji według wniosku sołectwa	Kwoty wydatkowane [zł]
			432
		Świetlica wiejska – zakup materiałów związanych z funkcjonowaniem i utrzymaniem	888
		Świetlica wiejska – zakup materiałów związanych z funkcjonowaniem i utrzymaniem	2.112,40
		Imprezy integracyjne – zakup materiałów	2.484,55
		Imprezy integracyjne – zakup usług	1.000,00
		Tereny zielone (zakup paliwa do kosiarki, plac zabaw – siłownia zewnętrzna)	9.335,70
		Promocja miejscowości – zakup materiałów (środki niezbędne do promowania i funkcjonowania wsi)	0
NOWE SIODŁO	13.221,55	Promocja miejscowości – zakup materiałów (środki niezbędne do promowania i funkcjonowania wsi)	1.015,00
		Promocja miejscowości – zakup usług (środki niezbędne do promowania i funkcjonowania wsi)	484,13
		Świetlica wiejska – zakup usług	0
		Świetlica wiejska – zakup materiałów	2.110,27
		Świetlica – energia elektryczna	1.075,74
		Imprezy integracyjne- zakup materiałów	3.494,55
		Tereny zielone – zakup materiałów	4.999,34
KOWALOWA	18.510,18	Świetlica wiejska – energia elektryczna	599,03
		Świetlica wiejska – zakup usług	149,3
		Świetlica wiejska – zakup materiałów	620,21
		Imprezy integracyjne – zakup usług	359,41
		Imprezy integracyjne – zakup materiałów	3.777,26
		Tereny zielone (wyposażenie placu zabaw, zakup kosiarki) zakup materiałów	12.210,95
		Tereny zielone – zakup usług	2,48
ŁĄCZNA	11.298,00	Świetlica wiejska – energia elektryczna	550,02
		Świetlica wiejska –zakup usług związanych z funkcjonowaniem i utrzymaniem	0
		Tereny zielone (utrzymanie i wyposażenie placu zabaw) zakup materiałów	9.471,00
		Tereny zielone (wymiana zadaszenia i remont wiaty) zakup usług	0

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Mieroszowie.

15.3. Stan mienia

Mienie komunalne Gminy Mieroszów, zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2018 roku, stanowiło 681 ha gruntów, w tym 42 ha lasów, 2 ha parku oraz 272 budynki znajdujące się na terenie gminy.

TABELA 115. Stan mienia komunalnego Gminy Mieroszów stan na 31.12 [2018].

Lp.	Wyszczególnienie	Stan [w ha] na:		Sposób zagospodarowania				
		31.12. 2017 r.	31.12. 2018 r.	w bezpośrednim zarządzie gminy	w zarządzie	dzierżawa, najem, leasing	użytkowanie wieczyste	inne formy
1.	Grunty ogółem:	681	681	377	-	246	58	-
	w tym: – rolne	430	431	162	-	230	39	-
	– lasy (W + M)	34+8	34+8	34+8	-	-	-	-
	– zadrzewienia (W+M)	1+1	1+1	1+1	-	-	-	-
	– grunty zabudowane i zurbanizowane	17	17	17	-	-	-	-
	– inne	189	188	(153)**	-	16	19	-
2.	Budynki ogółem:	278	272	6	248	2	4	12
	w tym:							
	– mieszkalne	225	212	-	(206)	-	-	6
	– szkolne	7	7	-	7	-	-	-
	– kulturalne	6	6	1	2	-	-	3
	– służby zdrowia	2	2	-	-	2	-	-
	– użyteczności publicznej	5	5	1	2	-	-	2
	– inne	33	40	4	31	-	4	1

Objaśnienia: (W+M), gdzie: W – obszar wiejski, M – obszar miasta

(**) - w bezpośrednim zarządzie gminy łącznie z zarządzanymi w 2018 r. przez ZGKiM „Mieroszów” Sp. z o. o.; () – ilość wspólnot.

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego gminy Mieroszów na dzień 31.12.2018 r.

W roku 2018 wartość majątku w postaci budynków i gruntów uległa zmianie w wyniku sprzedaży na łączną kwotę 428.601,96 zł między innymi: 26 lokali mieszkalnych; niezabudowanych działek gruntu: nr 189/3 w obrębie Golińsk, nr 84/5, 427 i 424/14; 424/15; 426/28 w obrębie Mieroszów 2.

ŹRÓDŁA INFORMACJI

Literatura:

- J. Kondracki, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2002
- J. M. Matuszkiewicz, Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGI PAN, Warszawa, 2008
- C. Wysocki, P. Sikorski, Fitosocjologia stosowana w ochronie i kształtowaniu krajobrazu, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, 2009

Dokumenty i opracowania:

- Opracowanie Ekofizjograficzne dla Województwa Dolnośląskiego, WBU
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), Warszawa, 2010
- Analiza stanu i uwarunkowań prac planistycznych w gminach na koniec 2010 r., Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN dla Departamentu Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, Warszawa, 2012
- Ruch drogowy 2015, Transprojekt-Warszawa; Biuro Projektowo-Badawcze Dróg i Mostów Sp. z o.o., Warszawa 2011
- Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, PAIIZ, Warszawa 2018
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2022 – Uchwała Nr XLIII/1450/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 grudnia 2017 r.
- Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2017 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wrocław, 2018
- Strategia Rozwoju Gminy Mieroszów na lata 2014-2020 – Uchwała Nr L/238/13 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 grudnia 2013 r.
- „Strategia Rozwoju Sudety 2030” – Uchwała Rady Miejskiej Mieroszowa Nr LX/823/18 18.10.2018 r.
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej – Uchwała Nr XXVI/125/16 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28.07.2016 r.
- Programu ochrony środowiska dla Gminy Mieroszów na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026 – Uchwała Nr III/12/2018 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 20 grudnia 2018 r.
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Mieroszów na lata 2018-2032 – Uchwała Nr III/13/2018 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 20 grudnia 2018 r.
- Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Mieroszów – Uchwała Nr LI/233/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 31 stycznia 2018 r.
- Studium Turystyki Gminy Mieroszów
- Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 i 2019 – Uchwała Nr XLIX/227/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2017 roku, Uchwała Nr III/20/2018 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 20 grudnia 2018 r.
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013 – 2018 – Uchwała Nr XXXVI/170/12 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2012 roku
- Strategia integracji i polityki społecznej Gminy Mieroszów – Uchwała Nr XIX/121/03 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 29 grudnia 2003 r.
- Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Mieroszów na lata 2016-2018 – Uchwała Nr XIX/80/15 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 grudnia 2015 r.
- Wieloletni program osłonowy w zakresie żywienia na lata 2014-2020 – Uchwała Nr LI/250/14 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 30 stycznia 2014 r.
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Mieroszów na lata 2017-2021 – Uchwała Nr XXXIV/161/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 26 stycznia 2017 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mieroszów – Uchwała Nr XLIX/221/17 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 28 grudnia 2017 r.
- Roczny program współpracy gminy Mieroszów z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2019 roku – Uchwała Nr LX/282/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 18 października 2018 r.
- Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Mieroszów na lata 2018-2024 – Uchwała Nr L/230/18 Rady Miejskiej Mieroszowa z dnia 12 stycznia 2018r.
- Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Mieroszów za 2017 rok
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Mieroszów na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026, Mieroszów, lipiec 2018 r.

Strony internetowe:

- Bank Danych Lokalnych GUS
- Biuletyn Informacji Publicznej Miasta i Gminy Mieroszów
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
- Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu

INDEKS TABEL

TABELA1. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW [2014].	6
TABELA 2. DOKUMENTY STRATEGICZNE I PROGRAMOWE [2018].	10
TABELA3. GEOSTANOWISKA [2016].	11
TABELA4. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN [2015].	19
TABELA 5. KLASYFIKACJA STREFY DOLNOŚLĄSKIEJ WG RODZAJÓW ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA [2017].	21
TABELA6. WYNIKI POMIARU HAŁASU [2010, 2015].	22
TABELA7. LICZBA LUDNOŚCI [2012-2017].	27
TABELA 8. SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH [2012-2017].	28
TABELA9. ZASOBY MIESZKANIOWE [2012-2017].	30
TABELA10. WYPOSAŻENIE MIESZKAŃ W INSTALACJE TECHNICZNO-SANITARNE [2012-2017].	30
TABELA11. BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA [2012-2017].	31
TABELA12. MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA [2012-2017].	32
TABELA13. ŚREDNIA TRZYLETNIA LICZBY MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA [2012-2017].	32
TABELA14. KOMUNALNE ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY [2012-2017].	33
TABELA15. MIESZKANIA SOCJALNE [2012-2018].	33
TABELA16. LOKALE SOCJALNE [2012-2017].	33
TABELA17. BUDYNKI W 100% ZARZĄDZIE GMINY [2012-2018].	34
TABELA18. STRUKTURA WIEKOWA BUDYNKÓW W 100% ZARZĄDZIE GMINY [2012-2018].	34
TABELA19. OCENA AKTUALNEGO STANU TECHNICZNEGO BUDYNKÓW W 100% ZARZĄDZIE GMINY [2012-2018].	34
TABELA 20. REMONTY MIESZKAŃ (INSTALACJI ISTNIEJĄCYCH) W ZASOBIE KOMUNALNYM [2013, 2015, 2016].	35
TABELA21. ZALEGŁOŚCI Z TYTUŁU CZYNŚZÓW I OPŁAT ZA MEDIA [2012-2018].	35
TABELA 22. DODATKI MIESZKANIOWE [2012-2017].	36
TABELA23. WYDATKI NA GOSPODARKĘ MIESZKANIOWĄ (DZIAŁ 700) [2012-2017].	36
TABELA24. LICZBA PRACUJĄCYCH [2012-2017].	39
TABELA25. LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH [2012-2018].	40
TABELA26. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON [2012-2017].	41
TABELA27. STRUKTURA BRANŻOWA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH ZAREJESTROWANYCH W REJESTRZE REGON [2017].	42
TABELA28. PODMIOTY GOSPODARCZE WG KLAS WIELKOŚCI [2012-2017].	43
TABELA29. UDZIAŁ NOWO ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW WG SEKTORÓW W LICZBIE NOWO ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW OGÓŁEM [2012-2017].	44
TABELA30. OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ [2012-2017].	45
TABELA31. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMINY MIEROSZÓW ORAZ POWIATU WAŁBRZYSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI [2017].	46
TABELA32. DZIECI W WIEKU DO 3 LAT [2012-2017].	47
TABELA33. WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE [2012-2017].	48
TABELA34. DZIECI OBJĘTE WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM [2012-2017].	48
TABELA35. PRZEDSZKOLA NA TERENIE GMINY [2012-2018].	49
TABELA36. NAUCZYCIELE WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO [2012-2017].	49
TABELA37. SZKOŁY PODSTAWOWE [2012-2018].	49
TABELA38. WYKAZ SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I LICZBA UCZĘSZCZAJĄCEJ DO NIEJ MŁODZIEŻY [2018].	49
TABELA39. WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I GIMNAZJACH [2012-2017].	50
TABELA40. OBOWIĄZKOWO UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW WG TYPU SZKOŁY [2012-2017].	50
TABELA41. WYDATKI NA OŚWIATĘ I WYCHOWANIE (DZIAŁ 801) [2012-2017].	51
TABELA42. WYDATKI NA OŚWIATĘ WG RODZAJU PLACÓWKI (DZIAŁ 801) [2012-2017].	51
TABELA43. POZOSTAŁE INWESTYCJE W ZAKRESIE OŚWIATY I WYCHOWANIA ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	53
TABELA44. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W ZAKRESIE OŚWIATY I WYCHOWANIA ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	53
TABELA45. PROGRAMY I PROJEKTY EDUKACYJNE REALIZOWANE W ROKU SZKOLNYM 2017/2018.	55
TABELA46. UDZIAŁ SZKOŁY W AKCJACH I KAMPANIACH, PROGRAMACH PROFILAKTYCZNYCH, SPOTKANIACH, ITP. W ROKU SZKOLNYM 2017/2018.	57
TABELA47. UDZIAŁ SZKÓŁ W MIĘDZYNARODOWYCH PROJEKTACH WSPÓŁPRACY I WYMIANY MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2017/2018.	59

TABELA48. RODZAJE KONKURSÓW I ZAWODÓW WRAZ Z OSIĄGNIĘTYMI PRZEZ UCZNIÓW WYNIKAMI W ROKU SZKOLNYM 2017/2018.....	60
TABELA49. BIBLIOTEKI I FILIE [2012-2017].	63
TABELA50. INSTYTUCJE KULTURY [2012-2017].	64
TABELA51. IMPREZY ORGANIZOWANE PRZEZ JEDNOSTKĘ [2012-2017].	64
TABELA52. WYDATKI NA KULTURĘ I OCHRONĘ DZIEDZICTWA (DZIAŁ 921) [2012-2017].	65
TABELA53. WYDATKI NA INSTYTUCJE KULTURY (DZIAŁ 921) [2012-2017].	66
TABELA54. WYKAZ IMPREZ KULTURALNYCH ZORGANIZOWANYCH W 2018 ROKU.	67
TABELA55. BAZA NOCLEGOWA [2012-2018].	71
TABELA56. LICZBA TURYSTÓW OGÓŁEM I ZAGRANICZNYCH [2012-2017].	72
TABELA57. WYDATKI NA TURYSTYKĘ (DZIAŁ 630) [2012-2017].	73
TABELA58. WYDATKI NA KULTURĘ FIZYCZNĄ (DZIAŁ 926) [2012-2017].	73
TABELA59. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W ZAKRESIE TURYSTYKI, SPORTU I REKREACJI ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	75
TABELA60. WYKAZ IMPREZ SPORTOWYCH I REKREACYJNYCH ZORGANIZOWANYCH W 2018 ROKU.	75
TABELA61. UDZIELONE PORADY [2012-2017].	77
TABELA62. PERSONEL MEDYCZNY NA TERENIE POWIATU WAŁBRZYSKIEGO [2012-2017].	78
TABELA63. WYDATKI NA OCHRONĘ ZDROWIA (DZIAŁ 851) [2012-2017].	78
TABELA64. ŚRODOWISKOWA POMOC SPOŁECZNA [2012-2017].	80
TABELA65. UDZIELONE ŚWIADCZENIA – ZADANIA WŁASNE GMIN [2017].	80
TABELA66. POWODY PRZYZNANIA POMOCY [2017].	82
TABELA68. ZASIŁKI RODZINNE [2012-2017].	83
TABELA 69. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO [2018].	84
TABELA70. WYDATKI NA POMOC SPOŁECZNĄ (DZIAŁ 852) [2012-2017].	85
TABELA72. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	87
TABELA73. DROGI KRAJOWE I WOJEWÓDZKIE NA TERENIE GMINY [2018].	90
TABELA74. ŚREDNI DOBOWY RUCH ROCZNY POJAZDÓW SILNIKOWYCH NA SIECI DRÓG KRAJOWYCH I WOJEWÓDZKICH [2010, 2015].	91
TABELA75. WYKAZ DRÓG POWIATOWYCH [2017].	91
TABELA76. DROGI GMINNE [2018].	92
TABELA77. EWIDENCJA POJAZDÓW [2012-2018].	93
TABELA78. KOMUNIKACJA MIEJSKA [2018].	93
TABELA79. WYKAZ TRAS ROWEROWYCH NA TERENIE GMINY [2018].	95
TABELA80. STREFA PŁATNEGO PARKOWANIA [2012-2018].	95
TABELA81. WYDATKI NA TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ (DZIAŁ 600) [2012-2017].	96
TABELA82. SIEĆ WODOCIĄGOWA [2012-2017].	100
TABELA83. CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄGOWEJ W ZARZĄDZIE GMINY MIEROSZÓW [2012-2018].	101
TABELA84. ZUŻYCIE WODY [2012-2017].	101
TABELA85. SIEĆ KANALIZACYJNA [2012-2017].	103
TABELA86. STRUKTURA ŚCIEKÓW ODPROWADZANYCH DO KANALIZACJI [2012-2018].	103
TABELA 87. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW [2012-2017].	104
TABELA88. GROMADZENIE I WYWÓZ NIECZYSTOŚCI CIEKŁYCH [2012-2017].	105
TABELA89. SIEĆ GAZOWA [2012-2018].	105
TABELA90. CHARAKTERYSTYKA SIECI GAZOWEJ [2012-2017].	105
TABELA91. ZUŻYCIE GAZU [2012-2017].	107
TABELA 92. DŁUGOŚĆ LINII ELEKTROENERGETYCZNYCH ORAZ OŚWIETLENIA DROGOWEGO [2017].	107
TABELA93. ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W MIEŚCIE [2012-2017].	108
TABELA94. ODPADY [2012-2017].	109
TABELA95. PROCENTOWY WSKAŹNIK ŚMIECI SEGREGOWANYCH [2012-2018].	110
TABELA96. SUROWCE WTÓRNE ODDANE DO RECYKLINGU [2012-2018].	110
TABELA97. WYDATKI NA GOSPODARKĘ KOMUNALNĄ I OCHRONĘ ŚRODOWISKA (DZIAŁ 900) [2012-2017].	112
TABELA98. NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ZREALIZOWANE PRZEZ URZĄD MIEJSKI W MIEROSZOWIE W 2018 ROKU.	113

TABELA99. NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE W ZAKRESIE SIECI GAZOWEJ ZREALIZOWANE PRZEZ POLSKĄ SPÓŁKĘ GAZOWNICTWA SP. Z O.O. NA TERENIE GMINY MIEROSZÓW W 2018 ROKU.	113
TABELA100. NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA SIECIOWE ZREALIZOWANE PRZEZ TAURON DYSTRYBUCJA S.A. NA TERENIE GMINY MIEROSZÓW W 2018 ROKU.	114
TABELA 101. DOTACJE CELOWE DLA JEDNOSTEK SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH [2018]:	116
TABELA102. UDZIAŁ SZKÓŁ W MIĘDZYNARODOWYCH PROJEKTACH WSPÓŁPRACY I WYMIANY MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2017/2018.	117
TABELA103. WYKAZ OBOWIĄZUJĄCYCH MPZP NA TERENIE GMINY [2018].	118
TABELA104. DECYZJE O POZWOLENIU NA BUDOWĘ [2012-2018].	119
TABELA105. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W ZAKRESIE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.....	119
TABELA106. DOCHODY [2012-2017].	122
TABELA107. DOCHODY WŁASNE [2012-2017].	122
TABELA108. WYDATKI [2012-2017].	123
TABELA 109. ZESTAWIENIE ZMIAN W PLANIE DOCHODÓW, WYDATKÓW, PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW W 2018 ROKU.....	125
TABELA 110. DOCHODY BUDŻETU W 2018 ROKU.	125
TABELA111. DOCHODY OGÓŁEM [2018].	125
TABELA 112. WYDATKI BUDŻETU W 2018 ROKU.	126
TABELA113. WYKONANIE DOCHODÓW I WYDATKÓW ORAZ PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW BUDŻETU GMINY MIEROSZÓW [2018].	127
TABELA114. WYKONANIE WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH ZA 2018 R.	128
TABELA 115. REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH FUNDUSZU SOŁECKIEGO [2018].	131
TABELA116. STAN MIENIA KOMUNALNEGO GMINY MIEROSZÓW STAN NA 31.12 [2018].....	133

INDEKS WYKRESÓW

WYKRES 1. LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY [2007-2017].	27
WYKRES 2. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW GMINY [2012, 2017].	28
WYKRES 3. UDZIAŁ LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W GMINIE [2012, 2017, PROGNOZA 2030].	29
WYKRES 4. WSKAŹNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO (LICZBA OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM PRZYPADAJĄCA NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM) [2012-2017].	29
WYKRES 5. PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI OGÓŁEM DO 2030 ROKU [2016].	29
WYKRES 6. POWIERZCHNIA UŻYTKOWA W NOWYCH BUDYNKACH MIESZKALNYCH I NIEMIESZKALNYCH [2012-2017].	31
WYKRES 7. ŚREDNIA TRZYLETNIA LICZBY MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA NA 1000 LUDNOŚCI [2012-2017].	32
WYKRES 8. REMONTY MIESZKAŃ (ZWIĄZANE Z PODWYŻSZENIEM STANDARDU MIESZKANIA) W BUDYNKACH KOMUNALNYCH [2013, 2015, 2016].	34
WYKRES 9. DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE NA TERENIE GMINY [2012-2017].	36
WYKRES 10. WYDATKI NA GOSPODARKĘ MIESZKANIOWĄ (DZIAŁ 700) [2012-2017].	36
WYKRES 11. LICZBA PRACUJĄCYCH [2012-2017].	39
WYKRES 12. LICZBA PRACUJĄCYCH NA 1000 LUDNOŚCI [2012-2017].	39
WYKRES 13. LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH [2012-2018].	40
WYKRES 14. PODMIOTY WPISANE DO REJESTRU REGON NA 10 TYSIĘCY LUDNOŚCI [2012-2017].	41
WYKRES 15. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON WG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) [2017].	42
WYKRES 16. OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ WG PKD 2007 [2017].	44
WYKRES 17. DZIECI W WIEKU DO 3 LAT [2012-2017].	47
WYKRES 18. WYDATKI NA OŚWIATĘ I WYCHOWANIE NA 1 MIESZKAŃCA [2012-2017].	50
WYKRES 19. WYDATKI NA KULTURĘ I OCHRONĘ DZIEDZICTWA NA 1 MIESZKAŃCA [2012-2017].	65
WYKRES 20. TURYSŤI ZAGRANICZNI (NIEREZYDENCI) I UDZIELONE IM NOCLEGI [2012-2017].	71

WYKRES 21. UDZIELONE PORADY LEKARSKIE AMBULATORYJNEJ I PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ [2012-2017].	77
WYKRES 22. ZASIŁKI RODZINNE [2012-2017].	83
WYKRES 23. WYDATKI NA POMOC SPOŁECZNĄ (DZIAŁ 852) [2012-2017].	85
WYKRES 24. WYDATKI NA BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONĘ PRZECIWPOŻAROWĄ (DZIAŁ 754) [2012-2017].	86
WYKRES 25. ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA [2012-2017].	102
WYKRES 26. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNEJ [2012-2017].	103
WYKRES 27. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW [2012-2017].	104
WYKRES 28. UDZIAŁ LUDNOŚCI KORZYSTAJĄCEJ Z SIECI GAZOWEJ W OGÓLE LUDNOŚCI [2012-2017].	106
WYKRES 29. ZUŻYCIE GAZU NA 1 MIESZKAŃCA I 1 KORZYSTAJĄCEGO [2012-2016].	107
WYKRES 30. ODPADY KOMUNALNE ZMIESZANE ZEBRANE W CIĄGU ROKU [2012-2017].	109
WYKRES 31. DOCHODY OGÓŁEM (A) I WŁASNE (B) NA 1 MIESZKAŃCA [2012-2017].	121

INDEKS SCHEMATÓW

SCHEMAT1. POŁOŻENIE GMINY NA TLE POLSKI, WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO I POWIATU WAŁBRZYSKIEGO [2018].	5
SCHEMAT2. GMINA MIEROSZÓW [2018].	6
SCHEMAT 3. SCHEMAT ORGANIZACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO W MIEROSZOWIE [2018].	9
SCHEMAT4. PODZIAŁ FIZYCZNOGEOGRAFICZNY.	16
SCHEMAT5. OBSZAROWE FORMY OCHRONY PRZYRODY [2018].	21
SCHEMAT6. OBSZARY PRZEKROCZEŃ POZIOMÓW SUBSTANCJI W POWIETRZU W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM W [2017].	22
SCHEMAT7. ŚREDNI DOBOWY RUCH ROCZNY POJAZDÓW SILNIKOWYCH NA SIECI DRÓG KRAJOWYCH (1) I WOJEWÓDZKICH (2)[2015].	90
SCHEMAT 8. JAKOŚCI SYGNAŁU WSZYSTKICH OPERATORÓW SIECI KOMÓRKOWYCH W TECHNOLOGII GSM, UMTS I LTE [2019].	111
SCHEMAT 9. ORIENTACYJNY ZASIĘG SIECI DLA OFERT GŁOSOWYCH DLA PRZYKŁADOWEJ SIECI KOMÓRKOWEJ [2019].	111
SCHEMAT 10. ORIENTACYJNY ZASIĘG DLA OFERT INTERNETOWYCH DLA PRZYKŁADOWEJ SIECI KOMÓRKOWEJ [2019].	111